

גְּדֻלַּת מַעֲלֵתָם שֶׁל סִיפּוּרֵי צַדִּיקִים

עַל-יְדֵי סִפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת מִצַּדִּיקִים נִתְעוֹרַר וְנִתְלַחֵב הַלֵּב בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּחֶשֶׁק נִמְרָץ מְאֹד. וְכַמָּה צַדִּיקִים גְּדוּלָּים וְנוֹרְאִים מְאֹד סִפְרוּ שֶׁעָקַר הִתְעוֹרְרוֹת שְׁלָהֶם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הָיָה עַל יְדֵי סִפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת מִצַּדִּיקִים, וְזֶה הַכְּעִיר לָבָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁיִּגְעוּ בְּעִבּוּדָתוֹ, וְזָכוּ לְמָה שְׁזָכוּ אֲשֶׁרֵי לָהֶם. (לְקוּמֵי עֲצוֹת צַדִּיק צֵא).

שָׂמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּעֵת שֶׁדִּבֶּר עִמָּנוּ מִגְּדֹל הָעֲנָנִים שֶׁל סִפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת מִצַּדִּיקִים, שֶׁנִּדְרָשׁ בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים (בְּסִמְּנוֹרֵי־ד חֵלֵק א'), וְאָמַר אֲזִי שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ וְכְרוֹנֹו לְבָרְכָהּ, עָקַר הִתְעוֹרְרוֹתוֹ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת הָיָה עַל-יְדֵי סִפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת מִצַּדִּיקִים. וְסֵפֶר שְׂבָבִית אָבִיו וְאִמּוֹ הַצַּדִּיקִים וְכְרוֹנָם לְבָרְכָהּ, הָיוּ

שְׂבִיחִים שָׁם כָּל הַצְּדִיקִים כִּי כָּל הַצְּדִיקִים הָיוּ מְצוּיִים בְּקִהְלֵת
 מֵעַזְבוֹ/בוֹ' מִתְחַמֵּת שֶׁהוּא מְקוֹם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה וְרָבָם
 כְּכֹלם הַתְּאֵכְסֵנוּ בְּבֵית אָבִיו וְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה, וְשָׁמַע הַרְבֵּה
 מֵעֲשִׂיּוֹת מְצִדִּיקִים וְעַל-יְדֵי־זֶה הָיָה עָמַר הַתְּעוֹרְרוֹתוֹ לְהַשִּׁים
 יִתְבָּרַךְ עַד שְׁוֹכָה לְמָה שְׁוֹכָה (שיחות הר"ן קלח).

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְׁכַתְבֵּ רַבֵּנוּ וְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה בְּהַתּוֹרָה (בְּסִימָן ס חֲלָק
 א) שֶׁהַצְּדִיקִים אֵינָם יְכוּלִין לְעוֹרֵר וּלְהַקְיֵן אֶת בְּנֵי אָדָם
 מִשְׁנָתָם וּנְפִילָתָם כִּי אִם עַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שְׁמֵלְבִישֵׁן
 וּמַעֲלִימֵן בָּהֶם אֶת הַפְּנִים שֶׁל תּוֹרָה... שֶׁזֶהוּ הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה
 עַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שְׁעַל-יְדֵי זֶה מִתְּוִרֵין בְּמָה בְּנֵי אָדָם
 בְּתִשׁוּבָה עַל-יְדֵי שְׁמַעוֹרְרוֹן אוֹתָם מִשְׁנָתָם עַל-יְדֵי סְפוּרֵי
 מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא בְּנ"ל. (לקוטי הלכות - גנבה הלכה ג-ב).

...נִמְצָא שֶׁהַצְּדִיק מַעֲלִים עֲצָמוֹ בְּסְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שְׁנֵדָמִים כְּאֵלוֹ
 הֵם רְחוּקִים מִהַתּוֹרָה וּבָהֶם דִּיקָא מַעֲלִים אֶת הַתּוֹרָה
 וְעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא מוֹצִיא אֶת הַנּוֹפְלִים מְאֹד מִבֵּין שְׁנֵי הֵם "מֵאֲפֵלוֹ
 אֵלוֹ שְׁנֵפְלוֹ מִכָּל הַשְּׂבָעִים פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיאָם
 בְּשׁוּם פְּנִים, הוּא מוֹצִיא אוֹתָם עַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת הַנ"ל עַד
 שְׁזוֹכִין אַחַר כֵּן שִׁיתְּהַפְּכוּ עוֹנוֹתֵיהֶם לְזִכִּיּוֹת וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם
 תּוֹרָה... (לקוטי הלכות - גנבה הלכה ג-ג).

...הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה עַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא שֶׁהוּא גַם בֵּן
 בְּחִינַת הַמְּתַקֵּת הַדִּין בְּשָׂרְשׁוֹ שֶׁהַצְּדִיק מוֹרִיד אֶת

הַקְדָּמָה

ג

עֲצֹמוֹ וּמִלְבִּישׁ אֶת עֲצֹמוֹ וְאֶת הַתּוֹרָה בְּסִפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם וּבְמַלְיָן דָּחַל וּמְדַבֵּר עִם הָעוֹלָם שִׂיחַת חֲלִיץ. וְכָל זֶה כִּדְרֵי
לְעוֹרְרֵם וּלְהַקְיָצֵם כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַתְחַבֵּר עִמָּהֶם וּלְעוֹרְרֵם כִּי אִם
כְּשִׁמוּרֵי עֲצֹמוֹ אֵלֵיהֶם לְדַבֵּר עִמָּהֶם מֵעֲנִינֵיהֶם שֶׁהֵם עֲנִינֵי חַל
וּסְפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת וְעַל־יְדֵי זֶה דִּיְקָא מְעוֹרְרֵם מִשְׁנֵתָם וּמְחַזְרֵם
בְּתַשׁוּבָה ... נִמְצָא שֶׁהַצְּדִיק מְתַקֵּן וּמְחַזְרֵם בְּתַשׁוּבָה בְּפֶה
שֶׁקִּלְקִלוֹ דִּיְקָא דִּתְנִינֵוּ בְּעֲנִינֵי חַל וּבְמַלְיָן דְּעֵלְמָא שְׂבֻזָּה בְּעֲצֹמוֹ
מְחַזְרֵם בְּתַשׁוּבָה עַל־יְדֵי שְׁעוֹסֵק עִמָּהֶם בְּסִפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת שֶׁל
עֲנִינֵי חַל דִּיְקָא. (לקושי חלכות - גנבה חלכה ג-ט).

וְעוֹר וְעוֹר ...

הפעל-שם-טוב ותדרשן שאכל הרבה

קדם שאמר רבנו וברונו לברכה התורה הנדפסת בלקוטי תניינא
בסימן ל"ב המתחלת יש צדיקים גנוזים, ונאמרה בשבת
פרשת יתרו תקס"ט לפ"ק [לפרט קטן]. וספר מעשה מקדם
שהפעל-שם-טוב וברונו לברכה הנה בקהלת-קדש פראד
ונתאכסן אצל גביר אחד והיו מסבין שם על השלחן אנשים
רבים מכבדים לכבודו פנהוג, והיה יושב שם למטה אצל השלחן
פעל דרשיר אחד תינו דרשן. והיה אוכל הרבה, והסתכלו עליו
שאוכל הרבה מאד, והתחילו לתן לו ולהושיט לו אכילה הרבה
בשביל ליצנות. ותדרשן עשה את שלו, ואכל הרבה כל מה
שהושיטו לו כגון דגים שהיו אוכלים שני אנשים חתיכה אחת
ותדרשן אכל בעצמו שתי חתיכות דגים, וכן רטב שהיה אוכל

בַּעֲצָמוֹ קָעָרָה מְלֵאָה וּבֵן בְּשָׂאֵר תַּמְאֲכָלִים וְהֵם הוֹשִׁימוּ לוֹ בְּכָל
 פַּעַם בְּשִׁבִיל לִיִּצְנֹת מִחַמַּת שָׂרָאוּ שְׂאוֹכֵל תְּרֵבָה.
 אַחֲר־כֵּן הִתְחִילוּ לְהַפְצִיר אוֹתוֹ שִׂיאֲמַר לְפָנֵיהֶם תּוֹרָה. וּבִנְיָתָם
 הִיְתָה גַם בֵּן בְּשִׁבִיל לִיִּצְנֹת שִׂיאֲמַר תּוֹרָה עַל הַשְּׁלֶחַן
 שֶׁהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה מִסֵּב שָׁם פְּרָאֲשׁ. וְהוּא נָהַג
 בְּתַמְיֹמוֹתָיו וְהִתְחִיל לֹאמַר בְּפָנֵיהֶם תּוֹרָה, וְהִתְחִילוּ לְשַׁחֵק מִמֶּנּוּ
 בְּתוֹךְ פֶּסֶת יְדֵיהֶם וְהָיָה בְּעֵינֵיהֶם לְאַחוּבָא וְאַמְלוּלָא [לְשַׁחֵק
 וְלִיִּצְנֹת]. וְהָבִין הַדְּרָשָׁן שֶׁהֵם מִתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ בְּשִׁבִיל שְׂאוֹכֵל
 תְּרֵבָה עָנָה הַדְּרָשָׁן וְאָמַר וְכִי אִם אֵין יְכוּלִים לֹאמַר תּוֹרָה אֲסוּר
 לְאָכֵל חֲתִיכָה דְּגַ. אַחֲר־כֵּן הִסְתַּכֵּל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב וְרָאָה כֹּל
 הָעֲנָנִין וְהַקְּפִיד וְכַעַם עָלֵיהֶם, וְשָׁמַע תּוֹרָתוֹ שֶׁל הַדְּרָשָׁן וְהוֹמַב
 בְּעֵינָיו מְאֹד. וְאָמַר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב שְׂוִיהַ הַדְּרָשָׁן אוֹמַר תּוֹרָה מִפִּי
 אֵלֵיהֶוּ זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה כֹּל זֶה סֵפֶר רַבְּנֵי זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה.
 וְאַחֲר־כֵּן אָמַר רַבְּנֵי זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה שְׁדָבָר זֶה הוֹמַב בְּעֵינָיו מְאֹד
 מַה שֶׁאָמַר הַדְּרָשָׁן וְכִי אִם אֵינָם יְכוּלִים לֹאמַר תּוֹרָה
 אֲסוּר לְאָכֵל חֲתִיכָה דְּגַ. אַחֲר־כֵּן אָמַר רַבְּנֵי זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה
 הַתּוֹרָה תַּנְ"ל, לְעֲנָנִין הַצְּדִיקִים הַגְּנוּזִים שִׂיּוֹדְעִים תּוֹרָה נִפְלְאָה
 וְהֵם גְּנוּזִים מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ הַדְּרָשָׁן שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ תּוֹרָה נִפְלְאָה
 אֲךָ הָיָה צְדִיק גְּנוּז וְהָעוֹלָם הִתְלוֹצְצוּ מִמֶּנּוּ. (חיי מוהר"ן נב).

הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְהַחוּלָה שְׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה

מַעֲשֵׂה בָאִישׁ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכָרוֹנוֹ לְבָרָכָה שֶׁתִּיָּה חוּלָה וְנִחַלֵּשׁ מְאֹד וְשָׁלַח אִישׁ אֶחָד לְהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכָרוֹנוֹ לְבָרָכָה שְׁיִבְקֶשׂ אֶת הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכָרוֹנוֹ לְבָרָכָה שְׁיִסַּע אֵלָיו. הִיָּנוּ שֶׁהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכָרוֹנוֹ לְבָרָכָה יָסַע לְהַחוּלָה. וְכֵן הָיָה. וּבָא הָאִישׁ הַשְּׁלִיחַ הַנִּ"ל לְהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכָרוֹנוֹ לְבָרָכָה וְסִפֵּר לוֹ כֹּל הַנִּ"ל שֶׁיָּזָה הָאִישׁ הוּא חוּלָה, וְשִׁבְקֶשׂ מִמֶּנּוּ שְׁיִסַּע אֵלָיו וְנָסַע אֵלָיו הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכָרוֹנוֹ לְבָרָכָה. בְּדַרְדָּר שָׁאַל הָאִישׁ הַשְּׁלִיחַ לְהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכָרוֹנוֹ לְבָרָכָה, אֵיךְ שְׁשִׁמְעֵתִי מִכֶּם שְׁכִשְׂאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּיָדָי לֹא יָמוּת קֶדֶם וְמִנּוּ. וְזֶה הָאִישׁ הַחוּלָה בְּמִדְּמָה שְׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת וְהוּא אִישׁ כָּשֶׁר בְּאֵמֶת, וְעַדִּין לֹא בָּא בְּיָמָיו

כַּל-כֶּךָ, וּמִפְּנֵי מָה לֹא יִתְרַפֵּא מִחֲלִיו. הַשֵּׁיב הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב
 זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה לְהַשְׁלִיחַ אֶמֶת כֶּךָ אֲמַרְתִּי וּבְנוֹדָי כֵּן הוּא וְזֶה
 הָאִישׁ תְּחִלָּה הֵנִ"ל גַּם-כֵּן עָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת עַל כָּל
 חַטָּאָיו. וְזֶה שְׁלֹא נִתְרַפֵּא עַד־כֵּן הוּא מִחַמַּת שְׁלֹא הִתְנוּדָה חַטָּאָיו
 לְפָנַי צַדִּיק אֲמַתִּי וְזֶה שְׁאֵנִי נוֹסֵעַ אֵלָיו בְּכִרְי שִׁיתְנוּדָה, וּבָאֵם
 שִׁיתְנוּדָה לְפָנַי תִּתְקַף יִתְרַפֵּא, וּבָאֵם שְׁלֹא יִרְצָה לְהִתְנוּדוֹת לְפָנַי
 תִּתְקַף יִכְבֵּד עָלָיו חֲלָיו וַיִּתְחִיל לְצַעֲקַ אֹי וְאֲבוֹי עַל כָּל אֵיבָרָיו
 וַיִּדְרוּ וַרְגָּלָיו וַיָּמוּת.

כִּי בְּאֵמֶת בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים הֵינּוּ בְּבֵית-דִּין שֶׁל מַעְלָה אֵין עָלָיו
 שׁוֹם חַטָּא וְעִבְרָה כָּלֵל, כִּי עָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל
 הַחַטָּאִים כְּמוֹ שְׁצַרִּיכִין לַעֲשׂוֹת. וְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתָו לֹא יִהְיֶה
 לְהַקְלִפוֹת וְהַחִיצוֹנִים שׁוֹם אֲחִיזָה בּוֹ כִּי כֶּכָר תִּקַּן כָּל מַה שְׁפָנָם.
 וּבָאֵם שִׁיתְנוּדָה לְפָנַי אֹי תִתְקַף יִתְרַפֵּא, וּבָאֵם שְׁלֹא יִתְנוּדָה אֹי יֵשׁ
 עוֹד כַּח לְהַחִיצוֹנִים שְׁיִנְקָמוּ בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל גּוֹפוֹ וְאֵיבָרָיו
 עַד שְׁיָמוּת.

וְכֵן הָיָה שְׂבָא אֵלָיו הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה וְאָמַר
 לְתְּחִלָּה בְּנֵה הַלְשׁוֹן אֲמַר מַה שְׁאַתָּה יוֹדֵעַ, וְתִקְדוּשׁ-כְּרוֹד־
 הוּא יוֹדֵעַ וְאֵנִי יוֹדֵעַ גַּם-כֵּן, הֵינּוּ שִׁיתְנוּדָה לְפָנָיו כָּל הַחַטָּאִים.
 וְאָמַר לוֹ כֶּךָ שְׁלֵשָׁה פְּעָמִים וְלֹא רָצָה לוֹמַר. וְתִתְקַף הִתְחִיל לְצַעֲקַ
 אֹי וְאֲבוֹי עַל גְּדֹל כְּאֵב כָּל אֵיבָרָיו וְצַעֲקַ בְּתַמְרוֹרִים בְּפִרוֹמְרוֹט
 עַל כְּאֵב כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר מֵאֵיבָרָיו, כִּי הִתְחִילוּ לְהַשְׁבֵּר שְׁקוֹרִין

ספורים משלים ותלומות

ח

בְּרַעְבִּין כָּל עֲצָמוֹתַיִךְ שֶׁל כָּל אֵיבֶר וְאֵיבֶר, וְצָעֵק כָּדָּ מִתּוֹךְ חֲלִיִּי
אֵיזָה זְמַן עַד שְׁמֵת כְּמוֹ שְׁאָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָּה.
(חיי מוהר"ן נח).

מעשה במלך אחר שהיה קטן

מעשה במלך אחר שהיה קטן וכבש אותו מלך גדול ונעשה נבנע אליו. והמלך הגדול כבש עוד מלכים ומדינות. לאחר זמן נתחזק המלך הקטן ונתעזר עם שאר מלכים נגד המלך הגדול שכבש אותם וחזרו וכבשו את ארצם מידו וגם אצלו כבשו מדינות.

ונתישב המלך הקטן הנ"ל מאחר שרואה שהנלגל חוזר. לפעמים זה כובש. ולפעמים חוזר תכרו וכובש אצלו ומי יודע מה ילד יום אולי יחזר ויתהפך תדבר. והלך ועשה חומה אצל הים וגנז שם בתוך אותו המבצר כל החזן והממון שקבץ מכל מדינתו. ועשה שם תדרים תדרים ובכל תדר וחדר גנז שם מטבע מיוחדת. ותלה דף (שקורין טאפליצע) [שלט]

על הפתח והיה כתוב שם המטבע המנחת בתוך אותו התדר. ותפתח של כלל המבצר היה נעשה שם באמנות, שקורין "מאשין", שלא היה אפשר לזכור לשם, מתמת שמי שלא היה יודע תדרך והנתיב והנטיה לכל צד בשעת הכניסה, היה המאשין חותך את ראשו. והיה תלוי שם טאבליצע [שלט] שהיה כתוב עליה בכמה לשונות תדרך והחכמה איך לזכור לשם ואיך לנמות לכל צד באופן שיוכל לזכור ולא יזיק לו המאשין הנ"ל.

לאחר זמן שטף הים את האי עם המבצר הנ"ל ונשתכח התדר. לאחר כמה מאות שנים חזר מלך אחד וכבש אותו האקלים ונתגלה האי הנ"ל. והמלך הנה היה קטן ורצה לעשות שם ישוב. והלך והושיב שם מן היהודים ומן שאר אמות. ומן הסתם נתישבו שם עניים ואביונים בדרך המקומות התדשים. והיה שם עני אחד שעשה לעצמו בית קטן אצל הים. והיה ביום ששי הלך לחפר טיט ומצא הטאבליצע הנ"ל ולא היה יודע מה כתוב בה והלך ושאל וחקר אצל הערלים הזקנים אם יודעים אם היה שם איזה פעם ישוב ולא היה אחד מהם שהיה יודע וזכר אם היה שם ישוב. ובא עני אחד שהיה צריך לזכור לו מקום לאכל בשבת והלך אצל העני הנ"ל וספר לו את אשר מצא הטאבליצע ואין יודע מה כתוב בה. השיב לו אקרא את

מה שכתוב בזה, ונתן לו וקרא כל הכתוב בזה. והלך העני היהודי
תזה ולקח כל האוצרות וטהון שתייה שם. (חיי מוהר"ן צט).

היהודי והשלאחטציין

פעם אחת היה מלך אחד ונסע המלך למדינה אחת וראה שם
 בנינים נאים מאד שקורין פאלאצין [ארמונות]. והוטבו
 בעיניו הבנינים מאד ונסע לביתו ושכר תקף בעלי מלאכות
 שיבנו לו פאלאצן כמו שראה במדינה הנ"ל. ובנו לו אותם
 הפאלאצן וצירו אותם בצירים נפלאים מאד.
 ואחר כך כשפנו אותם וצירו אותם עשה משתה גדול מאד,
 ושלח גיועטין [הזמנות] בכל מדינתו שכל מי שרוצה
 לראות אותן הפאלאצן ילך ויראה. ונסעו מכל המדינה לראות.
 ובעיר אחת נתחברו יחד שני אנשים אחד היה יהודי ואחד
 היה ערל שקורין שלאחטציין [שר] ונסעו יחדו לראות
 אותן הפאלאצן שפנה המלך.

ובשכאן להשער של הפאלאצן ראו שמציר שם דרך על השער
 של הפאלאצן, דרך נפלא מאד. ומשני הצדדים של
 הדרך עומדים מעינות עם מים, ועל כל מעין ומים מונח מלאך
 אחד. ומצד הדרך הולך פעטליר [קבצן] אחד, והפעטליר הנה
 צמא למים מאד מאד. והממנים הנ"ל לא רצו לתן לו מעט מים
 לשותות ובאמצע הדרך נסע אדון אחד עם עגלה אחת עם
 עגלת צב, ואמר להממנה שיתן לו מעט מים על ידיו והלך
 ממנה אחד ונתן לו, והלך הממנה השני ונתן להפעטליר הנ"ל
 מים לשותות, והלך הממנה שנתן מים להאדון הנ"ל ונתן רמץ
 [אפר] על הממנה שנתן מים להפעטליר הנ"ל.

כל זה ראו השנים הנ"ל הינו היהודי והשלאחטציין ואמר
 השלאחטציין על זה קעפסטווע [אינו ישר] ונתן לו היהודי
 הבאה על הלחי (שקורין פאמיש), ונעשה שם גישלעג [קמטה].
 עד ששמע המלך מזה ושלח המלך אחריהם. ושאל בתחלה
 את היהודי מפני מה הבית אותו על הלחי, השיב באשר שיאמר
 על מעשה המלך קעפסטווע. אמר המלך להערל השלאחטציין
 מפני מה אמרת כך, והשיב וכי זה הוא לא קעפסטווע שזה
 רוצה לשותות ואינם רוצים לתן לו לשותות, וזה רצה שיתנו על
 ידו ונתן לו, ויתר שאת כשהלך השני ונתן לו לשותות, נתן עליו
 רמץ זה שנתן להאדון מים על ידיו.

אחר־כך אמר שוב המלך ליהודי ולמה הבית איתו. ואמר
יהודי שכל למה היו נותנין מים להאדון ולהפעטליר
לא נתנו. כי לזה צריך לתן תינו להאדון, ולהפעטליר לא צריך
לתן. ותו לא אמר תינו השכל שאמר יהודי שלזה צריך לתן
ולזה לא צריך לתן. ואחר־כך ענה ואמר שאיש צריך לילך בכל
ערב שבת כל הארבעה עולמות תינו עשיה וצירה בריאה
אצילות ועולם העשיה לבר קשה מאד לילך ובפרט וכו' כל זה
ספר פעם אחת בליל שבת אחר ברכת המוציא. (חיי מוהר"ן קג).

מעשיות קטנות

וְאֵלֶּשׁם אֵיזָה מַעֲשִׂיֹת קַטְנוֹת שְׁשִׁמְעָתִי מִפִּי הַקְדוֹשׁ זְכוֹרֹנוּ
 לְבָרְכָה, שְׁסַפֵּר שְׁבוֹיִמי נְעוּרָיו בְּעַת עֶסְקוֹ בְּעַבְדוֹת
 הַשֵּׁם בִּיגִיעָה גְדוֹלָה, הָיָה חֶפֶץ מְאֹד שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִהְיֶה מְרֹאָה
 לוֹ מוֹפֵת לְמַעַן תִּתְחַוֵּק אֱמוּנָתוֹ יוֹתֵר וְהָיָה מַעֲתִיר וּמִפְצִיר
 וּמְרַבָּה בְּתַפְלוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל זֶה.
 וְסַפֵּר שְׁלֹשָׁה מוֹפְתִים שֶׁנִּעְשׂוּ לוֹ אֵז.
 אֶחָד. כִּי בְּמִקוֹם שֶׁהָיָה רְגִיל לֵילֵךְ בַּחוּץ אָנָּה וְאָנָּה, וְעַסֵּק
 בְּהַתְּבוּדוֹת וּדְבָקוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הָיָה עוֹמֵד בְּאוֹתוֹ
 הַקְּדוֹשׁ צֶלֶם גְּדוֹל שְׁלָהֶם, הִינּוּ שְׁתֵּי וְעָרַב בְּדַרְכָּם, בְּפָרֵט בְּכַפְרִים.
 וְהָיָה מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ מְאֹד כִּי הָיוּ לוֹ יְסוּרִים עַל שֶׁהִשְׁתִּי וְעָרַב
 עוֹמֵד לְנִגְדוֹ בְּעַת הַלּוֹכוֹ בְּדְבָקוֹת וְהַתְּבוּדוֹת. וְהַתְּפַלֵּל לְהַשֵּׁם

ספורים משלים ותלומות

יתברך שיעשה לו מופת זה שיהיה נעקר הצלם. ויגזר אמר
ויקם, ופתאום נעקר הצלם ונפל לארץ.

השני. מענין הדגים שהיה הולך לפני הנחש ורצה שיבואו לו
דגים לידו פלי מצודה ונתקנים בך.

והשלישי שבחתו, במדמה שהיה מה שחפץ שיראה מת
והפציר להשם יתברך על זה, ונתקנים בך שבא אליו

פתאום מת אחד, והוא היה שוכב בחדרו הינו בחדר הקיר שלו
בבית חותנו. ונפתח רגלו וברונו לברכה אז מאד מאד, כי אז
היה אצלו פעם הראשון שראה בעיניו את המת, כי זה היה
בתחלת ימי נעוריו. וגם אמר אחר-כך שאותו המת היה רשע,
על-כן נפל עליו פחד גדול עצום מאד פלי שעור.

והתחיל לצעק מאד בצעקה משנה מאד ובאו במרוצה אנשי
הבית ורצו לבנם לחדרו. ולא יכלו לבנם מחמת

שרגלו וברונו לברכה סגר מתחלה את החדר מבפנים. והכרחו
לעשות תחבולות לבנם, ואיני זוכר אם ספר שפטרנו הכתל, או
שנכנסו מלמעלה מן הכתל האלקיר ובאו אליו, ואחר-כך נח
מפחדו. ואמר שאותו המת היה רשע ובשביל זה נפתח כל בך.

ואחר-כך ראה כמה וכמה מתים ולא נפתח עוד, מכל-שכן
בסוף ימיו שאז נעשה פעל השדה שאז באו אליו

לאלפים ולרבבות פלי שעור בשביל תקונו. כי בזה היה עוסק

ביותר לתקן נשמות המתים ונשמות ערטילאין שעדין לא נכנסו
בגוף כלל וכו' במבאר במקום אחר.

וספר שהיה עני שבוע אחד, ופעם אחת לא היה לו מה לאכל
בערב, והלך בשדה בדרך ומוצא פאטיילע אחת עם
גרויפן [בעין מטפחת עם גריסים] והביא לביתו לבשל. וכפי
הנשמע מפיו שזה הדבר היה יקר בעיניו כמוצא שלל רב, על
שהיה לו בטחון בהשם יתברך, והשם יתברך תומין לו פרנסה
בשדה.

כי שמעתי מפיו הקדוש שאמר שהוא יודע מבטחון שאפלו אם
היה יושב בשדה ממש היה לו בטחון בהשם יתברך שיומין
לו פרנסתו. אך זה הדבר קשה וכבד יותר, הינו שהצדיק האמתי
יחזיק המעות אצלו, ולא יפזר מיד זה קשה וכבד יותר וכו'.
וספר לפני שהיו לו שלש מאות אדמים גרן שלו והיה אוכל
מאותו המעות עד שכלו, ואחר כך עבר עליו הנ"ל שהיה עני
וכו' כנ"ל אבל בתחלה לא חשב כלל רק עסק בעבודתו ואכל
מהסך הנ"ל וכו' כנ"ל. (חיי מוהר"ן קי).

עֲבוֹב שָׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּעֵת שְׁנַסֵּעַ עַל שֵׁבֶת שִׁירָה

פַּעַם אֶחָד נָסַע לְמַעַדְוֵעַדִּיוֹקָע וְנִתְעַכַּב בְּדַרְךָ וְלֹא הִגִּיעַ עַל
 שֵׁבֶת וְהִכְרַח לְשָׁבוֹת בְּכַפֵּר הַאֲלֵאוּקִיּוֹקָא סְמוּךְ
 לְמַעַדְוֵעַדִּיוֹקָע. כִּי הַסּוּסִים נִתְיַגְעוּ וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לֵילֵךְ
 וְנִתְאַחַר עַד שָׁבָא סְמוּךְ לְחֵדְלָקַת גֵּרוֹת מִמָּוֶשׁ לְכַפֵּר הַנִּ"ל.
 וְאַחֲרֵיכֵן בָּשָׁבָא לְבֵיתוֹ לְכֹאֵן סֵפֶר לְפָנֵינוּ כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה
 בְּאַרְיֵבוֹת גְּדוֹל.

וְאָמַר שְׁבַעַת שְׁהֲלִכּוּ הַסּוּסִים סְמוּךְ לְעָרַב וְהוּא הָיָה רוֹצֵה
 שִׁירוּצוֹ בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹל אֲבָל הֵם לֹא רָצוּ לֵילֵךְ וְאָמַר
 שְׁתֵּיהֶם דּוֹמָה כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִין בְּחֵלוֹם שְׁנַדְמָה לְהֶאָדָם שְׁצָרִיךְ לְבָרַח
 וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְבָרַח בְּשׁוּם אֶפֶן כִּידוּעַ בְּחוּשׁ שְׂכָךְ דַּרְךְ הַחֵלוֹם.
 כֵּן הָיָה לוֹ אִזּוֹ וְהָיָה לוֹ צָעַר גְּדוֹל מְאֹד שֶׁלֹּא יָבוֹא לִיְדֵי חֵלוֹל

שַׁבַּת חַס וְשָׁלוֹם. וְנִדְמָה לוֹ בַשָּׁעַת נְסִיעָתוֹ כְּמוֹ שְׁמוּלֵיכִין אֶת
הָאָדָם לְגִיהֲנָם שָׂאוּ בְּיַדָּיו הַפֶּחַד גְּדוֹל עַד אֵין סוּף, בֶּן מִמָּשׁ
פֶּחַד זֶה הָיָה עָלָיו מִחֲשַׁשׁ חֲלוּל שַׁבַּת חַס וְשָׁלוֹם.

וּמִכָּלֵל דְּבָרָיו הִבְנֵתִי קִצֵּת מִלְּשׁוֹנוֹ עֵצֶם הַפֶּחַד שֶׁל הָאָדָם
בַּשָּׁעָה שְׁמוּלֵיכִין אוֹתוֹ לְגִיהֲנָם חַס וְשָׁלוֹם. וְאִי אֶפְשָׁר
לְצִיר זֹאת בְּכֶתֶב כִּי כָּפַל דְּבָרָיו פְּעַמִּים וְהִפְלִיג מֵעֵצֶם הַפֶּחַד
הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא עַד אֵין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית שְׁנוּפֵל עַל הָאָדָם בְּעַת
שְׁמוּלֵיכִין אוֹתוֹ לְגִיהֲנָם חַס וְשָׁלוֹם. וּמִמָּשׁ פֶּחַד זֶה הָיָה עָלָיו אִז
מִחֲמַת שְׁתֵּיהֶם מִתְּיָרָא שְׁלֵא יָבֹוא לְיַדֵּי חֲלוּל שַׁבַּת חַס וְשָׁלוֹם,
וְהַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה הָיָה בַחֲרָף קִדְּם שַׁבַּת שִׁירָה.

וַיֵּשׁ בְּזֶה סִפּוּר שָׁלֵם. כִּי עָכֹב שֶׁל רַבְּנֵנוּ וְכַרְוָנוּ לְבָרְכָה לֹא הָיָה
דְּבָר רִיק בַּפֶּרֶט בְּעַת שְׁנִסְמַע עַל שַׁבַּת שִׁירָה, וְכִבֵּר הָיוּ
אֲנָשָׁיו מִקְּבָצִים שֶׁם מִכְּמָה עֵירוֹת וְהוּא הָיָה צָרִיד לֹאמֹר תּוֹרָתוֹ
הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת וּלְתַקֵּן מַה שְׁתֵּיהֶם עוֹשֶׂה וּמְתַקֵּן
בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְעִסְקוּ עִם אֲנָשָׁיו. וְאָמַר שְׁבָכָל עַת הַקְּבוּץ
שֶׁהוּא צָרִיד לֹאמֹר תּוֹרָה לְפָנַי אֲנָשָׁיו, אִזִּי מִמָּשׁ הֲרַעַשׁ וְהַפֶּחַד
שִׁישׁ עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵב יוֹם-כְּפוּר לְעַת עָרֵב בְּעַת שְׁהוֹלְכִין
לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, מִמָּשׁ פֶּחַד וְרַעַשׁ זֶה נוֹפֵל עָלָיו בְּאוֹתוֹ הַשַּׁבַּת אוֹ
יוֹם-טוֹב שֶׁהוּא צָרִיד לֹאמֹר תּוֹרָה בְּרַבִּים.

וְאַחַר הֲרַעַשׁ הַגְּדוֹל הַזֶּה שְׁכָבָר הָיָה מוֹכֵן לְבֹוא עַל שַׁבַּת שִׁירָה
בְּדַרְכּוֹ מִכְּמָה שָׁנִים וּפְתִיאֹם נִתְעַכֵּב וְשַׁבַּת בְּכָפָר הוּא

ספורים משלים ותלומות

וְאֲנָשָׁיו שָׁנְסְעוּ עִמּוֹ, וְעוֹד קָצַת אֲנָשִׁים שָׁכְבָר בָּאוּ לְקִרְאָתוֹ, בְּלֶם
הִכְרַחוּ לְשַׁבֵּת בַּבֶּכָר הַנִּ"ל. וְלֹא הָיָה לָהֶם מַה לֶּאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת,
וְהִכְרַחוּ לֶאֱכֹל חֶלֶה שֶׁל דָּגָן וּלְקַדֵּשׁ עַל תַּחֲלָה. כִּי לֹא הָיָה שָׁם
כּוֹס לְקַדֵּשׁ עַל חֵיזוֹן שְׂרָף, וְאֶפְלוּ סָבִין וְשׁוֹם כְּלֵי אֲכִילָה לֹא הָיוּ
לָהֶם. וְהוּא זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה סֵפֶר אַחֲר־כֶּךָ כֹּל סֵדֶר הַשַּׁבָּת שֶׁתִּהְיֶה
שָׁם בְּאַרְיֵכוֹת.

אַחַר שַׁבָּת נָסַע לְמַעֲדוֹ וְעֵדִיו וְנִקְעוּ, וּבְיוֹם שְׁנֵי הָיָה תַּמְשָׁחָה עֲשֶׂר
בַּשָּׁבָט וְעָשׂוּ סְעוּדָה וַיֵּשֶׁב אִזְּ עִם אֲנָשָׁיו וְאָמַר אִזְּ תַּתּוֹרָה
שֶׁתִּהְיֶה צָרִיד לֹאמֹר לְפָנֵיהֶם. אֲשֶׁרֵי הַזִּזְכָּה לִידַע דְּבַר אֶחָד מִמֶּה
שֶׁעָבַר עַל רַפְּנוּ זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה כָּכָל פַּעַם, כִּי כָּכָל מְאָרְעוֹתָיו הָיוּ
סוּדוֹת נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת וְעֲצוּמוֹת מְאֹד. (חיי מוהר"ן קבו).

מעשה מהפעל שם-טוב ז"ל שהיה במרה שחורה

בדרך נסיעתו קדם שנכנס לאומין סמוך לעיר ספר מעשה
מהפעל שם-טוב וזרנו לברכה, שפעם אחת בא
הפעל-שם-טוב וזרנו לברכה לאיזה מקום, והיה שם במרה
שחורה ועצבות גדול מאד והכירו בו שיש לו מרה שחורה. אף
מי יפתח פיו לשאל אותו על זה. והיה כך יום וחצי. אחר-כך
בערב-שבת אחר חצות צוה הפעל-שם-טוב וזרנו לברכה
שיבקשו כל האורחים הנמצאים בעיר להביאם אצלו שיאכלו
עמו בשבת, ולא היה שם הרבה אורחים רק מצאו שני אורחים
הולכי רגל והביאום אליו. אחר-כך שמעו ששען עמהם

הפעל-שם-טוב וברונו לברכה, ואמר רבנו וברונו לברכה שאינו
זוכר היטב את המעשה אוף הנה.

אך תמצית הענין הנה שבאותו המקום היו שם נשמות משלש
מאות שנים שלא הנה להם עליה, וכשבא הפעל-שם-טוב
וברונו לברכה לשם נתקבצו כלם אליו כי הם מצפים תמיד על
איש פנה שיוכל לתקנם, ומחמת זה היתה לו עצבות כי הנה
כבד עליו ענין זה מאד. והענין הנה כי הנה בלתי אפשרי לתקנם
ביאם על-ידי פטירתו וזה הנה קשה לו מאד. על-כן הנה
בעצבות והזמין לו השם יתברך אלו השנים ועל-ידי-זה נצול
הפעל-שם-טוב וברונו לברכה. וכמדומה שלא-אלו השנים הנ"ל
הגיע להם הזק על-ידי-זה. (חיי מוהר"ן קצ).

היין אוֹנְגְרִי

אָמַר מְשָׁל שְׁפַעַם אַחַת נָסַע סוּחַר גְּדוֹל עִם יַיִן מִזֶּב אֵי־אֹנְגְרִישְׁעַר
 [אֹנְגְרִי]. פַּעַם אַחַת אָמַר הַמְשָׁרֵת וְהַבְּעַל-עֲגָלָה לְהַבְּעַל-
 הַבֵּית הֵלֵא אָנּוּ נוֹסְעִים בְּדֶרֶךְ תְּוֹהָ עִם הַיַּיִן תְּוֹהָ, וְאָנּוּ סוֹבְלִים
 הַצֶּעַר כָּל כֶּךָ תָּנּוּ לָנוּ לְמַעַם מְעַט. וְנָתַן לָהֶם לְמַעַם מְוֹהָ הַיַּיִן
 הַטּוֹב. לְאַחַר יָמִים נִתְנַלְגַּל שְׂוֹהָ הַמְשָׁרֵת נִתְוַעַד יַחַד עִם שְׂוֹתֵי
 יַיִן בְּעִיר קַטְנָה וְשְׂתוּ יַיִן וְשִׁבְחוּ אוֹתוֹ מְאֹד, וְאָמְרוּ שְׂוֹהָ יַיִן
 אֹנְגְרִישְׁעַר. אָמַר הַמְשָׁרֵת הַנִּ"ל תָּנּוּ לִי לְמַעַם וְנָתַנּוּ לוֹ. וְאָמַר
 אָנִי יוֹדֵעַ שְׂאִין זֶה יַיִן מִזֶּב אֹנְגְרִישְׁעַר כָּלָל, וְנִצְרָו בּוֹ וְדַחַפוּ
 אוֹתוֹ. וְהוּא אָמַר הֵלֵא אָנִי יוֹדֵעַ שְׂאִין זֶה יַיִן אֹנְגְרִישְׁעַר כָּלָל,
 כִּי הֵלֵא אָנִי הֵייתִי אֶצֶל סוּחַר גְּדוֹל כְּוֹהָ וְכוּ' וְהֵם לֹא הִשְׁנִיחוּ
 עֲלָיו. וְאָמַר, אֲבָל לְעֵתִיד כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ אֲזִי יִדְעוּ כְּשִׁיתָנּוּ יַיִן

המשמר, אזי לאחרים יוכלו להטעות ויתנו להם יין וואליהשין
 סטראוויצטיר ויאמרו להם שהוא יין הטוב המשמר, אבל לאנשי
 שלומנו לא יוכלו להטעות כי אנתנו טעמנו היין הטוב וכו'. (חיי

מוהר"ן רס).

פעם אחת אמר רבנו ז"ל שלשה דברים פעלתי אצל השם
 יתברך. א) [דאם גדלות האב איך שוין פון איך
 צובראכען; ווי אזוי איהר וועט דאווינען וועט מען זאגען,
 איי ער איז אבראסליווער] את הגדלות כבר שכרתי מכם, איך
 שבתפללו יגידו, אי, הוא פרסלבר. ב) [איין עברה וועט איך
 קרענקען, עם וועט איך שוין ניט פאקומען, אפלו איהר
 וועט טאהן וועט דאס זיין אהן הענט און אהן פיס] עברה
 תציק לכם היא כבר לא תקבל אתכם, אפילו אם תעשו, זה
 יהיה בלי ידים וכלי רגלים. ג) [מפרסמים של שקר וועט איהר
 זייער פנים ניט אן קוקען, איהר האט שוין פארזיכט
 אונגארשען וויין] מפרסמים של שקר לא תוכלו להביט
 בפרצופם, אתם כבר טעמתם מהיין תהונגרי: (אבני"ה ברול כו).

האורח והפעל הבית

תקם"ט א' וְהַנְּבִיחַ אַחֲרֵי הַדְּלָקַת נֵר הַנְּבִיחַ בְּלִילָה, אֹרֶחַ נִכְנָם
 לְבַעַל הַבַּיִת. וְשָׂאֵל לְבַעַל-הַבַּיִת מֵאִין פְּרִנְסָתָךְ. וְהָשִׁיב
 לוֹ אִין לִי פְּרִנְסָה קְבוּעָה בְּבֵיתִי רַק מִחֲתִיתִי מִן הָעוֹלָם. וְשָׂאֵל לוֹ
 מָה אַתָּה לוֹמֵד וְהָשִׁיב לוֹ.

וְהָיוּ מְשִׁיחִים יַחַד. עַד שְׁנִכְנְסוּ בְּתוֹךְ שְׂוִיחַת דְּבָרִים הַיּוֹצְאִים מִן
 הַלֵּב, וְהִתְחִיל הַפֶּעַל הַבַּיִת לְהִשְׁתַּוְּקַק וּלְהִתְנַעֵנַע מְאֹד אִיךְ
 מְשִׁיגִים וּמְנִיעִים לְאִיזָה דְבַר מַעֲלָה שְׂבִקְרָשָׁה. אָמַר לוֹ הָאֹרֶחַ
 אֲנִי אֶלְמַד עִמָּךְ וְתַמָּה הַפֶּעַל הַבַּיִת וְהִתְחִיל לְחַשֵּׁב אִילֵי אִינוּ בֵּן
 אָדָם בְּלָל. אִיךְ חֹזֵר וְרָאָה שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִמוֹ בְּדַרְךְ בְּנֵי אָדָם.
 אִיךְ תִּכְרַח נְתִיחֻק הָאִמוּנָה אֲצִלוֹ לְחַאֲמִין בּוֹ. וְהִתְחִיל תִּכְרַח לְקַרְאוֹ
 רַבִּי, וְאָמַר לוֹ קָדָם כָּל אֲנִי מְבַקֵּשׁ לְלַמֵּד מִכֶּם אִיךְ לְהִתְנַחֵג

בכבודכם ואין צריך לומר שאפגם ממש בכבודכם חס ושלום רק אף-על-פי-כן בן אדם קשה לו להתחר לנגמרי כראוי, על-כן אני רוצה שתלמדוני איך לנהוג בכבודכם. והשיב לו פצת אין לי פנאי, פצת אחר אבוא אצלך ואלמדך זאת, וכעת אני צריך לילך מכאן.

ואמר לו גם על זה אני צריך ללמד מכם פמה אני צריך ללמוד אתכם, ואמר לו עד אחר הפתח והתחיל לחשב איך איצא עמו כי פצת אני עמו בין הפריות ואם איצא עמו לברו מי יודע מי הוא ושאל לו ואמר לו יש לי פחד לצאת עמכם השיב לו אם אני יכול פואת ללמד עמך. גם עתה אם ארצה לעשות לך איזה דבר מי ימחה בנדי. ויצא עמו מן הפתח.

ואזי תקף חטף אותו והתחיל לפרח עמו, והיה קר לו ולקח מלבוש ונתן לו, ואמר לו קח זה המלבוש וייטב לך ויהיה לך אכילה ושתייה וכל טוב ותשב בביתך ופרח עמו.

בתוך כך הסתפל והנה הוא בביתו. ולא היה מאמין בעצמו שהוא בביתו, אך הסתפל והנה הוא מדבר עם בני אדם ואוכל ושותה כדרך העולם, בתוך כך חזר והסתפל והנה הוא פורח בבתחלה, חזר והסתפל והנה הוא בביתו, חזר והסתפל והנה הוא פורח, וכן היה מתנהג זמן רב.

אחר-כך הוריד אותו בין שני חרים בניא ומצא שם ספר והיו בו צרופי אותיות אז"ח הוא ד' וכו' והיה מציד

בְּהִסְפָּר כְּלִים וּבְתוֹךְ הַכְּלִים הָיוּ אוֹתֵיזוֹת. גַּם הָיָה בְּתוֹךְ הַכְּלִים אוֹתֵיזוֹת שֶׁל הַכְּלִים שֶׁיִּכְוֹלוּן לַעֲשׂוֹת עַל יָדָם אֱלוֹ הַכְּלִים וְהָיָה לוֹ חֲשֶׁק מְאֹד לְלַמֵּד אֶת הַסְּפָר.

בְּתוֹךְ כָּךְ הִסְתַּכַּל וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ, חָזַר וְהִסְתַּכַּל וְהִנֵּה הוּא שָׁם, וְהִתְיַשֵּׁב עֲצָמוֹ לַעֲלוֹת אֶל הַהָר אוֹלֵי יַמְצָא שָׁם אֵיזָה יָשׁוּב.

וּבְשָׂבָא אֶל הַהָר רָאָה עוֹמֵד שָׁם אֵילָן שֶׁל זָהָב עִם עֲנָפִים שֶׁל זָהָב וְעַל הָעֲנָפִים תְּלוּוִיִּים כְּלִים כְּמוֹ אֱלוֹ הַכְּלִים הַמְצַדִּירִין בַּסְּפָר, וּבְתוֹךְ הַכְּלִים הָיוּ כְּלִים שֶׁעַל יָדָם עוֹשִׂים אֱלוֹ הַכְּלִים. וְהָיָה חֲפִיץ לִקַּח מִשָּׁם הַכְּלִים וְלֹא הָיָה יָכוֹל, מִחֲמַת שֶׁהָיוּ נִסְכָּכִים שָׁם עַל הָעֲנָפִים שֶׁהָיוּ בְּעַקְמוּמֵיזוֹת. בְּתוֹךְ כָּךְ הִסְתַּכַּל וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ.

וְהָיָה לוֹ פְּלִיאָה גְדוֹלָה מַה זֹאת שֶׁהוּא פֶּעַם בְּכֹאן וּפֶעַם שָׁם. וְהָיָה חֲפִיץ לְסַפֵּר זֹאת לְבְנֵי אָדָם אֲךָ אֵיךְ מִסְפָּרִין פְּלִיאָה כִּזּוֹ לְבְנֵי אָדָם מַה שֶׁאֵין רְאוּי לְהֶאֱמִין. בְּתוֹךְ כָּךְ הִסְתַּכַּל מִן הַחֲלוֹן וְרָאָה אֶת הָאוֹרֶחַ הַגִּזְלֵל וְהִתְחִיל לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ מְאֹד שֶׁיִּבְוֹא אֲצִלוֹ, וְאָמַר לוֹ אֵין לִי פְּנָאֵי כִי אֲנִי הוֹלֵךְ אֲצִלְךָ.

אָמַר לוֹ זֶה בְּעֲצָמוֹ נִפְלְאָה בְּעֵינַי, הֲרִי אֲנִי כֹאן וְהָיָה שָׂאֲתָם הוֹלְכִים אֲצִלִּי. הִשִּׁיב לוֹ בְּשָׁעָה שְׁנַתְרַצִּית לִילְךָ עִמִּי לְלוֹזֹת אוֹתִי מִן הַפֶּתַח אֲזוֹ לְקַחְתִּי מִמֶּךָ הַנְּשֻׁמָּה וְנִתְתִּי לָהּ לְבוֹשׁ מִן הַגִּזְלָעֵדֶן הַתְּחִתּוֹן וְהַנְּפֶשׁ רוּחַ נִשְׁאָר אֲצִלְךָ. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֲתָה

ספורים משלים ותלומות

מִדְבַּק מִחֲשַׁבְתְּךָ לְשֵׁם אֶתָּה שָׁם וְאַתָּה מִמְּשִׁיב הָאֲרֶז בְּמִנְנוּ
אֱלֹהֵי, וּבְשִׁאֲתָה חוֹזֵר לְכֹאֵן אֶתָּה כָּאֵן.
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֵאִיזָה עוֹלָם הוּא, מֵעוֹלָם טוֹב הוּא כְּוֹדֵאֵי וְעֵדִין לֹא
נִגְמַר וְלֹא נִסְתַּיִם. (חיי מוהר"ן פה).

היער בלי קץ וסוף

שמעתי מאיש אחד מאנשי-שלוֹמנו שספר לו רבנו זכרוננו
 לברכה בערב יום-כפור אחר הכפרות מעשה.

שראה שהלך ביער אחד, והיער היה גדול בלי קץ וסוף ורצה
 לשוב אל עקבו, ובא אליו אחד ואמר לו שבזה היער
 אי אפשר לבוא לסופו וקצו, כי היער הזה היא בלי קץ וסוף
 וכל הפלים שפעולם כלם נעשו מזה היער והראה לו דרך איך
 שיצא מזה היער.

אחר-כך בא לנהר אחד ורצה להגיע לסוף הנהר, ובא אליו
 שוב אחד ואמר לו גם-כן שבזה הנהר אי אפשר
 לבוא לסופו, כי זה הנהר אין לו קצה וסוף, וכל פני העולם
 שותין מאלו המים של זה הנהר. והראה לו גם-כן דרך וכו'.

ספורים משלים ותלומות

אחר־כך בא אל רחמים אחת שהיתה עומדת על אותו הנקר.
 ובא אליו גם־כן אחד ואמר לו שזאת הרחמים מוחנת
 מחינה על כל העולם כלו.

ואחר־כך חזר ובא אל היער הנ"ל וראה שם נפח אחד שקורין
 קאויל, שישב שם פיער ועשה מלאכתו ואמרו לו
 שזה הנפח עושה כלים בשביל כל העולם כלו והדברים
 סתומים מאד.

(גם לא נרשם בשלמות כראוי כי הרבה נשפח פי לא נכתב
 בזמנו) ואמר אז שהעולם מספרין מעשה, ואני ראיתי מעשה.
 השם יתברך יזכנו להבין דבריו הקדושים הנוראים. (חיי מוהר"ן צה).

הַבֵּית־הַכְּנֶסֶת שֶׁמִּבֵּיאִין לְשֵׁם כָּל הַמֵּתִים שֶׁבְּעוֹלָם

שָׁמַעְתִּי בְּשִׁמוֹ שְׁסַפֵּר, בִּירוּשָׁלַיִם יֵשׁ בֵּית־הַכְּנֶסֶת שֶׁמִּבֵּיאִין לְשֵׁם
כָּל הַמֵּתִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְתַכְּף שְׁמַת אֶחָד בְּעוֹלָם מִבֵּיאִין
לְשֵׁם תַּכְּף אוֹתוֹ הַמֵּת, וְשֵׁם דְּנִין אוֹתוֹ הַיֵּכֶן יִהְיֶה מְקוֹמוֹ, כִּי יֵשׁ
מֵתִים בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שֶׁנּוֹשְׂאִין אוֹתָן לְחוּץ לְאֶרֶץ וְכֵן לְהַפְּדָה
בְּמוֹכָא. (זאר תרומה קמא).

וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ בֵּית־הַכְּנֶסֶת יוֹשְׁבֵינֵי הַבֵּית־דִּין שֶׁדְּנִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד
וְנוֹתְנִין לוֹ מְקוֹמוֹ הָרְאוּי לוֹ. וַיֵּשׁ אֶחָד שֶׁדְּנִין אוֹתוֹ שְׁלֹא
יִהְיֶה לוֹ שׁוּם מְקוֹם, וַיִּהְיֶה נֶאֱבָד וְנִשְׁלָךְ בְּכַף תְּקִלָּע, וּבְשֶׁמִּבֵּיאִין
אֶת הַמֵּת לְשֵׁם אֲזִי מִבֵּיאִין אוֹתוֹ בְּמִלְבוּשִׁים. וַיֵּשׁ אֶחָד שֶׁחֲסַד

לו מהמלבוש שלו איזה חסרון. כגון לאחד נחסר בית יד אחד מהמלבוש שלו (שקורין ארביל) ויש אחד שחסר לו חלק אחד מכנף בגדו (שקורין פאלע) וכיוצא בזה הכל לפי מעשה האדם (שכן זוהי ללבושין אחר מותו) בידוע, וכפי הלבושין שלו שמביאין אותו לשם בן דנין אותו ונותנין לו מקומו כנ"ל. פעם אחת הביאו לשם מת אחד ערום לגמרי בלי שום לבוש רחמנא לצלן. ודנו אותו שיהיה נשלה ונאבד בכף הקלע רחמנא לצלן כי היה ערום לגמרי. ובא צדיק אחד ולקח מלבוש אחד ממלבושין שלו והשליך עליו. ושאלו אותו הבית דין דשם למה אתה נותן לו מלבוש שליך והקפידו על זה, כי מדוע יתלבש זה המת וינצל על ידי לבוש שאינו שלו.

השיב הצדיק הנ"ל אני צריך לשלח זה האיש למחוז חפצני ובשביל זה יש לי רשות להלבישו במלבוש שלי. וכי לא ראייתם שלפעמים שר גדול שולח את עבדו לאיזה שר אחר, ונתעבב העבד קצת מלילך בשליחותו. ושאל אותו השר מדוע לא הלכת עדין בשליחותי השיב העבד כי אין לי מלבוש הראוי לילך בו לאותו השר. כי הוא שר גדול ואי אפשר לילך לשם במלבוש כזו. ענה השר ואמר. קח מהרה מלבוש אחד ממלבושי ולבוש אותו ורוץ מהרה להשר בשליחותי.

כך מחמת שאני צריך לשלח זה המת בשליחותי, על-כן אני נותן לו אחד ממלבושין שלי והציל הצדיק את המת מעניש

הַמֵּר שֶׁל כֶּף הַקֹּלֶעַ. וְסִפֵּר וְזֹאת לְעֵינַי עֲצָם בַּח הַצְדִּיק הָאֵמֶת
לְהַצִּיל אֲנָשָׁיו בְּעֶלְמָא דְקָשׁוּמַ. (חיי מוהר"ן קב).

הפעל-שם-טוב ותולקע אצל גר של חלב

לְעֵינֵינוּ הַמְּרָחֶ-שְׁחֹרֹת שְׂמֵבֶלְבֵּלִין אֶת הָאָדָם וּבְפָרְטָא בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וּמְכַנְיָסִים סְפִקוֹת וּבְלִבּוּלִים בְּמַחְשְׁבֹתָיו בְּאִשְׁרֵי שְׂוֵה הַדְּבָר עֲשֵׂה שְׁלֵא בְּהֶגֶן, וְנִבְשָׁל בְּאִיזָה אִסּוּר חֵם וְשָׁלוֹם. סֵפֶר לִי רַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה מְעֲשֵׂה מִהַפְעֵל-שֵׁם-טוֹב זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה, שְׁפַעֵם אַחַת עָמַד הַפְעֵל-שֵׁם-טוֹב זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה לְהַתְּפַלֵּל וְלֹא תִּיְהִי יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל כִּי נִפְלַ בְּלִבּוֹל בְּמַחְשְׁבֹתָיו, בְּאִשְׁרֵי שֶׁתִּיְהִי מְעֵשֵׂן אֶת הַתּוֹלְקָע [מְקַטְרֵת] אֶצֶל גֵּר שֶׁל חֵלֶב נִמְצָא שְׁנִבְשָׁל בְּאִסּוּר חֵלֶב, וּמַחְמַת זֶה לֹא תִּיְהִי יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל. וְכֹל מֵה שְׁרָצָה לְהַתְּפַלֵּל וְלִדְחוֹת אֶת הַמַּחְשְׁבָה הַזֹּאת וְלְהַעֲבִירָה מִדַּעְתּוֹ לֹא תִּיְהִי יָכוֹל בְּשׁוֹם אַפֵּן, כִּי בְּלִבֵּל אוֹתוֹ בְּכֹל פַּעַם בְּאִשְׁרֵי שְׁנִבְשָׁל בְּאִסּוּר כּוֹת, בְּאִסּוּר חֵלֶב, עַד שְׁלֵא תִּיְהִי

לה

ספורים

אֲפֹשֶׁר לוֹ לְהִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל. עֹמֵד הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְקַפֵּץ וְנִשְׁבַּע
שְׂיַעֲשֶׂן לְעוֹלָם הַלּוֹלְקֶע אֵצֶל גֵּר שֶׁל חֵלֶב. וְכֵן הָיָה בְּאִשְׁר
מִסְפָּרִים הָעוֹלָם שֶׁהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הָיָה מְעַשֵּׂן הַלּוֹלְקֶע אֵצֶל גֵּר
שֶׁל חֵלֶב. (חיי מוהר"ן תקנ"ב).

מעשה המתנגד על הפעל-שם-טוב ז"ל

מעשה בימי הפעל-שם-טוב הקדוש וְכַר צַדִּיק וְקַדוֹשׁ לְבָרָכָה
 לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבֵּא, שְׁהִיָּה אִישׁ אֶחָד רֹדֵף בְּשָׁנִים וְהִיָּה
 מְפֹלֵג מְאֹד וְחָרִיף גָּדוֹל וְהִיָּה מַתְנַגֵּד מְאֹד עַל הַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב
 הַקַּדוֹשׁ וְכַר צַדִּיק וְקַדוֹשׁ לְבָרָכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבֵּא וְצוּהָ
 הַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב הַקַּדוֹשׁ וְכַרְזוֹ לְבָרָכָה לְאַנְשֵׁיוֹ, שִׁישְׁתַּדְּלוּ לְקָרֵב
 אוֹתוֹ אֵלָיו, וְכֵן עָשׂוּ וְהִשְׁתַּדְּלוּ וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְהַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב
 וְכַרְזוֹ לְבָרָכָה. וּבְתַחֲלָה רַחַק אוֹתוֹ הַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב וְכַרְזוֹ
 לְבָרָכָה מְאֹד, וְלֹא דִבֵּר אוֹתוֹ מְאוּמָה, וְלֹא קִבֵּל מִמֶּנּוּ שְׁלוֹם.
 וּבְשָׂרָאָה הָאִישׁ הַנַּ"ל שָׁהוּא מְרַחֵקוֹ, הַצִּמְעָר מְאֹד וְדַחַק עֲצָמוֹ
 וְנִכְנַם אֵלָיו פְּמָה פְּעָמִים. וְהַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב וְכַרְזוֹ לְבָרָכָה הִיָּה
 מְרַחֵקוֹ בְּכָל פְּעַם. פְּעַם אַחַת נִתְעוֹרַר מְאֹד וּבֵא לְפָנָי הַפְּעֵל-

שֵׁם־טוֹב וְזָרוֹנוֹ לְבָרְכָהּ בְּהַכְנֵעָה גְדוּלָהּ וּבְכִבְיָהּ רַבָּה, וְהִתְחִיל
 לְקָרְבוֹ. וְאָמַר לוֹ, שְׂיַעֲמְדוּ עֲלָיו מִחֲלַקַּת הַרְבֵּה, מִתְחַלְּחָה
 מִבְּנֵי־בֵיתוֹ וְאַחֲר־כֵּן מִשְׁכַּנָּיו, אַחֲר־כֵּן מִכָּל הָעִיר וְכָל הָעוֹלָם,
 וְאָפְלוּ עוֹפוֹת יַחְלְקוּ עֲלָיו. וְחֹזֵר לְבֵיתוֹ. וְכֵן הָיָה, שְׁבַת־חֲלָה
 הִתְחִילוּ בְּנֵי־בֵיתוֹ לְהִתְנַרְוֹת בּוֹ וּלְחַלֵּק עִמּוֹ, אֲשֶׁר מִקִּדְּם הָיָה
 חָשׁוּב בְּעֵינֵיהֶם וְנִחְמָד בְּעֵינֵי כָל מִחְמַת שְׁתֵּיהָ אִישׁ טוֹב וְכָאִשֶׁר,
 וְעַתָּה הִתְחִילוּ לְחַלֵּק עִמּוֹ בְּתַחֲלָה בְּנֵי־בֵיתוֹ, וְאַחֲר־כֵּן חֲלְקוּ עִמּוֹ
 הַשְּׂכָנִים, וְאַחֲר־כֵּן כָּל הָעִיר. וְכֵן גַּם הַסְּבִיבוֹת בְּלֶם חֲלְקוּ עֲלָיו.
 פַּעַם אַחַת הָיָה עוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל, וְהָיָה מִתְפַּלֵּל בְּרָאוּי בְּהִתְלַהֲבוֹת
 וּבִתְוֹךְ תְּפִלָּתוֹ וְהִתְלַהֲבוֹתוֹ פָּרַח עֲלָיו עוֹף אֶחָד שְׁקוֹרֵין אֵינְדִּיק
 [תְּרַנְנֹול הַדֹּי] וּבִלְבָל אוֹתוֹ בְּאִמְצַע הִתְלַהֲבוֹתוֹ, וְחָרָה לוֹ מְאֹד
 וְהָיָה מִפְּרִיחַ אוֹתוֹ וְחֹזֵר לְתַפִּלָּתוֹ וְהִתְלַהֲבוֹתוֹ בְּבִתְחִלָּה, וּפָרַח
 עוֹד הַפַּעַם הָעוֹף הַזֶּה וְכֵן אוֹתוֹ שְׁנִית בְּאִמְצַע הִתְלַהֲבוֹתוֹ,
 וְחָרָה לוֹ בְּיוֹתֵר וְהִפְרִיחַ אוֹתוֹ פַּעַם שְׁנִית וְחֹזֵר לְתַפִּלָּתוֹ. בְּתוֹךְ
 תְּפִלָּתוֹ וְהִתְלַהֲבוֹתוֹ חֹזֵר עוֹד הָעוֹף הַזֶּה וּבִלְבָל אוֹתוֹ עוֹד, וְחָרָה
 לוֹ מְאֹד וְהָיָה רָץ וְחָטַף גְּרִזִּין וְרָצָה לְהִתִּיז רֹאשׁ הָעוֹף מִחֲמַת רִגְזוֹ
 שְׁבִלְבָל אוֹתוֹ כָּל כָּךְ. בְּתוֹךְ כֵּן נִזְכָּר מִה שְׂאָמַר לוֹ הַבַּעַל־שֵׁם־
 טוֹב שְׂאָפְלוּ עוֹפוֹת יַחְלְקוּ עֲלָיו וְעַל יְדֵי זֶה נָח רִגְזוֹ, וְהִנִּיחַ הָעוֹף
 וְנִמְנַע מִלְּהִתִּיז רֹאשׁוֹ.

וּבְלֵיל בְּוִנַת מַעֲשֵׂה זֹאת לִידַע כַּמָּה וְכַמָּה עֲנִינִים וְנִסְיוֹנוֹת צָרִיכִין
 לַעֲבֹר עַל כָּל מִי שְׂרוֹצָה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִילָךְ

בְּדַרְכֵי יִתְבַרֵךְ. כִּי זֶה הָאִישׁ הַנַּ"ל הָיָה צָרִיךְ לְנִסְיוֹן כְּזֶה שְׂיִתְנַסֶּה
עַל-יְדֵי הַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב וְזָרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּעֲצָמוֹ דִּיקָא, שֶׁהַפְּעֵל-
שֵׁם-טוֹב וְזָרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּעֲצָמוֹ יִהְיֶה מְדַחֵה אוֹתוֹ וַיִּרְחִיק אוֹתוֹ
וַיִּבְזֶה אוֹתוֹ כָּל כָּךְ. וַיִּהְיֶה צָרִיךְ לְעֹמֵד בְּנִסְיוֹן זֶה לְבָלִי לְהַשְׁגִּיחַ
עַל הַתְּרַחֲקוֹת הַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב וְזָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, רַק אֲדַרְבָּא יִבְתֵּת
עֲצָמוֹ תַּחַת רַגְלָיו וַיִּסַּע אַחֲרָיו כָּל כָּךְ. וְגַם לְסַבֵּל כָּל מַה שֶּׁסָּבַל
אַחֲרֵי-כֵן מִרַבּוֹי הַמַּחְלָקָת שֶׁעָלָיו כָּל-כָּךְ. וְעַל-יְדֵי שֶׁעֹמֵד בְּכָל זֶה
וְזָכָה לְהִיּוֹת צַדִּיק גָּדוֹל אֲשֶׁרֵי לוֹ. גַּם הַבְּנֵתִי מִמֶּנּוּ וְזָרוֹנוֹ לְבִרְכָה
שְׁגַם זֶה הָיָה לוֹ לִישׁוּעָה גְדוֹלָה מֵהַ שְׁנַת־אֶפֶק עַל כַּעֲסוֹ וְלֹא הָרַג
אֶת הָעוֹף עַל יְדֵי שֶׁזָּכַר שֶׁהַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב וְזָרוֹנוֹ לְבִרְכָה אָמַר
לוֹ שְׁגַם הָעוֹפוֹת יִחְלְקוּ עִמּוֹ. כִּי אִם הָיָה הוֹרֵג אֶת הָעוֹף הָיָה
מַזִּיק לוֹ תְּרִבָּה לְעַבּוֹדָתוֹ, אֲךָ הַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב וְזָרוֹנוֹ לְבִרְכָה
הִקְנִיחַ לוֹ רְפוּאָה שְׂרָמּוֹ לוֹ תַּחֲלָה זֹאת שְׁגַם עוֹפוֹת יִחְלְקוּ עִלָּיו,
וְאַחֲרֵי-כֵן הָיָה בֵּן שְׁכַמְעַט הָרַג אֶת הָעוֹף וּבְחֻמַּלַּת ה' עָלָיו נִזְכַּר
מֵהַ שֶׁאָמַר לוֹ הַפְּעֵל-שֵׁם-טוֹב וְזָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, וְעַל יְדֵי זֶה פָּסַק
כַּעֲסוֹ וְנִצַּל וְזָכָה אַחֵר כָּךְ לְמַת שְׂוֹכָה. (חיי מוהר"ן תרח).

המלבוש ללבנה

הלבנה באת בקבלנא לפני תחמה, באשר שחתמה משמשת
 עקרה ביום ובימות החמה, והיא צריכה לשמש בתרף
 ובלילות הארבים ובקר. והיתה תחמה מפיסתה, שתעשה לה
 מלבוש, וקראו לכל החיטים, בולשבוני גלאוונא (מילה רוסית),
 רצונו לומר גדולים וחשובים, לעשות לה מלבוש, ורצו גם
 החיטים הקטנים לילך ואמרו: מאחר שאין קוראין אותנו, אין
 לנו לילך. ובאו החיטים הנ"ל והשיבו, שאי אפשר לקח לה
 מלבוש, כי היא לפעמים קטנה ולפעמים גדולה, על-כן אי
 אפשר לבנו מדתה. ובאו החיטים הקטנים ואמרו, שהם יבנו
 מדתה ויעשו המלבוש. השיבו להם: אם החיטים הגדולים אין
 יכולים, איך תוכלו אתם: (חיי מוהר"ן תפא).

הַעוֹף שְׂאִינוֹ נִבְרָא בְּעוֹלָם אֱלֹא אֶחָד

יֵשׁ עוֹף אֶחָד בְּעוֹלָם, שְׂאִינוֹ נִבְרָא בְּעוֹלָם אֱלֹא אֶחָד. וּבְשָׂהוּא
מִזְקוֹן, אִזִּי הוּא נִחְלָשׁ, וּבְשָׂרוּאָה שְׂהוּא חָלוּשׁ, אִזִּי הוּא
פּוֹרֵחַ עַל הַר אֶחָד, וְלוֹקֵט לוֹ עֲשָׂבִים שֶׁל כָּל מִינֵי בְּשָׂמִים,
וְעוֹשֶׂה לוֹ קוֹן מֵהֶם, וַיּוֹשֵׁב בִּקְוֵן עַד שְׂהוּא מְרַגֵּישׁ בְּעֲצָמוֹ שְׂיֵשׁ
לוֹ כֶּתֶר, וּמִתְחִיל לְעוֹף וּלְפָרֵחַ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, עַד שְׂהוּא כָּא
תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, וְשׂוֹרֵף אוֹתוֹ הַשָּׁמַשׁ, וְנוֹפֵל לְיָם וְנִמְכָּע, וְנִבְרָא מִיַּד
אַחַר תַּחְתִּיו: (ימי מוֹתֵרֵנ"ת בְּהַשְׁמָטוֹת שׁוֹנוֹת ג).

התולעת שיש לו כמו בית

יש תולעת אחת, שנברא על אילן, ויושב תמיד על האילן. ויש לזה התולעת כמו בית של רפוש וטיט, שקורין בלשון אשכנז "בלאטע". וחקרו המחקרים מהיכן בא זה הבית שיש לו. ואמרו, שזה אינו אלא מעשה שדים, שהשדים עושים לו הבית. ואמר רבנו זכרוננו לברכה שאינו כן, אלא שהתולעת יש לו במבוע קרירות, ומתקרירות בא לחלוחית, ומחמת העקרירות של העולם שנופל עליו תמיד על הלחלוחית נעשה עליו כמו בית

(ימי מוהרנ"ת בהשקמות שונות ד).

מעשה משני נערים קטנים שהיו אוהבים זה לזה מאד

ספר רבנו ז"ל מעשה משני נערים קטנים שהיו אוהבים זה לזה מאד, עד שלא היו יכולין לחיות זה בלא זה, ופעם אחד נחלש אחד מהם והיה השני בצער גדול עד למאד, ושאל מה לעשות שיבריא חברי, ואמרו לו שיאמר תהלים, והוא בתמימות התחיל לומר תהלים, ובכל פעם שאמר כמה קפיטלאך שאל את חברו אם הבריא, והיה כך כמה פעמים, ואמרו שעדין הוא חולה, ואמר עוד עד שהיתה לו רפואה בשלמות, וכל מה שספר רבנו ז"ל בזה הורה לנו דרך התפלה בתמימות, שאריבין אנו להתפלל, ולהתפלל בתמימות, עד שתמשך הישועה

ספורים

מג

בְּשִׁלְמוֹת, וּלְהַאֲמִין שֶׁבְּכָל תְּפִלָּה מְמַתִּיקִין מְעַט מְעַט הַדִּינִים,
עַד שֶׁיִּמְתִּיקוּ כָּל הַדִּינִים בְּשִׁלְמוֹת (נְתִיב צַדִּיק מִכְתָּב-טו).

דרכי ה' הנעלמים

פעם בְּשֹׁדְבַר רַבְּנוּ מִדְרָכֵי ה' הַנִּעְלָמִים, וּמַעֲנִינֵי שְׂאִיז שׁוֹם שׁוֹבֵל
 לְהַבִּין נִפְלְאוֹת דְרָכֵי ה' - סֵפֶר, שְׁתִּיחַ יְהוּדֵי אֶחָד מִמְּטָל
 בִּילְדִים, שְׁתִּיחַ שׁוֹכֵר כָּל שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֶת בֵּית הַמְרוֹזַח "רַעְנָדָר"
 מִתְּפָרִיץ, וְהָיָה דָר שָׁם וּמִתְּפָרִיץ מִמְּנָה, וְכֹךְ הָיָה שׁוֹכְרוֹ שָׁנִים
 רַבּוֹת, וּבְכָל שְׁלֹשׁ שָׁנִים, בְּשִׁנְיָה הַשְּׂכִירוֹת וְהַכְרִיז הַתְּפָרִיץ עַל
 שְׂכִירוֹת הַמְרוֹזַח, לֹא שׁוֹכְרוֹ אֶפְלוֹ מִתְּנָכְרִים, כִּי יָדְעוּ שִׁיְהוּדֵי זֶה
 הוּא עָנִי וּמְטָל בִּילְדִים וְרַחֲמוּ עָלָיו, כִּי יָדְעוּ, שְׁמֹנֶה מִקּוֹר
 פְּרָנְסָתוֹ. אוֹלָם שָׁנָה אַחַת בָּא יְהוּדֵי אֶחָד וְהַכְרִיז עַל הַסְּכּוּם
 וְשֹׁכֵר הוּא אֶת בֵּית הַמְרוֹזַח, וְנֶאֱלָץ הַיְהוּדֵי הָעָנִי לְצֵאת מִשָּׁם
 בְּאִמְצַע הַחֶרֶף עִם בְּנָיו הַקְּטָנִים. הַיְהוּדֵי הַזֶּה, שִׁשְׁכְּרוֹ לֹא הָיוּ
 לוֹ שָׁנִים רַבּוֹת יְלָדִים, וּבְאוֹתָהּ שָׁנָה שִׁשְׁכְּרָה אֶת בֵּית-הַמְרוֹזַח

ספורים

מה

וְקַפַּח אֶת הָעֵינַי, נוֹלַד לוֹ בֶּן זָכָר, וְהָיָה הַדְּבָר לְפָלֵא, שְׁלֹא בִּי
שְׁעָשָׂה עוֹלָה לְעֵינַי כְּזֶה, עוֹד זָכָה לְבֵן זָכָר לְאַחַר שָׁנִים רַבּוֹת
שְׁלֹא הָיוּ לוֹ בָּנִים... וְסִיּוּם רַבְּנּוֹ וְאָמַר: "וְכֵן מִנְהִיג תְּקַדּוּשׁ-כְּרוֹן"
הוּא אֶת עוֹלָמוֹ... "אֲוֹן אֲזוּי פִּירַט גָּאֵט בִּי וְוַעֲלַמְ... " וּמִזֶּה רוּאִים,
אִיךָ שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהַכִּין אֶת הַדְּבָרֵי ה' הַנְּעֻלָּמִים הַפְּלֵאִים לְמַעַלָּה
מִשְׁכָּלָנוּ.

המגיד מן הסטרא אחרא

(אמר המעתיק) שמעתי איך נתגלגל הדבר שזכינו ברחמי
הגדולים שנמסר לנו הספר הקדוש הוא
ספר המדות הנה מרבנו ז"ל. כי נתגלגל תובות הנה על ידי
זכאי הוא הרב רבי דב חיי'לים ז"ל, ובאמת הנה איש זכאי,
לאשר שמעתי שנתקרב לרבנו ז"ל במסירות נפש ממש, כי הרב
הנ"ל הנה משמש בכתר הרבנות זמן הרבה בעיר לאדיוז'שין
ברוסיה ובזמן הנה היה כבר מקרב לרבנו ז"ל ופתאם נתלהב
לבו מאד לעזוב את המשנה של הרבנות ולתקע אהלו באהל
של תורה של רבנו ז"ל בכרסלב ותכה עשה מעשה ועשה כרוז
בבית הכנסת של עירו שהוא עוזב את הרבנות ושם דרכו עם
כל בני ביתו לעיר כרסלב, אשר שם משפן כבוד רבנו ז"ל ושם

מִצָּא מְרֻנָּע לְנַפְשׁוֹ שְׂוָכָה לְרֵאוֹת אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּכָל יוֹם. וְגַם
הָיָה דְרָבּוּ בְּכָל יוֹם לַיְלֵךְ לְרַבְּנוּ ו"ל וְלִסְפֹּר לְפָנָיו סְפוּרֵי מַעֲשֵׂי־וֹת
וְחִדּוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁנִּמְצָא בְּאִיזָה סְפָרִים מִקְדָּמוֹנִים, וְלַפְעָמִים הַגְּבִיחַ
רַבְּנוּ יָדוּ הַקְדוּשָׁה וְאָמַר עַל אִיזָה חִדּוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁשָּׁמַע מִתְּרַב
הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּאֶמֶת רוּחַ הַקִּדְּשׁ וְהָיָה זֹאת לְתֵרַב הַנִּי"ל לְמַשִּׁיבַת
נֶפֶשׁ לַיִדַּע אִיזָה דְבוּרֵי תוֹרָה הֵם רוּחַ הַקִּדְּשׁ וְרַבְּנוּ ו"ל כִּי בָּזָה
מֵה שֶׁכִּינּוּן בְּדְרָבּוּ בְּקִדְּשׁ, וּפְעַם אַחַת סִפֵּר תְּרַב רַבִּי דָב הַנִּי"ל
לְפָנָיו רַבְּנוּ ו"ל מַעֲשֵׂה מֵרֵאשׁ יְשִׁיבָה אֶחָד שֶׁהִשְׂיָא אֶת בְּתוֹ
לְבַחֲוֹר אֶחָד מִתְּיָשִׁיבָה שֶׁהָיָה לְמָדָן מִפְּלָג וְעַסְק יוֹם וְלַיְלָה
בְּתוֹרָה וּבְלַיְלָה הָיָה לוֹמַד בְּבֵית הַמְּדְרָשׁ, וְהִתְחִיל לְבֹא אֵלָיו
מִגִּיד מִן הַשָּׁמַיִם וְהָיָה לוֹמַד עִמּוֹ בְּכָל לַיְלָה אֲךָ זֶה הַמְּגִיד הָיָה
מִן הַסְּטָרָא אַחְרָא וְלֹא הָיָה מִן הַקִּדְּשָׁה (כִּי מִסְתַּמָּא נִכְשָׁל
בְּאִיזָה דְבָר אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה הָיָה כַּח לְהַסְטָרָא אַחְרָא לְהִתְאַחֲזוּ
בּוֹ). וְהֵאכְרֵךְ תְּזַה לֹא גָלָה זֹאת לְשׁוּם אָדָם וְלֹא יָדַע שֶׁהַמְּגִיד
הוּא מִן הַסְּטָרָא אַחְרָא, פְּעַם אַחַת הִתְחִיל הַמְּגִיד הַנִּי"ל לְפַתּוֹת
אוֹתוֹ שֶׁיָּבֹא אֵל אֲשֶׁתּוֹ בִּימֵי נְדָתָהּ וְהוֹכִיחַ לּוֹ כִּי מִן הַשָּׁמַיִם הוּא,
וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְעַבֵּר אֲשֶׁתּוֹ עִם נְשֻׁמַּת מְשִׁיחַ, וְהֵאכְרֵךְ הָאֱמִין לוֹ
וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם אֲשֶׁתּוֹ שֶׁתִּשְׁמַע אֵלָיו לָזֶה וְאָמַר לָהּ כִּי כֹּא
אֵלָיו מִגִּיד מִן הַשָּׁמַיִם וְצָוָה עָלָיו שֶׁיַּעֲשֶׂה כֵּן, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם הוּא
זֶה, אֲךָ אֲשֶׁתּוֹ הָיְתָה יִרְאֵת שָׂמִים מְאֹד וְאָמְרָה לוֹ שֶׁתִּשְׁאַל
מִקְדָּם אֶת אֲבִיחָה וְעֲשֵׂתָהּ כֵּן וְתִסְפֹּר לְאֲבִיחָה זֹאת, וְנִבְהַל מְאֹד

אביה מוה, כי תבין תקף שהמגיד הוא מן הסטרא אחרא. ויקרא
 תקף לתנו ויאמר אליו, תדע שזה המגיד הוא מן הסטרא
 אחרא ותסימן הוא כי אצל מגיד דקנשה גרשמים כל א"ב על
 מצחו והאותיות של שם הויה פרוץ הוא מאירים על מצחו,
 ואצל מגיד מן הסטרא אחרא גרשמים גם כן אותיות הא"ב על
 מצחו, אך האותיות של שם הויה אינם מאירים, וכשיבא אליך
 המגיד ותראה כי האותיות של שם הויה פרוץ הוא אינם
 מאירים על מצחו תדע שהוא מן הסטרא אחרא ותזהר מאד
 להשמר ממנו, וכפח ירצה לתווקה, על כן אני מוסר לך שמות
 וקמיעות ואז לא יוכל לתווקה. ויהי פלילה בא אליו המגיד
 והאברך פשראה שאין מאירים אצלו האותיות של השם הויה
 פרוץ הוא ידע שהוא מן הסטרא אחרא ועשה ככל אשר צוה
 עליו חותנו ונצל ממנו. ואדוננו מורנו ורבונו וצ"ל פששמע
 המעשה הזאת נתלהב מאד ויאמר לרבי דב הנ"ל: אבל אצלנו
 ב"ה מאירים כל אותיות הא"ב ותקף מסר אז לאנשיו ספר
 הא"ב שלו. (מהקדמת - ספר המידות).

המלאך המות העמיד לו עוזרים

אמר רבנו ז"ל, על מלאך המות להמית כל העולם בנשמות וברוחניות וכבר עליו הדבר, ובכן העמיד לו עוזרים בכל מקום הרופאים להמית בנשמות, והמפרסמים של שקר להמית ברוחניות. (ופעם אחת כשהיה מוהרנ"ת ז"ל בטעפליק, ונפל לערש דני. ובלא שאלת פיו הביאו לו את הרופא, כשבא הרופא הסב מוהרנ"ת את פניו אל הקיר, ואמר הבאתם לי שליח המלאך המות, [איהר האט מיר גיברענגט דעם שליח פון מלאך המות]. ופעם אחת היה נתחב למוהרנ"ת ז"ל מסמר של ברזל ברגלו. והיה לו פאב גדול מזה, והביאו לו עלה אחד שמסגל לזה, ואמרו לו שהוא רק מצד הסגלה ולא מצד רפואה ולא רצה. ענה ואמר אם יש בכחו לרפאות יש בכחו לקלקל גם כן,

ספורים משלים ותלומות

ונתרפא כלי זה בעזרת השם יתברך). ועוד אמר רבנו ז"ל: [אז
די דאקטורים פאריקטען יא אמאהל, איז נאר ווי מען
פארלאטעט אזוי ווי מען לייגט א לאטע] פשהרופאים פבר
פן מתקנים פעם, זה כמו שמטליאים ששמים איהו מלאי. גם
אמר: [פאר צווי האב איך מורא, פאר איין גוי אין פאר איין
פאלשין גוטין יודין, זיי וויסין נאר ניט אזוי ווייט פון זייער
בת, זיי זאלן דאס וויסין, וואלטין זייא נאך ערנער גיווען ה'
ישמרנו] משננים אני מפתח מגוי ומאדמו"ר רמאי, הם לא
יודעים כלל מכתם, אם הם רק היו יודעים הם היו עוד יותר
גרועים ה' ישמרנו. רבנו ז"ל אמר [אז מען איז גיוונד דארף
מען טוהן און טוהן און טוהן (בעבודת השם) און אז מען
ווערט ניט גיוונט איז אנועק גילייגט שער און אייזין]
פשיבריאים צריך לעשות ולעשות, וכשנהיים חולים צריך לעזוב
את המספרים והברזלים (ורק לעסק בעבודת השם המכרח על
פי השלחן ערוך לפי מצב בריאותו) וצריכים לקיים מצות
"ושמרתם את נפשותיכם" וכו': (אבני"ה ברול סד).

הַמְטַפַּחַת שְׁנַעֲשֶׂה נְחֹשׁ

פֶּעַם אַחַת דִּבֶּר רַבֵּנוּ ז"ל עִם רַבֵּי תִּיקוּל, וְרַבֵּי תִּיקוּל הִסְבִּיר
 לַרַבֵּנוּ ז"ל עַל פִּי חֲכָמָה שְׂיִכּוּלִים לְאַחַז נְחֹשׁ בְּרֹאשׁוֹ וְלֹא
 יִזְיֵק. וְרַק רַבֵּנוּ ז"ל אֶת הַמְטַפַּחַת שְׁלוֹ לְאַרְצָן וְנַעֲשֶׂה נְחֹשׁ, וְאָמַר
 לַרַבֵּי תִּיקוּל אַחַז אוֹתָהּ בְּיָדָהּ, וְאַחַז אוֹתָהּ בְּיָדוֹ וְאָמַר לוֹ אַחַז
 אוֹתָהּ בְּיָדָהּ [נִישׁ וְיִיל אִיךָ חַיִּים דִּיר] לֹא בְּגִלָּל שְׂאֵנִי מְצַוֶּה
 אוֹתָהּ, רַק מְחַמֵּת חֲכָמָה, וְלֹא רָצָה (אֲבַנִּי"ה בְּרוּל עֵג).

מעשה מר' שמואל יצחק מטעפליק

ר' שמואל יצחק מטעפליק ספר שפעם אחת כשתייה בלעמבערג עם רבנו ז"ל, וראו שתינו מוליכים ראטע [גדוד] אנשי חיל. אמר לו רבנו ז"ל שילך ויספר כך וכך שורות ובשורה הזאת יספר כך וכך אנשים, [אין זאל איהם ארוף ריקען דעם ארביל] ושסיט לו כלפי מעלה את השרוול וכן עשה. וראה שהוא מלבש פתכריכים, ואמר רבנו ז"ל שפה תדרך שהמלאכי חבלה מוליכין את האדם להניהנם, ועוד ספר ר' שמואל הנ"ל, שפעם אחת נסע עם רבנו ז"ל ודרכו היה אז שצונה להעגלון שיניח הסוסים לילך בעצמם. ופעם אחת נכנסו לאיזה יער ור' שמואל יצחק ראה מרחוק איזה בית והיו שם תדרים ריקים. ונכנסו לתדר אחד והיה שם איש אחד יושב ומשחק בש"ך

[שחמט] עם אשה אחת. ואמר לו רבנו ז"ל איהר קענט מיך [אתה מכיר אותי], וענה שאינו מכירו. שאל אותו רבנו ז"ל הלא סחרת כד וכו' חטים אצל זה תפריץ. ענה, חטים סחרתי ואתכם אינני מכיר. וכן תזכיר לו רבנו ז"ל פמה וכמה סימנים והוא באחת שאינו מכירו. אחר כד נתן עיניו בו וכו' המשיך אותו אצלו. וכשיצא רבנו ז"ל הלך אחריו עד שר' שמואל יצחק הפה את עצמו מעט לצד אחר, נגש הוא אל רבנו ז"ל. ורבנו ז"ל דבר עמו איזה דבורים, והוא בכה הרבה מאד בדמעות שלישי. ואחר כד ישבו רבנו ז"ל ור' שמואל יצחק על העגלה ונסעו לדרום: (אבני"ה ברזל עד).

אחד שאל למוֹתֵרנ"ת מי גדול?

תורה א' מציא מוֹתֵרנ"ת אחר הדפסה הראשונה בסגנון אחר, לא כמו שנדפס בהדפסה הראשונה, ונראה לו מה שמיציא אחר כך. ועל כן בשתדפים הספורי מעשיות ואחר כך הדפים את התורה א' אצל הספורי מעשיות, ואחר כך הדפים אותה בלעמפרג כמו שנדפס עכשו. רב אחד היה לו קנאה על רבנו ז"ל על שהמגיד מטיראוויצע נוסע אליו, והיה רגיל לשלח אנשים להמגיד ודברו מלשינות על רבנו ז"ל וכו'. והלך המגיד אצל חתנו ר' יצחק, שהיה מקרב לרבנו ז"ל, ושאל אותו אם יש לו כתבים מרבנו ז"ל. והראה לו התורה ב' אמר אל הכתבים. ונתפעל המגיד מאד ואמר מה אמר על התורה שהוא זחר – הם גבוהים מוֹתֵר; הם תקונים הם גבוהים מתקונים; וכזה מאד

ספורים

נה

המלשינים הנ"ל. אחד שאל למוהרנ"ת מי גדול! הקטן שמקרב
לצדיק, או הגדול שאינו מקרב, אמר לו הלא בימי משה רבנו
עליו השלום, שאם אחד היה עושה דבר גדול לתמשכן ולא
הביאו למשה רבנו פודאי לא היה שום חשיבות כלל, אבל מי
שעשה דבר קטן והביאו אל משה פודאי היה חשוב מאד. ואמר
אז התורה ב' הנ"ל, שדיקא משה יוכל לעילא שייפא בשייפא:

(אבני"ה ברזל שיחות וספורים ממוהרנט וצ"ל סב).

מעשה בעת הנעקריטין

פעם אחת ספרו למוהרנ"ת שר' נפתלי הוא בעסן. ואמר
מוהרנ"ת לא ידעתי שהוא גדול כל כך, שעל כל אלה
הוא ר' נפתלי, שהפעל דבר אינו יכול להפילו על ידי פעם.
ופעם אחת היו מספרים איזה אנשים זה עם זה, ושאל אחד
את השני מפני מה עשה השם יתברך גזרות נעקריטין פה
ברוסיא, בשלמא בקיר"ה היתה ענש היתה מפני שקרעו את ספרי
התולדות ז"ל. והשיב השני אפשר מפני שקרעו ספרי ר' נחמן
מברסלב. ור' נפתלי ספר מזה ואמר, מפני שהעולם היו חולקים
על האר"י הקדוש נגזר על העולם גזרת ת"ח. ומפני שהיו
מתנגדים על הפעל שם טוב ז"ל נגזר על העולם גזרת נאנטי
(שהיה אחר פטירת הפעל שם טוב בשנת תק"ד). ובשכיל

שְׁתִּייה הַתְּנַגְדוֹת עַל רַבְּנוֹ ו"ל, נִגְנַר עַל הָעוֹלָם גְּזֵרַת נַעֲקָרְעִינָא
וְכָל הַגְּזֵרוֹת עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוֹ אָמֵן. וּפְעַם
אַחַת סִפֵּר רַבְּנוֹ ו"ל, רְאִיתִי בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שְׁמַת־פֶּלֶל אֶחָד אֵיזָה
תְּפִלָּה וְכוּ' (וְשִׁבַּח מְאֹד אֶת הַתְּפִלָּה) [הָאֵב אֵיךְ אֵיךְ גִּידְעָקֵט
דָּאָם פְּנִים הָאֵב אֵיךְ גִּיזְעָהֵן אִו דָּאָם אִיו מִיִּין נִפְתָּלִי] גְּלִיתִי
אֶת פְּנֵי וְרֵאִיתִי שְׁוֵה נִפְתָּלִי שְׁלִי. וּפְעַם אַחַת הָיָה מַעֲשֵׂה בְּעַת
הַנַּעֲקָרְיָטִין שְׁתַּדְרָךְ הָיָה אֶפְלוֹ מִי שְׁתִּייה לֹא בִּילְעַם חֲרוֹת [תַּעֲוִדַת
שְׁחֲרוּר], הָיוּ מִתְּפָשִׁין וְלוֹקְחִים הַבִּילְעַם וְקוֹרְעִים אוֹתוֹ וּמַעֲלִילִים
שְׂאִין לֹא בִּילְעַם, כְּרִי לְקַח אוֹתוֹ לְאִישׁ חֵיל. וְהָיָה אֶחָד שֶׁהַשְּׂפִיר
אֶת בְּנוֹ שְׁתִּייה אֶצֶל ר' נִפְתָּלִי. וּפְעַם אַחַת בָּאוּ אֶצֶל רַבִּי נִפְתָּלִי
וּמָצְאוּ אֶת הַכְּחוּר וְשָׂאוֹ בִּילְעַם. וַיִּירָא אָבִיו שֶׁיִּקְרְעוּ הַבִּילְעַם,
עַל כֵּן עָשָׂה קוֹלוֹת עַד שֶׁהִתְקַבְּצוּ כָּל הָעִיר, וְאִזּוֹ לֹא יָרָא עוֹד
לְהִרְאוֹת הַבִּילְעַם כִּי בָּלָם יִהְיוּ עֲדִים. וְרַבִּי נִפְתָּלִי הַתְּפִלָּל אִזּוֹ
מִנְחָה, וַיִּירָא הָאִישׁ הַנַּ"ל שֶׁרַבִּי נִפְתָּלִי לֹא יִקְפִיד עַל שְׂבִלְבָלוֹ
מִתְּפִלָּתוֹ. וּבִשְׁעַת הַסְּעָדָה בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁיִּמְחַל לוֹ. וְרַבִּי נִפְתָּלִי
הָשִׁיב לוֹ שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל מִכָּל הַמַּעֲשֵׂה, כִּי תְּפִלָּתוֹ הִיָּתָה
בְּהַתְּפָשׁוֹת הַנְּשִׁמְיוֹת, עַד שֶׁהֲרַעַשׂ מִכָּל הָעִיר שְׁתִּייה בְּבֵיתוֹ
וְהוּא לֹא שָׁמַע כָּלֵל: (אבני"ה ברזל שיחות וספורים ממוהרנט וצ"ל סג).

המת שפא בתלום לספר מה שעבר עליו

שְׁמַעְתִּי מִר' יִשְׁעִיָּה שְׁלוֹם שִׁשְׁמַע מֵאֲבִיו שִׁפְעָם אַחַת סֵפֶר רַבְּנֵי
 ו"ל עִמָּהֶם מֵעֲנִין עוֹלָם הַתְּהוֹ. וְאִז אָמַר עֲצָה לְזֶה
 שִׁשְׁבַּע בְּנִקְיֻטַּת תַּפְּיָן בְּשֵׁר שְׁכָל יָמֵי תַיִו לֹא יַעֲבֹר עָלָיו אֶחָד
 מִשְׁלֹשָׁה זְמַנִּים תְּקַבּוּעִים לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ. הֵינּוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעַל
 שְׁבוּעוֹת וְעַל שַׁבַּת תְּנַבָּה, כִּי אִז הָיָה זְמַן קַהֲלָה לְכָל. וְהַשָּׁנִי
 זְמַנִּים אַחֲרֵים הָיָה תְּחִיבֵי רַק עַל אוֹתָם שְׁאִינָם רְחוּקִים מִמְּקוֹמוֹ
 כָּל כָּד. וְהַרְחוּקִים הָיָה לָהֶם זְמַנִּים אַחֲרֵים, הֵינּוּ שַׁבַּת שִׁירָה,
 וְשַׁבַּת נַחְמוּ כִּי אִז הָיָה ו"ל נוֹסֵעַ אֵלֵיהֶם. וְגַם לְשַׁבַּע שְׁתַּכַּף אַחַר
 הַמִּיתָה וְהַהֲסַתְּ לְקוֹת הוּא מְכַרַּח לְבֵא אֵלָיו ו"ל, וְאִז יִתְּיָה הַכָּל
 עַל נְכוּן. וְסֵפֶר לְעֲנִין זֶה מַעֲשֵׂה (בְּמִדְּמָה שְׁאִמַּר שַׁבַּתוֹב בְּאִיּוֹה
 פְּנִקָּם) שִׁפְעִיר אַחַת הָיָה שָׁם אִיּוֹה רַב שְׁתִּיָּה לוֹ אֶהְבָּה גְּדוֹלָה

עם בעל הבית אחד מהעיר. פעם אחת נתקשרו בתקיעת כף
 שכל מי שישתלק קדם יבוא ויספר לחברו מהנעשה עמו.
 ונסתלק הרב מקדם ונשתתה הדבר אשר שנים. והגיע את
 הסתלקות הבעל הבית הנ"ל, וספר את הדבר לבנו ומסר לו
 פח התקיעת כף, ונשתתה עוד עשרה שנים, ונסתלק גם הפן
 ומסר התקיעת כף לבנו ונשתתה עוד שמונה שנים, וכא הרב
 הנ"ל בחלום לבן בנו הנ"ל וספר לו מה שעבר עליו. בעת
 שהניחו אותו בקבר נדמה לו שהוא חזק ובריא על כל אבריו,
 ומה זאת שיעשו עול כזה לקח אדם חי ובריא ולקברו בחייו,
 רק מה לעשות, אחר כך בא על דעתו לנסות את עצמו אולי
 יוכל לעלות מקברו. ונדמה לו שחרים את הגולל עם עפר הקבר
 ויצא מקברו. רק איך אפשר לבנים לעיר הלא הוא מלבש
 בתכריכין של מתים. והיה בדעתו להמתין עד תשבת לילה בין
 השמשות, ואז יבנם לביתו, ומרחוק הסתכל על העיר והכיר את
 הבתים, וגם את ביתו הכיר. אחר כך בא על דעתו כי אי אפשר
 לו לבנם כך אף לביתו, כי יפחדו בני ביתו. בתוך כך נדמה לו
 שהולך סרסור (טענדלער) ונושא מלבושים, ויש לו גם
 מלבושים ששייכים לו כמלבושי הרבנים. ודבר עמו אולי יעשה
 עמו חלוף על התכריכים כי הם מוכים וחדשים עדין, וזה יום
 אחד שלבשם. והסכים הסרסור ונתן לו המלבושים ונכנס לעיר.
 כשנכנס ראה שאין זה העיר שלו, כי יש שם בתים אחרים.

וסבר בְּדַעְתּוֹ אוֹלֵי טַעַה וְנִתְעָה לְאִיזָה עִיר אַחֲרַת קְרוּבָה. בְּתוֹךְ
 בָּךְ נִשְׁתַּתְּחָה קִצְצַת לְתוֹךְ הַלַּיְלָה וּבְכָל בֵּית הָעִיר כִּבּוּ אֶת הַנְּרוֹת
 בְּנִהוּג, רַק בְּבֵית אַחַד הָאִיר עֲדִין. וְנִכְנַם לְבֵית זֶה וְהוּא רָעַב
 מְאֹד כְּשֶׁנִּכְנַם רָאָה שְׁשָׁם הוּא (נְאֻרְקֶעֶד) בֵּית תְּבִשִׁיל. וְשָׂאֵל יֵשׁ
 כָּאֵן מַה לְאֹכֵל וְהִשִּׁיבוּ לוֹ יֵשׁ, אֲכָל יֵשׁ לָךְ מְעוֹת הַשִּׁיב אֵין לִי.
 אָמְרוּ לוֹ כְּכֹאֵן אֵין אֲכָל בְּלִי מְעוֹת כִּי הוּא נְאֻרְקֶעֶד, וַיֵּצֵא כְּפִחִי
 נִפְשׁ. בְּתוֹךְ בָּךְ הָאִיר הַיּוֹם, כִּי אֲזַ תְּיָה לִילוֹת תִּקְנִיץ וְרָאָה מִרְחוֹק
 שְׁנֵי אַנְשִׁים וַיֵּשׁ לָהֶם אִיזָה דִין וּדְבָרִים בִּינֵיהֶם. וְנִתְקַרַב אֲלֵיהֶם
 וּפְסַק לָהֶם דִין תּוֹרַת אֲמַתִּי (בָּךְ סֵפֶר ו"ל), וְנָתַן לוֹ אַחַד שְׁנֵי
 זָהָב וְנִכְנַם לְנְאֻרְקֶעֶד וְצָוָה לָתֵת לוֹ אֲכָל וּמְזוּגוֹ לוֹ קִצְצַת יֵשׁ
 וְרָצָה לְשִׁתּוֹת. בְּתוֹךְ בָּךְ כָּאוּ שְׁנֵי שְׁלִיחִים וְאָמְרוּ הַבַּיִת דִּין שְׁלַח
 אַחֲרֶיךָ לַיְלָךְ תִּכְרַךְ וּמִכְרָח לַיְלָךְ עֲמָהֶם. כְּשֶׁפָּא אֶל הַבַּיִת דִּין,
 נִתְרַגְּזוּ עָלָיו הַבַּיִת דִּין מְאֹד וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ מַדּוּעַ כָּאֵת לְכֹאֵן אִישׁ
 זָר לְפָסַק כְּכֹאֵן דִּין תּוֹרַת אֲמַתִּי. כְּמָה זְמַן מִמְתִּינִים אֲנַחְנוּ לָךְ
 שְׁיָבוּא לְפָנֵינוּ דִין תּוֹרַת אֲמַתִּי, וְעִכְשָׁו כָּאֵת לְכֹאֵן וּפְסַקְתָּ דִין
 תּוֹרַת אֲמַתִּי. וְצָוּ לְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ אוֹלֵי לְקַח שַׁחַד וְחַפְשׁוֹ אֲצִלוּ
 וּמְצָאוּ שְׁנֵי זְהוּבִים הֵנ"ל וּפְסַקוּ הַבַּיִת דִּין עָלָיו לְהַעֲבִיר וּלְהַפְשִׁיט
 מֵעָלָיו כָּל הַמְּלִבוּשִׁים וּלְדַחֵף אוֹתוֹ לְחוּץ עָרָם, וְעָשׂוּ בָּךְ. וְהִיָּה
 לוֹ לְהִרְבֵּה הֵנ"ל צַעַר גְּדוֹל מְזֵה וְאָמַר בְּדַעְתּוֹ שְׁטוּב לְפָנָיו לַיְלָךְ
 וּלְחֹזֵר אֶל קַבְרוֹ כִּי מַחֲיִים כְּאֵלוֹ טוֹב מִהֶם הַמָּוֹת. אֲכָל אֵיךְ
 חוֹזְרִים אֶל הַקַּבֵּר הֵלֵא אֵין לוֹ תְּכַרִּיכִים, בְּתוֹךְ בָּךְ הַתְּחִיל אַחַד

לְטַעַן בְּשִׁבְלֵי עַד מָתִי יִצְעְרוּ אוֹתוֹ כָּךְ, יִקְחוּ אוֹתוֹ לְמִשְׁפָּט
 וַיִּקְבַּל אֶת דֵּינֵו וַיִּפְטַר (וַאֲמַר רַבֵּנוּ ו"ל מִסְתַּמָּא הַזְּכוּיֹת שְׁלוֹ
 טַעֲנוּ כָךְ בְּשִׁבְלֵי), וְהִשִּׁיבוּ כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַרֵּב אוֹתוֹ עַד־יֵן אֶל
 הַמִּשְׁפָּט מִחֲמַת הַתְּקִיעַת כַּף שְׁנַתֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִכָּרַח מִקֶּדֶם
 לִילָךְ וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַפְטִיר מִהַתְּקִיעַת כַּף. וְאִז הָלַךְ וְהוֹדִיעַ לְכֵן בְּנוֹ
 אַחַר עֶשְׂרִים וְשִׁמּוֹנָה שָׁנִים בְּנ"ל. (אָמַר הַמוֹצִיא לְאוֹר שְׁמַעְתִּי
 בְּאוֹמֵין מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂרַבְנוּ ו"ל סִיּים כָּךְ, אֲכַל מִי שְׂזֻכָּה
 לְהִיּוֹת אֲצִלֵי הַשְּׁלֵשָׁה פְּעָמִים בְּשָׁנָה, הֵינּוּ רֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁבוּעוֹת
 שֶׁבֶת חֲנֻכָּה יִנְצַל מֵעוֹלָם הַתְּהוּ. ה' יִצְיָלְנוּ אָמֵן): (כּוּכְבֵי אוֹר עֲמוּד

ש"צ כתב יד הרב ממשעריין ו"ל).

הרופא והתלמיד

וּבֵעֵת הַמַּחְלָקָת עַל מוֹהַר־נ"ת ו"ל נָתַנוּ לוֹ הַתְּחִיּוֹת שְׁלֵא יִפֹּל
 בְּדַעְתּוֹ. וְסָפְרוּ לוֹ אֵיזָה מַעֲשֵׂה שְׁתֵּיהָ בְּעוֹלָם, שְׁתֵּיהָ
 רוֹפֵא וְהִיא לוֹ תִּלְמִיד הָעוֹזֵר לוֹ. וּבְרִבּוֹת הַיָּמִים הַהֵמוֹן עִם
 הַתְּחִילוֹ לַעֲשׂוֹת עֶסֶק וּפְרָסוֹם מִהָעוֹזֵר יוֹתֵר מִהָרוֹפֵא, עַד שֶׁהוּא
 נִתְּפָרֵס בְּעוֹלָם וְנִתְּכַבֵּר יוֹתֵר. וּפְעַם אַחַת עָשָׂה הַמֶּלֶךְ סְעֻדָּה
 (בָּאֵל) וַיֵּשְׁבוּ כָּל אֶחָד לְפִי כְבוֹדוֹ וַיֵּשֶׁב הַתִּלְמִיד הָעוֹזֵר קִדְּם
 וְאַחַר כֵּן הָרוֹפֵא. עָנָה הָרוֹפֵא וְאָמַר [לְהָעוֹזֵר הוּא וּוְיִיטָט דָּאִךְ
 יֵא דָעַם חֲלוֹק פִּינ מִיר בִּיז דִּיר] אַתָּה הָרִי כֵּן יוֹדֵעַ אֶת הַחֲלוֹק
 בִּינִי לְבִינְךָ. עָנָה וְאָמַר אֱלִיּוֹ, אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ וְאֵל יִהְיֶה לְךָ
 חֲלִישַׁת הַדַּעַת, כִּי כֵּן מְנַהֵג הָעוֹלָם שֶׁכָּבֵל דוֹר וָדוֹר, תַּשְׁעִים

וְשִׁמוּנָה אָחוֹזוּ אֵינָם יוֹדְעִים מִן הָאֱמֶת, וְהִשְׁנִי אָחוֹזוּ יוֹדְעִים, וְכֵן
עָנִין מוֹתְרַנְ"ת וְ"ל. (כוכבי אור ספורים נפלאים עמוד רו).

העני שמולו הוא שיהיה גנב

מעשה בעני אחד שהיה יושב בבית המדרש ולומד. פעם אחת בא חוזה בפוכבים שקורין (ראש ביט) אל העיר ורצו כל העיר אליו, והעני יושב בבית המדרש ולא הלך אליו. באתה אשתו אליו לתוך הבית המדרש, ולא מצאה שם שום אדם כי אם בעלה, כי כלם הלכו אל החוזה. וצעקה עליו אתה עני עצל רע מול מדוע אין אתה הולך אל החוזה בפוכבים, ולא רצה לילך, והפצירה בו עוד עד שהכרח לילך אליו. ובא אל החוזה בפוכבים ואמר לו שמולו הוא שיהיה גנב.

ושב לבית המדרש אל למודו, ובאתה אשתו ואמרה לו מה אמר לך אמר לה הוא אמר לי קבצן נשאר קבצן. לערב בא לביתו ואכל סעדתו הגדולה הינו חתיבת לחם. בתוך שהיה

אוכל התחיל לשחק מעט, ושאלה אותו אשתו מה אתה שחק בנדאי אתה יודע איזה דבר ואין אתה רוצה להגיד לי. אמר לה לא, לא אמר לי כלום, סתם אני שחק. ואכל יותר, שוב שנית התחיל לשחק, ושאלה אותו הנ"ל והשיב לה כנ"ל. בתוך כך נתמלא פיו שחוק ושחק מאוד עד שיצא ריח מפיו. אמרה לו עוד, ראה בנדאי אתה יודע דבר, אמר לה שתחזיק בפוכבים אמר לו שמולו הוא שיתיה גנב, השיבה שאינה רוצה שיתיה גנב, וטוב שנתיה עניים איך שיתיה פאשר יתן ה' ולא תתיה גנב.

אחר כך הגיע שבת מן הסתם היה להם כל השבת יפה בסדר דהינו חלה של לחם דגן ושאר הסדר פראוי. וישבו לאכל, והיה לו מן הסתם ארבע חמש פנות וקטפו זה מזה חתיכת לחם, כי גם הלחם הנ"ל לא היה לו די ספוקו. וענתה אשתו ואמרה רבוננו של עולם כבר נמאס לי מאוד העניות עד שהייתי רוצה שתתיה גנב ולא נסבל דחק הנה. והכרח למלאות רצונה [יא גיוואלט און ניט גיוואלט אין פארט גנאנגען] בן רצה ולא רצה ובכל זאת הלה, (ובן בכל פעם אמר רבנו בנה תלשון) והלה לגנב ויישב עצמו לילה לגנב אל הנגיד הגדול שבאיר. והלה לגנב ומצא השומרים ישנים ואין שואל אותו כלל, והלה אל החנות והיה המנעול פתוח כי בן היה מולו, ובן הלה אל התבה ומצא מנעולה פתוח גם בן. ולקח לו ארבעה חמשה אדמים רק כרי

להתפרנס. והביא לאשתו ואמר לה, ראי שפלאתי רצונך
 ותתפרנס מזה כי לא אוסיף עוד לגנב. השיבה לו כי בודאי גם
 היא אינה רוצה בזה רק שהכרח לזה מחמת הדחק.
 אחר כך פעם אחת התחילה לצעק עליו קבצן רע מזל היית
 בחנות מדוע לא לקחת לי על יופא [בגד עליון] והכרח
 לילך עוד לגנב הלך אל החנות ומצא שעומד שם גנב אחד
 ושאל אותו מי אתה, ואמר לו אני גנב, וכן שאל הוא אותו
 ואמר גם כן שהוא גנב. אמר לו העני הנ"ל נשתתף עוד בגנבות
 אני פר מזל לזה ונתרצה לזה. אמר העני בדיעתו אם גנב כאן
 נעמיד עני את הפעל הפית כי אני לבדי הייתי גונב רק מה
 שהייתי צריך על יופא, אבל עכשו יגנב הרבה וישאר הפעל בית
 ריקם. ואמר להגנב למה לנו להפסיד את ישראל טוב יותר
 שגלך לגנב אצל עכו"ם. ונתרצה לזה ונתישבו לילך לגנב אצל
 המלך (שהיה דר בעיר הזאת) כי בודאי יוכל לגנב שם כי מזלו
 כן כנ"ל. ואמר הגנב טוב שגננב תזוג בגדים של המלך שהוא
 לבוש בהם בעת שמכתירין אותו, ובודאי יהיה די לנו לדורי
 דורות כי אני יודע היכן הם מנחים. והספים העני כי בודאי
 יוכל לגנבם כי מזלו כן, והלכו לשם והלכו לחדר לפנים מחדר
 ומצאו הבגדים והיה הפיסים של הבגדים יקר מאד, ולקחו
 אותם. אחר כך התחילו להתקוטט ביניהם כי היה בגד אחד
 גדול ובגד אחד קטן. הגנב אמר אשר לו מגיע הגדול כי הוא

הָיָה יוֹדֵעַ מֵהֶם. וְהֶעֱנִי אָמַר אֲשֶׁר לוֹ מִגִּיעַ הַגְּדוֹל כִּי הוּא הוּא
הַבֵּר מוֹל וּבְמוֹלוֹ גָּנְבָם, אָמַר הֶעֱנִי שְׂיִלְךָ לְשֹׂאֵל אֶת הַמֶּלֶךְ. אָמַר
הַגָּנֵב אֵיךְ אֶפְשָׁר, אָמַר לוֹ אַף עַל פִּי כֵן אֵלֶיךָ וְאֲשֹׂאֵל אוֹתוֹ. אָמַר
הַגָּנֵב אִם תּוּכַל זֹאת שְׂתִלְךָ וְתִשְׂאֵל אֶת הַמֶּלֶךְ אִזְּ אֲנִי בְּעֶצְמִי
אֶתֵּן לְךָ אֶת הַפְּגַד הַגְּדוֹל.

הַלֵּךְ עִמּוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ, וְהָיָה שׁוֹכֵב שָׁם אֶצֶל הַמֶּלֶךְ אֶחָד שְׁתֵּיחָה
מִסֵּפֶר לְמֶלֶךְ מַעֲשִׂיּוֹת בְּדִי שְׂיִישׁוֹן. וּבָאוּ וְאֶחָזוּ שְׁנֵיהֶם
בְּהַמְטָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ שְׁתֵּיחָה יִשָּׁן שָׁם וְנִשְׂאוּ הַמְטָה עִם הַמֶּלֶךְ
לְחֶדֶר אֶחָד. בְּתוֹךְ כֶּף הַקִּיץ הַמֶּלֶךְ וְסִבּוֹר שֶׁהוּא עַל מְקוֹמוֹ,
וְהִתְחִיל זֶה הַגָּנֵב וְסִפֵּר לוֹ הַמַּעֲשֵׂה הַנ"ל מִשְׁנֵי גָנְבִים הַנ"ל,
וְשֹׂאֵל אֶת הַמֶּלֶךְ לְמִי מִגִּיעַ הַפְּגַד הַגְּדוֹל. תָּרַח עֲלָיו הַמֶּלֶךְ כִּי
אֵתָּה שׁוֹאֵל אוֹתִי בְּיָדָי מִגִּיעַ לְעֵנִי כִּי בְּמוֹלוֹ גָּנְבָם. מִזֶּב שְׁתֵּם סִפֵּר
לִי מַעֲשֵׂה, וְסִפֵּר לוֹ מַעֲשֵׂה וְיִשָּׁן הַמֶּלֶךְ, עָמְדוּ וְנִשְׂאוּ אֶת הַמְטָה
וְחִזְרוּ אוֹתוֹ לְחֶדֶר תְּרֵאשׁוֹן. בְּכֶקֶר נוֹדֵעַ שֶׁנִּגְנְבוּ בְּגִדֵי מֶלֶךְ הַנ"ל
וְנִזְכָּר הַמֶּלֶךְ שֶׁהִשׁוּכָב אֶצְלוֹ סִפֵּר לוֹ הַמַּעֲשֵׂה הַנ"ל, וְשֹׂאֵל לְמִי
מִגִּיעַ הַפְּגַד הַגְּדוֹל. וְאָמַר שְׂבִיבָדָי הוּא יוֹדֵעַ מִהַגָּנְבָת. וְהִבּוּ אוֹתוֹ
וְאָמַר שְׂאִינּוּ יוֹדֵעַ, וְהִרְבּוּ לְהַכּוֹת אוֹתוֹ וּלְעַנּוֹת אוֹתוֹ מְאֹד, וְהוּא
מִזְעֵן אֵינִי יוֹדֵעַ. שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶל שֵׁר הַכּוֹמְרִים הַנִּקְרָא אֶרְחִירִינָא
לְשֹׂאֵל עַל הַמַּעֲשֵׂה הַנ"ל, אִם הוּא אֶפְשָׁר שְׂאֵף עַל פִּי כֵן לֹא
גָּנְבָם הָאִישׁ הַנ"ל. וְאָמַר הַכּוֹמֵר שְׂאֶפְשָׁר שְׂלֵא יוֹדֵעַ, וְאָמַר הַכּוֹמֵר
שֶׁהוּא שְׂטוֹת מִהַמֶּלֶךְ שְׂפִסֵּק שְׂמִגִּיעַ הַפְּגַד הַגְּדוֹל לְהֶעֱנִי, וְתָרַח

להמלך מאד על הכמר על שהוא מחזיקו לשוטה ויהיה רוצה
לעשות לו דבר ולא היה יכול.

והיו מחפשים מאד אחרי הגנבה ולא מצאו. צוה המלך לתכרז
שכל מי שגנב יבא ויודיע כי בודאי לא יעשו לו שום דבר,
כי חפץ המלך לידע איך אפשר לגנב בנדים אלו, והיו מסבכים
סבוב סבוב של אנשים והיו מספרים מזה. ובא העני הנ"ל ושאל
אותם מה זה אתם מספרים והודיעו לו. ענה ואמר מה רעש,
מי שגנב יחזיר, וצעקו עליו. וכן בא עוד ושאל וצעקו עליו קבצן
הלא אתה מחיב ראשך כי יאמרו עליך שאתה יודע מהגנבה,
אמר כן אני יודע מהגנבה, אמרו לו אם אתה יודע לך ותגיד,
אמר אני. ובא העני להמלך ואמר אני יודע מהגנבה, אמר
המלך שחפץ מאד לראות את הגנב, השיב אני הוא, ונשקו
המלך, ושאל לו איך גנבת, וספר לו כל המעשה הנ"ל ובקשו
את הגנב והחזירו גם הכנר השני שהיה אצלו. אמר המלך
להעני עשה תחבולות להשר הבומרים הנ"ל כי אני פרנז עליו,
אמר כן אעשה, וצוה העני לעשות לו זוג בנדים כמו שר
הבומרים שלבוש בעת שעורף תפלתם, ושיצודו לו שרצי דגים
הרבה (שקורין ראקים), ושיהנו לו גרות הרבה, והלך ולבש
עצמו בהבנדים הנ"ל, ודבק גר לכל שרץ ושרץ, והדליק הגרות
הנ"ל, והניח השרצים הנ"ל לרוץ ולפרח בתוך הבית תפלתו,
והוא עמד על המקום שמעריכין שם, והתחיל לצעק ונתקבצו

וּבָאוּ בָלֵם לְשֵׁם, וּבָא גַם הַכֹּמֵר הַנִּזְלָה וְנִבְהַל מְאֹד כִּי רָאָה
 שְׁלֵהֶבֶת וְקוֹל קוֹרָא וְלֹא יָדַע מַה זֶה. אָמַר הוּא אֵל הַכֹּמֵר
 שְׁנִתְנַגְּלָה עֲבוּרוֹ כִּי הוּא רוֹצֵה לְהַכְנִיסוֹ מִיַּד אֵל גֵּן עֵדֶן. וְנִפְלַ
 הַכֹּמֵר עַל פְּנָיו וְאָמַר לוֹ הָעֵנִי שְׁפַטְרֵם שְׂיִכְנַם לְגַן עֵדֶן הוּא צָרִיךְ
 לֵילֵךְ מִקֵּדָם קֹצֶת אֵל תְּגִיחֵנָם וְאַחַר כֵּךְ יִכְנִיסוּ לְגַן עֵדֶן. וְצִוָּה
 לְהַכֹּמֵר שְׂיִכְנַם לְתוֹךְ הַשֶּׁק, וְנִכְנַם. הִלֵּךְ וְקָשַׁר אוֹתוֹ וַיִּנְשָׂאוּ
 לְהַמְלִיךְ וַתֵּלְאוּ לְפָנָיו הַחֲצַר הַמְּלִיךְ וְהוֹדִיעוּ. וַיִּצְאוּ הָעוֹלָם וְרָאוּ
 אֶחָד תְּלוּי בְּשֶׁק וְלֹא יָדָעוּ מַה זֶה, וְהִתְחִילוּ לְזַרֵּק בּוֹ אֲבָנִים וְזָרְקוּ
 בּוֹ הַרְבֵּה מְאֹד עַד שֶׁהִכּוּ אוֹתוֹ הַכֵּה וּפְצוּעַ וְשָׁבְרוּ כָּל שְׁנָיו.
 וְהַכֹּמֵר לֹא יָדַע מַה זֶה אִם זֶה הוּא תְּגִיחֵנָם שְׁאָמַר לוֹ שְׁצָרִיךְ
 לֵילֵךְ מִקֵּדָם אוֹ זֶה עֲרָמָה. אַחַר כֵּךְ בִּשְׁהִכּוֹ אוֹתוֹ אָמַר הַמְּלִיךְ
 לְהַשְׁלִיךְ אוֹתוֹ, וְהַשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ וְהִתִּירוּ אֶת הַשֶּׁק וַיִּצְא מִשָּׁם
 בְּחֶרֶף רַבָּה.

[וּבְנִסַּח אַחַר שְׁמַעְתִּי הַסּוּף הָיָה שֶׁהוֹלִיכֻהוּ לְתִלְיָה כִּי סוּף גִּנְב
 לְתִלְיָה, וּבָעַת הַהִלִּיכָה הִלֵּךְ אֶחָד (הַבְּעַל דְּבָר) עִם שֶׁק
 נִעְלָם וְאָמַר לוֹ כָּל כֵּךְ יִגִּיעוֹת יִגְעֵתִי וְכָל כֵּךְ נִעְלָם קָרַעְתִּי עַד
 שֶׁהִבֵּאתִיךָ לְיָדֵי כֵךְ וְכו'] (אָמַר הַמַּעֲתִיק כִּי כֵן דִּרְךְ הַבְּעַל דְּבָר
 לְפִתּוֹת וְאַחַר כֵּךְ רִיִּצָט עַר זִיךְ [הוּא מִתְנַגְּרָה] כַּמּוּבָא בְּסִפּוּרֵי
 מַעֲשֵׂיֹת מַעֲנִין חָרָב וּבֵן יָחִיד וְכו'): מַה שְׁמוּבָא בְּשִׁיחוֹת הַר"ן
 שְׁאָמַר עִם דְּבָר אֶחָד הַצְּלַחְתִּי וְעַל יָדֵי זֶה זְכִיתִי לְמַה שְׁזָכִיתִי,
 וְאָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: מִיט אֵיזֵן וְאֵךְ אֵיזֵן מִיר גְּעַרְאֵטִין וְלֹא נִתְפָּרַשׁ

שם מהו הדבר, ושמעתי שאמר כי איתא בדברי המקבליים אשר
אדם הראשון בעת שאכל מעץ הדעת טעמו כל הנשמות, אבל
נשמתו תקדושה וכתה שלא טעמה כלל מעץ הדעת. (כוכבי אור

ספורים נפלאים א).

הספר אלים

נמצא במגילת סתרים זה המעשה, מענין ספר אלים. והוא ספר יקר מאד שחברו איש אלקים רבי יוסף קאנדיא ז"ל. ביומו נתקבצו חמש מאות תלמידים מכלגי תורה, והתחילו ללמד בספרי תקירה ובמורה נבוכים עד שנתפקרו וכפרו באלקים חיים ואמרו שחעולם וכו' ואין השגחת אלקים על העולם חס ושלום. ויבאו כל התלמידים הנ"ל להצדיק רבי יוסף קאנדיא ז"ל שגם הוא יסכים עמהם על הדבר הרע הזה. והצדיק הנ"ל בששמע הדבר הזה אחזתו פלצות. והתחילו להראות ראיות ולהתנבח עמו, ולא היה יכול להשיבם מדבר הזה. ויען ויאמר להם תנו לי איזה זמן ואשיב אתכם. ויתנו לו איזה זמן והלכו להם. והצדיק הנ"ל שלח אנרות לכל הרפנים

הגדולים שִׁיבֹאוּ אֵלָיו מִהֶרָה. וַיְבֹאוּ אֵלָיו. וַיְסַפֵּר לָהֶם הַדָּבָר
הַנִּזְכָּר, וַיִּתְפַּלְלוּ בְּכֵלֵם אֶל ה' וַיִּצְוּמוּ לַיְלָה וַיּוֹם, וְגַם הַצַּדִּיק הַנִּזְכָּר
נָפַל עַל פָּנָיו אַרְצָה שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשָׁלֹשׁ לַיְלוֹת לָחֵם לֹא אָכַל
וַיָּמִים לֹא שָׁתָה. אַחֲרַיִם הַשְּׁלֹשָׁה יָמִים וַיָּקָם מִהֶרָה מֵעַל הָאָרֶץ,
וַיֹּאמֶר: "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לַח' הַפִּירוֹ תוֹרַתְךָ", וַיִּקַּח עִט סוֹפֵר בְּיָדוֹ
וַיִּכְתֹּב בְּלִי מַרְגּוּעַ לֹא אָכַל וְלֹא שָׁתָה לֹא לָמַד וְלֹא הִתְפַּלֵּל רַק
כָּתַב בְּעֵט סוֹפֵר, וַיַּחֲבֵר אֶת הַסֵּפֶר הַנִּזְכָּר הַנִּקְרָא סֵפֶר אֱלֹהִים,
וְאַחֲרַיִם כָּדָב כְּשֶׁבִאוּ כָּל הַתְּלָמִידִים וַיִּקַּח אֶת הַסֵּפֶר הַנִּזְכָּר וַיִּתֵּן
בְּיָדָם. וְעַם הַסֵּפֶר הַזֶּה נִצְחָה אוֹתָם (כִּי שָׁם יֵשׁ כָּל הַחֲכָמוֹת וְרֵאוּ
חֲכָמָתוֹ וְאָף עַל פִּי בֵּן מֵאֲמִיּוֹן בֵּן גְּרָאָה לִי) וְנַעֲשׂוּ בְּכֵלֵם צַדִּיקִים

גְּמוּרִים. (כּוּכְבֵי אור ספורים נפלאים עמוד רל).

מעשה ראשון מהמרש"א ז"ל

המַהְרֵשׁ"א ז"ל הָיָה רַב בְּאַיִזָּה קְהֵלָה וְהָיָה יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד עִם הַיְשִׁיבָה שָׁלוֹ כָּל הַיּוֹם כְּלוּ. וְהָיָה אִזּו רַב דְּמַדִּינָה בְּאוֹתוֹ [הָאֵינְקְלִים] אִזּוֹר שְׁתָּיָה הַמַּהְרֵשׁ"א ז"ל תַּחַת מְמֻשָּׁלָה אוֹתוֹ הָרַב דְּמַדִּינָה, וְהָיָה מְבָרְחִים כָּל הַרְבָּנִים שָׁל הַקְּהֵלוֹת שְׁשִׁיבִים לְהָרַב דְּמַדִּינָה לְבֹא לְפָנָי הָרַב דְּמַדִּינָה לְקַבֵּל פְּנָיו וְלִטֹל מִמֶּנּוּ רְשׁוֹת, כְּנִתּוּג בְּדוֹרוֹת שְׁלִפְנִינּוּ. וְכֵן הָיָה, שְׁבֹאוּ כָּל הַרְבָּנִים כָּלֵם שָׁל כָּל הַקְּהֵלוֹת לְהָרַב דְּמַדִּינָה לְקַבֵּל פְּנָיו. וְהָרַב הַמַּהְרֵשׁ"א ז"ל לֹא בָּא אֵלָיו רַק הָיָה יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד תְּמִיד. וְדָן אוֹתוֹ הָרַב דְּמַדִּינָה לְכַף זְכוּת וְאִמֵּר, אוֹלֵי מִחֲמַת שְׁטָרוּד כְּגִרְסָה עַל כֵּן לֹא בָּא אֵל שְׁלִתָּן הַמְּלֹדָה. וְנִתְיָשֵׁב הָרַב דְּמַדִּינָה וְנִסְעָ אֶצְלוֹ אֵל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה חוֹנָה שָׁם הָרַב הַקְּדוֹשׁ הַמַּהְרֵשׁ"א ז"ל,

ובא אל העיר ויחדרו כל העיר לקראתו בנהוג, ובאו כלם לקבל
 פניו, והרב המהרש"א ו"ל לא אבה ללכת אליו. ודנו הרב
 דמדינה גם כן לבח זכות, ותלה גם זאת בכטול תורה שאינו
 רוצה לביטל מלמודו. ואמר הרב דמדינה אני אלך אליו, ועמד
 הרב דמדינה וחלף אל בית הכנסת שהיה יושב שם המהרש"א
 ו"ל עם תלמידיו, ובא אל הבית הכנסת. והרב המהרש"א לא
 זו במקומו ולא הפסיק מלמודו, ולא נתן לו שלום כלל. אף על
 פי כן דנו לבח זכות גם עכשו, ואמר אולי גם זה מחמת שאינו
 רוצה לפסק הוימה מגרסה, בתוך כך בא פחור אחד יפה עינים
 לבית הכנסת, ומיד חרד המהרש"א לקראתו וקם מלפניו מלא
 קומתו וחלק לו כבוד, ודבר עמו הרבה מאד.

אז קצף הרב דמדינה מאד על המהרש"א ו"ל וכעס עליו מאד
 ובוה אותו, ואמר, בתחלה בשלא באתם אלי למקומי דנתי
 אתכם לבח זכות. ותליתי בכטול תורה; אחר כך בשפאתי
 למקומכם ולא באתם אלי, דנתי אתכם גם כן לבח זכות, ותליתי
 גם כן בכטול תורה. אחר כך בשפאתי לבית הכנסת ולא נתתם
 לי שלום, דנתי גם כן לבח זכות, ותליתי גם כן בכטול תורה,
 שאין אתם רוצים להפסיק מן התורה כלל. עכשו אני רוצה
 ששקר הוא, כי הלא את הפחור בפדתם ודברתם עמו הרבה
 באמצע הלמוד. וכעס עליו מאד. ואמר המהרש"א לאות ולמופת
 שהפחור הזה בעוד שתי שעות ירג, ולא רצה הרב להאמין

וְלָקַח אֶת הַבְּחֹר הַנֶּ"ל וְהִלֵּךְ עִמּוֹ אַחַת הַנָּה וְאַחַת הַנָּה, וְדַבֵּר עִמּוֹ תְּרַבָּה תְּרַבָּה לְבַל יִנְיָחֵנוּ לְהַתְּעַלֵּם מִן הָעֵינַי עַד עֶבֶר הַשְּׂתִי שְׁעוֹת לְהַכְחִישׁ דְּבָרֵי הַמֶּרְשָׁ"א ו"ל. וַיְהִי מִיַּד עֲבָרָם בָּעִיר וְחִלַּף וְהִלֵּךְ אֶצְלָם אֵיזָה אֲדוֹן, וְהָיָה מוֹשֵׁף בְּקִנְיָה שְׂרָפָה [רוֹזְתָה] לְפִי תַמּוּ לִירוֹת אֵיזָה עוֹף וְכִיּוֹצֵא בְּדָרְכָם, וַיֵּךְ אֶת הַבְּחֹר הַנֶּ"ל וְנִתְּרַג אַחַר שְׂתֵי שְׁעוֹת מִיַּד בְּדָבָרֵי הַמֶּרְשָׁ"א ו"ל, לֹא נָפַל דְּבָר. וְרִץ תְּרַב דְּמַדִּינָה הַנֶּ"ל וּבָא אֶל הַמֶּרְשָׁ"א ו"ל וְאָמַר לוֹ הַמֶּרְשָׁ"א ו"ל שְׂבָבְסִמוּךְ יָבִיאוּ תְּרוּג לְפָת. בְּתוֹךְ כֶּךָ שְׁהִיוּ מְדַבְּרִים נִשְׁמַע מִיַּד שְׂהַבִּיאוּ אֵיזָה תְּרוּג אֶל הָעִיר.

אִז נִתְּפַחַל תְּרַב דְּמַדִּינָה הַנֶּ"ל, וְשָׂאֵל לְהַמֶּרְשָׁ"א מַה זֹאת. אִז סֵפֶר הַמֶּרְשָׁ"א וְנִלְהָ לֹא כָּל הָעֵנִינִי, הַיּוֹת שְׁוֹהַ הַבְּחֹר הָיָה גִלְגוּל אֲחָאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּמַחְמַת זֶה חֵלֶק לוֹ כְּבוֹד כָּל כֶּרֶךְ. וּמַחְמַת שְׂאֲחָאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל נִתְּרַג הָיָה מִכְּרַח זֶה הַבְּחֹר לְהַיּוֹת נִתְּרַג גַּם כֵּן. וְתַכְּף שְׂיִצָּא לְעוֹלָם זֶה הַבְּחֹר אִזִּי תַכְּף נִכְרָא מִשְׁחִית אַחַד בְּשִׁבִיל לְהַרְג אֶת אוֹתוֹ הַבְּחֹר הַנֶּ"ל וְהָיָה עוֹמֵד בְּמִקּוֹם תְּהוּא דְּתִינּוּ סִמוּךְ לְעִיר הַזֹּאת וְהָיָה מְצַפָּה עַד שְׂיִנְיָע זְמַנּוֹ שֶׁל זֶה הַבְּחֹר הַנֶּ"ל שְׂיִתְּיָה נִתְּרַג עַל יְדוֹ. וּמַחְמַת שְׂאֲתָם עַכְבָּתָם אוֹתוֹ כֵּן"ל, עַד שְׂנִתְּרַג בְּכָאן עַל יְדֵי הָאֲדוֹן הַנֶּ"ל, עַל יְדֵי זֶה הָיָה מִכְּרַחִים לְתַנּוּ לְהַמְשִׁחִית הַנֶּ"ל אִישׁ אַחַר בְּמִקּוֹמוֹ, וְזֶה תְּהַרּוּג שְׂנִתְּרַג עַל יְדוֹ. עַל כֵּן צְרִיכִים אַתֶּם לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה, כִּי עַל יְדָכֶם נִתְּרַג זֶה תְּהַרּוּג, כִּי אַתֶּם סַבְבָּתָם זֹאת עַל יְדֵי

העבוב שעבבתם את הכחור פה כנ"ל. אז נפל הרב דמדינה
לפני רגלי המרש"א ופנים אותו והתחנן לפניו שימחל לו. ובקש
אותו שייתן לו תשובה. ואמר לו המרש"א, שתשובתך שתם לק
מידך את פתך הרבנות ותהיה בעל עגלה. וקבל על עצמו פה,
ונעשה בעל עגלה: ודבר אלהינו יקום לעולם. (כוכבי אור ספורים
נפלאים עמוד רלא).

מעשה שני מהמרש"א ז"ל

מעשה מבית רבנו ז"ל, שפא רבנו תקדוש לביתה והיתה חולה מאד. וישב רבנו בצער גדול ונרדם ובא אליו הפעל שם טוב ז"ל ואמר לו מה אתה כל כך בצער. אמר אליו הלא בתי כל כך חולה, אמר לו הפעל שם טוב, הלא מה שפתוב בתהלים פסוק "מגדיל ישועות מלבו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם" (פרוש מגדיל ישועות מלבו 'מאן מלכי רבנן'. ועושה חסד השם יתברך עושה חסד למשיחו למי שמשית ומספר מהם "לדוד ולזרעו עד עולם", והו רבנו ויוצאי חלציו שבאים מודע דוד המלך עליו השלום) וספר אז רבנו ז"ל המעשה מהמרש"א לבתו אדיל והיה לה רפואה. (נראה לי המעשה שחובילו אותו לקבורה והיה שם פאוסטרה טמאה וכו')

שָׁבַל מִי שֶׁהֵלֵךְ דָּרָךְ שָׁם הַמִּיר דָּתוֹ, וְכָל מֵת וְכוּ' וּבָעֵת שֶׁהוֹלִיכוֹ
הַמַּהְרֵשׁ"א דָּרָךְ שָׁם וְכוּ' וְנִבְלָעָה הַבֵּית תַּפְלָה שְׁלָהֶם וְכוּ' וְסִיִּם
אֹז "מִגְדִּיל" וְכוּ'). וְהִיא סִפְרָה לְכַמָּה חוֹלִים וְהָיָה לָהֶם רְפוּאָה,
וְכֵן רַבִּי נַחֲמָן מִטּוּלְמִישִׁין ו"ל גַּם בֵּין סִפְרָה וְהָיָה בֵּין וְכוּ': (אבנ"ה
ברזל נג).

מַעֲשֵׂה שְׁנֵי מַהְרֵשׁ"א ו"ל. בְּאוֹסְמָרָה מְקוֹם הַמְרֵשׁ"א ו"ל הָיָה
טְמֵאָה לְהַגּוּיִים, כְּשֶׁהָיוּ הִיְהוּדִים צָרִיכִים לִילָךְ עִם נִפְטָר
דָּרָךְ הַמְקוֹם הַזֶּה (כִּי לֹא הָיָה לָהֶם דָּרָךְ אַחֲרָת) אֹז הָיוּ
מַצְלִצְלִים וְכוּ', וְכָל מִי שֶׁהֵלֵךְ דָּרָךְ שָׁם הַמִּיר דָּתוֹ רַחֲמָנָא לְצַלָּן.
וְצוּהַ הַמְרֵשׁ"א ו"ל, שֶׁפֶּאֶשֶׁר יִהְיֶה נִפְטָר מִהָעוֹלָם וַיִּשְׂאוּ דָּרָךְ
שָׁם, וַיִּיחַו עָלָיו חֲבוּר הַמַּהְרֵשׁ"א שְׁעֵשֶׂה. וְעָשׂוּ בֵּן. וְשָׁם
הִתְאַסְּפוּ כָּל הַכּוֹמְרִים וְהִתְחִילוּ לְצַלְצֹל. וְהִעֲמִידוּ אֶת מִטָּתוֹ,
וַיּוֹשֶׁב הַמַּהְרֵשׁ"א ו"ל אֶת עֲצָמוֹ וְהִתְחִיל לְרַפְּדָה אֶת הַדְּפִים,
וְהִתְחִילָה הַטְּמֵאָה עִם הָאֲנָשִׁים לְהַכְּלֵעַ בְּאַרְיָן, וְנִבְלָעוּ בָּלָם
בְּאַרְיָן. וְעַד הַיּוֹם יֵשׁ סִמָּן מְזוּהָ שֶׁנִּבְלָעָה בְּאַרְיָן. (בוכני אור ספורים
נפלאים עמוד רלד).

מעשה שלישי מהמרש"א ז"ל

מעשה שלישי מהמרש"א ז"ל. בעת שפנו בית הפנסת באוסטרה והיו צריכים כסף רב לבנותו, ועל כן עשו הנחת אבן הפנה בקהל רב. והכריזו למכור את הנחת אבן הפנה, עד שגביר אחד קנה את זה בשק מלא זהובים. ואחר כך פגד את המרש"א ז"ל שהוא יניח את האבן. ואמר לו המרש"א שייבקש ממנו איזה דבר בשביל זה ובקש שיהיה לו פן בהמרש"א, וענה לו המרש"א שזה קשה מאד ושיבקש דבר אחר, והוא התעקש דוקא בזה הדבר. ואמר לו המרש"א אם פן בשפתהר אשתדף תמות אפה, וכשתלד תמות היא גם פן. ואני אקבל את הילד ואגדלו אצלי. והספיקו על זה. ובן הנה, ונתגדל אצל המרש"א ז"ל. והיה נסתר, שלא ראו אצלו שום גדלות.

וּלְפָנַי פְּטִירַת הַמַּהְרֵשׁ"א צְוֶה שֶׁהוּא יִמְלֵא מְקוֹמוֹ, וּבֵן הַזֶּה. וְהָרַב
 הַזֶּה לֹא יֵצֵא לְשׁוֹם לְוִיָּה מִחֲשׁוּבֵי הָעִיר, וְהָיָה קְנֻשָׁה בְּעֵינַי תִּקְהַל
 וְהוֹכִיחוּ אוֹתוֹ עַל זֶה. וְאָמַר לְהַמְשִׁימֵשׁ בְּאִשֶּׁר יִהְיֶה לְוִיָּה מֵרֵאשִׁי
 תִּקְהַל יִקְרָא אוֹתוֹ, וּבֵן הַזֶּה, וְיֵצֵא הָרַב וְנָטָה בְּמַפָּה עַל תִּמְטָה,
 וְרָאוּ בָּלֶם אִיךָ תִּמְלֵאכִי תִּבְלָה חֲטָפוֹ אֶת הַנִּפְטָר מִהַמְטָה וְכוּ'.
 וְאָמַר לָהֶם אִם כֵּן הוּא הַחֲשׁוּבִים שְׁלָכֶם, אִיךָ אַתֶּם רוֹצִים
 שְׂאֵלְךָ לְלוֹזְתֶם. וּמֵאֵז הַבִּירוֹ בָּלֶם גְּדַלְתוֹ שֶׁהוּא רָאוֹי לְהִיזַת
 בְּמִקוֹם הַמַּהְרֵשׁ"א וְ"ל. (כּוֹכְבֵי אוֹר סְפוּרִים נִפְלְאִים שֵׁם).

הַמְנִינֵן הָעוֹר וְהַגְּבִיר הַקְּמָצֵן

הַמְעֵשֶׂה שְׁסֵפֶר רַבָּנוּ ו"ל שְׁבֹמֵן הַבַּעַל שֵׁם טוֹב ו"ל הָיָה מְנַיֵן
 (בְּלַעְזוֹמֶר) אֶחָד שֶׁהָיָה עוֹר, וְהָיָה מְנַיֵן עַל הַחֲתָנוּת
 וְזֶה הָיְתָה פְּרִנְסָתוֹ, וְאַחַר פְּטִירָתוֹ נִתְוַדְּעוּ שְׁלֹא הָיָה עוֹר כָּלֵל
 וְהָיָה לוֹ עֵינַיִם טוֹבוֹת, וְרַק בְּדֵי שְׁלֹא יִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים עָשָׂה עֲצָמוֹ
 כֹּל יָמָיו חַיָּיו בְּעוֹר וְכֹל הָעוֹלָם חֲשָׁבוּהוּ לְעוֹר. וְעוֹד הָיָה אִישׁ
 אֶחָד גְּבִיר גָּדוֹל, שֶׁהָיָה קְמָצֵן גָּדוֹל שְׁלֹא נָתַן אֶפְלוֹ פְּרוֹסַת לֶחֶם
 לְצַדֻּקָה, וְהָיָה גְבוֹה בְּעֵינָיו בְּלֶם בְּשָׂבִיל זֶה, וְהָיָה אִזּוֹ אֶחָד בַּעַל
 צַדֻּקָה גָּדוֹל, שֶׁהָיָה מַחְזִיק כֹּל הָעֲנָיִים בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וְכֹל
 מַחְסוֹרָם וְכוּ'. וְהִנֵּה בְּאֲשֶׁר נִפְטַר הַגְּבִיר הַנַּ"ל, שֶׁכָּלָם בּוֹזוּ אוֹתוֹ
 מִחֲמַת קְמָצָנוּתוֹ. וְלִמְחַרְתּוֹ בְּשֶׁהֲלָכוּ הָעֲנָיִים לְהַבְעֵל צַדֻּקָה הַנַּ"ל
 שִׁיפְרִנְסֵם וְעָנָה לָהֶם שְׁעַכְשָׁנוּ אֵין לוֹ מָה לִּתֵּן לָהֶם, שֶׁהַכֹּל מֵה

שָׁנַתְּנוּ לָהֶם כָּל הַיּוֹמָן, הָיָה רַק שָׁל זֶה הַגִּבּוֹר הַקְּמָצָן שְׁמֵת; וְלֹא
רָצָה לְהִנּוֹת מִהַכְּבוֹד שִׁיתְּנוּ לוֹ עַל גְּדִיבוֹת לִבּוֹ, וְשִׁיְהִיָּה הַמְּצָוָה
נִקְנָה בְּלִי פְּגִיּוֹת לְבֵן הָיָה נוֹתֵן אֶת הַצְּדָקוֹת לְאִישׁ הַזֶּה שִׁיְחַלְקֵם,
וְאוֹתוֹ חָשְׁבוּ כֵּלָם לְקְמָצָן גָּדוֹל. וְעַכְשָׁיו שְׁמֵת אֵין מִי שִׁיְהִיָּה, וְאִז
יִדְעוּ כֵּלָם גְּדֻלָּתוֹ. וְאָמַר הַכַּעַל שֵׁם טוֹב וְ"ל, שִׁשְׁנִיָּהם הַמְּנִיָּן
הַעֲזוֹר הַנִּ"ל וְהַגִּבּוֹר הַקְּמָצָן הַזֶּה שְׁנִיָּהם הֵם כְּמִדְרָגָה אַחַת. וְזָכוּ
לְמַה שְׁזָכוּ, אֲשֶׁרֵי לָהֶם. (כּוּכְבֵי אוֹר סְפוּרִים נִפְלְאִים עִמּוֹד רֵלֵה).

טענדע ורענדע

המעשה שספר רבנו ו"ל מהטענדע ורענדע (מלבוש של כמר).
 שפעם אחת היה רב אחד שהלך לקבץ נדבות (עבור
 פדיון שבויים או הכנסת פלה יתומה), והיה צריך איזה מאות
 אדמים ובא לגביר אחד ותבעו. ואמר לו הגביר באשר יש אצל
 (טענדא ורענדא) מלבוש של כמר שאם ילבוש אותה, וילך כל
 הרחובות של העיר לבוש כה, אז יתן לו כל הכסף הנצרך לו
 לצדקה הנ"ל. והסכים על זה ועשה כה. ולקח ממנו הכסף
 הנצרך להצדקה. ואחר כה בקש ממנו שיתן לו במתנה
 (הטענדא ורענדא) המלבוש הנ"ל ונתן לו. וקדם פטירת הרב
 הניח צוואה שמוה המלבוש (הטענדא ורענדא) יעשו לו
 התכריכין. וכן עשו לו, ונשאר חתיכה קטנה מהרגל שלא

הספיק המלבוש הזה, ועשו התתיבה מדבר אחר. ולאחר הרבה שנים היה סבה שהכריחו לפנות את קברו, ומצאו שכל הגוף היה שלם ולא שלטה בו רמה, מלבד התתיבה קטנה של הרגל שלא היה מלבש מהטענדע ורענדא. (המעשה הזה ספר אחד מאנשי שלומנו מורנו הרב ר' פינחס קיפליצער בשם רבנו ז"ל. ואמר ר' אברהם ז"ל אף על פי שלא שמע זאת מאביו הרב ר' נחמן מטולטשין ז"ל אך כיון שר' פינחס ז"ל ספר זאת, זה אמת). (כוכבי אור ספורים נפלאים עמוד רלו).

הצדיק הגדול שיצא מהתאונה

מעשה בצדיק אחד שהיה צדיק גדול מאד, שיצא מתאונה תידוע לגמרי לגמרי כראוי בשלמות, ועלה לעולמות עליונים. וראה שמנח ביורה חתיכות בשר ועצמות. ושאל: מה זאת? והשיבו לו, שזאת הייתה אשה יפה מאד מאד. ועל בן, מחמת שהיתה מחממת גופה לעברה, על בן מחממין אותה פאן. ורצה לראותה. ומסרו לו שמות, שתחזור ותתחבר בבתחלה. וראה שהיתה יפת תאר גדולה מאד. ומנה ראוי לראות גנות תאונה הזאת, אם חותכין אותה לחתיכות חתיכות, האם יהיה שיך התאונה וכו'. (שיחות שאחר ספורי המעשיות עמוד צד).

הצדיק שנפל עליו עצבות

וּמַעֲשֵׂה הָיָה בְּצַדִּיק אַחַד, שֶׁנִּפֵּל עָלָיו עֲצָבוֹת וּבְכִדּוֹת גָּדוֹל.
וְהָעֲצָבוֹת וְהַבְּכִדּוֹת בְּשִׁמְתֵּיגְפָרַת עַל הַצַּדִּיק, הִיא קִשְׁשָׁה
מְאֹד עָלָיו, כִּי עָלָיו מִתְחַנֵּקת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. עַד שֶׁנִּפֵּל עָלָיו עֲצָלוֹת
וּבְכִדּוֹת כָּל-כָּף עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשָׁר לוֹ כָּלֵל לְוַזוּ מִמְּקוֹמוֹ מִמָּוֶשׁ.
מִחֲמַת גָּדֵל הַבְּכִדּוֹת וְהָעֲצָבוֹת שֶׁהִתְנַבֵּר עָלָיו מְאֹד. וְרָצָה לְשַׁמַּח
עֲצָמוֹ וּלְהַרְיֵם עֲצָמוֹ, וְלֹא הָיָה אֲפָשָׁר לוֹ בְּשׁוּם דָּבָר לְשַׁמַּח
וּלְהַרְיֵם עֲצָמוֹ. כִּי בְּכָל דָּבָר שֶׁרָצָה לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ מְצָא לוֹ הַבַּעַל
דָּבָר בְּתוֹכוֹ עֲצָבוֹת. עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשָׁר לוֹ בְּשׁוּם דָּבָר לְשַׁמַּח
אֶת עֲצָמוֹ. כִּי בְּכָל שִׁמְחָה שֶׁרָצָה לְשַׁמַּח וּלְהַרְיֵם עֲצָמוֹ, מְצָא לוֹ
עֲצָבוֹת בְּתוֹכָהּ. וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ בְּשִׁמְחַת "שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי".

וְזֶה בְּנֵדְאֵי שְׁמִיחָה גְדוּלָה שְׁאִין לָהּ שְׁעוֹר. כִּי אִין לְשַׁעַר הַהִפְרָשׁ וְהַתְּבַדֵּל, אֶלֶף אֶלְפֵי אֶלְפִים הַבְּדִלוֹת, שְׁיִישׁ בֵּין קַדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל, הַפְּחוֹת שְׁבַפְּחוֹתִים, לְבִין וְהִמַּת מְמַאת הָעוֹבְדֵי בּוֹכְבִים וּבְשִׁיזְכֹּר הַיֵּטֵב חֶסֶד הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ עֲלָיו, שְׁלֹא עָשְׂהוּ גוֹי, בְּנֵדְאֵי רֵאוּי שְׁתַּגְּדֵל שְׁמִיחָתוֹ מְאֹד. וְהִיא שְׁמִיחָה שְׁאִין עֲלֶיהָ עֲצָבוֹת. כִּי בְּשִׁלְמָא בְּשִׁמְשִׁימַח עֲצָמוֹ בְּדָבָר שְׁעָשְׂהוּ הוּא עֲצָמוֹ, עַל זֶה אֶפְשָׁר לְמַצָּא עֲצָבוֹת עַל כָּל שְׁמִיחָה. כִּי יִמְצָא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת בְּכָל דְּבָר בְּרֵי שְׁלֹא לְהַנִּיחוֹ לְהָרִים וּלְשִׁימַח עֲצָמוֹ. אֲבָל בְּזֶה, שְׁלֹא עָשִׂי גוֹי, שְׁהוּא רַק מִהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, שְׁהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ עָשָׂה בְּדָבָר וְחָמַל עֲלָיו וְלֹא עָשְׂהוּ גוֹי, אִיךָ אֶפְשָׁר לְמַצָּא חֶסְרוֹן בְּזוֹ הַשְׁמִיחָה מֵאַחַר שְׁהוּא רַק מְעַשֶׂה הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ. כִּי בְּנֵדְאֵי אִיךָ שְׁיִהְיֶה. עַל כָּל פְּנִים הוּא הַפְּרָשׁ גְּדוּל בֵּינוֹ לְבִין עוֹבְדֵי בּוֹכְבִים, אֲשֶׁר אִין שְׁעוֹר וְעָרָךְ.

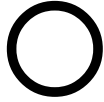
וְהַצְּדִיק הַנִּי"ל הַתְּחִיל לְשִׁימַח עֲצָמוֹ בְּזֶה. וְהַתְּחִיל לְשִׁימַח וּלְהָרִים עֲצָמוֹ מְעַט מְעַט. וּבְכָל פְּעַם הָרִים וְשִׁימַח עֲצָמוֹ בְּיֹתֵר, עַד שֶׁבֵּא לְשִׁמְחָה גְּדוּלָה כָּל-כָּף, עַד שֶׁהַגִּיעַ לְהַשְׁמִיחָה שְׁתִּיחָה לְמַעֲשֵׂה רַבָּנוּ, עֲלָיו הַשְּׁלוֹם, בְּעֵת שְׁעֵלָה לְקַבֵּל הַלְּוִחוֹת. וּבְתוֹךְ שְׁתִּרִים וְשִׁימַח עֲצָמוֹ, פָּרַח בְּעוֹלָמוֹת כְּפָה וּבְכָה אֶלְפִים פְּרָסְאוֹת. וּבְתוֹךְ כָּךְ הַבֵּיט בְּעֲצָמוֹ וְהִנֵּה הוּא רַחוּק מְאֹד מִמְּקוֹם שְׁתִּיחָה בְּתַחֲלָה. וְהָיָה לוֹ צַעַר גְּדוּל: כִּי הָיָה סְבוּר שְׁיִפֵּל לְאִיזָה מְקוֹם אַחֵר, וְיִהְיֶה תְּמִיחָה גְּדוּלָה עֲלָיו שְׁנַעְלֵם פְּתָאֵם. וְהַצְּדִיק

חפץ תמיד להיות הצנע לבת. והשמחה התחילה לפסק. כי
 השמחה יש לה גבול. שמתחלת עצמה ומסימת עצמה.
 ובשהתחילה השמחה לפסק פסקה מעט מעט, ונשפל מעט
 מעט. ובשחור וירד ונשפל במקום שפרח לשם בשעת השמחה,
 לא חזר תחלה למקומו הראשון שפרח משם, בדרך פריחתו.
 רק שיירד מיד למטה במקום שפרח לשם. ועל כן היה פליאה
 גדולה על שמצא את עצמו אחר שיירד, למטה במקומו הראשון.
 והכן היטב. עד שחזר למקום שהיה בתחלה והביט בעצמו,
 וראה שהוא ממש במקום שהיה בתחלה. ולא נעתק במקומו
 כלל, רק אפשר בחוט השערה שאי אפשר לאדם לשער, רק
 השם יתברך. והיה תמיחה גדולה בעיני הצדיק שפרח כל-כך
 בעולמות, וכאן למטה לא נעתק כלל. והראו לו, שכל-כך יקר
 בעיני השם יתברך הננועה והעתקה קטנה שאדם מעתיק עצמו
 בזה העולם, אפלו פחות מחוט השערה, עד שאין כדאי נגד זה
 במה וכמה אלפים עולמות ופרסאות.

ולהבין זה. כי ידוע שהעולם הנשמי הזה הוא רק נקדת המרכז
 בתוך הגלגלים, במבאר לבעלי תכונה. ומכל שכן נגד
 עולמות עליונים בודאי אינה נחשבת כל הארץ יותר מנקדה.
 וידוע שכל הקנים שתמשך מנקדת המרכז, הנה הם אצל הנקדה
 סמוכים כל הקנים זה לזה. וכך מה שמתרחקים מהנקדה הם
 מתרחקים זה מזה יותר. וכן בשיתרחקו הקנים הרבה מאד

מתנַקְדָה, יתְרַחֵקוּ גַם־כֵּן תַּקְוִים זֶה מִזֶּה מְאֹד, אִם שְׁלֵמָה אֶצֶל
תַּנְקָדָה הֵם סְמוּכִים זֶה לָזֶה. כָּזֶה.

נִמְצָא, אִם יִשְׁעַר בְּדַעְתּוֹ קוּיִם נִמְשָׁכִים מִהָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה,
אֶפְלוּ רַק עַד הַנְּלֻגָלִים. נִמְצָא אֶפְלוּ אִם אִינוּ הוֹלְךְ
מִמְקוֹמוֹ, רַק בְּמֵלֵא הַחוּט, אִם־עַל־פִּי־כֵן בְּמִקוֹם הַנְּלֻגָלִים נִתְרַחַק
מִמְקוֹם שְׁהִיָּה נִגְדַּר רֵאשׁוֹ תַּחֲלָה, נִתְרַחַק עֲתָה בְּמָה וּבְמָה אֶלְפִים
פְּרָסָאוֹת. לְפִי עֶרְךְ גִּדְל הַנְּלֻגָל הָעֲלִיּוֹן נִגְדַּר הָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה
בִּידוּעַ. כִּי שֵׁם קְבוּעִים בּוֹכְבִים אִין מִסְפָּר, וְכָל בּוֹכֵב הוּא בְּעֶרְךְ
גִּדְל זֶה הָעוֹלָם וְיֹתֵר. מִכָּל שָׁבֵן וְכָל שָׁבֵן כְּשִׁי־שְׁעַר בְּדַעְתּוֹ תַּקְוִים
נִמְשָׁכִים עַד עוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים, אֲשֶׁר כָּל הַנְּלֻגָלִים נִגְדָּם אִינָם
נִחְשָׁבִים כְּלוּם. נִמְצָא שְׂאִין שְׁעוֹר לְהִרְחוֹק שְׁנִתְרַחַק שֵׁם
בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים, עַל יְדֵי הִרְחוֹק כָּל שְׁהוּא, אֶפְלוּ פְּחוֹת מַחוּט
הַשְּׁעָרָה שְׁנִתְרַחַק וְהִלְךְ מִמְקוֹם שְׁהִיָּה בַּתַּחֲלָה. כִּי אִם שְׁבִכְאֵן
בְּהָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה לֹא נִתְרַחַק, וְהִלְךְ רַק פְּחוֹת מַחוּט הַשְּׁעָרָה,
שְׁבִעִינִי לֹא נִתְרַחַק כְּלוּם. כִּי זֶה אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר, רַק הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ. עִם כָּל זֶה, שֵׁם בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים נִתְרַחַק בְּמָה וּבְמָה
אֶלְפִים עוֹלָמוֹת וּפְרָסָאוֹת. מִכָּל שָׁבֵן וְכָל שָׁבֵן כְּשִׁי־אָדָם הוֹלְךְ
פְּרָסָה אִו כְּמָה פְּרָסָאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם. עֵינַי לֹא רָאִתִּיה וְכוּ'.

(שיחות שאחר ספורי המעשיות שם).

הַנְּגוֹל שְׁמָצָא כָּל סְחוּרוֹתָיו

פֶּעַם אֶחָד הָיָה אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה עֹשֶׂיר גָּדוֹל וְהָיָה יוֹשֵׁב בְּחִנּוּת
 עִם כַּמָּה סְחוּרוֹת כְּדָרְךְ תַּחְנֻנִים וּבָאוּ אֵלָיו גְּנָבִים וְנָגְבוּ
 מִמֶּנּוּ הוֹנּוּ וּרְכוּשׁוֹ וְנִתְדַלְדַּל הֶרְבֵּה. וְהָלַךְ וּקְבִץ אֶת יֵתֵר הַפְּלִטָּה
 וְעָשָׂה לוֹ מַעְמָד וְחִזַּר וְקָנָה סְחוּרוֹת וְשׁוּב גַּעְשָׁה תַּחְנֻנִי. וְחִזְרוּ
 וּבָאוּ אֵלָיו גְּנָבִים וְנָגְבוּ אֶת יֵתֵר הַפְּלִטָּה וְהוֹנּוּ הַנְּשֹׂאֵר גַּם־כֵּן
 מִמֶּנּוּ. וְחִזַּר שׁוּב וּקְבִץ מִמַּעַט פְּלִטָּה הַנְּשֹׂאֶרֶת לוֹ וּמִתַּתְּכִשׁוּטִין
 שָׁל אִשְׁתּוֹ וְחִזַּר וְעָשָׂה לוֹ אֵיזָה מַעְמָד בְּחִנּוּת לְפָרִגִם אֶת בֵּיתוֹ,
 וְחִזְרוּ וּבָאוּ אֵלָיו גְּנָבִים וְנָגְבוּ אֶת יֵתֵר הַפְּלִיטָה הַנְּשֹׂאֶרֶת עַד
 שֶׁנִּתְדַלְדַּל מְאֹד וְנִשְׂאָר בֵּיתוֹ רִיקָן מְכֹל.
 וְהָלַךְ וּקְבִץ לְאֵיזָה סֶךְ מוֹעֵט מְאֹד וְקָנָה לוֹ סְחוּרוֹת קְטַנִּים וְהָלַךְ
 עַל הַכְּפָרִים כְּדָרְךְ הָעֲנִיִּים שְׁנוּשָׂאִים חֲבִילוֹת עִם מִחְטִין

וַצְנוּרוֹת וְכִי־צֵא בְּזֶה דְבָרִים קְטָנִים. וְהָיָה הוֹלֵךְ עַל הַכְּפָרִים כְּדֵי לָתֵת לָחֶם לְבֵיתוֹ. וְהָיָה מִחֲלִיף עִם הָעֶרְלִים מְחַטֵּין עַל עוֹפוֹת וְכִי־צִים וְכִי־צֵא בְּדֶרֶךְ הָעֵנִיִּים כְּאֵלוֹ.

פַּעַם אַחַד הָיָה הוֹלֵךְ מִן הַכְּפָרִים וְנִשְׂא עִמּוֹ מְעַט סְחוּרוֹת וְאִיזָה מִיָּנִי מֵאֵכֶל וּפָנַע בּוֹ שׁוֹרֵד אַחַד רוֹכֵב עַל הַסּוּס וְנִשְׂא אֲצִלוֹ שְׁתֵּי חֲבִילוֹת גְּדוֹלוֹת וְרָצָה לְגַזֵּל וְהִתְחִיל לִכְבוֹת וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו וְהוּא לֹא הִשְׁגִּיחַ עַל זֶה וְגַזֵּל מִמֶּנּוּ גַם זֶה הִמְעַט שִׁתְּיָה לוֹ וְנִשְׂאָר רִיקוֹן מִכָּל וְכֹל.

וְהָיָה הוֹלֵךְ וּבּוֹכָה מְאֹד וְנִפְשׂוּ מֶרֶח לּוֹ מְאֹד, כִּי לֹא הָיָה דֵּי בְּצָרוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת שֶׁנִּתְדַלְּדַל כָּל כֶּף מֵעֲשִׂירוֹת בְּזֶה, גַּם מְעַט חֵיוֹתוֹ בְּצִמְצוּם טָרְפוֹ מִמֶּנּוּ. בְּתוֹךְ כֶּף הַפִּיט וְרָאָה וְהִנֵּה נִפְלַל הַשׁוֹרֵד הַנַּ"ל מִן הַסּוּס וְהָיָה רוֹצֵחַ לְקוּם וְעָמַד עָלָיו הַסּוּס וּדְרָסוֹ בְּרַגְלָיו עַל רֵאשׁוֹ וְנִפְלַל שֵׁם הַשׁוֹרֵד וְנִתְרַגַּ. וְחָלַף הָאִישׁ הַנִּגְזֵל לְשֵׁם וְרָאָה שֶׁחַגְזוֹלָן שָׁלוּ נוֹפֵל מֵת אֶרְצָה וּפְתַח אֶת הַחֲבִילוֹת שֶׁל הַגְּזוֹלָן וּמָצָא שֵׁם כָּל סְחוּרוֹתָיו וְהוֹנּוּ וּרְכוּשׁוֹ שֶׁנִּגְבּוּ מִמֶּנּוּ מִתְחַלָּה וְעַד סוּף. וְחֹרֵר בְּשָׁלוֹם לְבֵיתוֹ וְנִעְשְׂה עֲשִׂיר כְּבִתְחִלָּה.

זֶה הָעֵנִין לֹא שִׁמְעָתִי בְּעֲצָמֵי מִפְּיוֹ הַקָּדוֹשׁ רַק מִפִּי אַחֲרִים בְּשֵׁמוֹ וְאִם אֲמַנֵּם בְּיַדַּי אִינִי זוֹכֵחַ לְהַכִּין רְמִיזוֹתָיו מֵה שֶׁכִּוֵּן בְּזֹאת הַמְעֲשָׂה. עִם כָּל זֶה מֵה שֶׁנִּרְאָה לְפִי עֲנִיּוֹת דַּעְתִּי בְּזֶה הוּא שֶׁמֶרְמוֹ בְּזֶה הִתְחַזְּקוֹת גְּדוֹל לְכָל אָדָם בְּפֶרֶט וּבְכָל־שְׂאֵף-עַל-פִּי

שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּיָמֵי חַיָּיו שְׁגוּזָלִין אֹתוֹ
 וְטוֹרְפִין מִמֶּנּוּ, וְכֹל מֵה שְׁמֵת־חֹזֵק לְהַחֲיוֹת נַפְשׁוֹ בְּיַתֵּר הַפְּלִטָּה
 חוֹזְרִין וְאוֹרְבִין עָלָיו עַד שְׁגוּזָנְבִין מִמֶּנּוּ גַם זֶה הַמַּעֲמַ. וְכֵן בְּמֵה
 פְּעָמִים בְּלִי מִסְפָּר. אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִתְיַאֲשׁ עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים
 כִּי אִם יִתְּלֶה עֵינָיו לְמָרוֹם וַיִּבְכֶּה וַיִּצְעַק בְּכֹל פֶּעַם אֱלֹהֵי יִתְפַּרֵּךְ
 שְׂרָאָה בְּעֵנָיו וְעָמְלוֹ, אֲזַי סוֹף כָּל סוֹף יִפְלֵה הַשׁוֹדֵד מִפְּלֵה שְׂאִין
 לְהַתְּקוּמָה, וַיִּשׁוּב וַיִּקְבֵּל וַיּוֹצִיא מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּדָשׁוֹת וְכֹל הַעֲבוּדוֹת
 וְכֹל הַטּוֹב שְׁגָנְבֵה וְגָזַל מִמֶּנּוּ, וַיִּשׁוּב לְעֲשִׂירוֹתָיו וְטוֹבוֹ הַנִּצְחָי. (ח"י)

מוהר"ן צו).

האם פקלריא

מעשה במקלך אחד שבנה לעצמו פלטין וקרא לשני אנשים וצוה
 אותם שיצירו את הפלטין שלו וחלק להם את הפלטין
 לשני חלקים. הינו שמחצה הפלטין יהיה מטל על האחד לצירו,
 ומחצה השני יהיה מטל על השני לצירו. וקבע להם זמן שעד
 אותו הזמן מחיבים הם לצירו, והלכו להם אלו השני אנשים.
 והלך אחד מהם ויגע וטרח מאד ולמד עצמו זאת האמנות של
 ציור וכיור היטב היטב עד שציר את חלקו שהיה מטל
 עליו בציור יפה ונפלא מאד. וציר שם חיות ועופות וכיוצא בזה
 בציורים נפלאים ונאים מאד.
 והשני לא שם אל לבו גזרת המקלך ולא עסק בזה כלל.

וּבֵאֵשֶׁר הִגִּיעַ סְמוּךְ לְזִמְנֵי הַמִּגְבָּל שֶׁהָיוּ צָרִיכִין לְגַמֵּר
 מְלֻאכְתָּם, הִנֵּה הִרְאִישׁוֹן כְּבֹר גָּמַר מְלֻאכְתּוֹ וְאַמְנוֹתוֹ
 בְּחֻלְקוֹ בְּצִיּוֹר נָאֵה וְנִפְלָא מְאֹד. וְזֶה הַשְּׁנִי הַתְּחִיל לְהַסְתַּבֵּל עַל
 עֲצָמוֹ מִה וְזֹאת עָשָׂה שֶׁכֵּלָה הַזִּמְנֵי בְּהֶבֶל וְרִיק וְלֹא חָשׂ לְגִזְרֵי
 דְּמִלְכָּא. וְהַתְּחִיל לְחַשֵּׁב מִחֲשָׁבוֹת מַה לַּעֲשׂוֹת, כִּי בְּיָדָיו כָּאֵלוֹ
 הַיָּמִים הַמוֹעֲטִים הַסְּמוּכִים לְזִמְנֵי הַמִּגְבָּל אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן עוֹד
 לְלַמֵּד לַעֲצָמוֹ וְלַעֲשׂוֹת אֲמָנוֹת הַצִּיּוֹר, לְצִיֵּר חֻלְקוֹ בְּזֶה הַזִּמְנֵי
 הַמוֹעֵט, כִּי הָיָה סְמוּךְ מְאֹד לְמוֹעֵד הַקְּבוּעַ לָהֶם.

וְנִתְיָשָׁב בְּרַעְיָתוֹ וְהִלְךְ וְהִטִּיחַ כָּל חֻלְקוֹ בְּמִשְׁיַחַת סְמָנוֹן (שְׁקוֹרִין
 [פְּאָקִיסַט] סוּג צָבַע) וְעָשָׂה פְּאָקִיסַט שְׁחֹר עַל כָּל
 חֻלְקוֹ. וְהַפְּאָקִיסַט הָיָה כְּמוֹ אֶסְפֶּקְלָרְיָא מְמַשׁ, שֶׁהָיוּ יְכוּלִין
 לְהַתְּרָאוֹת בּוֹ כְּמוֹ בְּאֶסְפֶּקְלָרְיָא מְמַשׁ, וְהִלְךְ וְתָלָה וְיִלּוֹן לְפָנָיו
 חֻלְקוֹ לְהַפְסִיק בֵּין חֻלְקוֹ וּבֵין חֻלְקֵי חֲבָרָו.

וַיְהִי כִּי הִגִּיעַ מוֹעֵד הַקְּבוּעַ שֶׁקְּבַע לָהֶם הַמְּלֻךְ הַלֵּךְ הַמְּלֻךְ
 לְרֵאוֹת תְּבֻנִית מְלֻאכְתָּם אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּאֵלוֹ הַיָּמִים. וְרָאָה
 חֻלְקֵי הִרְאִישׁוֹן שֶׁהוּא מְצַיֵּר בְּצִיּוֹרִים נָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד וּמְצַיֵּרִים
 שֵׁם בְּחֻלְקוֹ צִפְרִים וְכוּ' בְּדַרְכֵים נִפְלָאִים מְאֹד.

וְחֻלְקֵי הַשְּׁנִי הָיָה תְּלוּי בְּוִילוֹן וְחֻשֵּׁף תְּחַתָּיו וְאִין רוֹאִין שֵׁם
 מְאוּמָה. וְעָמַד הַשְּׁנִי וּפְרַשׂ אֶת הַוִּילוֹן וְהוֹרִיחַ הַשֶּׁמֶשׁ
 וּבָאוּ וְהֵאִירוּ כָּל הַצִּיּוֹרִים הַנִּפְלָאִים כְּלָם בְּחֻלְקוֹ מִחֲמַת שֶׁהָיָה
 שֵׁם הַפְּאָקִיסַט שֶׁהָיָה מְאִיר כְּמוֹ אֶסְפֶּקְלָרְיָא. עַל-כֵּן כָּל הַצִּפְרִים

ספורים

צה

המצִיָּרִין בְּחֶלֶק הָרֵאשׁוֹן וְשָׂאָר כָּל הַצִּיּוּרִים הַנִּפְלְאִים בְּלִם נִרְאוּ
בְּתוֹךְ חֶלְקוֹ וְכֹל מֵה שְׂרָאָה תְּמַלֵּךְ בְּחֶלֶק הָרֵאשׁוֹן רְאָה גַם־כֵּן
בְּחֶלְקוֹ שֶׁל זֶה.

וְנוֹסֵף לְזֶה שְׁנֵם כָּל הַכְּלִים הַנִּפְלְאִים וְכֹל [הַקְּרִידֵנְצֵן] רְהִיטִים
וְכִיּוֹצֵא שְׂהַכְּנִים תְּמַלֵּךְ לְתוֹךְ הַפְּלִטִין בְּלִם נִרְאוּ גַם־כֵּן
בְּחֶלֶק הַשְּׁנִי. וְכֵן כָּל מֵה שְׂיִרְצָה תְּמַלֵּךְ לְהַכְּנִים עוֹד כְּלִים
נִפְלְאִים לְתוֹךְ תְּפִלְטִין יְהִיו בְּלִם נִרְאִים בְּחֶלְקוֹ שֶׁל הַשְּׁנִי, וְהוֹמַב
הַדְּבָר לְפָנֵי תְּמַלֵּךְ וְכוּ'. (וְיִזְתֵּר מְזֶה אֵינִי זוֹכֵר) כָּל זֶה שְׂמַעְתִּי
מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּעֶצְמוֹ. (חיי מוהר"ן צח).

מעשה שמלך אחד היו לו שני בנים

שמעתי בשמו לענין המפרסמים בעלי מופת, ספר מעשה
 שמלך אחד היו לו שני בנים אחד היה חכם ואחד
 היה שוטה. ועשה את השוטה ממנה על האוצרות, והחכם לא
 היה לו שום התמנות רק ישב אצל המלך תמיד.
 והיה קשה להעולם מאד שזה שאינו חכם יש לו כל התמנות
 והכל באין ונכנסין אצלו להכנים או להוציא מן האוצרות.
 וזה החכם אין לו שום התמנות כלל.
 והשיב להם המלך וכי זה הוא מעלה מה שהוא לוקח אוצרות
 מוכנים וחולקם להעולם כי זה החכם יושב אצלי וחושב
 מחשבות ובא על עצות חדשות שאיני יכול לבוא עליהם.

ספורים

צו

ועל-ידי אלו העצות אני כובש מדינות שלא הייתי יודע מהם
בלל, אשר מאלו המדינות נמשכים ובאין כל האוצרות שלי.
אבל זה הממנה לוקח אוצרות מוכנים ומחלקם להעולם. על-כן
בודאי גדלה ושגכה מאד מעלת החכם על הממנה אף
על פי שנראה שאין לו שום התמנות. כי ממנו נמשכים כל
האוצרות הנ"ל. (חיי מוהר"ן ק).

האָבן הגָדול

פעם אחת דבר רבנו וּכְרוֹנוּ לְכַרְכָּה עם רבי יַעֲקֹב יוֹסֵף מֵעֵינִין
 עבֹדֶת ה' בְּדַרְכּוֹ תְּמִיד, וְסֵפֶר לוֹ מִשָּׁל לְמַלְךְ שִׁשְׁלַח אֶת
 בְּנוֹ לְמַרְתָּקִים לְלַמֵּד חֻכְמוֹת. אַחֲר־כֵּן בָּא הַבֵּן לְבֵית הַמֶּלֶךְ
 מְלַמֵּד בְּכָל הַחֻכְמוֹת כְּרֵאוּי. פֶּעַם אַחַת צָוָה הַמֶּלֶךְ עַל הַבֵּן לְקַח
 אִיזָה אָבֵן גָּדוֹל מְאֹד כְּמוֹ אָבֵן הַרְחִים, וְלַמַּל וְלִשְׂא אוֹתוֹ עַל
 עֲלִיּוֹת בֵּיתוֹ. וּמִסְתַּמָּא לֹא הָיָה יָכוֹל הַבֵּן הַנַּ"ל לִשְׂא וְלָרוֹם אֶת
 הָאָבֵן כִּי הָיָה אָבֵן גָּדוֹל וְכִבֵּד מְאֹד. וְנִצְטַעַר הַבֵּן מְאֹד עַל שְׂאֵי
 אֲפֹשֶׁר לוֹ לְמַלְאֵת רְצוֹן אָבִיו הַמֶּלֶךְ, עַד שֶׁגָּלָה לוֹ הַמֶּלֶךְ דַּעְתּוֹ
 אַחֲר־כֵּן וְאָמַר לוֹ הִיַּעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שְׂאֵנִי אֲצִוֶּה עֲלֶיךָ דָּבָר כְּבֵד
 בְּוָה, לְקַחֵת אֶת הָאָבֵן כְּמוֹ שֶׁהוּא וְלִשְׂא וְלָרוֹם אוֹתוֹ, תְּתוּכַל
 לַעֲשׂוֹת דָּבָר זֶה עַל־פִּי חֻכְמַתְךָ הַגָּדוֹלָה. אֵךְ אֵין כּוֹנְנֵתִי לָזֶה כָּלֵל,

מִשְׁלִים

צט

רַק בְּוִנְתִּי הָיָה שְׁתַּקַּח פְּטִישׁ חֹזֵק וְתַכָּה וְתַפּוּצֵץ אֶת הָאֶבֶן
לְחִתִּיכוֹת קַטְנֹת, וּבָזָה תּוֹכַל לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹ עַל הָעֲלִיָּה.
כְּמוֹ בֶן הַשָּׁמַיִם יִתְפָּרֵךְ צְוָה עָלֵינוּ שְׁנִשְׂא לְבַבֵּנוּ אֶל כַּפֵּימָּה אֶל אֵל
בְּשָׁמַיִם, וּלְבַבֵּנוּ הוּא יֵלֵב הָאֶבֶן. וְהוּא אֶבֶן נְדוּל וְכִבְד מְאֹד
וְאִי אֶפְשָׁר לְהַרִים אוֹתוֹ לְהַשִּׁים יִתְפָּרֵךְ בְּשׁוֹם אֶפֶן, רַק עַל-יְדֵי
שְׁתַּקַּח פְּטִישׁ וּנְשִׁיב וּנְפּוּצֵץ אֶת יֵלֵב הָאֶבֶן וְאִזּוֹ נִיכַל לְהַרִים אוֹתוֹ.
וְהַפְּטִישׁ הוּא הַדְּבִיר, עַד פֶּאֶן הַמְּשָׁל. וְהֵבֵן. (חיי מוהר"ן תמא).

עֵתָה שְׂאִין לְךָ עוֹד פִּילֹוֹיִר

אָמַר מִשָּׁל לְעִנִּין אֲנָשִׁים הִדְוָעִים הַנִּכְנָסִים אֶצְלוֹ שָׁהֵם חֲכָמִים
בְּעִינֵיהֶם, וְסִפְרוּ לְפָנָיו בְּמָה מַעֲשֵׂי־וֹת שָׁל שְׁמוֹת הַנִּמְצָאִים
בְּסִפְרֵיהֶם, אָמַר בְּקָרוֹב יִכְלֶה אֶצְלָם הַכֹּל כִּי קָל וּמְתָרָה לֹא יִהְיֶה
לָהֶם מָה לְסַפֵּר. וְאָמַר מִשָּׁל נָאֵה מָה שְׁמֵסִפְרִים מֵאֶחָד שְׁפָנַע
בּוֹ גִזְלָן וְרָצָה לְגַזֹּל וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַגִּזְלָן יֵשׁ לְךָ מַעוֹת הַשֵּׁיב יֵשׁ
לִי בְּנֹדָאֵי אֵתָן לְךָ כָּל הַמָּמוֹן בְּשִׁבִיל נַפְשִׁי וְגִזֹּל אוֹתוֹ הַגִּזְלָן
אֲחֵר־כֶּךָ אָמַר זֶה הַנִּגְזָל אֵל הַגִּזְלָן אֵיךְ אָבּוֹא לְבֵיתִי כְּלִי מָמוֹן,
כִּי הָיִיתִי נֶעַ וְנָרַ מִבֵּיתִי כְּל־כֶּךָ זְמַן וְעֵתָה אֵיךְ אָבּוֹא רִיקָם לְבֵיתִי
כִּכֵּן אֲנִי מִבְּקָשׁ מִמֶּךָ שְׁתִּתְּיָה מוֹרָה בְּקִנְיָה שְׂרָפָה שְׁלֶךָ אֵת
הַכּוֹבַע שְׁלִי כְּדִי שְׁיִתְּיָה נֶכֶר שְׁפָנַע בִּי גִזְלָן. וְכֵן עָשָׂה הַגִּזְלָן.
אֲחֵר־כֶּךָ בְּקָשׁ מִמֶּנּוּ עוֹד שְׁיִרָה בְּאִיזָה מְקוֹמוֹת אֲחֵרִים, בְּסוֹף

מְשָׁלִים

קא

הַשִּׁיב הַגּוֹלָן אִין לִי עוֹד [פִּילֹוֹיר] אַבֵּק שְׂרֵפֶה-פְּעָצָה, וְאִז
בְּשֵׁה־שִׁיב שְׂאִין לוֹ עוֹד פִּילֹוֹיר עֲנָה הַגּוֹלָל עָתָה שְׂאִין לְךָ עוֹד
פִּילֹוֹיר בּוֹא לְבָאן, וְתַפֵּס אוֹתוֹ בְּעָרְפוֹ וְקָרָא לְסִיעָתוֹ וְהִתְנַבֵּר
עַל הַגּוֹלָן וְנִצְחוֹ. וְהַנְּמָשָׁל מוֹכֵן לְהַשׁוֹמְעִים שְׁעֲמָדוֹ בְּאוֹתוֹ

הַמְּעַמָּד בְּשֵׁסְפֵר זֹאת. (חיי מוהר"ן קצח).

המגדל הגבוה

שנת תקס"ט במוצאי שבת ענה ואמר אם היה בא אצלנו
 נשמה גדולה אף-על-פי-כן היינו נראים פחשונים.
 ובאמת אינם חולקים עלי אלא צירי לעצמם איזה אדם, כמובא
 במקום אחר וכו' וכו' והוא יושב בביתו. וכבר היה פן שהיו
 חולקים על אחד ובנה לו מגדל גבוה וישב בתוכו. והם היו
 נלחמים עליו והיו שולחים רובים לו חצים ואש. אבל לא היו
 יכולים לעשות כלום.

אך שיש אנשים טובות שהם גדלים מאוירים ואדים. והיה אכן
 טוב שהיה גדל באויר, אך עדין לא היה לו כל השלמות
 לגמרי, ועל-ידי שהיו רובים החצים אליו פנ"ל, על-ידי-זה
 השליכו האבן טוב ונפל על המגדל. והאבן הטוב הזה היה של

מְשָׁלִים

קג

חזן, וְתִכְרַף שְׁנַפֵּל עַל הַמְּגִדָּל אֲזִי תִכְרַף נִפְלוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ יְחִי
תְּמֹלֶדֶת יְחִי תְּמֹלֶדֶת.

אֲדָה הַנְּשָׁמוֹת קַטְנוֹת בְּמוֹתְכֶם שְׁנוֹפְלִים עַל-יְדֵי הַמְּלַחְמוֹת הֵם
בְּבַחֲיֹנֶת (אִיכָה ד): "הַנְּשָׁתִפְכְּנָה אֲבִי קִדְשׁ", וְנִקְרָא שְׂפִיכָה
מִחֲמַת שְׁעֵדִין אִין לָהֶם כָּל הַשְּׁלֵמוֹת וְנוֹפְלִים קִדְשׁ שְׁנִשְׁלָמִים.
אֲבָל הַנְּשָׁמָה גְדוּלָה הֵנָּה לְ אֲבָן הַטּוֹב הֵנָּה לְ הַבְּחִינָה שֶׁל חֵן הָיוּ
לוֹ בְּשְׁלֵמוֹת. אֲדָה שְׂאָר הַשְּׁלֵמוֹת עֵדִין לֹא הָיוּ לוֹ וְעַל יְדֵי הַחֲכָם
נִשְׁלָם. (חיי מוהר"ן רפא).

המלך שחלה בנו

שְׁמַעְתִּי בְּשִׁמּוֹ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שְׁסֵפֶר מִשָּׁל נָאָה לְעֵנִן מֵה
 שְׁמֵרְכָה לְגִלּוֹת כָּל־כֶּךָ תּוֹרוֹת נִפְלְאוֹת וּמַעֲשֵׂי־וֹת
 וְשִׂיחוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת, אֶף־עַל־פִּי שְׁאִינִי נִרְאָה עֲדִין שְׁיַעֲשׂוּ
 פְעֻלָּתָם בְּשִׁלְמוֹת בְּאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ כְּמוֹ שְׁחִיָּה רְאוּי לָהֶם.
 וְסֵפֶר לְעֵנִן זֶה מִמְּלֶךְ אֶחָד שְׁחָלָה בְּנוֹ יְחִידוֹ בְּיֹתֵר עַד שֶׁכָּל
 הָרוֹפְאִים מְשֻׁכּוֹ יָדִיָּהֶם מִמֶּנּוּ וְנִתְיָאֲשׁוּ מִרְפוּאָתוֹ. בְּתוֹךְ
 כֶּךָ בָּא רוֹפֵא מִפְּלֶג בְּחֻכְמָה מְאֹד וּבִקְשׁ הַמֶּלֶךְ מִמֶּנּוּ בְּתַחֲנוּנִים
 גְּדוֹלִים לְהַשְׁתַּדֵּל עִם בְּנוֹ. וְהַשִּׁיב לוֹ הָאֱמֶת שְׁרַפוּאָתוֹ קָשָׁה
 וּרְחוּקָה מְאֹד אֶף־עַל־פִּי־בֵן אִם יַעֲשׂוּ עוֹד תַּחֲבוּלָה אַחַת אֲזִי
 אֶפְשָׁר דְּאֶפְשָׁר שְׁחִיָּה לוֹ רְפוּאָה. אֶךְ אִינִי יוֹדֵעַ אִם לֹא־לֶךְ

מְשָׁלִים

קה

זאת התחבולה מחמת שהיא דבר קשה וכבד מאד. והפציר בו
המלך מאד לגלות לו התחבולה.

ואמר לו תדע שבנה הוא חולה מסכן מאד בתכלית עד שבכר
אי אפשר לתן לו לתוך פיו אפלו טפה אחת מסממני
הרפואות. אך איך שיש סממני רפואות יקרות כאלה, אשר
צלוחית אחת קטנה מאד עולה לסך אלפי אלפים, וצריכין
למלאות חביות מלא מסממנים היקרים האלה, ולקח בדללים
מלאים מסממנים האלה ולשפך על בנה החולה. וממילא מוכן
שכל הסממנים היקרים האלה ילכו לאבוד לגמרי, אך אף-על-
פי-כן יתחוק גופו מעט על-ידי-זה. ואולי מתוך שישפכו עליו
הרבה כל-כך יכנס לתוך פיו גם-כן איזה טפה על-כל-פנים,
על-ידי-זה אפשר שיהיה לו רפואה.

ותבך ומיד נתרצה המלך לזה וצוה לעשות כן ועל-ידי-זה
נתרפא הכן מלך. והנמשל מוכן ממילא שדיקא מחמת
שאנו חולים מדכאים בקלי הנפש כל-כך רחמנא לצלן. על-כן
מכרח הצדיק הרופא נאמן לשפך עלינו סממנים יקרים ונוראים
מאד. אף-על-פי שכלבאורה נראה שבמעט הכל הולך לאבוד חס
ושלום, אף-על-פי-כן ריח טוב קולט, וכרבות הימים אולי נזכה
לחטף מהם איזה טפה יקרה ונפלאה לתוך פינו ופנימיותנו, עד
שעל-ידי-זה אולי יש תקוה לזכות לרפואה שלמה ברוחניות
ונשמיות, אמן כן יהי רצון. (חיי מוהר"ן שצא).

שיתפיל על צרת חברו

משל על ענין שהזהיר להתפיל על צרת חברו ששמעתי בשם רבי יודל, ששמע מפיו הקדוש משל למלך שהרחיק את בנו. (אמר המעתיק שמעתי מפי רבי יצחק דב מטירחאנויצע ששמע מפי רבי יודל משל על ענין הנ"ל וכפי הנראה שלוחה המשל ביון המחבר זכרוננו לברכה על-פני ראיתי להציגו כאן וכך שמעתי).

רבינו זכרוננו לברכה אמר לר' יודל שסגלה לגדלות שיתפיל על צרת חברו. ושאל אותו רבי יודל אדרבה לכאורה מזה יתוסף לי גדלות, שאני מתפיל בעד חברי מסתמא אני חשוב יותר מחברי.

מְשָׁלִים

קז

הַשִּׁיב לֹא רַבְּנוּ וְכַרוּנוּ לְבָרְכָה בְּדֶרֶךְ מְשָׁל, לְמַלְךְ שְׂפָעַם עַל בְּנוֹ
וְהִרְחִיק אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ. אַחֲר־כֵּן תִּלְךְ תִּבֶן וּפְיָם אֶת אָבִיו
וְתוֹר וְקָרְבוֹ. אַחַר אֵיזֶה זְמַן תוֹר וְחֲטָא תִבֶן לְפָנֵי אָבִיו, וְתוֹר
הַמֶּלֶךְ וְגִרְשׁוֹ מִפְּנֵיו, וְתוֹר תִּבֶן וּפְיָסוֹ עוֹד הַפְּעַם, וְכֵן הָיָה בְּמַחַ
פְּעָמִים שֶׁהִבֵּן מֶלֶךְ בְּשִׁחְטָא לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ גִּרְשׁוֹ מִפְּנֵיו, וּבְשִׁפְיָסוֹ
תוֹר הַמֶּלֶךְ וְקָרְבוֹ.

פְּעַם אַחַת תוֹר וְחֲטָא תִבֶן מֶלֶךְ לְפָנֵי אָבִיו, וְכַעַם הַמֶּלֶךְ עָלָיו
מָאד. וְנִתְיָשֵׁב הַמֶּלֶךְ מַח יִתְיָה תִתְכַּלִּית שְׂאֲנִי אֲגִרְשׁוֹ,
וְאַחֲר־כֵּן בְּשִׁילְךְ הַפְּעַם מִמֶּנִּי אֲנִי יָבוֹא וּפְיָם אוֹתִי עוֹד, אֵינִי
רוֹצֵה בְּכֶךְ, רַק אֲנִי רוֹצֵה לְגִרְשׁוֹ בְּתַחְבוּלָה כּוֹז שְׂלֵא יוּכַל עוֹד
לָבוֹא לְפָנֵי לְפָיָם אוֹתִי. מַח עֲשֵׂה הַמֶּלֶךְ, הַעֲמִיד שֶׁר אַחַד
מִהַשָּׂרִים שָׁלוֹ בִּינוּ וּבֵין תִּבֶן מֶלֶךְ, וְצוּחַ לְהַשָּׂר בְּשִׁיבֹא תִבֶן מֶלֶךְ
לִילְךְ אֲצִלִי לְרַצוֹת וּלְפָיָם אוֹתִי, אֲנִי לֹא תִנִּיחַ אוֹתוֹ לִילְךְ אֲצִלִי.
וְכֵן הָיָה, שְׂבֵא תִבֶן מֶלֶךְ בְּמַח פְּעָמִים, וְרַצֵּה לִילְךְ לְפָיָם אֶת
אָבִיו, וְלֹא הִנִּיחוֹ הַשָּׂר כִּי כֵן צוּחַ עָלָיו הַמֶּלֶךְ. וְכֵן הָיָה בְּמַח
פְּעָמִים.

אַחֲר־כֵּן רָאָה הַשָּׂר הַנִּזְכָּר הַכְּסוּפִים שְׂיֵשׁ לְהִבֶן מֶלֶךְ אֶל
אָבִיו, וְשְׂיֵשׁ לֹא יִסּוּרִים גְּדוּלִים מָאד בְּלִי שְׁעוֹר מוֹחַ
שְׂאֵינִי יָכוֹל לָבוֹא לְפָנֵי אָבִיו, אֲפִלוּ לְפִיָסוֹ. וְנִתְיָשֵׁב הַשָּׂר מֵאַחַר
שֶׁהוּא מִתְנַעֵנֵעַ בְּל־כֶּךְ אֶל אָבִיו מִסְתַּמָּא יֵשׁ לְהַמֶּלֶךְ גַּם־כֵּן
יִסּוּרִים גְּדוּלִים שְׂאֵין תִּבֶן יָכוֹל לָבוֹא לְפָנָיו. כִּי בְּפִי גְּדוּל כַּח

החשק של החושק, בן הוא מעורר חשק גדול בהנחשק. והיה לו רחמנות גדול עליהם וגם היו לו יסורים גדולים מזה, כי אמר בדעתו כי הלא אני הוא הגורם לזה, כי אני הוא המסד המבדיל ביניהם ואני גורם יסורים להמלך ולתבן מלך.

ונתישב השר בדעתו, מסתמא בודאי יש איזה תחבולה שיוכל להתפייס תבן מלך עם המלך, כי בודאי לא יעשה המלך דבר בזה שיהיו לבנו יסורים תמיד שלא יוכל לבוא לפניו תמיד, וגם להמלך בעצמו יש גם-כן יסורים. על-כן נתישב זה השר בודאי זה הדבר אינו תלוי אלא בי שאני בעצמי אלה אל המלך לבקש בעד תבן מלך שימחל לו עוד ויקרב אותו לפניו. וכך עשה השר, והלך להמלך וספר להמלך גדל תשוקתו שיש לתבן מלך, ובקש מהמלך שימחל לו. ותבת נתרצה המלך ולקח תבן מלך והחזירו למקומו תראשון.

והנמשל מוכן במילא, כשיש לו לחברו חס ושלום איזה יסורים הן בגשמיות הן ברוחניות צריך כל-אחד לומר שזאת בודאי על ידי, על ידי עוונותי, ואני הוא המסד המבדיל בין המלך מלכי המלכים הקדוש-פרוך-הוא ובין העולם. כי הקדוש-פרוך-הוא רוצה תמיד להשפיע כל טוב לבניו, אך אני הינו עוונותי, הם המסד המבדיל לזה. והעקר העצה לזה שאני בעצמי אבקש להמלך בעד חברי, ובודאי לא יהיה לו גדלות, כי עקר הגדלות מה שאחד מתנאה על חברו היא שיש לו

מְשָׁלִים

קט

מַעֲלָה יִתְּרָה מֵה שְׂאִין בְּחֵבְרוֹ, אֲבָל כְּשֵׁיחֶשֶׁב מֵה שְׂאִין בְּחֵבְרוֹ
הַמַּעֲלָה זו הֵן בְּנִשְׁמִיּוֹת הֵן בְּרוּחַנִיּוֹת הִיא רַק מַחֲמַת שְׂאֵנִי
הַמְסֹךְ הַמְבַדִּיל בֵּינֵנוּ וּבֵין תְּקוּדַת־כְּרוֹד־הוּא שְׂרוּצָה לְהִשְׁפִּיעַ
תְּמִיד כָּל טוֹבוֹ, בְּנֵדָאֵי לֹא יִהְיֶה לוֹ גְּדֵלוֹת, אֲדַרְבָּא עַל־יְדֵי־זָה
יִשְׁפַר נְאֻתָּו וְיִזְכֶּה לְעֲנֻה פְּאֻמָּת. (חיי מוהר"ן תמוז).

תהלואות

עוד שמעתי מהאיש הנ"ל ששמע בשם רבנו הקדוש שספר
משל לענן מה שצריך לדר עם אנשים בראת שמים
וזהו.

פעם אחת היה גביר גדול שהיו לו כמה אלפים ורכבות. עשה
העשיר הנ"ל פקדה ואמר, כל מי שצריך ללות מעות
יבוא אצלו והוא ילוהו, מסתמא היו על זה [בעלגים] קופצים
הרבה, ובאו אצלו אנשים הרבה ולו אצלו מעות. והגביר הנ"ל
היה אצלו פנקס על כל הנ"ל.

פעם אחת לקח הפנקס בידו והתחיל לעין בו, וראה שהוציא
הרבה מעות מאד על עסק תהלואות ואין איש שם על

מְשָׁלִים

ק"א

לֵב שְׁיָבוֹא לְהַחְזִיר וּלְפָרַע לֹא מֵה שְׁלֹחַ מִמֶּנּוּ. מִסְתַּמָּא חָרָה לֹא
עַל זֶה, וְהָיָה לֹא עֲגָמַת נֶפֶשׁ.

בְּתוֹךְ הַלּוּוּיִם הֵנ"ל הָיָה אִישׁ אֶחָד שְׁלֹחַ גַּם-כֵּן אֶצֶל הַגִּבּוֹר,
וְאֵבֶד וְהִפְסִיד הַמַּעוֹת בְּאִיזָה מִשְׁאֵו־מִתֵּן עַד שְׁלֹא הָיָה
לֹא מִמָּה לְפָרַע חוּבוֹ וְהָיוּ לֹא יִסּוּרִים גְּדוּלִים מְוָה. הִינּוּ שְׁתֵּי אִישׁ
הֵנ"ל הָיָה לֹא יִסּוּרִים גְּדוּלִים מְוָה שְׁאִין לֹא לְפָרַע חוּבוֹ. וְהַתִּישָׁב
הָאִישׁ הֵנ"ל בְּרַעְתּוֹ, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים צָרִיךְ לְהַתְרָאוֹת פָּנִים עִם
הַגִּבּוֹר וּלְסַפֵּר לֹא כָּל לִבּוֹ, בְּאֲשֶׁר שְׁתוּא אָנוּס בְּדָבָר וְכוּ'. וְכֵא
אֶצֶל הַגִּבּוֹר וְהַתְחִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו לִבּוֹ בְּאֲשֶׁר שְׁאִיךְ שְׁקַבֵּל אֶצֶל
מַעוֹת בְּהַלְוָאָה וְהַגִּיעַ זְמַן פְּרַעוֹן וְאִין לֹא מִמָּה לְשַׁלֵּם כִּי הִפְסִיד
הַמַּעוֹת, וְאִינוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל לְשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ מֵה לַעֲשׂוֹת בְּזֶה.
וְעָנָה הַגִּבּוֹר וְאָמַר לֹא מָה אֲכַפֵּת לִי הַמַּעוֹת הַמְגִיעַ אֶצְלָךְ, כִּי
מֵה נְחָשָׁב אֶצְלִי סֶךְ קָטָן כְּזֶה שְׁאֵתָה חַיֵּב לִי בְּשִׁתְּסַלֵּק
אוּ לְהַפִּיךְ נֶגֶד סֶךְ הַכּוֹלֵל מֵהַהַלְוָאוֹת אֲשֶׁר עוֹלָה לְאַלְפִים
וּלְרַבָּבוֹת. עַל-כֵּן רְצוֹנִי שְׁתִּלְךָ אֶצֶל כָּל הַלּוּוּיִם שְׁלִי וְתַתְּבַע
אוֹתָם, וְתִזְכִּיר אוֹתָם שְׁהֵם חַיִּבִים לִי כָּל כְּדֵי מַעוֹת, וְלָמָּה אִין
מִסְלָקִין לִי. וְאֶפְלוּ אִם לֹא יִפְרְעוּ וַיִּסְלְקוּ אֶת הַכֹּל רַק כָּל אֶחָד
יִתֵּן וַיִּסְלַק מְעַט מֵחוּבוֹ, גַּם-כֵּן יַעֲלֶה אֶלְפִים פְּעָמִים כְּמוֹ סֶךְ כָּל
הַחוּב וְהַלְוָאָה שְׁלָךְ. וְהַנְּמָשָׁל מוּבָן מִמִּילָא וְהַבֵּן.

קיב

ספורים משלים ותלומות

(אמר המעתיק שמעתי אחר-כך שיש אומרים שזה המשל הוא
מדברי הרב יצחק זכרוןו לברכה חתן המגיד
בפירושאויצע). (חיי מוהר"ן שם).

הַזֵּאֵב וְהַמְּקַל

בְּעֵינַי הַמְּפָרֶסְמִים שֶׁל שְׂקָר שְׁנַמְצָאִים עִבְשׁוּ, שֶׁלִּפְעָמִים נִדְמָה
 לָהֶם שֶׁהֵם פּוֹעֲלִים אִיזֵה דָבָר, כְּגוֹן כְּשֶׁבָאִים אֶצְלָם
 בְּשִׁבְלֵי בָנִים וְכִיּוֹצֵא, וְאַחֲר־כֵּן נִפְקֵד אוֹתוֹ הָאָדָם בְּבָנִים וְנִתְמַלֵּא
 מִשֵּׂאֵלָתוֹ אֲזִי הֵם תּוֹלִים בְּעֵצָמָם שֶׁהֵם פְּעֵלוּ זֹאת. אָמַר מְשָׁל
 כְּמוֹ שֶׁאָדָם אֶחָד הוֹלִיךְ בְּדֶרֶךְ וּפְנַע בְּזֵאֵב וְהָיָה מִתְיָרָא מִמֶּנּוּ,
 וְהוֹשִׁיט מִקְלוֹ וַעֲשֶׂה עִם מִקְלוֹ בְּדֶרֶךְ שְׁעוֹשִׂין עִם קִנְיָה שְׂרָפָה
 שְׁקוֹרִין בֵּיקָם (רוֹבֵה), כְּאֵלּוֹ הוּא רוֹצֵה לִירוֹת אֶת הַזֵּאֵב עִם
 מִקְלוֹ כְּדֵי שִׁיתְיָרָא הַזֵּאֵב מִמֶּנּוּ. בְּתוֹךְ כֵּן הָיָה מוֹרָה אֶחָד עִם
 קִנְיָה שְׂרָפָה בְּאַמַּת וְהָרַג אֶת הַזֵּאֵב וְנִדְמָה לָזֶה שֶׁהוֹשִׁיט מִקְלוֹ
 שֶׁהוּא הָרַגוֹ, וְהוּא אִינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁנִּהְרַג הַזֵּאֵב עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהוֹשִׁיט

קנה שרפה באמת, כי בודאי אינם יכולים להרג את הזיב
במקל.

כך הוא ממש ענין הנ"ל. כי יש צדיקים אמתיים בעולם בכל
דור ודור שהם פועלים הכל בתפלתם וכל הפקודות למוב
וכל הדברים שבעולם הכל על ידם. ואלו המפרסמים של שקר
נדמה להם שהם פועלו זאת, והוא ממש כמו זה שאומר שחרג
את הזיב עם מקלו כנ"ל, כי באמת הכל רק על ידי צדיקים
אמתיים כי הם פועלים הכל וכו'. (חיי מוהר"ן תנה).

העוֹף וְהַבִּיצִים

סִפְרוּ לִי בְשֵׁמוֹ שֶׁאָמַר לְעֵנָן עֶסֶק הַקְּבוּץ שֶׁלוֹ מְשָׁל שֵׁישׁ עוֹף
אֶחָד שֶׁמִּטִּיל בִּיצִים הַרְבֵּה מְאֹד רַבּוּי מִפְּלֵג עַד שְׂאִי-
אֲפֹשֶׁר לוֹ לֵישֵׁב עֲלֵיהֶם עַל כָּל־כֵּן לְהוֹלִיד מֵהֶם עוֹפוֹת. וְנִתֵּן לוֹ
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמַבְעוֹ שֶׁהוֹלִיךְ וּמְשַׁלֵּךְ בְּעֶרְמָה אֵיזָה בִּיצִים בְּקִוּ
עוֹף אֶחָד, וְכֵן מְשַׁלֵּךְ עוֹד אֵיזָה בִּיצִים בְּאֵיזָה קִוּ אֶחָד וְכֵן מְשַׁלֵּךְ
בִּיצִים שֶׁלוֹ בְּקִנּוּיִם שֶׁל עוֹפוֹת אֲחֵרִים, וְאֵלוֹ הָעוֹפוֹת אֲחֵרִים אֵינָם
יודְעִים שֶׁהַבִּיצִים אֵינָם שְׁלָהֶם וְהֵם יוֹשְׁבִים עֲלֵיהֶם עַד שֶׁמוֹלִידֵם
מֵהֶם עוֹפוֹת. וְגַם זֶה הָעוֹף לוֹקֵחַ לְעֵצְמוֹ כִּמְהַר בִּיצִים שֶׁלוֹ וְיוֹשֵׁב
עֲלֵיהֶם וּמוֹלִיד לְעֵצְמוֹ עוֹפוֹת וְאֲחֵרֵי-כֵן פּוֹרֵחַ הָעוֹף הַזֶּה לְעַם
הַיְלָדִים שֶׁלוֹ, וּמִתְחִיל לְצַפְצֹף וְאֵזִי שׁוֹמְעִים כָּל הָעוֹפוֹת שֶׁנִּעְשׂוּ
אֶצְלָ אֲחֵרִים מִבִּיצִים שֶׁלוֹ, וְהֵם מְפִירִים הַקּוֹל וְנִמְשָׁכִים מִיַּד אֶחָד

קמז

ספורים משלים ותלומות

העוף הנ"ל שְׁבֵאֲמַת יָצְאוּ מִמֶּנּוּ, וְחֹזְרִים אֵלָיו. וְהִנְמִשָּׁל מוֹכֵן
מֵעַט לְמִי שִׁידַע אִיזָה רָמֵז מֵעֵינַי גְּדֵלֶת עֶסֶק הַנְּהַגְתִּיו שֶׁל רַבֵּנוּ
זְכָרֵנוּ לְבָרָכָה עִם הָעוֹלָם. (חיי מוהר"ן תרג).

הַאֲבֵן טוֹב

מַעֲשֵׂה שְׁסֵפֶר רַבְנֵנוּ ו"ל. מַעֲשֵׂה בְּעֵנֵי אֶחָד שְׁתֵּת־פְּרָנִים עֲצָמוֹ
 מִחֲפִירַת טֵיט לְמַכּוֹר. פֶּעַם אַחַת חָפַר טֵיט, וּמָצָא בְּמִקּוֹם
 שְׁתֵּפֶר אֲבֵן טוֹב שְׁתִּיחַ שְׁוִיוֹ הוֹן רַב מְאֹד, וְלֹא יָדַע שְׁוִיוֹ. וְהִלְךְ
 לְאַמֵּן שְׁיֵאמִיד אוֹתָהּ בְּשְׁוִיוֹ, וְעָנָה לוֹ שְׁאִין בְּזֶה הַמְּדִינָה שְׁיִיכַל
 לְשֵׁלֶם שְׁוִיוֹ, וְצָרִיךְ לִסַּע לְלוֹנְדוֹן לְעִיר הַמְּלוֹכָה. אָבַל הוּא הָיָה
 עֲנִי וְלֹא הָיָה לוֹ כֶּסֶף לִסַּע. וְהִלְךְ וּמְכַר כָּל אֲשֶׁר לוֹ, וְהִלְךְ מִבֵּית
 לְבַיִת בְּשִׁבִיל הַנְּדָבוֹת, עַד שֶׁהִסְפִּיק לוֹ לִסַּע עַד הַיָּם. וְרָצָה
 לְעֵלוֹת עַל הַסְּפִינָה וְלֹא הָיָה לוֹ מַעוֹת, וְהִלְךְ [לְהַקְּאִיטָאן] לְרַב
 הַחוּבֵל וְהִרְאָה לוֹ הַמְּרַגְלִיּוֹת. וְלָקַח אוֹתוֹ תַּכְּף הַקְּאִיטָאן עַל
 הַסְּפִינָה בְּכַבּוֹד גָּדוֹל וְאָמַר לוֹ אֶתָּה כְּמוֹת גָּדוֹל. וְנָתַן לוֹ חֶדֶר
 מִיָּחַד [עַרְשֻׁטַּע קְלָאָם] מִחֲלָקָה רֵאשׁוֹנָה וּבְכָל הַתְּעַנּוּגִים כְּאַחַד

מתנגדים הגדולים. ותתקדר שְׁלוֹ הָיָה לוֹ חֲלוֹן לְתוֹךְ הַיָּם, וְהוּא
הָיָה תָמִיד מְתַעֵלִם וּמְשַׁמֵּחַ נַפְשׁוֹ עִם [הַדִּמְעָנִים] תִּיהְלֹם,
וּבְפָרֵט בָּעֵת הָאֲכִילָה, שָׁעַל יְדֵי הַשְּׂמִיחָה וְהַרְחַבַת הַלֵּב טוֹב
וְרַפּוּאָה שְׂיִתְעַבֵּל הַמֵּאֲכָל בְּנִקְלָה. וּפְעַם אַחַת יֵשֵׁב לֶאֱכֹל
וְהַדִּמְעָנִים הָיָה מְנַח עַל הַשְּׁלֶחָן לְהַתְעַלֵּם בּוֹ וַיִּשֶׁן.

בִּינְתֵימָם בָּא הַמְשָׁרֵת וְלָקַח הַמַּפָּה וְהַפְּרוּרִים וְלֹא יָדַע
מִהַדִּמְעָנִים וְהַשְּׁלִיף הַכֹּל לַיָּם. וּבְשִׁתְּקִיּוֹן מִהַשְּׁנָה
וְהַכִּיּוֹן כָּל זֶה הָיָה לוֹ צַעַר גָּדוֹל, בְּמַעַט שְׂיִצָּא מִהַדַּעַת וּמִה
יַעֲשֶׂה, וְהַקְּפִיטָאן הוּא גּוֹלָן שְׂיִהְרַג אוֹתוֹ בְּעַד מַחִיר נְסִיעַת
הַסְּפִינָה. עַל כֵּן עָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ שְׂמִיחַ בְּאֵלוֹ לֹא יָדַע. וְדָרַךְ
הַקְּפִיטָאן הָיָה בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר אֶתוֹ אִיזָה שְׁעוֹת, וְכֵן בָּא בַּיּוֹם
הַזֶּה וְהוּא עָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ שְׂמִיחַ עַד שֶׁלֹּא הִפִּיר בּוֹ שׁוֹם שְׁנוֹי.
וְאָמַר לוֹ הַקְּפִיטָאן, הֲלֹא אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאִתָּה חָכֵם וַיִּשֶׁר לֵב, וְאֲנִי
רוֹצֵה לְקַנּוֹת תְּבוּאָה הַרְבֵּה לְמַכּוֹר בְּלוֹנְדוֹן, וְאוֹכֵל לְהַרְוִיחַ הַרְבֵּה
וְאֲנִי יָרָא שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ שְׂאֲנִי גּוֹנֵב מֵאוֹצַר הַמְּלָכָה, עַל כֵּן יִתְּיָה
הַקְּנִיָן עַל שְׂמִיחָה, וְאֲנִי אֲשַׁלֵּם לָךְ בְּמִיטְבִּי. וְהוּסַב בְּעֵינָיו וַעֲשׂוֹ כֵן.
תִּכְרַח בְּשִׁבְאוֹ לְלוֹנְדוֹן, מֵת הַקְּפִיטָאן וְנִשְׁאַר הַכֹּל אֶצְלוֹ זֶה הָאִישׁ,
וְהָיָה בְּכָל כְּפָלִים מִהַשְּׁוִיּוֹן שֶׁל הַדִּמְעָנִים.

וְסִיִּם רַבֵּנוּ ו"ל שְׂתִדְמְעָנִים לֹא הָיָה שְׁלוֹ, וְהָא רְאִיָה שְׂנֵאֲבַד
בְּמִנּוֹ. וְהַתְּבוּאָה הָיָה שְׁלוֹ, וְהָא רְאִיָה שְׂנֵשְׂאֵר אֶצְלוֹ. [אוֹן
וּוּאִם עַר אִיזוֹ גְּעַקוּמְעֵן צוֹ וַיִּין וְאִךְ אִיזוֹ נָאֵר וַיִּיל עַר הָאִט זִיךְ

מְשָׁלִים

ק"ט

דָּעַר הַאֲלֵמִין] וְכָל מַה שְּׁהִנְיַע לְעִנְיָנוּ, הוּא רַק בִּי הַחֲזִיק מֵעַמָּד

וְכוֹ'. (כּוּכְנֵי אֹר סְפוּרִים נִפְלָאִים ב.).

מעשה ממטר

מעשה ממטר, מענין שהשם יתברך יכבש המלחמה רק עם
 הפשוטים אומרי תהלים בפשיטות וכו' ולא עם
 ההולכים בתכמות. ספר רבנו ז"ל משל ממלך שהלך לצוד חיות
 (נאוולאוי) ונסע לבוש באיש פשוט, כרי שיהיה נקל להצחוק.
 ובאמצע פתאם ירד מטר גדול ממש מבול מים, וכל השרי
 מלוכה נתפזרו אחד לאחד וכו'. והמלך היה בספנה גדולה,
 וחפש עד שמצא בית כפרי אחד. והיה שם איש כפרי, ולקח
 את המלך והלבישו, ונתן לו אכילה שלו [גריץ] מרק גריסים
 וכו', והסיק את התנור, והניחו ליטן על הפיעקליק [סמוך
 לתנור] וכו'. וכל כך היה ערב ומתוק להמלך, שמעולם לא טעם
 טעם ערב כזה, כי היה עוף ונגע וכו'. והשרי מלוכה חפשו את

מְשָׁלִים

קבא

הַמְלִיךְ עַד שֶׁבָּאוּ לְשָׁם, וְרָאוּ שֶׁהוּא יָשָׁן. וְרָצוּ שְׁיַחְזֹר הַמְלִיךְ לְבֵיתוֹ עִמָּהֶם. וְאָמַר לָהֶם, בֵּינוֹן שְׂאֵתֶם לֹא תַצְלִתֶם אוֹתִי וְכָל אֶחָד נִתְפָּזֵר לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ, וְזֶה הַצִּיל אוֹתִי, וּפַח טְעַמְתִּי טַעַם מִתּוֹק כָּזֶה, עַל בֶּן הוּא יָבִיא אוֹתִי בְּעֵנְלָה שָׁלוֹ וּבְאֵלוֹ הַמְלָבוֹשִׁים, וְהוּא יֵשֵׁב אוֹתִי עַל כִּסֵּא הַמְּלוּכָה. וְסִיִּים עַל זֶה רָבֵנוּ ו"ל בְּאֲשֶׁר מוֹבָא שְׁבַעֲקִבּוֹת מְשִׁיחָא יְהִיָּה מִבּוֹל - [מְעַן וְוַעֲט שִׁיסְעֵן מִיט אֶפִּיקוֹרְסוֹת] - יִירוּ עִם אֶפִּיקוֹרְסוֹת לֹא שָׁל מִיִּים, רַק שָׁל מִחֲשָׁבוֹת זָרוֹת. וַיִּכְסּוּ כָּל הַתְּהָרִים הַגְּבוּהִים, וְאֶפְלוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שָׁלָא תְּיָה מִבּוֹל, רַק מִחֲמַת שְׁחֵלְךָ בְּכַח נִתְּנוּ שֵׁם הַמַּיִם, [דָּאִם תִּיִּסְט עִם וְוַעֲט אֶרֶיִן שְׁפִרִיִצְעֵן אֶפְלוּ אִין דִּי בְּשִׁרְיָה הַעֲרִצְעֵר] תִּיִּנּוּ שְׁיִתִּיזוּ גַם בְּתוֹךְ הַלְּכָבוֹת הַבְּשָׂרִים. וְעִם חֲכָמוֹת לֹא יוֹכְלוּ לִתֵּן עֲצָה, וְכָל שְׂרֵי הַמְּלוּכָה נִתְּפָזְרוּ וְכָל הַמְּלוּכָה לֹא יִתְחַזַּק עַל עַמּוּדוֹ, [וְוַעֲט זִיךְ נִיט דְּעֵר תְּאֶלְטִין נָאֵר] לֹא יִחְזִיקוּ מִעַמּוּד רַק פְּשׁוּטֵי יִשְׂרָאֵל שְׂאוּמְרִים תְּהִלִּים בְּפִשְׁיטוֹת וְכוּ'. עַל בֶּן שְׁפִשְׁיבּוּא מְשִׁיחָא הֵם יִתְּנוּ הַכְּתָר מְלוּכָה בְּרֵאשׁוֹ. (כּוּכְבֵי אֹר

ספורים נפלאים ד).

משל מווערדא

משל מווערדא, שספר רבנו ז"ל שאיש אחד נסע עם בעל
 עגלה (לבערלין או שאר עירות הגדולות), והאיש הלך
 לעשות צרכיו, ונשאר הבעל עגלה ששמו יואן (המגשם בלי
 הרגש) עם העגלה באמצע השוק. והלך אליו איש חיל [שומר]
 ושאלו מדוע עומד שם, ואמר לו [ווערדא] מי פאן. והוא חושב
 ששואלו את שמו ואומר לו יואן, והוא מכה אותו ואומר
 ווערדא, והוא צועק יואן, והוא מכה אותו וצועק ווערדא עד
 שלקחו עם העגלה לאיזה רחוב מן הצד. וכשפא האיש חפשו
 עד שמצאו, ואומר לו יואן וכו', הוא עונה לו בלחש ובפחד
 אל תאמר יואן אלא ווערדא, וכיון שיצא מהעיר הוא אומר לו
 עכשו אתה יכול לקרא אותי יואן. שם נקרא ווערדא ושם נקרא

מְשָׁלִים

קכג

יְוֹאָן. וְסִיָּים רַבְּנוּ וְ"ל בַּא מִיר אִיו וְוֵעֲרָדָא [אָצְלִי הוּא וְוֵעֲרָדָא]
בְּלוֹמֵר "מִי הוּא" שְׂיֹדֵעַ פְּתִיתוּתוֹ וְגַם נְוֹדֵבֶךָ תַּגּוּף (תְּיֹאָן)
וְנִקְרָא בְּבַחֲיַנֵּת מִי וְיִמָּה וְוֵעֲרָדָא [אִין מְעַן גִּיִּישׁ אַרְוִים פִּין מִיר
אִיו ווִידְעֵר יְוֹאָן] וּבְשִׂיּוּצָאִים מְמַנִּי חוֹזֵר לְהִיּוֹת יְוֹאָן. תְּחִמֵּר
הוּא חִמֵּר. (כּוּכְנִי אֹר סְפוּרִים נְפִלְאִים רַבֵּד).

מעשה מרור

מעשה מרור שספר רבנו ז"ל שפעם אחת הלכו יהודי וגרמני
יחד גדוד, ולמד היהודי את הגרמני שיעשה את עצמו
כמו יהודי (כיון שתלשון הוא אחד), והיהודים רתמנים וירחמו
עליו. וכיון שבא סמוך לפסח למדו איך שיתנהג (שיקרא אותו
בעל הבית לבית על הסדר) בכל הסדר, שעושין קדוש, ורוחצים
ידיים, רק שבח לאמר לו שאוכלים מרור. וכיון שבא להסדר
רעב מכל היום, ומצפה שיאכל הדברים טובים שאמר לו
היהודי, אבל נותנים לו תתיבת כרפס במי מלח, ושאר הדברים
הנוהגים בסדר, ואומרים התגדה. וכבר הוא בעינים צופיות
להאכילה, והוא שמח בכך שאוכלים כבר המצה. פתאם נותנים
לו מרור, ונעשה לו מר בפיו, והוא חשב שזהו הסעדה שרק

מְשָׁלִים

קכה

זֶה יֵאָכְלוּ. בָּרַח תִּכְרַח בְּמִרְרוֹת וּרְעִבוֹן, וְחָשַׁב אֶל עֲצָמוֹ יְהוּדִים
אֲרוּרִים, אַחַר כָּל [הַצֵּעֲרָמָנְיָא] הַטָּקָם נוֹתְנִים זֶה לְאָכֹל.
וּבָא לְבֵית הַמְדַרְשׁ וַיֵּשֶׁן, וְאַחַר כֵּךְ בָּא הַיְהוּדִי בְּפָנִים שְׂמֵחוֹת,
שָׂבַע מֵאֲכִילָה וּשְׂתִיתָ, וּשְׂאֵלוֹ אִיךְ הָיָה לְךָ הַסְפָּדָה, סִפֵּר לוֹ
בְּכַעַס. אָמַר לוֹ הוּי גְרָמְנִי שׁוֹמֵתָ, אִם הָיִיתָ מְחַכֵּה עוֹד מְעַט,
הָיִיתָ אוֹכֵל כָּל טוֹב כְּמוֹנִי. כֵּן הוּא בְּעֵינַי רַבְּנִי (וְעֵבֹדֶת ה')
שְׂאֵחַר כָּל הַיְגִיעוֹת וְהַטְרָחוֹת עַד שְׂפָאִים (וְנִתְקַרְבִים לְרַבְּנֵי אוֹ
לְעֵבֹדֶת ה' לְזַבֵּךְ הַגּוֹף) נוֹתְנִים מְעַט מְרוֹר מְרִירוֹת, כִּי זַבֵּךְ
הַגּוֹף בָּא בְּמִרְרוֹת, אֲכָל הָאִישׁ חוֹשֵׁב שֶׁתְּמִיד יִהְיֶה רַק
הַמְרִירוֹת, אֲךְ זֶהוּ הַכֹּל רַק הַמְרִירוֹת וְכוּ' עַל כֵּן בּוֹרַח תִּכְרַח. אֲכָל
כִּיּוֹן שְׂמֵחָה מְעַט וְסוֹכֵל זֶה הַמְרִירוֹת מְעַט מְזַבֵּךְ הַגּוֹף, אִזּוֹ
מְרַגֵּישׁ אַחַר כֵּךְ כָּל מִינֵי חַיּוֹת וְתַעֲנוּג (וְאֵלּוֹ הַמְשָׁלִים יְכוּלִים
לְלַמֵּד מֵהֶם עֲצוֹת לְכָל עֵינֵי עֵבֹדֶת ה'). כֵּן הוּא בְּעֵינַי זֶה שֶׁל
עֵבֹדֶת הַשָּׁמַיִם, שֶׁמִּקְדָּם עוֹזֵר הַמְרִירוֹת שֶׁל זַבֵּךְ הַגּוֹף, אֲכָל אַחַר
כֵּךְ מְרַגֵּישִׁים הַחַיּוֹת וְכוּ'. (בּוֹכְנֵי אוֹר סְפוּרִים נְפִלְאִים עֲמוּד רַכָּה).

מעשה מהאוצר שתחת הגשר

שפעם אחת הלם לאיש אחד מאיזה עיר שבוינה תחת הגשר יש שם אוצר, על כן נסע לשם ועומד אצל הגשר ומחפש עצות איך לעשות, כי כיום אינו יכול מחמת האנשים, ועבר שם איש חיל ואמר לו מה אתה עומד וחושב. חשב בדעתו שטוב שיאמר לו כדי שהוא יסיעו ויתחלקו, ספר לו כל הענין. ענה ואמר לו [איי יהודי נאר קוקט אויף א חלום, אלא מאי מיר האט זיך אויך גיחולקמת אז דא אין דא פא דעם אין דעם] (והזכיר העיר של האיש ושמו של האיש הזה) [אין מאקוואן איז דא איין אוצר וועל איך פארין ציא יענום]? ונסע האיש לביתו וספר בהמקוואן שלו ומצא האוצר. ואמר אחר כך [איצט ווייס איך שוין "דער אוצר איז פא מיר, נאר

מְשָׁלִים

קבו

וויסען פום דעם אוצער מוז מען פארין קיין ווין" [הוי יחודי
שם לב לחלום אלא מאי גם אני חלמתי שבמקום פלוני אצל
פלוני במחסן יש אוצער, האסע לשם. ונסע האיש לביתו וחקר
במחסן שלו ומצא האוצער. ואמר אחר כך, "עתה ידעתי: האוצער
הוא אצלי אבל כדי לדעת מזה עלי לנסע עד וינה". כך בענין
עבודת השם, שהאוצר הוא אצל כל אחד בעצמו, רק לידע
מהאוצר מכרח לסע להצדיק. (כוכבי אור ספורים נפלאים עמוד רכו).

המשל מההינדיק [תרגול הדיו].

שפעם אחת בן המלך נפל לשנעון שהוא עוף הנקרא הינדיק, וצריך לישוב ערם תחת השלחן ולגדר חתיכות לחם ועצמות כמו הינדיק. וכל הרופאים נואשו מלעזר לו ולרפאותו מזה, והמלך היה בצער גדול מזה. עד שבא חכם אחד ואמר אני מקבל על עצמי לרפאותו, והפשיט גם בן את עצמו ערם וישוב תחת השלחן אצל בן המלך הנ"ל, וגם בן גדר פוררים ועצמות. ושאלו בן המלך מי אתה ומה אתה עושה פה?, והשיב לו ומה אתה עושה פה?, אמר לו אני הינדיק, אמר לו אני גם בן הינדיק. וישבו שניהם יחד כך איזה זמן עד שנעשו רגילים זה עם זה. ואז רמו החכם והשליכו להם פתנת, ואמר החכם ההינדיק לתבן מלך אתה חושב שהינדיק אינו יכול לילך

מְשָׁלִים

קכט

עם כְּתַנָּת, יְכוּלִים לְהִיזֵת לְבוּשׁ כְּתַנָּת וְאֵף עַל פִּי בֶן יְהֵא הִינְדִיק, וְלִבְשׁוּ שְׁנֵיהֶם הַכְּתַנָּת. וְאַחַר אֵיזָה זְמַן רָמּוּ וְהִשְׁלִיכוּ לָהֶם מִכְּנָסִים. וְאָמַר לוֹ גַם בֶּן בִּנְ"ל, אַתָּה חוֹשֵׁב שְׁעַם מִכְּנָסִים לֹא יְכוּלִים לְהִיזֵת הִינְדִיק וְכוּ' עַד שֶׁלִּבְשׁוּ הַמִּכְּנָסִים וּבֶן עִם שְׂאֵר הַכְּנָדִים. וְאַחַר כֵּן רָמּוּ וְהִשְׁלִיכוּ לָהֶם מֵאֲכָלֵי אָדָם מִהַשְּׁלֶחַן וְאָמַר לוֹ, אַתָּה חוֹשֵׁב שְׂאֵם אוֹכְלִים מֵאֲכָלִים טוֹבִים [אִיו מְעַן שׁוֹיֵן גִּיּוֹן הִינְדִיק גִּיט, מְעַן קְעֵז עֶסִין אוֹן אוֹיֵךְ זִיּוֹן הִינְדִיק] כִּבֵּר לֹא נִקְרָאִים הִינְדִיק, אֶפְשֶׁר לֶאֱכֹל וְלִהְיוֹת הִינְדִיק וְאֲכָלוּ. וְאַחַר כֵּן אָמַר לוֹ אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁהִינְדִיק מִכְּרַח לְהִיזֵת דְּוִקָא תַחַת הַשְּׁלֶחַן, יְכוּלִים לְהִיזֵת הִינְדִיק וְלְהִיזֵת אֶצֶל הַשְּׁלֶחַן. וְכֵן תִּתְנַהֵג עִמּוֹ עַד שֶׁרַפָּא אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. וְהַנְּמֹשֶׁל מוֹכֵן לְמִכְנָסִים (אָמַר הַמְּעַתִּיק: יְכוּלִים לֹאמַר שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לְעַבֹדֶת הַשֵּׁם הֵלֵא הוּא הִינְדִיק מְלַבֵּשׁ בְּחִמְרֵיּוֹת וְכוּ'. וּבְדִרְךָ זֶה יְכוּלִים מְעַט מְעַט לְקַרֵּב אֶת עַצְמוֹ לְעַבֹדֶת הַשֵּׁם עַד שֶׁנִּכְנָסִים לְגַמְרֵי. וְכֵן בְּהִתְקַרְבוֹת אֲנָשִׁים עַל דְּרָךְ זֶה. וְדִי לְחִפְיָא). (בּוֹכְנֵי

אור ספורים נפלאים עמוד רכז).

המשל מהתבואה.

שפעם אחת אמר המלך לאהובו השני למלך באשר אני חוזה
 בכוכבים, רואה אני שכל התבואה שיגדל בשנה זאת,
 מי שיאכל ממנה יהיה נעשה משגע, אם בן ימים עצה. וענה
 לו, שעל בן ימינו בעדם תבואה שלא יצטרכו לאכל מתבואה
 הנ"ל. וענה לו המלך אם בן פשאנחנו לבר לא נהיה משגעים.
 וכל העולם יהיה משגע, אז יהיה להפך (ולחכין בשביל כלם אי
 אפשר) שאנחנו יהיו המשגעים. על בן בודאי נצטרך גם בן
 לאכל מהתבואה, אבל רק זה שנסמן סימן על מצחנו שנדע על
 כל פנים שאנחנו משגע. שאם אהיה מסתכל על מצחך וכן
 פשתתפל על מצחי נדע מהסימן שאנחנו משגע. (בוכני אור ספורים
 נפלאים עמוד רבח).

הַמֶּשֶׁל מִמֶּלֶךְ שָׂרֵץ אַחַר צָבִי

הַמֶּשֶׁל מִמֶּלֶךְ שָׂרֵץ אַחַר צָבִי וְלֹא יָכַל לְהַשְׁיִגּוֹ, וְהִעֲמִידוּ אֶת
 עֲצָמָם הַשָּׂרִי מְלוּכָה וְאָמְרוּ אֲדוֹנֵנוּ הַמֶּלֶךְ נִחְזָר וְכו',
 עָנָה הַמֶּלֶךְ וְאָמַר אֲנִי אֶת הַצָּבִי מִכָּרַח לְצוּד וּמִי שָׂרוּצָה לְחֹזֶר
 יִחְזָר וְכו'. וְסִפֵּר זֹאת רַבֵּנוּ לְעֵינֵי מֵאֲמַר אָבִא שְׂאוּל שְׂבָלְקוּמִי
 מוֹתֵר"ן סִימֵן נה, שְׂאֲמַר: וְצָבִי לֹא הִנְעֵתִי וְכו' הַנְּאֻמַּר לְעֵינֵי אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא צָבִי לְכָל הָאֲרָצוֹת, עֵינֵי שָׁם. (כּוּכְבִי אֹר סְפוּרִים נִפְלְאִים
 עֲמוּד רַבֵּמ).

התבואה שנתקלקלה

שְׁהִיָּה מְלֶךְ אֶחָד וְהָיָה חוּזָה בַּבּוֹכָבִים, וְרָאָה שָׂאֵם לֹא יִקְצְרוּ
 הַתְּבוּאָה בְּשָׁנָה זוֹ עַד זֶה הַזְּמַן, יֵהֵא נִתְקַלְקַל כָּל
 הַתְּבוּאָה וְכו' וְכו', וְהַזְּמַן הָיָה קָצָר. וְנִתְיַעַץ לְקַח קוֹצְרִים וְלִתֵּן
 לָהֶם כָּל הַתְּעַנּוּגִים וְכָל צָרְכָם כִּדְרֵי שְׂיִהְיֶה לָהֶם הַרְחֵבֶת הַדַּעַת
 לְעֵבֶד בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וַיִּסְפְּקוּ לְקָצֵר קֶדֶם הַזְּמַן הַנִּ"ל. וְהֵם אֲדִירָבָא
 הַתְּעַנּוּגוֹ וְשִׁכְחוּ, וְעֵבֶר הַזְּמַן הַנִּ"ל וְלֹא קָצְרוּ הַתְּבוּאָה. וְנִתְקַלְקַלְהָ
 כָּל הַתְּבוּאָה. וְלֹא יָדְעוּ מַה לַּעֲשׂוֹת שְׁתַּמְלֶךְ יְכַעַם אֲלֵיהֶם. וְאָמַר
 לָהֶם חֲכָם אֶחָד עֲצָה, אִיךָ שְׁתַּמְלֶךְ אוֹהֵב אֵינָה צְפוּרָה, וּבִנְיָה
 שְׂיִבְיֵאוּ לוֹ זֶה הַצְּפוּרָה, אֲזַי עַל יְדֵי הַנַּחֲתָה רוּחַ וְהַתְּעַנּוּג מִזֶּה יִכְפַּר
 עַל הַכֹּל. אֲבָל קִשָּׁה מְאֹד לְהַשְׁיֵג הַצְּפוּרָה, כִּי הוּא כְּאִוִיר בְּמִקּוֹם
 גְּבוּהָ וְאִין לָהֶם סֵלֶם, וְהַזְּמַן קָצָר. וְנִתֵּן לָהֶם הַחֲכָם עֲצָה, כְּמוֹ

מְשָׁלִים

קלג

שָׁהֵם בְּמַת אֲנָשִׁים, אֹי יַעֲמִידוּ אֶת עֲצָמָם אַחַד עַל חֲבֵרוֹ לְמַעַלָּה מֵעֵלָּה עַד שִׁיִּנְיָעוּ לְהַצְפּוֹר. אֲבָל הֵם רָבוּ זֶה עִם זֶה כִּי כָּל אַחַד רָצָה שֶׁהוּא יִהְיֶה לְמַעַלָּה וַחֲבֵרוֹ תַּחְתּוֹ. וְעַל יְדֵי מְרִיבָתָם הִתְרַשְׁלוּ וַהֲצַפּוֹר פָּרַח. וְעַל יְדֵי זֶה נִשְׁאַר לָהֶם הַפַּעַם מִהַמְּלֹךְ עַל הִתְרַשְׁלוֹתָם מִקְצִירַת הַתְּבוּאָה בַּיָּל.

(וְהַעֲנִין הוּא שֶׁהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּרָא הָאָדָם וְנָתַן לוֹ כָּל הַתְּעֻנּוּגִים וַחֲבַל שִׁיקְצָרוּ הַתְּבוּאָה קָדָם שִׁיקְלָקֵל בַּפָּנִים הַכְּרִית, וְלַעֲבֹד הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ וְכוּ' בְּמַחֲזֵן נְקִיִּים. אֲבָל הוּא מִתְרַשֵּׁל עַל יְדֵי הַתְּעֻנּוּגִים, עַד שֶׁנִּבְשַׁל בְּהַתְּבוּאָה שֶׁכָּבַר נִתְקַלְקַל וְנִפְגַּם הַמַּחֲזֵן מֵעֻזּוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן. אֲבָל עַדִּין הָיָה עֲצָה עַל יְדֵי הַצְּפּוֹר שֶׁהוּא הַצְּדִיק שֶׁפָּנָה הָיָה נִתְכַּפֵּר הַכֹּל. אֲבָל עַל יְדֵי הַמַּחְלָקָת וְהַקְּנָאָה שֶׁכָּל אַחַד רוֹצֵה לְהִיּוֹת לְמַעַלָּה, מִזֶּה מִתְרַחֲקִין וְלֹא מִתְקַשְׁרִין לְהַצְּדִיק וְכוּ'. וְדִי לְחַבִּימָא). (כּוּכְבִי אֹר סְפוּרִים נִפְלְאִים שֵׁם).

משלים מרבי אברהם ז"ל לענין שמות הבלי עולם הנה והתכלית

(א) איש אחד שנתחנך משפטו, וכבר נמסר להוציא לפעל, והאדם נמסר להמוציאים לפעל, וישבו אותו בעגלה עם סוסים עם התלין המוציא לפעל את המשפט. והאדם הנתחנך למשפט יודע כי אין כבר שום מנום ומפלט להנצל מהמשפט ורואה איך העגלה עם הסוסים הולכים הלוך וקרוב למקום התליה ואינם עומדים כהרהר עין ואפלו רגע אחד אינם עומדים, וכל פסיעה הוא מתקרב למקום התריגה. ורק שאינו יודע כמה זמן ישעה הנסיעה למקום התריגה אם שנה או יום או שעה וכו' ורק רואה שהולך ומתקרב בודאי אם תיה רואה איזה

מְשָׁלִים

קלה

קאמְעֵדִיא [מְשַׁחַק שְׁל צַחוק] בְּוֵדַאי לֹא הָיָה מְשִׁים לְבוּ לָזֶה. בֵּן
הוּא אֵצֶל כָּל אָדָם שְׁכָל אָדָם יוֹדֵעַ שְׁסוּף כָּל סוּף מְכַרְח לְמוֹת,
וְהַשְּׁנֵי סוּסִים הֵם הַיּוֹם וְהַלְיָלָה הָרָצִים וְשְׁמִים וּפּוֹרְחִים וְאִינֵם
עוֹמְדִים בְּהַרְף עֵינָה, וְרַק הַנְּחֻמָּה שְׁלוֹ שְׁאִינֵו יוֹדֵעַ אִם קָרוֹב יוֹמוֹ,
אוּ עוֹד יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר לְחַיּוֹת. וְעַל כָּל פְּנִים הוֹלֵךְ וְקָרוֹב, עַל כֵּן
בְּוֵדַאי צָרִיךְ לְחַיּוֹת לוֹ בְּמַחוּ לְהַכִּיֵן צָדָה לְדַרְךְ וְלֹא יִכְלַפְלוּ
בְּקֹאמְדִיעֵם וְהַשְּׁמוֹתִים שְׁל הַתְּאֻנָּה מְלִשְׁכַח מְלַהֲכִין אֶת עֲצָמוֹ
צָדָה לְדַרְךְ.

(ב) הָאִישׁ הָאֶמֶת הַצַּדִּיק רוֹאֵה וּמְבִיט אֶת הָעוֹלָם הָאֲנָשִׁים
הַמְּלַבְּשִׁים בְּגָשְׁמִיּוֹת וְגוֹפְנִית וּבְזֶה הֵם מְבַלִּים זְמַנָּם וַיִּגִּיעֵם,
כְּמוֹ לְמַשָּׁל שְׁחָרְצוּ מְשַׁפֵּט עַל אֲנָשִׁים וְנָתַנוּ אוֹתָם כְּבוֹר עֵמֶק
מְקוֹף בְּמַחְצוֹת, וְלֹא יִכּוֹלִים לְהַבִּיט אֶל הָעוֹלָם הָרַחֵב וְהַתִּיפָה,
וּמְזוֹנֹתָם שְׁנוֹתָנִים לָהֶם הוּא מַה שְּׁיֹצֵא (בְּהַקְנָאָל) בְּמִי שׁוֹפְכִים
שְׁיֹצֵאִים חוּץ לָעִיר מִהַמּוֹתְרוֹת שְׁל פְּלִטִין הַמְּלָךְ. וְהֵם מְחַפְּשִׁים
וּמוֹצֵאִים שָׁם חֲתִיבוֹת בְּשָׂר קְטַנִּים [קִישְׁקַעֲלִיךְ] בְּעֵים וּכְדוּמָה.
אַחַד מְצָא חֲתִיבָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, וְזֶה מְקַנָּא אֶת זֶה שֶׁהוּא מְצָא
חֲתִיבָה יוֹתֵר קְטַנָּה, [אוֹן אִיזוּ פֹאָר קְלַעֲמַט דְּעַר פּוֹן] וְהוּא
מְרַבֵּא מְזֶה שְׁיֵשׁ לוֹ חֲתִיבָה גְּדוֹלָה. וְהַצַּדִּיק מְבִיט עֲלֵיהֶם
בְּרַחֲמָנוֹת עַל זֶה אִיךְ שֶׁהֵם מְשַׁפְּלִים בְּזֶה, וְהֵם חוֹשְׁבִים שְׁאִין
יוֹתֵר טוֹב מְזֶה, וְאִינֵם רוֹאִים וְטוֹעֲמִים הַטּוֹב שְׁיֵשׁ בְּפְלִטִין הַמְּלָךְ.

והצדיק מתפש עצות איך להוציא מנה, ולהטעימו מטוב עין
תתענוגים שיש ושיכולים לזכות בזה העולם.

(ג) לענין הספנה של זה העולם. למשל כמו שעומדים במלחמה,
והוא רואה שבכל פעם נופל עוד איש אצלו מתחצים, עד
שמש החצים אצלו ממש, ואין יודעים איך להמליט את עצמו.
וממש אין בכחו להתחזק התקרב ללחם, מתמת פחד ותלישות
דעת, שאז החילים מחזקים זה את זה לבלי לפל, ולחזק עצמו
להגן את עצמו אין ניט נאך גיבען דעם שזנא [ולא לוותר
לשזנא] שייבא למבקשו לגמרי. וכן צריך התעוררות מהספנה
שבזה העולם, שבכל פעם הפעל דבר תופש וכו' וכו' עד
שנופלים. ואין עצה רק להתחזק את עצמו על כל פנים להגן על
עצמו, ניט אפ לאוין הענר און פים [לא להתרפות ידים ורגלים],
ולאחו בלי זין וללחם עמו ולא להכניע את עצמו תחת השזנא
שרוצה להכריתו משני עולמות חם ושלום, רק להתחזק נגדו
ולהמליט ממנו מה שייכול.

(ד) (אמר המעתיק) שמעתי מאנשי שלומנו ששמעו מרבי
אברהם ז"ל בשם מוהרנ"ת ז"ל ששאלו אותו בענין הגאולה,
איך יכול הדבר להיות שבזמן הדורות הקודמים וכמו בדור רבנו
הקדוש לא בא הגאולה, ובדורות האחרונים אשר הולכים מטה
מטה יבא הגאולה. והסביר על פי משל, שהיה בעולם כרך גדול,
וסביבה חומה בצורה וחזקה עד להפליא. וכל המלכים רצו

מְשָׁלִים

קלו

לְכַבְּשָׁה וְהַנִּיחוּ כָּל בְּחוֹתֵיהֶם, וְתַקְוֹתֵם נִשְׁאָר מֵעַל. כִּי כָּל
הַחַיִּלִּים שְׁלָהֶם נִפְלוּ מִתְחַצִּים שְׁזָרְקוּ מִשָּׁם. וְאַחַר כֵּן הָיָה מְלֶכֶךְ
אֶחָד חָכֵם מְאֹד, שֶׁהֵלֵךְ סָבִיב חֲחוּמָה וְהִבִּיט וַיִּנְדָּמָה בְּדַעְתּוֹ
שֶׁבָּעַת יִקַּח כָּל הַגְּבוּרִים מִחִילוֹתָיו וַיָּבֹו עַל חֲחוּמָה עַד
שִׁיבְבִשְׁנָה. וְעָשָׂה כֵּן וַנִּפְלוּ כָּל חִילוֹתָיו, וַנִּשְׁאָר רַק הוּא לְבַדּוֹ.
וְהֵלֵךְ סָבִיב חֲחוּמָה לְרְאוֹת מַה פִּעַל שָׁם, וְרָאָה בְּחֻכְמָתוֹ שֶׁבָּעַת
(שֶׁבָּכָר חֲחוּמָה מִבְּפָנִים בְּלֹה וְעִזּוּעַ רַק מִבְּחוּץ לֹא נִכָּר), אֶפְלוּ
בְּזֻקְנִים וּבְחוּלִים וַיִּלְדִּים יִכְבְּשָׁה. וְעָשָׂה כֵּן, וַקְבִּץ כָּל הַשְּׂאָר נְשִׁים
וַיִּלְדִּים וְחוּלִים מַה שֶׁנִּשְׁאָר לוֹ, וְהֵלֵךְ וַיְכַבֵּשׁ וְהָרַם חֲחוּמָה כְּלִיל.
וְבָעַת מִי כָּבֵשׁ חֲחוּמָה, אִם הָאֲחֵרוֹנִים תְּחַלּוּשִׁים הֲלֹא אֶפְלוּ
יַעֲבְרוּ בְּכָל בְּחוֹתֵם אֶלְפָּה אֶלְפִים שְׁנָה לֹא הָיוּ עוֹשִׂים אֶפְלוּ רָשָׁם,
וְרַק הַבַּח שֶׁל הַגְּבוּרִים הָרְאוּשׁוֹנִים שְׁזַעְזְעוּ אֶת חֲחוּמָה עַד
לְהַרְיָסָה. וְאִם הָרְאוּשׁוֹנִים הֲלֹא לֹא כָּבֵשׁוּ, רַק הָאֲחֵרוֹנִים נִגְמְרוּ
וַיְכַבֵּשׁוּ. וְכֵן הוּא לְעִנְיַן הַנְּאֻלָּה, שֶׁהָרְאוּשׁוֹנִים כְּמוֹ תְּצַדִּיקֵי אֱמֶת
וְאֲנִשִּׁיָּהֶם, כְּמוֹ מִשָּׁה רַבְּנֵי עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי
עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, הָאֶר"י הַקְּדוֹשׁ, הַפִּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וְרַבְּנֵי
הַקְּדוֹשׁ וְשְׂאָר תְּצַדִּיקִים וְרַקוּ חַצִּים לְהַנְּחֵשׁ לְהַסְטָרָא אֲחֵרָא
הַס"מ וְסִיעֵתוֹ, וַיְכַבֵּר וְעִזּוּעוֹ כָּל כֵּן הַסְטָרָא אֲחֵרָא עַד שֶׁאֶפְלוּ
יְהִיָּה מִי שִׁיְהִיָּה מְדוּרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים, יוֹכְלוּ לְכַבֵּשׁ אֶת הַסְטָרָא
אֲחֵרָא וְלִגְמַר הַפְּרוּר שִׁיבֵא הַנְּאֻלָּה.

ובאמת זה המשל מועיל מאוד לעבודת ה' בכל האפנים,
 בהתחזקות לענין עבודת ה' תפלה והתבודדות, ובענין
 שבירות תאוות ומדות שאף על פי שזה כמה שנים, ועשה מה
 שעשה ונדמה לו שעדין לא פעל כלום, אף על פי כן יתחזק
 ויתחזק לעשות את שלו עד שיגמר. וכן בענין דרך ארץ כמו
 שאמרו חכמינו ו"ל שלשה דברים צריכין חזיק וכו'. ודי לחכימא
 כי המשל הנ"ל הוא לכל הענינים. (כוכבי אור ספורים נפלאים עמודים
 רלח-רבא).

דְּכֶם אַחַד הָיָה לוֹ גֵן נֶפֶלֶא

נֶצִיג פֿרוּשׁ הַשׁוֹמֵר אֶמֶת לְעוֹלָם עַל פִּי מְשָׁל מִמּוֹהֲרַי"ת ו"ל
 סֵפֶר מוֹהֲרַי"ת, אִיךְ שְׁבִהתְגַבְרוּת הַמַּחְלֶקֶת שְׁגַבֵּר הַשְּׁקָר
 מְאֹד וְהַצְּלִיחַ, וְהָאֶמֶת מְשַׁלְּךְ כָּל כֹּךְ אֶרְצָה, עַד שְׁכַמְעַט
 אִין לְהֶאֱמִין בְּקִיּוּמוֹ, וְגַם תְּכַתּוּב מֵעִיד עַל זֶה "וַתִּשְׁלַךְ אֶמֶת
 אֶרְצָה". וְכָל זֶה הַתְּעוֹרֵר בְּקִרְבּוֹ פֶּעַם בְּבִקְרָה קִדְּם הַתְּפִלָּה עַד
 שְׁמַחְמַת זֶה לֹא הָיָה בִּיבְלָתוֹ לְהַתְּפַלֵּל בְּמוֹ שְׁאֲרֵיכִים לְהַתְּפַלֵּל.
 וְבֵן בְּקִמְנוּת מַחֲיִן אֱלוֹ הַתְּחִיל לְהַתְּפַלֵּל עַד שְׁהִגִּיעַ לְפָסוּקֵי
 דְּזִמְרָה, וְכַמְעַט שְׁתָּיָה לְאַחַר יְאוּשׁ בַּתְּפִלָּה זֶה לְבוֹא בְּגַדְלוֹת
 הַמַּחֲיִן. אֲמָנָם בְּשִׁהֲגִיעַ לְהַפְּסוּק "הַשׁוֹמֵר אֶמֶת לְעוֹלָם", פְּתֹאֵם
 זָכָה לְהַתְּנוֹצְצוֹת הַתְּרוֹמְמוֹת הַמַּחֲיִן וְשִׁמְחָה בְּלִבּוֹ. וְכֵאֵר לְעֶצְמוֹ
 הַפְּסוּק עַל פִּי מְשָׁל. לְדְכֶם אַחַד הָיָה לוֹ גֵן נֶפֶלֶא, שָׁבוּ נִמְצְאוּ

ונגדלו כל מיני חלקי הצומח שבְּעוֹלָם, לְבַד מִיַּן אֶחָד, שְׁחֻלְפוֹ
 שָׁנִים תְּרַבָּה וְלֹא נִמְצָא בְּהַגָּן הַזֶּה מִחֲמַת שְׁהוּא יָקָר הַמְּצִיאוֹת.
 עַד שֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן וְהַשִּׁיג גְּרַעֲיִן אֶחָד מִמִּין הַצּוֹמֵחַ הַזֶּה וְהוֹרִיעַ
 אוֹתוֹ בְּגִנּוֹ. וּמִחֲמַת שֶׁהִנְרַעֲיָן הַזֶּה יָחִיד מֵיָחַד וּמֵיָחַס בְּגִנּוֹ,
 וְדוֹקָא עַל גְּרַעֲיִן כְּמוֹהוּ, הַסִּפְּנָה מְרַחֶפֶת בְּיֹתֵר עַד שֶׁרֹאֲיִן אוֹתוֹ
 מִגְּדָל, הֵן מַצַּד הַמְּכַשִּׁירִים לְגִדּוּלוֹ שְׁצַרִּיכִים לְהִיּוֹת מְכֻנָּנִים
 בְּשָׁעָה שְׁהוּא צָרוּךְ לָהֶם, וּבְמִדָּה מְצַמְצָמַת לֹא פְּחוּת וְלֹא יוֹתֵר,
 וְהֵן מַצַּד הַצְּפָרִים הָאוֹרְכִים עַל הַגְּרַעֲיָנִים, וּבְכֵן הַפְּקִיד עַל גְּרַעֲיִן
 זֶה שׁוֹמְרֵי-שְׁעוֹת מְוַחֲדִים שֶׁתָּמִיד יִשְׁגִּיחוּ עַל גְּרַעֲיִן זֶה בְּעֵינָא
 פְּקִיחָא, לֹא יִסִּירוּ עֵינַיִם מֵעָלָיו אִם רָגַע אֶחָד. בֵּן עִם הָאֵמֶת הַיָּקָר
 הַמְּצִיאוֹת וּמְשַׁלֵּךְ אֶרְצָה וְעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, אֲבָל אֵינִי לְפָחַד
 עַל הָאֵמֶת הַמְּשַׁלֵּךְ אֵמֶת אֶרְצָה, וְהוּא בְּעֵצְמוֹ "הַשׁוֹמֵר אֵמֶת
 לְעוֹלָם" עֵינָיו עָלָיו תָּמִיד, עַדִּי אֵמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח תִּגְדָּל וְתִצְלִיחַ
 וְתַעֲשֶׂה פְּרִי וְשִׁפְתַי אֵמֶת תִּכּוֹן לְעַד. וְאַחֲרֵי זֶה הִיָּתֵה תִּפְּלָתוֹ
 תִּפְּלַת צַדִּיקִים, בְּגִילָה רַגְ'ה דִּי צַ'ה וְחֻדְוָה.

אֶחָד תִּתְּאוּנֵן לְפָנַי מוֹהַרְנָ"ת ו"ל אֹדוֹת עֲבוֹדַת ה' וְנַחֵם אוֹתוֹ
 בְּזֶה שְׁאָמַר לוֹ בְּזֶה הַלְשׁוֹן: טוֹסַט אַ קוּק אֵיךְ בֵּין שׁוּיִן אַ
 גְּרֵאוֹנְעֵר יְהוּד, אֵינִי בְּעֵנֵק אוֹיֵךְ צוֹ וַיִּין אֵיִין הַעֲרְלִיכְעֵר יְהוּד
 [תִּסְתַּכַּל אֲנִי בְּכָר יְהוּדֵי עִם זְקֵן אֶפּוֹר וְאֲנִי עוֹד מִתְּנַעֲנַע לְהִיּוֹת
 יְהוּדֵי בְּשֵׁר].

מְשָׁלִים

קמא

עוֹד אָמַר, מָעַן דַּאָרְף אִין דְּעַר יוֹגַעַנְד אַסאַךְ הָאָרְעווען מָעַן
וְאֵל הָעֵרְשֵׁט אַוִּיף דְּעַר עֶלְטֵער וַיִּז אַפְּרָאסְטֵער הָעֵרְלִיכֵער
יְהוּד [בִּימֵי הַנְּעוּרִים צָרִיכִים לַעֲמֹל הַרְבֵּה בְּדֵי שְׂפִימֵי הַזְּקֵנָה יְהִיו
לְפָחוֹת יְהוּדֵי בָּשָׂר פְּשׁוּט]. (כּוּכְנֵי אׁור סְפּוּרִים נְפֵלֵאִים עֲמוּדִים רַמֵּד-רַמָּה).

משחק השאח אצל רבנו ז"ל

פעם אחת שחקו אצל רבנו ז"ל במשחק השאח ותדרך שבעת המשחק שובחים את חרדת הכבוד (און מ'ווערמ תיימיש) ולא תיה להם כל כך חרדת הכבוד ממנו ז"ל, ובאמצע באו הר' נתן ור' גפתי אלי תבות באימה וביראה פנהו, ובשראו את זאת נפל להם תלישות תדעת. ענה ואמר להם רבנו ז"ל: אתם אינכם מתחיל שלי. וספר להם מעשה, שמלך אחד לקח פעם אחת את ידידו לתדר מיתד ושחק עמו בהשאח, ותדרך וכו' פנ"ל. ושכח המלך שהוא מלך, וכן תידיד שכח שהוא שחק עם המלך ושחקו כשני אנשים פשוטים, פעם נצח המלך ופעם נצח תידיד וכו', ושכח מעט תיראה. ובעת הזאת היו נצרכים לתמלך איזו שרי תמלובה, ונכנסו אליו באימה וביראה

מְשָׁלִים

קמג

בְּנֵהוּג. וְהִתְחִיל תְּדַרֵּד לְהַבִּיט עַל עֲצָמוֹ הֲלֹא הוּא שׁוֹחֵק עִם
הַמֶּלֶךְ, וְלֹא שׁוֹחֵק בְּטוֹב מִכִּיּוֹן שְׁלֹא יִנָּצַח אֶת הַמֶּלֶךְ. וַיֹּאמֶר לוֹ
הַמֶּלֶךְ מַה זֶה? זֶה אֵין עֲנִין שְׁלֹה, עָמָם אֲנִי מְנַהִיג מְדִינוֹת, וְאַתָּה
אֲנִי שׁוֹחֵק בְּשֵׂאחַ [מִיט זַי פִּיר אֵיךְ לְעֵנְדֵר אֹן מִיט דִּיר
שְׁפִיעַל אֵיךְ שֵׂאחַ]. וְכֵן הִרְאָה רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּיַדּוֹ עַל מוֹחֲרַנ"ת וְרַבִּי
נִפְתָּלִי ז"ל וַאֲמַר, עָמָם אֲנִי מְנַהִיג מְדִינוֹת, וְאַתְּכֶם אֲנִי שׁוֹחֵק
בְּהֵשֵׂאחַ. (כּוּכְבֵי אֹר סְפּוּרִים נִפְלְאִים עֲמוּד רַב).

מעשה מקאפצין פאשא

פעם אחת היתה אצל המלך התונגר איש אחד מאחינו בני ישראל שהיה חשוב בעיניו מאד מכל שרי המלוכה אשר לו, ויאהבתו אהבה גדולה ועצומה מאד יותר מכל שרי המלוכה אשר לו. ובכל יום ויום היתה קורא אותו לביתו להשתעשע עמו יחד. ויבנאו בו שרי המלוכה, וחשבו מחשבות להעליל עליו לפני המלך ויאבדוהו מן העולם. והיה ביניהם פאשא אחד שהיה נקרא קאפצין פאשא, ששנאתו להישראל הוה היתה גדולה יותר מכל השרים. ולפני הישראל הראה עצמו באוהב לו, ובכל יום חשב מחשבות חפצו שיצליח בידו למצא עליו איזה עלילה לפני המלך. פעם אחת בא הפאשא הנ"ל להישראל הנ"ל, והתחיל לדבר עמו בערמה, ויספר לו באשר שהיה אצל

מְשָׁלִים

קמה

הַמֶּלֶךְ, וְשָׁמַע מִפִּי אִיךָ שֶׁהוּא אוֹהֵב אוֹתְךָ, אִךְ יֵשׁ לוֹ יְסוּרִים מְדַבֵּר אַחֵר, כִּי כְּשֶׁאַתָּה בָּא לְפָנָיו לְדַבֵּר אֵתוֹ אֵינּוּ יְכוּל לְסַבֵּל רֵיחַ פִּיךָ, כִּי הוּא מְרַגֵּשׁ רֵיחַ רַע גּוֹרֵף מִפִּיךָ, וְהוּא אֵינּוּ יְכוּל לְהִיּוֹת בְּלִעְדֶיךָ, וַיֵּשׁ לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְוָה, לְזֹאת עֲצָתִי כִּי בְּכָל עֵת שֶׁתָּבוֹא לְפָנָי הַמֶּלֶךְ, תֵּאֱחֹז מְטַפַּחַת עִם בְּשָׂמִים לְפָנָי פִּיךָ, כִּדֵּי שְׁלֹא יִרְגֵּשׁ הַמֶּלֶךְ הַרִיחַ הָרַע מִפִּיךָ, כִּי הַבְּשָׂמִים יִכְסִּיּוּ הַרִיחַ רַע לְמַעַן לֹא תִבְאֵשׁ בְּעֵינָי הַמֶּלֶךְ. וְהַיִּשְׂרָאֵל הַנִּזְכָּר מִחֲמַת הַמִּימוֹתוֹ הָאֵמִין לְדַבְּרוֹ, וְנִסְכָּם כִּדְעָתוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן.

אַחֵר כִּךָ הִלֵּךְ הַפֶּאֱשָׂא הַנִּזְכָּר אֶל הַמֶּלֶךְ וַיִּסְפֵּר לוֹ כִּי שָׁמַע מִהַיִּשְׂרָאֵל הַנִּזְכָּר, שֶׁאָמַר שֵׁישׁ לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים, כִּי בְּכָל עֵת שֶׁמְדַבֵּר עִם הַמֶּלֶךְ מְרַגֵּשׁ רֵיחַ רַע יוֹצֵא מִפִּי הַמֶּלֶךְ, עַל כֵּן נִסְכָּם עֲצָתוֹ כְּשֶׁיָּבוֹא לְדַבֵּר עִמָּךְ, אֲדוּנֵי הַמֶּלֶךְ, יֵאֱחֹז מְטַפַּחַת עִם בְּשָׂמִים נֶגֶד פִּי כִּדֵּי שְׁלֹא יִרְגֵּשׁ רֵיחַ רַע מִפִּי הַמֶּלֶךְ, וְזֶה לִּךָ הָאֵזוֹת כִּי כְּנִים דְּבָרֵי, כִּי לְמַחֵר כְּאֲשֶׁר יָבֹא לְדַבֵּר עִמָּךְ תִּרְאֶה בְּעֵינֶיךָ שֶׁיֵּאֱחֹז אֶת הַמְטַפַּחַת נֶגֶד פִּי. כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת הַמֶּלֶךְ נִתְכַּעַם מְאֹד, וְאָמַר לוֹ כְּשֶׁאֲרָאָה אֲשֶׁר כְּנִים דְּבָרֶיךָ אִזּוֹ אֲאִבֵּד אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם.

וְהִנֵּה הַיִּשְׂרָאֵל הַנִּזְכָּר בָּא כְּיוֹם מָחָר לְפָנָי הַמֶּלֶךְ, וַיֵּאֱחֹז הַמְטַפַּחַת נֶגֶד פִּי כְּאֲשֶׁר יַעֲזִי לוֹ הַפֶּאֱשָׂא, כִּי הָאֵמִין לְדַבְּרוֹ. וְהַמֶּלֶךְ כְּשֶׁרָאָה זֹאת וַיִּנְכַּח לְדַעַת כִּי כְּנִים הֵם דְּבָרֵי הַפֶּאֱשָׂא, תִּכְרַף כְּתֵב מִכְתָּב כִּדְבָרִים הָאֵלֶּה, "כְּאֲשֶׁר יָבֹא הָאִישׁ הַמוֹסֵר כְּתֵב זֶה

לפניכם תשליכו אותו תבקר לבבשן האש אשר כל תיבי מיתות נשרפים שם". ותמלך חתם את המכתב בחותמו, ואמר לזה האיש, אבקש ממך שאתה בעצמך תביא את המכתב הזה להאיש שנכתב על [האדרעם] הכתבת שהוא במקום פלוני. והישראלי הנ"ל לקח המכתב, והכטיח למלך אשר יעשה בדבריו. ולא ידע מה כתוב בו ותלך לביתו. והנה זה האיש ישראלי הנ"ל, היה מחזיק מאד במצוה למול ילדי ישראל, ובכל עת שבברוהו במצות חתוה, לא פנה אל שום מניעה שהיה לו כי המצוה היתה יקרה בעיניו מאד. ואז באותו היום שהיה צריך לנסע למסר המכתב מהמלך למקום אשר נשלח, וה' אשר חפץ להציל ידידו הנאמן, סבב שבא אחר מכפר אחד וכברו שיסע עמו להכפר ולמול את בנו. ומחמת כי דרבו היה לבלי להניח את המצוה הזאת בשום אופן, התחיל לחשב מה יעשה לצווי המלך בדבר מכתבו.

וסבב ה' שבא לנגדו הפאשא הנ"ל. ויספר להפאשא שהיה אצל המלך, והמלך מסר לו מכתב שימסרהו להאיש שנשלח לו, והיום הזמין לו ה' מצות חתוה, ודרבי לבלי להניח את המצוה הזאת בשום אופן, על בן אני מבקש ממך שתקח את המכתב ותוליך אותו לשם. והנה הפאשא הנ"ל שמח מאד, כי עתה יוכל להלשין עליו עוד לפני המלך, כי לא עשה רצון המלך עם המכתב. ויקח הפאשא המכתב מיידו ומסרו לזה

מִשְׁלִים

קמו

הָאִישׁ שֶׁנִּשְׁלַח אֵלָיו. וְזֶה הָיָה מִמֶּנֶּה לְשָׂרֵף הַחֲבִיבִי מִיתוֹת שֶׁל
הַמֶּלֶךְ, וְתָבֵף חֲטָף אֶת הַפֶּאֱשָׁא הַנַּ"ל וַיִּזְרַק אוֹתוֹ לְתוֹךְ כְּבִשָּׁן
הָאִישׁ וְנִשְׂרָף, כִּאֲשֶׁר מוֹנִיעַ מִשְׁפֵּטוֹ עַל פִּי ה' מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה.
וְהִנֵּה הַיִּשְׂרָאֵלִי לֹא יָדַע כָּלֵל מִהַנַּ"ל שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ, לְמַחֵר חֲזָר וְכֹא
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. וְכִשְׂרָאָה אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ תָּמַח מְאֹד, וְאָמַר לוֹ
הַעוֹד לֹא מִסְרַת אֶת הַמְּכַתֵּב שֶׁנִּתְּתִי בְיָדְךָ לְהָאִישׁ הַנַּ"ל. הַשִּׁיב
לוֹ אֲדוּנֵי הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּכַתֵּב מִסְרַתִּי לְקַאֲפָצִין פֶּאֱשָׁא הַנַּ"ל,
שֶׁהוּא וּמְסָרְנָה לְהָאִישׁ, יַעַן כִּי הַשֵּׁם יִתְּפָרֵךְ הַזְּמִין לִי מִצְוֹת
חַתוּמָה, וְדַרְכֵי לְבָלִי לְחַנִּיחַ אֶת הַמְּצֹנָה הַזֹּאת. אֲזִי חֲבִין הַמֶּלֶךְ
הַלֹּא דָּבָר הוּא שִׁיִּשְׂרָף זֶה הַפֶּאֱשָׁא שֶׁהֲלָשִׁין עָלָיו לְפָנָיו. וְשָׂאֵל
הַמֶּלֶךְ תָּבֵף אֶת הָאִישׁ, מַה זֶה שֶׁאַתָּה אוֹחֵז מִטְּפַחַת עִם בְּשָׂמִים
נֶגֶד פִּיךָ בְּעֵת שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמִּי. הַשִּׁיב לוֹ שֶׁהַפֶּאֱשָׁא נָתַן לוֹ
עֲצָה הַזֹּאת, כִּי אָמַר לִי שֶׁשָּׂמַע מִמֶּךָ שֶׁאֵינְךָ יָכוֹל לְסַבֵּל רִיחַ פִּי.
אֲזִי סִפֵּר לוֹ הַמֶּלֶךְ אֵיךְ שֶׁהַפֶּאֱשָׁא הֲלָשִׁין עָלָיו לְפָנָיו שֶׁאַמְרַת לוֹ
שֶׁאֵינְךָ יָכוֹל לְסַבֵּל רִיחַ פִּי, וְעַל כֵּן תֵּאָחֵז מִטְּפַחַת עִם בְּשָׂמִים
שֶׁלֹּא תִרְגִּישׁ רִיחַ רַע מִפִּי. וַיִּסְפֵּר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה שֶׁהָיָה כְּתוּב
בְּהַמְּכַתֵּב שֶׁנִּתְּתִי לוֹ, וְאָמַר לוֹ עֲתָה אֲנִי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר ה' הִשְׁלִיט
בְּאָרֶץ אֲשֶׁר מִצִּיל יְדִידָיו מִכָּל רַע, וְלְהַפֶּאֱשָׁא הַנַּ"ל כִּאֲשֶׁר זָמַם
לַעֲשׂוֹת כָּךְ, כֵּן נַעֲשֶׂה לוֹ, וַיֵּשֶׁב לוֹ ה' גְּמוּלוֹ כְּרָאִשׁוֹ. וַיִּמְאֵז וְהִלָּאָה
נִתְגַּדֵּל בְּחַשְׁבֹּתוֹ בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ יוֹתֵר מִכָּל הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אֵתוֹ,
וְהָיָה חָשׁוּב וְיָקָר בְּעֵינָיו מְאֹד מְאֹד. (כּוּכְבֵי אוֹר סְפוּרִים נִפְלְאִים ג).

ממפרסם שהיה מתפלל לשם הַחַתּוּל

פעם אחת ספר רבנו וצובק"ל לְבַתּוֹ אָדִיל מִמְּפָרְסֵם אָחֵד, שֶׁתִּשְׁעֵ
שָׁנִים הָיָה מִתְפַּלֵּל בְּהַתְּלֵבּוֹת מְאֹד, יַעַן שֶׁחַתּוּל נִרְרָה
וְהַקִּיּוּשָׁה אֵצֶל הַדָּלֶת וְנִדְמָה לוֹ שֶׁתְּחַסִּידִים דּוֹחֲפִים אֶת עֲצָמָם
אֵצֶל הַדָּלֶת, וְאַחַר כֵּן נֹדַע לוֹ שֶׁהוּא חַתּוּל. נִמְצָא שֶׁהָיָה
מִתְפַּלֵּל לְשֵׁם הַחַתּוּל רַחֲמָנָא לְצַלָּן: (אבני"ה ברזל יג).

מְשָׁל מְסוּחֵר אַחַד שְׁנַסֵּעַ עִם בַּעַל עֲגָלָה גּוֹי שְׂכוּר

רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר, [הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל הַכְּשָׁרִים הוּא דְבוּק]. דָּעַר יֵצֵר
הָרַע פּוֹן אֵיין עַרְלִיכֶען יוֹדִין אִיז אֵיין דְבוּק. עוֹד אָמַר, דָּעַר
יֵצֵר הָרַע אִז עַר ווִיל זיך נֶעֱמִין צו אֵיין עַרְלִיכֶען יוֹדִין, מִשְׁעַפִּיט
עַר אֵינְהֶם צו אֵיין שְׁנַעוֹן רַחֲמָנָא לְצִלָּן [הַיֵּצֵר הָרַע כְּשֶׁהוּא לֹקַח
אֶת עֲצָמוֹ לַיהוּדֵי כְּשֶׁר, הוּא מְדַבֵּיק לוֹ אֵיזָה שְׁנַעוֹן רַחֲמָנָא
לְצִלָּן], עוֹד אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל שְׂכָמָה צְדִיקִים וְעַנְיִן עַרְשֵׁט אֵוִים
גִּיבְרָאכִין גִּינְאָרִין פּוֹן זַייעֶרע תַּאֲוֹת עַהֲרֵשֵׁט אֵוִיף די עֲלִטְעַר
[שְׂכָרוֹ אֶת עֲצָמָם מִתַּתְאֲוֹת לְגַמְרֵי רַק כְּעַת הַזְּקִנָּה] (וְעַם זֶה
נִמְשָׁךְ שִׁיחָה שְׁלִי עִם רַבֵּי אַבְרָהָם ז"ל, שְׂפָוֶה גִיחָא מַה שְׂכָאָר

אביו הר' נחמן מוֹלֵטְשִׁינֶר ו"ל אֵת מֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ ו"ל אֹדוֹת זְקֵנֵי
עַמֵי הָאָרֶץ כָּל זְמַן שְׂמֻזְקִינִים דַּעְתָּן מְטַרְפֶּת וְכו', עַל פִּי מִשְׁל
מִסוּחַר אֶחָד שְׁנַסַּע עִם בַּעַל עֲנָלָה גוֹי שְׂבוּר, שֶׁבְּכָל מְקוֹם
שֶׁהִגִּיעוּ לְקָרְעֵטְשֶׁמֶע [לְפוֹנְדֶק] נִכְנָם הַגּוֹי לְשִׁתוֹת וְשִׁתָּה עִם
הַשְּׂבוּרִים זְמַן רַב. אַנְכֵי הִגִּיעוּ עִם הַדְּרֹךְ לְקָרְעֵטְשֶׁמֶע חֲרָפָה, וְגַם
אִז יָרַד הַגּוֹי מִהָעֲנָלָה אֶל הַחֲרָפָה, וּבְכָל חֲלוֹן פֶּתַח וְהִסְתַּכַּל
וְגַנְתָּ. בְּשַׁעֲלָה בַחֲזָרָה עַל הָעֲנָלָה שָׁאֵלוּ הַסוּחַר מַה זֶה שְׁנַם
אֶצֶל הַחֲרָפָה יִרְדֶּת מִהָעֲנָלָה לְהִסְתַּכַּל וְלִגְנֹתָ. הַשִּׁיב לוֹ הַגּוֹי,
שְׂוֹאֵת עֲשֵׂה בְּזָכְרוֹ הָרֵאשׁוֹנוֹת הַיָּמִים הַטּוֹבִים, פֶּה שְׁתִּיתִי עִם
הַחֲבָרִים, אֲכַלְנוּ וְשִׁתִּינוּ וְשָׂכַרְנוּ וְהִינּוּ שְׂמֵחִים, וְעַכְשָׁו אֹיֵי וְאַבּוֹי,
עַל זֶה יֵשׁ לְקוֹנָן. בֵּן זְקֵנֵי עִם הָאָרֶץ שְׂמַנְעוּרִיהֶם הִרְגְּלוּ
בַתְּאוּתִיהֶם וְלֹא הָיָה לָהֶם שׁוֹם גַּעְגּוּעִים לְשִׁפְרֵי אִיזָה תְּאוּהָ, וּבְכֵן
לָעַת זְקֵנוֹתָם שֶׁהִצָּר מִתְּאוּתִיהֶם נִשְׂאָר, אֲבָל הַגּוֹי וְאַבְרָיו חֲרַב,
אִין בְּמָה לְמִלְאוֹת תְּאוּתִיהֶם וּזְזָרִים אִיךְ שְׂבָאֲבָרִים אֵלָיו עָשׂוּ
מַה שֶׁעָשׂוּ, וְהָיָה לָהֶם תַּעֲנוּג וְעַכְשָׁו אִינָם יְכוּלִים לְמִלְאוֹת
תְּאוּתִיהֶם, אֹיֵי וְאַבּוֹי לָהֶם. פֶּשׁוּט דַּעְתָּם מְטַרְפֶּת וּמְבַלְבֵּלָת
וּמְשַׁנֵּעַ מְזוּהָ. אֲבָל זְקֵנֵי תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים שֶׁכָּל יָמֵי גְעוּרִיהֶם הָיוּ
מִלְּאֵי גַעְגּוּעִים לְאֵי הַתְּמִלְאוֹת הַתְּאוּת וּלְשִׁפְרָם וּלְנִתְצָם, וְאִךְ
בִּימֵי הַנְּעוּרִים הָיוּ מִלְּאֵי צַעַר מִהַתְּאוּוֹת וְהַאֲיִבָּרִים הַבְּרִיאִים
וְהַשְּׂלֵמִים הַמְּסֻגָּלִים לָהֶם, וּבְכָל פַּעַם נִסּוּ לְשִׁפְרָם וְהָיָה לָהֶם
יִסוּרִים וְכו'. אֲמָנָם בְּשֶׁהִגִּיעוּ יָמֵי חֲזָקָה וְהַאֲיִבָּרִים נִחְלָשׁוּ בְּמָה

מְשָׁלִים

קנא

מִסְפִּימִים לְנַעֲנוּעֵיהֶם, וּבָבֶן וְדַעֲתָן מִתְיַשְׁבֵּת עֲלֵיהֶם, אִינן לָהֶם
עוֹד מִלְחָמָה כְּמוֹ בְיָמֵי נַעֲוִירֵיהֶם. וְעַל כָּל פְּנִים בְּסוֹף יְמֵיהֶם וְכוּ
לְמַה שְּׂרָצוּ): (אבני"ה ברזל סב).

המנורה התלויה

מעשה אחד הלך מאביו, והיה במדינות אחרות ימים רבים
 אצל אחרים. ולזמן בא לאביו, והתפאר בעצמו שלמד
 שם אמנות גדול: לעשות מנורה התלויה (שקורין הענג
 לייבטער). וצוה להתאסף כל בעלי אמניות הוה, והוא יראה
 להם חכמתו בזה האמנות. וכן עשה אביו. וקבץ כל הבעלי
 אמניות הזאת לראות גדלת הבן, מה שפעל בכל הימים האלו
 שהיה ביד אחרים.

והבן הוציא מנורה אחת שעשה, והיתה מגנה מאד בעיני כלם.
 ואביו הלך אצלם, ובקש מאתם שיגלו לו האמת. והכרחו
 להודיע לו האמת שהיא מגנה מאד. והבן התפאר: הלא ראיתם
 חכמת אמנותי. והודיע לו אביו שלא נראה יפה בעיני כלם.

מְשָׁלִים

קנג

השיב לו הַבֵּן: אֲדַרְבָּא! בָּזָה הִרְאִיתִי גְדֻלָּתִי. כִּי הִרְאִיתִי לְכָל־
הַחֲסֻדִים. כִּי בָּזָאת הַמְּנוּרָה נִמְצְאוּ הַחֲסֻדִים שֶׁל כָּל אֶחָד
מֵהַבְּעָלֵי אֲמֻנוֹת הַנִּמְצְאוּ כָּאֵן. תֵּלֵא תִרְאֵה. שְׂאֵצֵל זֶה, מְגַנֵּה
תְּתִיבָה זֶה, אֲכַל תְּתִיבָה אַחֲרַת יָפָה אֵצֶל־וּמָד. וְאֵצֶל אַחֲרֵי
לְהַפְדֵּי. אֲדַרְבָּא, וְאֵת תְּתִיבָה שֶׁהִיא מְגַנֵּה אֵצֶל חֲבֵרוֹ הִיא יָפָה
וְנִפְלְאָה בְּעֵינָיו, רַק וְאֵת תְּתִיבָה מְגַנֵּה. וְכֵן אֵצֶל כָּל־מָה שֶׁרַע
בְּעֵינָיו זֶה הִיא יָפָה בְּעֵינָיו חֲבֵרוֹ, וְכֵן לְהַפְדֵּי. וְעֲשִׂיתִי מְנוּרָה וְאֵת
מֵחֲסֻדִים לְבָדִם. לְהִרְאוֹת לְכָל־שְׂאֵין לָהֶם שְׁלֵמוֹת, וַיֵּשׁ לְכָל
אֶחָד חֲסֻדִים. כִּי מָה שֶׁיָּפָה בְּעֵינָיו הוּא חֲסֻדִים בְּעֵינָיו חֲבֵרוֹ, אֲכַל
בְּאֵמֶת אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּתַקְוָנוֹ.

אִם הָיוּ יוֹדְעִים כָּל הַחֲסֻדִים וְהַנִּמְנָעִים שֶׁל הַדְּבָר, הָיוּ יוֹדְעִים
מֵהוּת הַדְּבָר, אִם שֶׁלֹּא רָאוּ אוֹתוֹ מֵעוֹלָם.
גְּדוּלִים מַעֲשֵׂי הַשָּׁמַיִם. אִין אָדָם דּוֹמָה לְחֲבֵרוֹ, וְכָל הַצּוּרוֹת הָיוּ
בְּאָדָם הִרְאִישׁוֹן. הִינּוּ, בְּתַכְתֵּי אָדָם לְבָד, הָיוּ נִכְלָלִין כָּל
הַצּוּרוֹת הַלְלוּ. וְכֵן בְּשִׁאֵר דְּבָרִים. כָּל הַמְּאֻזְרוֹת הָיוּ נִכְלָלִין בְּתַכְתֵּי
"אוֹר" לְבָד, וְכֵן כָּל־מָה, הִינּוּ כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וְאֵפֶלֶוּ הָעֲלִין
שֶׁל הָאֵילָן אִין אֶחָד דּוֹמָה לְחֲבֵרוֹ וְכוּ': וְהָאֵרִיךְ בְּעֵינָיו זֶה הִרְבֵּה
מְאֹד. וְאָמַר אֵו, שְׂיֵשׁ חֲכָמוֹת בָּזָה הָעוֹלָם, שְׂיִכּוּלִים לְחַיּוֹת עִם
הַחֲכָמוֹת לְבָד, כָּל־שׂוֹם אֲכִילָה וְשִׁתְיָה. וְהָאֵרִיךְ אֵו בְּשִׁתְיָה
נִפְלְאָה וְנִרְאֵה. (שיחות שאחר ספורי מעשיות).

הפּלוּמפּ

מעשה. שהיה איש אחד שלא האמין במה שאומרים העולם,
 שיש יצים מסתרא אחרא שבאים לפעמים ומטעין בני
 אדם, כמו שארע במה פעמים. והוא לא האמין בזה. פעם אחת
 בלילה בא אצלו יץ אחר, וקראו אל תחויץ שיצא. ויצא לחויץ,
 והראה לו הלץ שיש לו סוס נאה למכר. וירא, והנה הוא סוס
 נאה מאד. ושאלו: כמה אתה רוצה? השיב הלץ: ארבעה
 אדומים. וראה שהוא שנה בשפי שמונה אדומים, כי הוא סוס
 מבחר ומזב מאד. וקנה אצלו הסוס בעד ארבעה אדומים והיה
 אצלו מציאה גדולה. למחר הוציא הסוס למכר. ועמדו על
 המקת, ורצו לתן לו איזה סך. אמר: מסתמא אם נותנין לי סך
 בזה הוא שנה בפלים! ולא נתרצה. והוליך הסוס לתלן. ורצו

מְשָׁלִים

קנה

לִתֵּן לוֹ גַם כִּפְּלִים כְּרָצוֹנוֹ. אָמַר: מִסֶּתְמָא שְׁוּה יוֹתֵר כִּפְּלִים מְוָה
הַסֵּף. וְכֵן הוֹלִיךְ הַסּוּם לְהִלָּךְ, עַד שְׁנִכְנַם סֵף מְכִירַת הַסּוּם
לְאֵלֶפִים, וְלֹא נִתְרָצָה עִם אֶחָד לְמַכְרוֹ. כִּי כָּל מִה שְׁרָצוּ לִתֵּן לוֹ
אָמַר: מִסֶּתְמָא שְׁוּה יוֹתֵר בְּכִפְּלִים. עַד שְׁלֹא נִמְצָא מִי שְׂיִקְחָהוּ,
רַק תְּמַלְךְ. וְהוֹלִיכוֹ לְהַמְלָךְ. וְרָצָה לִתֵּן לוֹ הַמְּלָךְ סֵף עֲצוּם, כִּי
הַסּוּם הוֹטֵב מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵי כָּל, וְלֹא נִתְרָצָה עִם הַמְּלָךְ גַּם-כֵּן.
כִּי אָמַר: מִסֶּתְמָא שְׁוּה יוֹתֵר. עַד שְׁנָם הַמְּלָךְ לֹא קָנָה הַסּוּם.
וְהִלָּךְ מִהַמְּלָךְ עִם הַסּוּם לְהַשְׁקוֹתוֹ. וְהָיָה שָׁם פְּלוֹמָפּ (מִשְׁאַבָּה)
שְׂמִשָּׁם מִשְׁקִין. וְקָפֵץ הַסּוּם לְתוֹךְ הַפְּלוֹמָפּ, וְנִתְעַלֵּם וְאִינְנוּ. (הֵינּוּ
שְׁנִדְמָה לוֹ כֵּךְ. כִּי הָיָה מַעֲשֵׂה לְצִים כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הַסּוּם).
וְצָעַק מְאֹד עַל זֶה. וְנִתְקַבְּצוּ אֵלָיו בְּנֵי הָעוֹלָם לְקוֹל וְעַקְתּוֹ,
וְשָׂאוּ אוֹתוֹ: מָה אַתָּה צוֹעֵק? הַשִּׁיב, שֶׁהַסּוּם שָׁלוֹ כָּפֵץ
לְתוֹךְ הַפְּלוֹמָפּ. וְהִכּוּ אוֹתוֹ הִכָּה וּפְצוּעַ, כִּי נִדְמָה לְמִשְׁנַע כִּי נִקְבּ
הַפְּלוֹמָפּ צַר מְאֹד, וְאִיךְ אֶפְשֶׁר שְׂיִקְפֹץ הַסּוּם לָשָׁם?! וְרָאָה
שְׂמִינֵן אוֹתוֹ וְהוּא נִרְאָה כְּמִשְׁנַע, וְרָצָה לִילָךְ מִשָּׁם. כִּתּוּךְ שְׁרָצָה
לִילָךְ מִשָּׁם וְהִנֵּה הַסּוּם מִתְחִיל לְהוֹשִׁיט רֹאשׁוֹ מִתּוֹךְ הַפְּלוֹמָפּ.
וְהִתְחִיל לְצָעַק שְׁנִית: אֶהָהּ. אֶהָהּ! מִחֲמַת שְׁנִדְמָה לוֹ שְׂיִישׁ שָׁם
סוּסוֹ. וְנִתְקַבְּצוּ שׁוּב אֵצֶלּוֹ בְּנֵי הָעוֹלָם, וְהִכּוּ אוֹתוֹ שְׁנִית, כִּי הוּא
מִשְׁנַע כְּנִ"ל. וְרָצָה שׁוּב לִילָךְ מִשָּׁם. כִּיּוֹן שְׁרָצָה לִילָךְ וְהִנֵּה
מוֹשִׁיט שׁוּב הַסּוּם אֶת רֹאשׁוֹ מִן הַפְּלוֹמָפּ. וְהִתְחִיל לְצָעַק עוֹד
כְּנִ"ל, וְנִתְקַבְּצוּ שׁוּב אֵלָיו וְהִכּוּהוּ כְּנִ"ל.

בְּךָ הִסְטָרָא אֲחֵרָא מִטְעָה אֶת הָאָדָם בְּכָל פַּעַם, עַל לֹא דְבָר,
 בְּשִׁקְרָא גָמוּר שְׂאִין בּוּ מִמֶּשׁ. וְהוּא נִסְתֵּי אֲחֵרִיָּה, וְהוֹלֵךְ
 אֲחֵרִיָּה וְנִדְמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם שְׂיִרְוִית יוֹתֵר וַיִּמְלֵא תַּאֲוֹתוֹ יוֹתֵר.
 וְרִץ אֲחֵרִיָּהֶם בְּמָה עֵתִים, וּפְתָאֵם נִתְעַלְמוּ, וּבִוְרָחִים וּמִסְתַּלְקִים
 מִמְּנוּ כָּל תַּתְּאוֹת. בְּאֲשֶׁר מִזְדַּמֵּן לְפַעְמִים, שְׁחַתְּאוֹת מִסְתַּלְקִים
 קִצָּת. וּבְאֲשֶׁר הָאָדָם רוֹצֵה לְפִרְדֵּי מֵהֶם, אֲזִי חוֹזְרִים וּמוֹשִׁיטִים
 רֵאשִׁים, וְהוּא חוֹזֵר וְרוֹדֵף אֲחֵרִיָּהֶם. וְכֵן מִתְנַהֵג לְהִלָּן שְׁתַּכְּף
 שְׂמוֹשִׁיטִים רֵאשִׁים הוּא חוֹזֵר לְרִדֵּף אֲחֵרִיָּהֶם. וְלֹא בֵּאֵר הָעֲנִין
 יוֹתֵר. וְהִבֵּן הַיָּטִב. (שיחות שאחר ספורי מעשיות).

מַעֲשֵׂה מַבְטָחוֹן

עָנָה וְאָמְרָה, עוֹד סִפְרָתִי מַעֲשֵׂה מַבְטָחוֹן וְזוֹ הִיא.
 מָלְךְ אֶחָד אָמַר בְּלִבּוֹ מִי יִמְצָא שְׂלֵא יִהְיוּ לוֹ לְדָאֵג יוֹתֵר
 מִמֶּנִּי, כִּי יֵשׁ לִי כָּל טוֹב וְאֲנִי מָלְךְ וּמֹשֵׁל, וְהֵלֶךְ לַחֲקֹר
 אַחֵר זֶה. וְהָיָה הוֹלֵךְ בְּלִילָה וְהָיָה עוֹמֵד אַחֲרֵי תְּבִתִּים לְהִקְשִׁיב
 וְלִשְׁמַע אֶת דְּבָרֵי הָעוֹלָם. וְהָיָה שׁוֹמֵעַ דְּאֵגוֹת כָּל אֶחָד, שְׁוֵה
 אֵינּוּ הוֹלֵךְ לוֹ בְּסֵדֶר בְּתַנּוּת, וְאַחֲר־כֵּן הֵלֶךְ לְבֵית אַחֵר, וְשָׁמַע
 שְׂיֵשׁ לוֹ דְּאֵגָה שְׁהוּא צָרִיךְ לְתַמְלִכוֹת, וְכֵן שָׁאָר כָּל תְּדֵאֵגוֹת שְׂל
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

אַחֲר־כֵּן הֵלֶךְ וְרָאָה בֵּית אֶחָד גָּמוּךְ עוֹמֵד בְּתוֹךְ תְּקַרְקַע
 וְתַחלּוֹנוֹת לְמַטָּה סְמוּכִים מִמֶּנּוּ לְהִאָּרֵץ וְהִגִּג נוֹפֵל
 וְנִשְׁפָּר. וְרָאָה שְׂשָׁם יוֹשֵׁב אֶחָד וּמִנְגִּן עַל הַפָּנּוֹר שְׁצָרִיךְ לְהִקְשִׁיב

מאד כָּרִי לְשִׁמְעַ אֶת הַקּוֹל וְהוּא שָׁמַח מְאֹד וְקִדְרָה עִם מִשְׁקָה עוֹמֶדֶת לְפָנָיו וְהַמִּשְׁקָה תְּהִי יַיִן וּמֵאֲכָלִים עוֹמְדִים לְפָנָיו וְהוּא שָׁמַח מְאֹד מְלֵא שְׂמֵחָה בְּלֹא דַאֲנָה בְּלָל. הַלֵּךְ וּנְכַנֵּם לְתוֹךְ הַבַּיִת וְשָׂאֵל בְּשִׁלּוּמוֹ, וְהִשְׁיבוֹ. וְרָאָה הַקִּדְרָה עִם הַמִּשְׁקָה לְפָנָיו וְהַמִּינֵי מֵאֲכָלִים וְהוּא רַק מְלֵא שְׂמֵחָה, וְכִבֵּד אֶת הַמְּלֶךְ לְשִׁתוֹת וְשָׂתָה עִם הַמְּלֶךְ וְתְּהִי הַמְּלֶךְ שׂוֹתָה גַם־כֵּן לְמַעַן הָאֲהַבָּה, אַחֲר־כֵּן שָׁכַב לִישֵׁן וְרָאָה שֶׁהוּא אֵךְ שָׁמַח בְּלִי שׁוּם דַּאֲנָה וּבִבְקָר עֶמֶד הַמְּלֶךְ וְגַם הוּא עֶמֶד וְלוֹהָ אֶת הַמְּלֶךְ וְשָׂאֵל הַמְּלֶךְ אוֹתוֹ מֵאִין אַתָּה לוֹקַח כָּל זֹאת וְהִשְׁיב לוֹ אֲנִי יְכוֹל לְתַקֵּן כָּל תְּקוּנֵי הַדְּבָרִים שְׁנִתְקַלְקְלוּ (שְׁקוֹרִין נֶאֱפָרִיִּוּקִים) כִּי מְלֹאכָה שְׁלִימָה אֲנִי יְכוֹל רַק תְּקוּנֵי הַדְּבָרִים שְׁנִתְקַלְקְלוּ, וְאֲנִי יוֹצֵא בְּבוֹקֵר וְאֲנִי מְתַקֵּן אֵיזָה דְּבָרִים וּבְשָׂאֵנִי מִקְּבִץ מֵוֶה אֵיזָה סֵךְ חֲמִשָּׁה־שָׁשָׁה זְהוּבִים אֲנִי קוֹנֶה לִּי כָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים שֶׁל אֲכִילָה וְשִׁתְיָה. בְּשִׁשְׁמַע הַמְּלֶךְ זֹאת, אָמַר בְּלִבּוֹ אֶקְלָקֵל לוֹ זֹאת. הַלֵּךְ הַמְּלֶךְ וְנָתַן כְּרוֹז שְׁכַל מִי שִׁיחֶיָה לוֹ דְּבַר לְתַקֵּן לֹא יִתֵּן לְשׁוּם אָדָם לְתַקֵּן, רַק יִתֵּן בְּעַצְמוֹ אוֹ יִקְנֶה לוֹ הַדְּבַר הַזֶּה חֲדָשָׁה.

בְּבִקָּר הַלֵּךְ לְשָׂאֵל אַחֲרֵי תְּקוּנֵי הַדְּבָרִים וְאָמְרוּ לוֹ שְׁגוֹר הַמְּלֶךְ שֶׁלֹּא לִיתֵן לְשׁוּם אָדָם לְתַקֵּן שׁוּם דְּבַר וַיֵּרַע בְּעֵינָיו אֵךְ בָּטַח בָּהּ. וְהַלֵּךְ וְרָאָה גְּבִיר אֶחָד שֶׁחוֹטֵב עֵצִים, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: לָמָּה אַתָּה חוֹטֵב עֵצִים, הֲאִם זֶה כְּבוֹדְךָ? אָמַר לוֹ, חֲזַרְתִּי אַחֲרַי אִישׁ שִׁיחֲטוּב עֵצִים וְלֹא מְצֵאתִי וְהוֹכַרְתִּי לְחֲטוּב בְּעַצְמִי. אָמַר

מְשָׁלִים

קנט

לו, תן לי ואני אהטוב עמך, וחסב העצים ונתן לו הנביר והב
אחר, ראה שזה טוב והלך לחטוב עוד עצים עד שקביץ ששה
זהובים וקנה שוב כל הסעודה (וכזה הלשון אמר רבנו ז"ל :
"אין דיא סעודה איז גיווען א סעודה"), והיה שמח והמלך
הלך שוב אחרי חלון ביתו לראות וראה שזה יושב והמשקה
והמאכלים לפניו. והוא שמח מאד, הלך המלך ונכנס לתוך
הבית וראה כנ"ל ושכב גם-כן שם כמו הלילה הראשון ובבקר
עמד האיש ולזה את המלך, ושאל לו : מאין אתה לוקח זאת
כי זה צריך להוציא עליו ממון ? והשיב לו, דרבי היה לתקן כל
הדברים שנתקלקלו ואחר-כך גזר המלך שלא לתן עוד לשום
אדם לתקן וחסבתי עצים עד שקפצתי ממון לזה כנ"ל, והלך
המלך מאתו וגזר שלא לתן לשום אדם לחטוב עצים.

ויהי כאשר בא אל האדם לחטוב עצים והשיב לו, שגזר המלך
גזר-דין שלא לתן לשום אדם לחטוב עצים, וירע בעיניו כי
אין כסף. אך פטח בה, והלך וראה אחד מנקה הדיר, ושאל
אותו : מי אתה שתנקה הדיר ? השיב לו, חזרתי ולא מצאתי
מי שינקה לי והוברחתי לנקות בעצמי, אמר לו : תן לי ואני
אנקה. עמד ונקח אותה ונתן לו שני זהובים, הלך ונקח עוד
דירים וקביץ ששה זהובים וקנה שוב כל הסעודה כנ"ל, והלך
לביתו (והסעודה היא סעודה) והיה שמח מאד. הלך המלך
שוב לראות וראה שוב ככל הנ"ל ונכנס לבית כנ"ל. ואחר-כך

בבקר לנה עוד את המלך ושאל אותו המלך שוב כנ"ל, והשיב לו כל הנ"ל. הלך המלך ונזר שלא לתן לשום אדם לנקות דיר. בבקר הלך האיש לחזר לנקות דירים והשיבו לו שהמלך נזר על זה כנ"ל. הלך האיש והשכיר (עצמו) לאיש חיל אצל המיניסטער שלוקח חיל למלך כי יש חיל שלוקחין אותם בזרוע מה שמגיע לו מהמדינה ויש חיל ששוכרין אותם, והלך הוא והשכיר עצמו לאיש חיל והתנה עם המיניסטער שאינו משכיר עצמו לעולם כי אם לזמן ובכל יום ויום בבקר יתן לו שכרו. והמיניסטער הלביש אותו תיבה בבגדי אנשי חיל ותלה לו תרב בצדו ושלה אותו למקום שצריך, אחר-כך לעת ערב כשעשה כל פעולתו השליך הבגדים מעליו וקנה לו כל הסעודה הנ"ל והלך לביתו (והסעודה היא סעודה) והיה שמח מאד. הלך המלך שוב לראות וראה שהכל מוכן לפניו והוא שמח מאד כנ"ל ונכנס לביתו ושכב כנ"ל, ושאל אותו כנ"ל, וספר לו בכל הנ"ל. הלך המלך וקרא להמיניסטער וצוה עליו שלא ירים את ידו לשלם מהקאסע לשום אדם באותו היום.

בבקר הלך להמיניסטער שישלם לו שכרו עבור היום ולא רצה, ושאל לו: הלא התנית עמך שתשלם לי בכל יום? השיב לו, שהמלך נזר שלא לשלם לשום אדם היום. וכל מה ששמעו עמו לא הואיל, והשיב לו מוטב אשלם לך מחר בעד שני ימים והיום אי אפשר לשלם לך. מה עשה? הלך ושכר

מְשָׁלִים

קסא

הַתִּיבָה מִתְחַרֵּב וְתִקְנֵן שָׁם עֵץ בְּמִקְוֵמָה וְלֹא תִּיְהִי נִרְאָה וְנִכָּר מִבְּחוּץ כָּלָל, וְהִלְךְ וְהִשְׁכִּין אוֹתָהּ הַתִּיבָה וְקָנָה שׁוּב כָּל הַסְּעוּדָה הַנִּ"ל (וְהַסְּעוּדָה הַיָּא סְעוּדָה) הִלְךְ שׁוּב הַמְּלָךְ וְרָאָה שְׁתַּשְׁמַחָה בְּשָׁלִימוֹת בְּמִקְרָם וְנִכְנַם שׁוּב לְבֵיתוֹ וְשָׁכַב שָׁם בְּנִ"ל, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ בְּנִ"ל, וְסִפֵּר לוֹ כָּכָל הַנִּ"ל שֶׁהוֹכֵרַח לְשִׁפּוֹר הַלְּהַב שָׁל מִתְחַרֵּב מִן הַקְּרָא וְהִשְׁכִּין אוֹתָהּ בְּדִי לְקָנוֹת לוֹ צָרְכֵי הַסְּעוּדָה, וְאַחַר־כֵּן בְּשִׂאֵקְבָל מְעוֹת בְּעַד אוֹתוֹ הַיּוֹם אֶפְרָה וְאַתְקָן אֶת הַתְּחַרֵּב וְלֹא יִהְיֶה נִכָּר כָּלָל, כִּי אֲנִי יָכוֹל לְתִקְנֵן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁנִּתְקַלְקְלוּ (וְלֹא יִגִּיעַ שׁוּם הַיּוֹק לְהַמְּלָךְ).

הִלְךְ הַמְּלָךְ לְבֵיתוֹ וְקָרָא אֶת הַמִּינִיסְטֵעַר וְצָוָה עָלָיו בְּאֶשֶׁר שְׂיִישׁ תִּיב מִיָּתָה, בְּכֵן תִּקְרָא אוֹתוֹ הָאִישׁ חִיל שֶׁשְׁכַרְתָּ שְׂיִיְהִיָּה אִישׁ חִיל וְתִצְוֶה אוֹתוֹ דִּיקָא שֶׁהוּא יַחֲתוּךְ רֵאשׁוֹ שָׁל הַתִּיב מִיָּתָה הִלְךְ הַמִּינִיסְטֵעַר וְעָשָׂה בּוֹ, וְקָרָא אוֹתוֹ וּבֵא לְפָנָי הַמְּלָךְ וְהַמְּלָךְ צָוָה שְׂיִתְאַסְפוּ כָּל הַשָּׂרִים בְּדִי לְרֵאוֹת הַשְּׁחוֹק הַזֶּה שֶׁנִּמְצָא אִישׁ שֶׁנֶּעַץ חֲתִיבַת עֵץ בְּמִקְוֵם הַתְּחַרֵּב וְהוּא כָּא לְפָנָי הַמְּלָךְ וַיִּפְּל רִגְלָיו וְשָׂאֵל לוֹ, אֲדוֹנָי הַמְּלָךְ עַל מַה נִּקְרָאתִי ? אָמַר לוֹ, בְּדִי לְחֲתוּךְ הָרֵאשׁ שָׁל הַתִּיב מִיָּתָה. הַשִּׁיב לוֹ וְהַתְּחַנֵּן לְפָנָיו, בְּאֶשֶׁר שֶׁמְעוֹלָם לֹא שָׁפַךְ דָּם בְּכֵן יִקְרָא אַחַר לָזֶה. וְהַמְּלָךְ הַשִּׁיב לוֹ שֶׁהוּא דִּיקָא מוֹכֵרַח עֲתָה לְשִׁפּוֹךְ דָּמוֹ, אָמַר לְהַמְּלָךְ וְכִי יֵשׁ פָּסֵק בְּרוּר עַל זֶה אוֹלֵי אֵין חֲדִין בְּרוּר שֶׁהוּא תִיב מִיָּתָה וְאֲנִי לֹא שֶׁפְּכַתִּי דָם מְעוֹלָם מְכַל-שָׁכֵן שֶׁאֶשְׁפּוֹךְ דָּם שֶׁאֵינִי בְּרוּר אִם הוּא תִיב מִיָּתָה.

השיב לו המלך בנדאי הדין ברור שתוב מיתה, כי בנדאי יש
פסק על זה (שקורין : דעקריט) ועתה מוכרח שאתה דוקא
תשפוך דמו. ראה שאי-אפשר לפעול אצל המלך פנה עצמו אל
השם יתברך ואמר : "אל שדי אני לא שפכתי דם מעולם ובאם
זה האיש אינו תוב מיתה יהיה נעשה מהפרזל עץ" ותמוה התרב
ושלפה מתערה וראו הכל שהוא עץ ונעשה שם שחוק גדול,
ראה המלך שהוא איש נאה כזה ופטרז לשלום :

הַמְּלֶאךָ תְּדַשׁ וְהַשׁוֹפְרוֹת

פֶּעַם אַחַת אָמַר לִי רַבֵּנוּ וְכַרוֹנוּ לְבָרְכָה שְׁתִּיזִם נִרְאָה לּוֹ מֶלֶאךָ
 תְּדַשׁ וַיִּוֹדַע שְׁמוֹ וַיֵּשׁ תַּחֲתָיו מִמְּנִים וַיֵּשׁ לָהֶם שׁוֹפְרוֹת
 בְּיָדָם וְהֵם תּוֹקְעִין תְּקִיעָה וְאַחֲרֵיכֶן תְּרוּעָה וְאַחֲרֵיכֶן חֲזוֹרִים
 וְתוֹקְעִים תְּקִיעָה וְהֵם בְּלֵם חוֹפְרִים וּמְבַקְשִׁים אַחַר אֲבֵרוֹת כִּי
 יֵשׁ דְּבָרִים אֲבוּדִים תְּרַבֶּה. וְזֶה בְּחִינַת תַּאֲנוּת רְשָׁעִים תַּאֲבֵד (תְּהִלִּים
 קיב, י), רְאֵשִׁי-תִבּוֹת תִּרְ"ת, וַיִּחְפְּרוּ וַיֵּאֲבְדוּ (שָׁם פַּג, יח.). וְלִפְעָמִים
 הַצַּדִּיק בְּעֶצְמוֹ שְׂמַחֲפֵשׁ אַחַר אֲבֵרוֹת הוּא בְּעֶצְמוֹ אוֹבֵד לִפְעָמִים.
 וְזֶה בְּחִינַת יֵשׁ צַדִּיק אֲבֵד בְּצַדִּיקוֹ (קִהְלֵת ז, טו.). וְאִזּוֹ הַצַּדִּיק עוֹשֶׂה
 תְּשׁוּבָה עַל אוֹתוֹ תַּחֲטָא שְׁעַל-יָדוֹ כְּאִין אֲבֵרוֹת וּבְנוֹדָאֵי אִין
 לְהַצַּדִּיק אוֹתוֹ תַּחֲטָא מִמֶּשׁ רַק אֵיזָה פְּגָם דִּק מִן תְּדַק מֵאוֹתוֹ
 תַּחֲטָא וְאִזּוֹ כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל אוֹתוֹ תַּפְּגָם תְּדַק שְׁיֵשׁ

לו מאותו החטא אני אחר-כך חוזר ומוציא אבדות נוראות
ובשמוציא נעשה שמחה ורעש גדול. ואמר אז שקנשה מאד מאד
להיות מקבל וכפי הנראה הוא שמקבל מדיק ופוגם בענין
האבדות שעל-ידי-זה באין אבדות כך נראה לי מדבריו ותדברים
סתומים ונבלאים ונוראים מאד. ועין מזה בספר לקוימי תנינא
(בסימן פ"ח) מענין הפונות אלול שמסגל לפגם הפרית ומענין
הפרות שלא נתבשלו כי הכל אחד עם הנזכר לעיל. כך שמעתי
בפרוש מפיו הקדוש ואין אתנו יודע עד מה: (שיחות תר"ן קפ).

עֲבַדְתָּ בְּחַנֶּם וְאֵתָה אוֹכֵל בְּחַנֶּם

סֵפֶר רַבֵּנוּ לְעִנְיַן שְׁמוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, שָׁכַל בְּנֵי הָעוֹלָם עוֹבְדִים
 וּמְשַׁתְּדָלִים בְּשָׂבִיל פְּרִנְסָתָם, וְנִדְמָה לָהֶם שָׂרָק מִתַּמַּת
 הַשְּׁתַדְלוּתָם הֵם חַיִּים וְקַיָּמִים, וּבְאֵמַת מְקַבְּלִים פְּרִנְסָתָם רַק
 מִיָּדוֹ הַרְחֵבָה יִתְפַּרֵּץ, שְׁפַעַם יָדוֹ בְּבִגְנֵן אֶחָד שְׁנֵי עֲשִׂירִים, אֶחָד
 קִמְצָן גָּדוֹל וְאֶחָד בַּעַל מְכַנִּים אוֹרְחִים וּבַעַל אֲדָקָה גָּדוֹל, פַּעַם
 בָּא עָנִי אֶחָד אֶל הַקִּמְצָן וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ נְדָבָה (עֲבוֹר) בְּדֵי שְׁיֻבְל
 לְשַׁבֵּר אֶת רַעֲבוֹנוֹ, אָמַר לוֹ הָעֲשִׂיר: הִנֵּה יֵשׁ לִי עֲצִים שְׂאֲרִיכִים
 לְחֻתְכֶם לְחֻתִּיכוֹת קִטְנוֹת, וּבְכֵן עֲבַד אֶצְלִי וְאֵתֵן לָךְ אַחַר כֵּן
 לְאֹכֵל עֲבוֹר עֲבוֹדְתְךָ, בְּלִית בְּרִיחַ עֲבַד אֶצְלוֹ הָעֲנִי עֲבוֹדָה
 מִפְּרֻכַת זוֹ, בְּשִׁסִּים עֲבוֹדְתוֹ אָמַר לוֹ הָעֲשִׂיר שְׂיֻפְנָה לְבֵית שְׂכֵנוֹ
 הָעֲשִׂיר הַנִּדְבָן הַשׁוֹכֵן בְּבִגְנֵן וְשֵׁם יִתְּנוּ לוֹ מְבַקְּשׁוֹ, הֲלֹךְ הָעֲנִי

לְתַמּוֹ לְבֵית הַכְּנָסֶת הָאוֹרְחִים, כִּי סָבַר שֶׁהַעֲשִׂיר שְׁעֶבֶד אֶצְלוֹ
 מִשְׁלֵם עֲבוֹר אֲכִילָתוֹ, וְתַכְּף בְּהַכְּנָסוֹ קָבְלוֹ הַעֲשִׂיר בְּעַל הַצְּדָקָה
 בְּכַבּוֹד גָּדוֹל וְנָתַן לוֹ לֶאֱכֹל בְּדַרְכּוֹ, בְּאִמְצַע הָאֲכִילָה שָׁמַע
 הַמְּכַנִּים אוֹרַח אִיךָ שֶׁהֵעֵנִי מִתְּאַנַּח וְאוֹמֵר: אֲנִי עֲבֹדְתִי הַיּוֹם
 קֹשָׁה, שְׂאֵלוֹ הַמְּכַנִּים-אוֹרַח עַל עֶסֶק עֲבוֹדָתוֹ, וְסִפֵּר לוֹ כֹּל
 הַמַּעֲשֵׂה שֶׁעֲבַד אֶצְלֵ הַשֶּׁכֶן וְשָׁלַח וְתַמּוֹרַת עֲבוֹדָתוֹ לֶאֱכֹל פָּאן,
 נִעְנָה לוֹ הַמְּכַנִּים אוֹרַח וְאוֹמֵר לוֹ: "רַבִּי יְהוּדִי, עֲבֹדֶת בְּחֻנָּם וְאַתָּה
 אוֹכֵל בְּחֻנָּם". (שם א-רעג).

הַמְלֶךְ וְהַבֵּן שְׂרָרָה

וְזֶה הָאִישׁ שֶׁבָּנָה אוֹתוֹ מְאֹד בְּסִטְנָבּוּל גִּפְטֵר מִיַּד בְּבִיאתוֹ לְבֵיתוֹ
 וְשָׂאֵל הָאִישׁ הַנַּ"ל שְׂתִיָּה עִמּוֹ אֶת רַבְּנוֹ וְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָּה: הֲלֹא
 בְּתִיב גַּם עָנוּשׁ לְצַדִּיק לֹא טוֹב? וְהַשִּׁיב לוֹ מְשָׁל עַל זֶה: שְׂתִיָּה
 מְלֶךְ אֶחָד, וְאַהֲב אֶחָד מִפְּנֵי הַשְּׂרָרוֹת וְחֶבֶב אוֹתוֹ, וְקָרְבוֹ בְּכָל
 מִיָּנִי אֲהַבָּה וְחֶבֶב וְאַחֲרֵיכֶן בְּשִׂחַגְדִּיל, הֵעִז נָגַד הַמְּלֶךְ, וְאָמַר
 הַמְּלֶךְ: תִּדְעֵ, שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׂאֵנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ מְאֹד, אֵף-עַל-פִּי-כֵן
 אִי אֶפְשֶׁר לִי לְעֵבֵר עַל דַּת וּמִשְׁפָּט הַמְּלָכוֹת וּמִשְׁפָּטְךָ חֲרוּץ
 לְמִיתָה וְתַכְּף צְוֹת הַמְּלֶךְ לְסִגְרוֹ בְּכַבְּלֵי בְּרוֹל וּנְתַנּוּ בְּבֵית הַסֶּחֶר.
 וְהַתְּחִיל זֶה הַבֵּן שְׂרָרָה לְצִיר בְּדַעְתּוֹ תִּסְוָרִים שְׁלוֹ שְׂתִיָּה לוֹ מִן
 הַמִּיתָה, וְרָאָה שֶׁצָּעְרוּ לֹא יִמְשֶׁךְ זְמַן תְּרַבָּה כִּי-אִם עַד שְׂתִיָּתְרַג
 אֲבָל בְּשִׂחַתְחִיל לְצִיר בְּדַעְתּוֹ צָעַר הַמְּלֶךְ, רָאָה שֶׁצָּעַר הַמְּלֶךְ

יגדל מאד כי צער המלך יהיה תמיד כי הוא יודע שהמלך אוהב אותו מאד ויהיה לו געגועים גדולים אחריו, וצער גדול מאד לעולם והיה לו רחמנות על צער של המלך יותר מצערו וחשב מחשבות איד להציל את המלך מצערו ונתישב כך: הלא בושה חשובה כמו מיתה.

וצוה להשר של התפיסה להכניסו לפני המלך ואמר אל המלך: האמת ידעתי כי צערך גדול מצערי אך אי אפשר לך לעבור על חק ודת המלכות כבן זאת העצה היעוצה, שתסבב תחבולות, שיבייש אחד אותי פרבים, והבושה חשובה כמו מיתה. על-כן תראה להוציא מהשבויים גזלן אחד שדינו להרגה, ואני אתגרה בו עד שיכעס עלי ויבזה אותי ויבה אותי פרבים, וניגע לי מזה בושה גדולה, ויהיה נחשב כמו מיתה ואחר-כך יקחו את הגזלן החיב מיתה בלא זה ומיתוהו פרינו והעולם יהיו סוברים שבשביל שפנה עבד המלך החביב נהרג, ולא יתחלל כבוד המלכות והעבד שלו. כך לפעמים אחד מבנה את הצדיק ובאמת הוא עושה טובה גדולה להצדיק, כי מכפר לו על זה מה שהיה חיב להסתלק, ונתחלה על בושה זו, אך אף-על-פי-כן אין זה כבוד שמים שלא לקח נקמה מזה שפנה עבד המלך החביב לו מאד ולענש את זה שפנה את הצדיק בשביל זה גם-כן לא נחא קמה, כי גם ענוש לצדיק לא טוב, על-כן הוא יתברך מסבות מתהפך, ומעמיד על הצדיק איש בנה

מִשְׁלִים

קסט

שְׁהוּא חֵיב מִיתָה וְעֵנֵשׁ מִכְּבָר וּמִזְמָנָם שְׁנֵיהֶם לְפָנֶיךָ אַחַד, וְזֶה
מִכּוֹה אֶת הַצְּדִיק, וְהַצְּדִיק נִפְטָר בְּזֶה מִן דִּינֵוּ כִּנְ"ל וְזֶה הָאִישׁ
נִעְנֵשׁ אַחַר כֵּךְ וְנִתְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם שְׂכָשְׁבִיל כְּבוֹד הַצְּדִיק נִעְנֵשׁ
וּבְאַמַּת 'נִבְרָא קְטִילָא קְטִיל' כִּי כְּבָר הוּא חֵיב עֵנֵשׁוּ מִקִּדְמָה.
"וְדַרְכֵי ה' יִשְׂרִים" (הוֹשֵׁעַ י"ד-י), "וְלֹא עֲזָלְתָּה בּוֹ" (תְּהִלִּים צ"ב-טז)

(שְׁבַחֵי הַר"ן כַּט).

למי מהש לש מניע שֶׁכֶּר יוֹתֵר

פעם אֶחָד שָׁלַח מֶלֶךְ אֶחָד שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים לְמַדִּינָה עִם דְּבַר סֵתֵר לְמֶלֶךְ אֶחָד וְהֵם עָבְרוּ בְּתוֹךְ הַמְּדִינוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם חוֹלְקִים עַל הַמֶּלֶךְ.

וְהָרִאשׁוֹן נָהַג עֲצֹמוֹ בְּחֻכְמָה, וְהָעֲלִים הִעֲנִין לְגַמְרֵי, וְעָבַר הַמְּדִינָה וְלֹא הִכִּינוּ כָּלֵל שְׂיִישׁ לוֹ דְּבַר סֵתֵר. וְהַשְּׁנַי עָבַר לְשָׁם, וְעָמְדוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה עַל הַדְּבָר, וְהִכִּינוּ שְׂיִישׁ לוֹ דְּבַר סֵתֵר וְתָפְסוּ אוֹתוֹ שְׂיִגִּיד לָהֶם, וְעָשָׂה בְּחֻכְמָה אוֹ בְּגִבּוֹרָה וְנִמְלֵט מִיָּדֵם הַשְּׁלִישִׁי עָבַר שָׁם וְעָמְדוּ עָלָיו גַּם-כֵּן, וְהִכִּינוּ בוֹ שְׂיִישׁ לוֹ סוֹד, וְתָפְסוּ אוֹתוֹ, וְהָיוּ מְעַנִּים אוֹתוֹ בְּכַמָּה וּבְכַמָּה עֲנוּיִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְכָל מַה שֶׁעָשׂוּ לוֹ עֲנוּיִים וְיִסּוּרִים וְצָרוֹת גְּדוֹלוֹת וְהוּא לֹא הִגִּיד דְּבַר וְעָמַד בְּנִסְיוֹן וְלֹא גָּלָה הַסּוֹד עַד אֲשֶׁר רָאוּ שְׂאִין

מוֹשָׁלִים

קעא

מוֹעִיל לוֹ שׁוֹם דְּבָר וְהַנִּחוּהוּ (כִּי חָשְׁבוּ מִסְתַּמָּא אִינוּ יוֹדְעַ כְּלָל)
וְעָבַר וּבָא לְהַמְלִיךָ.

וְהָיוּ חוֹקְרִים לְמִי מִהַשְׁלֵשׁ הַנַּ"ל מִגִּיעַ שָׂכָר יוֹתֵר קִצְתָם אָמְרוּ,
לְהִרְאֵשׁוֹן מִגִּיעַ יוֹתֵר, שְׁעֵשֶׂה בְּחֻבְמָה לְהַעֲלִים לְגַמְרֵי
קִצְתָם אָמְרוּ, לְהַשְׁנִי מִגִּיעַ יוֹתֵר שְׂכָבָר עָמְדוּ עַל דַּעְתוֹ
וְאַף־עַל־פִּי־בֵן נִמְלֵט מֵהֶם בְּחֻבְמָתוֹ וְכוּ' פַּנ"ל. אָמַר הַמְּלִיךְ:
לְהַשְׁלִישֵׁי מִגִּיעַ שָׂכָר יוֹתֵר מִכֻּלָּם, כִּי כָבֵד נִתְפַּס בְּמַצּוּדָתָם
וּבְנֻדָּאֵי גַם הוּא הָיָה רוֹצֵה לְהַעֲלִים אֶדְ לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ, וְנִתְפַּס
בְּיָדָם וְעָנּוּ אוֹתוֹ וַיִּסְרוּ אוֹתוֹ בְּיַסּוּרִים וְעֲנֻיִים פְּאִלוּ שְׂאֵם הָיָה
מִנְּגָלָה סוּד אַחֲרָה הָיוּ תְּכַל רְצִים אַחֲרָיו, וְאַף־עַל־פִּי־בֵן עָמַד
בְּנִסְיוֹן כְּזֶה וְלֹא גָלָה דְּבָר עַל בֵּן מִגִּיעַ לוֹ שָׂכָר יוֹתֵר מִכּוּלָּם
(וְהַנְּמֹשֵׁל מוֹבֵן קִצְתָּ מְעַט לְמַכְבִּינִים.) (שִׁבְחֵי הַר"ן לוֹ).

מה אני אוֹחֵז?

הַיֵּצֵר הָרַע דּוֹמָה כְּמוֹ מִי שֶׁהוֹלֵךְ וְרֵץ בֵּין בְּנֵי-אָדָם, וְיָדוּ סְגוּרָה
 וְאִין אָדָם יוֹדֵעַ מַה בְּתוֹכָהּ וְהוּא מְרַמֶּה בְּנֵי אָדָם וְשׂוֹאֵל
 לְכָל אֶחָד, מַה אֲנִי אוֹחֵז? וְלְכָל אֶחָד נִדְמָה כְּאִלוֹ הוּא אוֹחֵז מַה
 שֶׁהוּא מְתַאָּוֶה, וְעַל-כֵּן הַכֹּל רָצִים אַחֲרָיו כִּי כָל אֶחָד סוֹבֵר שֶׁיֵּשׁ
 בְּיָדוֹ מַה שֶׁהוּא חֲפִיץ, וְאַחֲרֵכֶּךָ הוּא פּוֹתֵחַ אֶת יָדוֹ וְאִין כָּה פְּלוֹם
 כְּמוֹ בֶן מִמֶּשׁ הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁהוּא מְרַמֶּה כָּל הָעוֹלָם וְהַכֹּל רָצִים
 אַחֲרָיו וּמְרַמֶּה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד עַד שֶׁנִּדְמָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
 כְּאִלוֹ יֵשׁ בְּיָדוֹ מַה שֶׁהוּא חֲפִיץ כָּל אֶחָד כְּפִי שְׂמִוּתוֹ וְתַאָּוְתוֹ
 וְאַחֲרֵכֶּךָ בְּסוּף הוּא פּוֹתֵחַ אֶת יָדוֹ וְאִין כָּה פְּלוֹם כִּי אִין מִי
 שֶׁיִּמְלֵא תַאָּוְתוֹ אֶצְלוֹ.

מְשָׁלִים

קעג

גַּם נְדָמוּ כָּל הַתְּאֻוֹת שֶׁל הָעוֹלָם כְּמוֹ עֲמוּדֵי אֹרֶךְ הַנְּכַנְסִין בְּבֵית
מִן אֹרֶךְ תַּחֲמָה בְּנִרְאָה בְּחוּשׁ שֶׁהֵם נְדָמִין לְעֲמוּדִים מִתַּמַּת
הַזְּרִיחָה שֶׁל תַּחֲמָה, וּבְאֵלוֹ רוֹצִים לְתַפֵּס אוֹתָן הָעֲמוּדֵי אֹרֶךְ
שֶׁתּוֹפְסִים וְחוֹמְפִים וְאֵין בְּתוֹךְ תֵּיד כְּלוּם כֶּךָ הֵם כָּל הַתְּאֻוֹת
שֶׁל עוֹלָם תְּהִה. (שיחות הר"ן ו).

הבן האב והנענועים

מעלת הזוכה להבן מעות לצדיקי אמת היא גדולה ויקרה מאד מאד. למשל בן שנתרחק מאביו והבן יש לו גענועים גדולים מאד לאביו ובן האב יש לו גענועים גדולים לבנו, לימים נתישב בדעתו האב לילך ולפע לבנו ובן הבן נתישב גם כן לילך ולפע לאביו והלכו ונסעו זה לזה, וכל מה שנתקרבו יותר נתגדל ביותר הנענועים שלהם, והיו הולכים ונוסעים זה לזה דהינו האב להבן והבן להאב, עד שנתקרבו ולא היה ביניהם כראם שתי פרסאות לכד והבין האב בגדל הנענועים שלו, שאם יניח עצמו להיות נמשך אחר הנענועים לא יהיה לו פת לסבל עוד הנענועים של אלו השתי פרסאות, ובן הבן הבין גם כן שאין לו עוד פת לסבל הנענועים של אלו השתי פרסאות האחרונות

מִשְׁלִים

קעה

וְאִם יִמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ אַחֲרֵיהֶם תִּנְצֵא נַפְשׁוֹ חֵם וְשָׁלוֹם וַיֵּשְׁבוּ עֲצָמוֹן
לְהַשְׁלִיךְ לַגְּמְרֵי כָּל הַנְּעֻנְוִיעִים וּלְהַעֲבִירָם מִדַּעְתָּם. בְּתוֹךְ כֵּךְ, כָּא
אֶחָד עִם עֲנָלָה וְחֲטָף אֶת הַבֶּן וַהֲבִיאוֹ לְאָבִיו בְּמַהֲרֹת גְּדוֹל,
כַּמָּה תִּעֲנוּג נִפְלָא וְעֲצוּם גָּרַם זֶה הָאִישׁ שֶׁהֲבִיֵּא אֶת הַבֶּן לְהָאֵב
שֶׁהָיָה לָהֶם נְעֻנְוִיעִים כְּאֵלֶּה.

וְכֵן הַצְּדִיק שֶׁהוּא בֵּן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְחַמֵּת מְסוּךְ הַמַּבְדִּיל
נִתְרַחַק מֵאָבִיו יִתְבָּרַךְ וַיֵּשׁ נְעֻנְוִיעִים כְּכֹכֹב לְשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְכֵן
לְהַצְּדִיק לְחֹזֵר וּלְהַתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹךְ שֶׁהֵם מִתְקַרְבִּים
זֶה לָזֶה עַד שֶׁהִגִּיעוּ סְמוּכִים זֶה לָזֶה וְאִין פִּינִיָּהֶם רַק הֶרְחַק מְעַט
כַּנ"ל, וַהֲבִינּוּ שֶׁלְגַדְל הַנְּעֻנְוִיעִים אִי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל עוֹד וְהַסְפִּימוּ
לְהַשְׁלִיךְ הַנְּעֻנְוִיעִים מִדַּעְתָּם, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אָמַר: הֵאֵם אִין לוֹ
רַק עֶסֶק זֶה? הֲלֹא יֵשׁ לוֹ כַּמָּה וְכַמָּה עוֹלָמוֹת וְכוּ'?! וְכֵן הַצְּדִיק
אָמַר בְּרַעְיוֹ: וְכִי אִין לוֹ רַק זֹאת? (דְּהִינּוּ נְעֻנְוִיעִים הַנ"ל) הֲלֹא
יֵשׁ כַּמָּה עֲבָדוֹת אַחֲרוֹת שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת כַּגּוֹן צִיּוּת וְתַפְלִין וְשִׁאֵר
מִצְוֹת?! וְהַסְפִּימוּ לְהַעֲבִיר הַנְּעֻנְוִיעִים מִדַּעְתָּם בְּתוֹךְ כֵּךְ כָּא אִישׁ
יִשְׂרָאֵלִי אֶחָד עִם עֲנָלָה וַהֲבִיֵּא לְהַצְּדִיק פְּרִנְסָה וְעַל-יְדֵי-זֶה קָרְבוֹ
וַהֲבִיאוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כִּי "צְדִיק אוֹכֵל לְשׁוֹבַע נַפְשׁוֹ" (מִשְׁלֵי י"ג-כה)
וְזֶה בְּחִינַת "וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת נַפְשׁוֹ" (ישעיה נ"ח-יא). וְנִמְצָא
שֶׁהַצְּדִיק הַגְּדוֹל הָאֱמֵתִי זוֹכֵה עַל-יְדֵי פְּרִנְסָתוֹ וְאֹכֵלֶתוֹ לְבְּחִינַת
אוֹרוֹת הַצַּחְצְחוֹת, וְעַל-יְדֵי אֵלוֹ הַצַּחְצְחוֹת נִתְבַּטַּל מְסוּךְ הַמַּבְדִּיל
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַרֵּב הַצְּדִיק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. נִמְצָא כַּמָּה וְכַמָּה

תענוג גרם זה האיש שיהביא פרנסה להצדיק האמתו שעל-ידי-
זה הוא ימביא ומקרב את הצדיק להשם יתברך כנ"ל. (שיחות הר"ן
בר).

הַחֲבִיּוֹת הַנְּקוּבִים

אֶצֶל הָעוֹלָם הַשְּׂכָחָה הִיא חֶסְרוֹן גָּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם אֲבָל בְּעֵינַי יֵשׁ
 בַּהֲשָׁחָה מֵעֵלָה גְּדוּלָה, כִּי אִם לֹא הִיְתָה שְׂכָחָה, לֹא הָיְתָה
 אֲפָשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר בְּעִבּוּדַת ה' אִם הָיְתָה זֹכֵר כָּל מַה
 שְׁעָבַר לֹא הָיְתָה אֲפָשָׁר לוֹ לְהָרִים אֶת עֲצָמוֹ לַעֲבֹדְתוֹ יִתְפָּרֵף
 בְּשׁוּם אִפְסָן, גַּם הָיוּ מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם מְאֹד כָּל הַדְּבָרִים
 שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, אֲבָל עֲבָשׁוּ עַל-יְדֵי הַשְּׂכָחָה נִשְׁכַּח מַה שְׁעָבַר.
 וְאֶצֶל הַדְּרָךְ שָׂבֵל מַה שְׁעָבַר וְהִלָּךְ, נִפְסַק וְהוֹלֵךְ לְחִלּוּטִין וְאִינוֹ
 חוֹזֵר בְּדַעְתּוֹ עוֹד כֵּלָל וְאִינוֹ מְבַלְבֵּל כֵּלָל עֲצָמוֹ עוֹד בְּמַה
 שְׂכָבַר עָבַר וְהִלָּךְ וְכוּ'. וְעַנְיָן זֶה הוּא דְרָךְ עֲצָה מוֹכַח גְּדוּלָה
 מְאֹד בְּעִבּוּדַת ה', כִּי עַל-פִּי רַב יֵשׁ לְהָאָדָם בְּלִבּוֹלִים רַבִּים
 וְעַרְבוּב הַדַּעַת מְאֹד מִמֶּה שְׁחִלְףָה וְעָבַר בְּפֶרֶט בְּשִׁעַת הַתְּפִלָּה,

שָׂאוּ בָּאִים עָלָיו כָּל הַבְּלִבּוּלִים וּמַעֲרָבִים וּמַעֲקָמִים אֶת דַּעְתּוֹ
 מִמָּה שֶׁבָּכַר עֲבַר לְפָעָמִים יֵשׁ לוֹ בְּלִבּוּלִים מֵעֲנִין הַמְּשֵׂא-וּמַתֵּן
 שָׁלוֹ וְעֶסְקֵי בֵּיתוֹ וּכְיוּצֵא, בְּאֲשֶׁר כִּי לֹא טוֹב עָשָׂה בְּעֲנִין זֶה
 וּכְיוּצֵא וְכִּי תִּהְיֶה צָרִיד לַעֲשׂוֹת וּכְיוּצֵא כְּזֶה הַדָּבָר וַיֵּשׁ שָׂמַכְ לְבָלִים
 אוֹתוֹ בְּעֵת עֲבוֹדָתוֹ בְּתוֹרָה אוֹ בְּתַפְלָה וּכְיוּצֵא, בְּהַפְּנָמִים שֶׁפָּגַם
 מִקִּדְּם בְּאֲשֶׁר שֶׁבְּעֲנִין זֶה לֹא עָשָׂה כַּחֲנִן נִגְדוֹ יִתְּבַרֵךְ וּכְיוּצֵא כְּזֶה
 הַרְבֵּה מְאֹד בְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל אָדָם בְּעֲצָמוֹ, עַל-כֵּן הַשְּׂכֵחָה הִיא
 עֲצָה טוֹבָה גְּדוּלָּה מְאֹד לָזֶה, שֶׁתִּכַּף וּמִיד שְׂחוּלָף וְעוֹבֵר הַדָּבָר,
 יַעֲבִיר וַיִּסְלַק אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וַיִּסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרֵי וְלֹא
 יִתְחִיל לַחֲשֹׁב עוֹד בְּמַחְשְׁבֹתָיו בְּעֲנִין זֶה כִּלְל וְהֵכֵן הַדָּבָר הַיָּטֵב,
 כִּי הוּא דָּבָר גְּדוּל מְאֹד. וְאִיתָא בְּסִפּוּרִים שֶׁבְּשִׁבְלִיל זֶה נִתֵּן
 הַשְּׂכֵחָה כִּדִּי שֶׁתִּהְיֶה הַתּוֹרָה תְּכִיכָה עַל לוֹמְדֶיהָ תָּמִיד בְּשַׁעֲהַ
 הַרְאֵשׁוֹנָה, כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׂכֵחָה בְּשַׁחוּזָר וּבָא וְלוֹמֵד אֶפְלוּ מִה
 שֶׁבָּכַר לְמַד, הוּא אֶצְלוּ בְּחִדְשׁוֹת וְחִבִּיב עָלָיו. וְאִיתָא מְשַׁל עַל
 הַלוֹמֵד וְשׁוֹכַח שֶׁשָּׂכְרוּ אַנְשִׁים לְמִלְאֵת חֲבִיזוֹת וְהַחֲבִיזוֹת הָיוּ
 נְקוּבִים וְכָל מַה שֶׁהָיוּ שׁוֹפְכִין לְתוֹךְ הַחֲבִיזוֹת נִשְׁפָּךְ לַחוּץ.
 וְהַטְּפָשִׁים אָמְרוּ, הוּאִיל וְחוּזָר וְנִשְׁפָּךְ לַחוּץ, לָמָּה לָנוּ לִיגַע
 וְלְמִלְאֵת מֵאַחַר שֶׁאַחַר-כֵּן נִשְׁפָּךְ?! אֲבָל הַחֲכָם אָמַר מַה לִּי
 בְּזֶה? הֲלֹא פּוֹרְעִין לִי עַל הַיּוֹם, וְשָׂכְרִי לֹא יִקָּפַח מִכָּל יוֹם וַיּוֹם,
 כִּי אֲנִי מְשַׁכֵּר לְיָמִים וּמַה לִּי אִם נִשְׁפָּךְ? כֵּן אִתְּ-עַל-פִּי שֶׁשׁוֹכַח
 לְמוֹדוֹ, שָׂכְרוּ לֹא יִקָּפַח מִכָּל יוֹם וַיּוֹם וְדַע שֶׁלְעֵתִיד מוֹכִירִין אֶת

מְשָׁלִים

קעט

הָאָדָם כָּל מָה שְׁלָמֵד אֵף אִם שָׁכַח גַּם בְּנֵי אָדָם הַשּׁוֹמְעִים
הַתּוֹרָה שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְאִינָם מְבִינִים אוֹתָהּ, לְעֵתִיד בְּעוֹלָם
הַבָּא יִבְיֵנוּ כִּי עֵקֶר הַתּוֹרָה הִיא לְהַנְשָׂמוֹת, שְׁבָעוֹלָם הַבָּא יִהְיוּ
הַנְשָׂמוֹת בְּקִיָּאִים וּמְשִׁינִים הַיָּטִב אֶת הַתּוֹרָה שְׁלָמֵד וְשָׁמַע הָאָדָם
בְּעוֹלָם הַזֶּה אֲשֶׁרֵי תִּמְבֹּלָה יָמָיו בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה הַרְבֵּה. (שיחות
הר"ן בו).

המים צלולים

מה ששואדם מתחיל לבנם בעבודת השם ולהתקרב לצדיק
 האמת באים עליו הרהורים ובלבולים גדולים, זה כמו
 למשל בלי מים שמתחלה נראה באלו המים צלולים ואחר־כך
 פשוטותיו ומעמידין המים אצל האש ומתחיל להתפשט, ואז
 מתבלבל המים ומעלה הרתיחה כל הפסלת שהיה במים ועולה
 כל הפסלת למעלה וצריך שייעמד אחד להסיר חלאת ופסלת
 המים בכל פעם ומתחלה נדמה באלו המים צלולים לגמרי
 ואחר־כך נראה הפסלת שבמים העולה בכל פעם למעלה, ואז
 בשמסירין בכל פעם חלאת ופסלת המים אזי אחר־כך נשארין
 המים צלולים וזכים באמת בראוי. כמו כן ממש קדם שמתחיל
 האדם לבנם בעבודת ה' אזי השוב והרע מערבין בו ומחמת

מִשְׁלִים

קפא

שָׁהֵם מְעַרְבִים מְאֹד אֵין נִרְאֶה הַפְּסָלֶת וְהָרַע שָׁבוּ כָּלֵל, כִּי הֵם
מְעַרְבִים יַחַד לְגַמְרֵי הָרַע עִם הַטּוֹב, אִךְ אַחֲר־כֵּן כְּשִׁמְת־חֵיל
לְכַנֵּם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם וּמִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הָאֱמֶת אֲזִי מִתְחִיל לְהוֹדִיף
וּלְהִתְבַּרֵּר, וְאֲזִי עוֹלָה הַפְּסָלֶת וְהָרַע בְּכָל פֶּעַם לְמַעְלָה כְּמִשְׁלַל
הַנּוֹכַח לְעֵיל, וְצָרִיךְ שִׁינְעִמַד אֶחָד שְׂיִסִּיר מִפְּנֵי חֲלָאֲתוֹ וּפְסָלֶתוֹ
בְּכָל פֶּעַם וְאֲזִי יִשְׁאֵר אַחֲר־כֵּן וְךָ וְצָלוּל לְגַמְרֵי כְּאֱמֶת כְּרֵאוֹי הִיָּה
אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא הַפְּסָלֶת וְהָרַפֵּשׁ מִיַּד מְהֻאֲנָשִׁים שְׁתִּיוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת
מִתְחַלְּלָה וּנְתַקְרְבוּ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ אִךְ מַה יִּהְיֶה, אִם יִהְיֶה מוֹצִיא
הָרַפֵּשׁ יוֹצִיא הָרַפֵּשׁ עִם הַמַּחַ מֵאַחַר שְׁמַעְרֵב הַכֹּל יַחַד, עַל־כֵּן
הַהֲבָרַח לְהִיּוֹת מְתוּן עַד שְׂיִוְדִּבְךָ מְעַט מְעַט. (שיחות הר"ן ע"ט).

העני והעשיר

...וּסְפַר מִקֶּדֶם מַעֲשֵׂה מִשְׁנֵי אַנְשִׁים בְּנֵי הַנְּעוּרִים שָׁהִיו בְּעִיר
 אַחַת וְהָיָה בֵּינֵיהֶם אֲהָבָה וְהִתְקַשְׁרוּת גְּדוֹל פֶּעַם אַחַת
 רָאָה אֶחָד מֵהֶם בְּחִבְרוֹ שֹׁנְטָה מִדֶּרֶךְ הַיִּשָּׁר קִצָּת וְעָשָׂה אִיזָה
 דְּבַר שְׂלֵא כְּהִגֵּן וְחָשַׁב־מִקְרָה הוּא אַחֲר־כֵּן רָאָה אוֹתוֹ שֹׁעֲשֵׂה
 דְּבַר גְּרוֹעַ יוֹתֵר, שֹׁעֵבֵר עֲבָרָה מִמֶּשׁ, וְאִזּוֹ נִתְרַחַק מִמֶּנּוּ וְהִפְרִיד
 עֲצָמוֹ מֵאֹתוֹ. אַחֲר־כֵּן בְּרַבּוֹת הַיָּמִים בְּשִׁירְדוֹ מַעַל שְׁלַחַן חוֹתָנָם,
 שָׁנִיחָם, הִתְחִיל זֶה שֹׁעֵבֵר הָעֲבָרָה כִּנ"ל לְעֵלוֹת מַעְלָה מַעְלָה עַד
 שֹׁנְעֵשֵׂה עֲשִׂיר גְּדוֹל וְהַשְּׁנֵי הַנ"ל נִעְשֵׂה עֲנִי גְּדוֹל וְהָיָה זֶה בְּרַעְתּוֹ
 מִתְרַעַם תָּמִיד עַל מַדוּתָיו שֶׁל הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בִּי אָמַר בְּלִבּוֹ: הֲלֹא
 אֲנִי יוֹדֵעַ בְּעֲצָמִי שׁוֹהָ עֵבֵר עֲבָרָה וּמַדּוּעַ יִתְּנֵנוּ לוֹ גְּדֻלָּה כָּל־כֵּן.

מְשָׁלִים

קפג

פַּעַם אַחַת רָאָה בְּמָקוֹם אֶחָד שְׁהָיוּ עוֹמְדִים בַּת אַחַת וּמִשְׁמִיעִין
קוֹל וּמְקַשְׁקְשִׁין בְּמַעוֹת הַרְבֵּה, וְנִתְקַרְב אֲלֵיהֶם וְאָמְרוּ לוֹ:
אֵל תִּגַּע בְּזוֹת הַמַּעוֹת כִּי זֶה שִׁירָה לְאִישׁ הַנַּ"ל, הִינּוּ לְחַכְרוֹ הַנְּזַכָּר
לְעִיל, אָמַר: עֲבָשׁוּ הַגִּיעַ הָעֵת לְשֹׂאֵל וְשֹׂאֵל אוֹתָם מִדּוּעַ יִגִּיעַ לוֹ
מַעוֹת הַלֹּא בְּעִנְי רְאִיתִי שְׁעָבַר עֲבָרָה? הַשִּׁיבוּ לוֹ מִיּוֹם שִׁירְדְּתֶם
שְׂנֵיכֶם מֵעַל שְׁלַחַן חוֹתְנֵכֶם, מֵאִז חִבַּרְדָּה קִבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה וְקִבַּל
עַל עַצְמוֹ חֶק וְלֹא יַעֲבֹר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ אֶכְּל אֶתְּהָ אֵינְךָ
עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְעַל-כֵּן נֹתְנִין לְחַבַּרְדָּה מַעוֹת אֶת-עַל-פִּי שְׁעָבַר
עֲבָרָה כִּי 'עֲבָרָה מְכַבֶּה מַצּוֹת וְאִין עֲבָרָה מְכַבֶּה תּוֹרָה' (סוֹטָה כ"א)
'וְאִין "עֲבָרָה מְכַבֶּה" תּוֹרָה רְאִישֵׁי-תִבּוֹת מַעוֹת. (שיחות הר"ן קל"ז).

הקורי עכביש

עוד שמעתי מפי הנ"ל שפמה פעמים נכנס אליו ורצה לדבר
 עמו ולא היה יכול לפתח פיו לדבר לפניו מה שבלבו,
 ופעם אחת היה עומד ומשמשו, והיה ברעתו לדבר עמו מיד
 אבל לא היה יכול לפתח פיו כלל. ואחר כך צנה רבנו זכרוננו
 לברכה, שיושיט לו מנעליו לנעלם לכבוד שבת כי היה אז אחר
 יציאה מהמרחץ בערב שבת ואז בעת שהושיט לו מנעליו ענה
 רבנו זכרוננו לברכה, מעצמו ואמר לו: תרגיל עצמך לדבר לפני
 השם יתברך ואז תוכל אחר כך לדבר עמי גם בן.
 אחר כך בעת שזכה לדבר עמו, אז כשנכנס אליו ורצה גם בן
 לדבר והיה קשה עליו מאד לדבר, ענה רבנו זכרוננו
 לברכה ואמר: גבור אחד הנר מתניו לכפש חומה תזקה ואחר

מִשְׁלִים

קפה

כִּדְבַר בְּשֵׁבַע אֶל הַשַּׁעַר, הָיָה אֲרוֹנָה עַל הַשַּׁעַר מִטּוֹה מִקּוֹרֵי עֶבְרִישׁ שִׁפְתָם הַשַּׁעַר, וְכִי יֵשׁ שָׁמוֹת מְוָה שְׂיִהְיֶה חוֹזֵר מִמְלַחְמָתוֹ מִחֲמַת הַסְּתִימָה שֶׁל הַקּוֹרֵי עֶבְרִישׁ?! (וְהַנְּמִשָּׁל מוֹכֵן). וְאַחֲרֵי־כֵן אָמַר לוֹ: הָעֵקֶר הוּא הַדְּבַר שֶׁעַל יְדֵי הַדְּבַר יְכוּלִין לְכַבֵּשׁ הַכָּל וְלִנְצַח כָּל הַמְּלַחְמוֹת, וְאָמַר: אִם עַל פִּי שְׂיִכּוּלִין לְהַתְּבוֹדֵד בְּמַחְשָׁבָה, אֲבָל הָעֵקֶר הוּא הַדְּבַר. וּמִכֵּאָר הַנְּמִשָּׁל מִמִּילָא לְעֵנִין מַה שֶׁקְּנִישָׁה עַל הָאָדָם לְדַבֵּר לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ אוֹ לְפָנָי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים מַה שֶׁיִּבְלָבוּ וְכָל זֶה מִחֲמַת בּוֹשָׁה וּכְבוֹדוֹת שָׁלוֹ שְׂאִין לוֹ עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, בְּוַדָּאֵי הוּא שָׁמוֹת גָּדוֹל כִּי הֵלֵא הוּא רוֹצֵה לְכַבֵּשׁ בְּדַבּוּר מִלְחָמָה חֲזָקָה שֶׁהוּא מִלְחָמַת תִּיּוֹר, וְעֶבְרִישׁוֹ בְּשֵׁהוּא סְמוּךְ לְדַבֵּר, וְלְכַבֵּשׁ וּלְשַׁבֵּר חוֹמוֹת וְלִפְתַּח שַׁעֲרִים עַל יְדֵי הַדְּבַר, וּבְשִׁבִיל מְנִיעָה קִלְחָה מִחֲלִישוֹת דַּעְתוֹ וּכְיֹצֵא, יִמְנַע, חֵם וְשָׁלוֹם מִלְּדַבֵּר?! כִּי הֵלֵא הַמְּנִיעָה הוּאֵת נְחֻשָׁבֶת לְסְתִימָה שֶׁל קוֹרֵי עֶבְרִישׁ כְּנֶגֶד חוֹמוֹת שְׂרוּצָה לְשַׁבֵּר בְּדַבּוּר.

גַּם סֵפֶר לִי הָאִישׁ הַנִּלְשָׁן שֶׁרַבְּנוֹ צָוָה לוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ הַתְּבוֹדוֹת שְׂתֵי שְׁעוֹת בַּיּוֹם, שְׁעָה אַחַת שְׂיִלְךָ וְיִשְׁתַּוְּקַק וְיִכּוּן עֲצָמוֹ לְדַבֵּר, וְיַעֲרֹךְ לְבוֹ לְבָה, אַחֲרֵי כֵן יְדַבֵּר שְׁעָה אַחַת. (שיחות הר"ן רלב).

תְּדַאקְטִיר תְּגֵדוּל

לְעֵינֵי סְפוּרֵי דְבָרִים שֶׁל הַצְדִּיק הָאֵמֶת. לְמִשָּׁל: רוּפָא שְׁנַחֲלָה
וְהִכָּרַח לְמִסַּר אֶת עֲצָמוֹ לְיַד תְּדַאקְטִיר תְּגֵדוּל, וְהָרוּפָא
רוּצָה שְׂיִתֵּן לוֹ רְפוּאוֹת כְּפִי מַה שֶּׁהוּא יוֹדֵעַ, לְהוֹצִיא לוֹ שֵׁן
וּלְגַלְחוֹ, אֲבָל תְּדַאקְטִיר יוֹדֵעַ רְפוּאוֹת יְקָרִים וְחֲשׂוּבִים שְׂצָרִיךְ
לִתֵּן לוֹ. בֵּן יוֹדֵמֵן, שְׂיָבֹא אִישׁ לְהַתְלַמֵּד־חֶכֶם וְצַדִּיק תְּדוּר,
שֶׁהוּא רוּפָא תְּלִי הַנְּפֹשׁוֹת, וְרוּצָה שְׂיִתֵּן לוֹ הַצְדִּיק רְפוּאוֹת, תִּינּוּ
הַנְּהַגוֹת וּדְרָכִים, כְּפִי מַה שֶּׁהוּא יוֹדֵעַ; אֲבָל כְּאַמֶּת הַצְדִּיק יֵשׁ
לוֹ רְפוּאוֹת וּדְרָכִים יִשְׂרָיִם, שְׂצָרִיךְ לְהַנְהִיגוֹ לְרְפוּאוֹתָו. וְהַנְּהַ
לְפַעֲמִים תִּהְיֶה לִתֵּן לְהַחֲוֹלָה אִיּוֹת סָם, אֲשֶׁר אִם יִתְּנוּ לוֹ הַסָּם
בְּעֲצָמוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא, יָמוּת הַחֲוֹלָה בְּלִי סָפֵק, עַל־כֵּן תִּהְיֶה לְעָרֵב
הַסָּם בְּדְבָרִים אֲחֵרִים.

מְשָׁלִים

קפו

בֵּן יֵשׁ אַנְשִׁים שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת לָהֶם פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה הַצָּרִיף
לְרִפּוּאָתוֹ, כִּי הַתּוֹרָה הִיא רְפוּאָה, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (מִשְׁלֵי ג):
רַפְּאוֹת תְּהִי לְשִׁרְדִי; כִּי בְּהַתּוֹרָה יֵשׁ שְׁנֵי כַחוֹת: סֵם חַיִּים וְסֵם
מָוֶת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְכַרוֹנָם לְבִרְכָה (יוֹמָא עב): וְזָכָה נַעֲשֶׂה
לוֹ סֵם חַיִּים; לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם הַמָּוֶת. וְעַל־כֵּן אִם יֵאמְרוּ
לוֹ הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ כְּמוֹ שְׂהִיא, יָמוּת בְּלִי סִפְקָא, כִּי אֶצְלוּ, שְׂלֹא
זָכָה, נַעֲשֶׂה סֵם מָוֶת, עַל־כֵּן הִתְחַרַּח לְהַלְבִּישׁ לוֹ פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה
בְּדַבְרֵי תּוֹרָה אֲחֵרִים. וְלַפְעָמִים גַּם זֶה אֵינּוּ יָכוֹל לְקַבֵּל, אִף אִם
יְלַבִּישׁוּ בְּדַבְרֵי תּוֹרָה אֲחֵרִים, עַל־כֵּן מְלַבִּישִׁין הַתּוֹרָה בְּסִפּוּרֵי
דְּבָרִים חִיצוֹנִיִּים, לְמַעַן יוּכַל לְקַבֵּל הַרְפּוּאָה הַגְּנוּזָה שָׁם, כִּי גַם
הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ מְלַבֶּשֶׁת עֵתָה בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מִחֲמַת שְׂלֹא
הָיָה אֶפְשָׁר לְמַסְרָהּ כְּמוֹת שְׂהִיא: (לְקוּטֵי מוֹחַר"ן קסד).

מי שרוצה כבוד, הוא שוטה

מי שרוצה כבוד, הוא שוטה. כי למשל, שר גדול שלח פקיד לעיר אחד מהעירות שלו למקום רחוק, והפקיד הנ"ל לקח לעצמו שם כל הכבוד, כי הערלים לא ידעו שהוא עבד השר, וסברו שהוא בעצמו השר, וכשהיו צריכים אליו היו נופלים לפניו, ונותנים לו כל הכבוד, והיו קוראים אותו עם כל הכנויים של כבוד השיבים להשר. פעם אחד בא השר בעצמו לשם, ובא הפקיד לפניו, ושאל לו על עסקי המדינה ומדוע אלו הערלים אינם עובדים עבודתם. וקרא לשומר אחד, ושאל אותו השר על עסק העיר, והערל השומר לא הכיר את השר, רק את הפקיד. ותבא נפל לרגלי הפקיד, וחלק לו כל הכבוד השיב להשר, והשיב לו על עסק שאלתו. אזי נתהפכו פני הפקיד

מְשָׁלִים

קפט

בְּשׁוּלֵי קַדְרָתָהּ, וְנִתְפַיֵּשׁ מְאֹד, כִּי אֵין בְּוִיוֹן גְּדוֹל מְוָה, שְׂבַעֲיָנִי הַשֵּׁר
נוֹתְנִים לוֹ כְּבוֹד תְּוָה.

כְּמוֹ בֶן עֶקֶר הַכְּבוֹד הוּא רַק מִתְדַבֵּר, כִּי אֵיבָר מִהָאָדָם, כְּגוֹן
יָד, אֵינָהּ יְכוּלָה לְחַלֵּק לוֹ כְּבוֹד, כִּי גַם אֵינִי נֹכַר בְּתֵיד
בְּעֶצְמָהּ תְּבִנִית הָאָדָם, וְכֵן אֶפְלוּ פְּנֵי הָאָדָם אֵינִי מֵיחָד לְהָאָדָם
בְּעֶצְמוֹ, כִּי נִמְצָא גַם תִּיהָ שְׂיֵשׁ לָהּ פְּנֵי אָדָם, כְּגוֹן קוֹת, וְאֵין זֶה
גְּדַר הָאָדָם, וְעַל-כֵּן אֵינִי מְקַבֵּל כְּבוֹד כִּי אִם מִתְדַבֵּר, שְׂפִוָה
מְבַדֵּל הָאָדָם מִחֵי. וְעַל-כֵּן, מֵאַחַר שְׂעֵקֶר הַכְּבוֹד הוּא בְּתֵיד, וְתֵיד
וְתֵיד הוּא הֵיכַל הַמְּלָךְ, כִּי "הֵיכַל" גִּימַטְרִיָּא "אֲדָנִי", בְּחִינַת
תְּדַבֵּר, כְּמוֹ שְׂפִתוֹב (תְּחִלִּים נֹא): אֲדָנִי שְׂפִתִי תִפְתָּח (ע' תִּקּוֹן יח);
אִם-כֵּן רוּצָה לְקַבֵּל כְּבוֹד בְּהֵיכַל הַמְּלָךְ, וְאֵין בְּוִיוֹן גְּדוֹל מְוָה,
כִּיְדוּעַ בְּחוּשׁ, שְׂפִוֵּדָאֵי יִתְפַיֵּשׁ הָעֶבֶד מְאֹד כְּשֵׁיחֲלָקוּ לוֹ כְּבוֹד
גְּדוֹל לְפָנֵי הַמְּלָךְ, כְּנֹזֵר לְעֵיל בְּמִשְׁלַח הַנֶּ"ל: (לְקוּמֵי מוּהַר"ן קַצֵּד).

היכלי התמורות

דע, שיש תדרי תורה. ומי שזוכה להם, כשמתחיל לתדש בתורה, הוא נכנס בתהדרים, ונכנס מתדר לתדר ומתדר לתדר, כי בכל תדר ותדר יש כמה וכמה פתחים לתדרים אחרים, וכן מאותן התדרים לתדרים אחרים, והוא נכנס ומטייל בכלם, ומלקט משם אוצרות וסגלות יקרות ותמורות מאד, אשרי חלקו. אבל דע, שצריך לזהר מאד לבל יטעה בעצמו, כי לא במהרה זוכין לזה, כי יש כמה וכמה חדושים שאינם באים משם, רק מהיכלי התמורות, כי את זה לעמת זה עשה אלקים. ואף שנדמה לאדם להשגה גדולה, אף-על-פי-כן גם שם יש חדושים נאים שנדמין להשגות.

מִשְׁלִים

קצא

וְגַם בְּזוֹת יֵשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת, כְּמוֹ, לְמִשְׁלֵי, בְּשִׁבוֹתֵבֵין תְּכַת אָדָם,
יִוֹדְעִין שְׂוֵה מְרִמּוֹ עַל דְּמוּת הָאָדָם, אֲבָל הוּא רַק בְּרִמּוֹ
בְּעֵלְמָא, כִּי אֵין כְּתוּב שֵׁם שׁוֹם צִיּוֹר הָאָדָם; וַיֵּשׁ שְׁמִצְרִין עַל
הַנִּיר צִיּוֹר הָאָדָם, וְשֵׁם נִגְלָה יוֹתֵר קִצְת דְּמוּת הָאָדָם; וַיֵּשׁ
שְׁמִנְסְרִין צִיּוֹר הָאָדָם מִחֲתִיכַת עֵץ, וְשֵׁם נִתְנַלָּה עוֹד יוֹתֵר צִיּוֹר
הָאָדָם; אֲבָל אִתְּעַל-פִּי-כֵן אֵין זֶה אָדָם מְמוּשׁ, רַק הָאָדָם בְּעֵצְמוֹ
הוּא הָאָדָם בְּאַמְתּוֹ; כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ כַּמָּה חֲדוּשִׁין שְׁל תּוֹרָה, שְׁהֵם
רַק כְּמוֹ פְּנִקָם וּכְמוֹ שְׁפּוֹתֵבֵין תְּכַת אָדָם לְבַר, כִּי הַתּוֹרָה הִיא
בְּחִינַת אָדָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (במדבר יט): זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם; וַיֵּשׁ
שְׁהוּא נִכְנָס לְפָנִים מְוָה, אֲבָל אִתְּעַל-פִּי-כֵן אֵין זֶה אָדָם כְּנִ"ל,
רַק כְּשׁוֹכֵין אֶל הַתּוֹרָה בְּעֵצְמוֹ, זֶהוּ בְּחִינַת אָדָם בְּאַמְתּוֹ, וְזֶהוּ:
זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם זֹאת הַתּוֹרָה דִּיקָא. מֵינַה, רַק זֹאת הַתּוֹרָה
הָאַמְתִּית הוּא בְּחִינַת אָדָם:

וְדַע, שְׁכָל אָדָם קָדָם שְׁמִשִּׁיג בַּתּוֹרָה הַשְּׁנָה שְׁל אַמְתּוֹ, צָרִיךְ
לִילֵךְ בְּהַכְרַח דְּרָךְ אֵלּוֹ הִיכְלוֹת הַתְּמוֹרוֹת, אֲבָל הַכָּלֵל
שְׁאַסוֹר לְטַעוֹת בְּעֵצְמוֹ לְסַכַּר שְׁכַכְר כָּא אֶל הַהֲשָׁנָה הָרְאוּי, כִּי
אִם יִסְכַּר כֵּן, יִשְׁאַר שֵׁם, חֵם וְשָׁלוֹם; אֲבָל כְּשִׁידַע שְׁעֵדִין לֹא
הַתְּחִיל לְכַנֵּס לְחֲדָרֵי תּוֹרָה הָאַמְתִּיִים, אֵין יִתְחַזַּק בְּעֵבוֹדַת הַשֵּׁם,
וְיִרְבֶּה בַּתְּפִלוֹת וְיִכְפֹּצֵיר, עַד שִׁיִּפְתְּחוּ לוֹ שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה בְּאַמְתּוֹ,
וְאֵז יִרְאֶה הַהַפְּרָשׁ.

ואפלו אם עשה עבודות ותעניתים וסגופים בשביל השם יתברך
 ואחר-כך וכה לחדושינו, אף-על-פי-כן אל יעמד על זה
 לספר שהם השגות של אמת הנ"ל, כי אפלו להדמיונות של
 היכלי התמורות צריך עבודות ותעניתים, ואפלו בתאוות עולם
 הזה יש דגמא לזה, כגון, למשל, בשעושיני שחוק וקומעדיע, אזי
 נוסע אחד ומכריו וחושב כל הדברים שיעשו על הקומעדיע,
 ואף שהוא תאנה לשמע, אף-על-פי-כן אין זה השחוק בעצמו.
 וכן בשבא להתדר שעושיני שם הקומעדיע, יש שם מציר על
 המבלא כל הדברים שיעשו שם, וגם זה אינו הדבר בעצמו.
 ואפלו בשבאים לשם לפנים, עומד לץ אחד ועושה במעשה
 קוף, וכל הדברים שעושה הפעל קומעדיע הוא עושה אחריו
 בליצנות, וגם זה אינו הדבר בעצמו, ועקר הוא השחוק בעצמו
 שעושיני שם. וכמו-כן תבין הנמשל מעצמו, כי יש מי שנדמה
 לו שנכנס לפנים ולפני ולפנים, ועדין עומד בחוץ לגמרי, כי לא
 התחיל להשיג השגה של אמת.

והצדיק הגדול מאד, אף בשזוכה להשיג השגות גדולות של
 הקרשה באמת, אף-על-פי-כן אינם נחשבים בעיניו
 לבלום, לגדל עצם הכרתו את גדלות הבורא יתברך. על-כן הוא
 משתדל ומתחזק בכל פעם, שיתחיל השם יתברך להראות לו
 אור התורה, כאלו לא התחיל להשיג כלל מימיו: (לקומי מוהר"ן

אין שום חומה בלל

...שְׁצַרְיָדֵי רַק לְקָרוֹת לֵה, בְּשִׁמְת־נִבְר עֲלֵיו תִּקְשִׁיא וְתִבְפִּירָה
בַּנ"ל.

וַיַּעֲיִן זֶה מַה שְּׁמִסְפָּרִים בְּשֵׁם תִּבְעַל-שֵׁם-טוֹב, וְכָר צַדִּיק
וְקָרוֹשׁ לְבָרָכָה, מְשָׁל, שְׁמֵלֶךְ אַחַד תִּנְיַח אוֹצֵר גְּדוֹל
בְּמָקוֹם אַחַד, וְסִבֵּב בְּאַחִיוֹת-עֵינַיִם בְּמָה וּכְמָה חוֹמוֹת סִבֵּב
הָאוֹצֵר, וּבְשִׁבְאוֹ בְּנִי-אָדָם לְאֵלוֹ תַחֲמוֹת, נִדְמָה לָהֶם שְׁהֵם
חוֹמוֹת מְמֹשׁ, וְקִשָּׁה לְשִׁבְרָם. וְקִצְתָם תִּזְרוּ תִּכְתָּ, וְקִצְתָם
שִׁבְרוּ חוֹמָה אַחַת, וּבָאוּ אֶל הַשְּׁנִיָּה, וְלֹא יָבִלוּ לְשִׁבְרָה,
וְקִצְתָם שִׁבְרוּ יוֹתֵר, וְלֹא יָבִלוּ לְשִׁבְרֵי הַנְּשִׂאָרִים, עַד שִׁבְא
תִּבְנֶן-מְלֶךְ, אָמַר: אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁכָל תַּחֲמוֹת הֵם רַק בְּאַחִיוֹת-עֵינַיִם,
וּבְאַמַּת אֵין שׁוּם חוֹמָה בְּלָל, וְהִלְדֵי לְבַטַח עַד שְׁעֵבֵר עַל

בָּלֶם. וּמִזֶּה יִבִּין הַמְשָׁכִיל הַנִּמְשָׁל מֵאֱלֹהֵי, עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת
 וְהַהֲסָתוֹת וּפְתוּיִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת חוֹמוֹת, שְׂיֵשׁ עַל אוֹצֵר
 שֶׁל יְרֵאת־שָׁמַיִם, שְׂבָאֵמֶת אֵינָם בְּלוּם. וְהַעֲקָר - לֵב חָזֵק
 וְאַמִּיץ, וְאֵז אֵינן לוֹ שׁוּם מְנִיעָה, וּבְכַרְט הַמְּנִיעוֹת בְּנִשְׁמִיּוֹת,
 בְּגוֹן מַחְמַת מָמוֹן אוֹ שְׂמוֹנֵעַ אוֹתוֹ אֲשֶׁתוֹ וּבְנָיו וְחוֹתָנָו אוֹ
 אָבִיו וְאִמּוֹ וְכוּ' וּבִיּוֹצֵא, הֵם בָּלֶם בְּטָלִים וּמְבַטְלִים לְמִי
 שֶׁלְּבֹו חָזֵק וְאַמִּיץ לְהַשִּׁים יְתִבְרָךְ, וְגַם אֲפִלּוֹ גְבוּרָה שֶׁל
 הַגְּבוּרִים, הוּא רַק מִחֻזֵּק וְאַמִּץ הַלֵּב, שְׂיֵשׁ לוֹ לֵב חָזֵק
 בְּיוֹתֵר לְרוּץ בְּקִשְׁרֵי הַמְּלַחְמָה, כְּמוֹבֵא בְּסִפְרֵים. (לקוטי מוהר"ן

ח"ב מ"ו).

הסוּם

הַצַּדִּיק הוּא מְבָרַח לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּעַד יִשְׂרָאֵל, וְהִינוּ בְּשִׂיּוּצָא
אֶחָד חוּץ לַשּׁוּרָה וּפּוֹרֵק עַל, אֲזַי הַצַּדִּיק מְבָרַח לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה בְּשִׁבְלֹו. עַל־פִּי מִשָּׁל, שִׁפְעָם אֶחָד נָסְעוּ שְׁנֵי בְּנֵי־אָדָם
עִם סוּם מְבֹהָל וּמְשֻׁנָּע, וְנִשָּׂא אוֹתָם הַסּוּם וְהַשְּׁלִיכֵם מִן הָעֲנָלָה.
וְעָמַד אֶחָד וְהִתְחִיל לְהַכּוֹת אֶת הַסּוּם בְּאַגְרוֹת, וְהִכָּה אוֹתוֹ
הַרְבֵּה. וְשָׁחַק מִמֶּנּוּ הַשֵּׁנִי וְאָמַר לוֹ: הֲלֹא אַתָּה מִכָּה אֶת יָדְךָ,
וַיִּמָּה תוֹעִיל לְהַסּוּם הַכָּאָה זֶה? רַק אַתָּה צָרִיךְ לִקַּח רְצוּעָה
שְׂמִינִין בָּהּ הַסּוּסִים, לְהַכּוֹת אוֹתוֹ. וְהִלֵּךְ וַעֲשֵׂה בְּךָ, וְלִקַּח רְצוּעָה
וְהִתְחִיל לְהַכּוֹת אֶת הַסּוּם. וְעָמַד הַסּוּם וְרָץ בְּבִהְלָה גְדוֹלָה,
וּבָרַח וְנִשָּׂא אוֹתָם וְהַשְּׁלִיךְ אוֹתָם לְתוֹךְ רֶפֶשׁ נְמִיט, וְהַסּוּם
בָּרַח לוֹ לְהִלֵּן. נִמְצָא, שְׁנֵים זֶה אֵינוֹ עֹצֵה טוֹבָה. וַיַּעֲצוּ אוֹתוֹ

שַׁיְעָשָׂה כָּךְ, שְׂיָקַח חֶבֶל יָפֶה, וַיִּקְשֶׁר אֶת הַסּוּם לְאַיִזָּה אֵילָן, וַיִּבֶה אֹתוֹ הַרְבֵּה, וַיִּבֶה יְלַמְדוּ לְהִיטִיב. וְעָשָׂה כָּךְ, וְהִבֶּה הַסּוּם הַרְבֵּה, וְנִתְּנָע. וְרָאָה, שְׁגָם זֶה אֵינוֹ עֹצֵה מִזְכָּה, כִּי אֵינוֹ כְּדָאי הַסּוּם כִּלּוֹ בְּעַד הַיְנִיעָה וְהַקְצָרֻוֹת שֵׁישׁ לוֹ עַל־יְדֵי הַתְּכָאָה, וְאֵין תְּקֵנָה לְסוּם כְּזֶה רַק לִירוֹת אֹתוֹ עַל־יְדֵי קִנְי־שְׂרָפָה, וְזֶה צַר לוֹ.

כָּךְ בְּשִׂאֲחָד יוֹצֵא לְחוּץ, וְאֵינוֹ מִתְּנַהֵג בְּשׂוֹרָה – אֵין יְכוֹלִין לְמַצֵּא עֹצֵה מִה לַעֲשׂוֹת לוֹ, כִּי הִיָּה אֶפְשָׁר לְהַעֲנִישׁ אֹתוֹ בְּעֲצָמוֹ אוֹ עַל־יְדֵי שְׂלִיחַ אוֹ בְּאֶפֶן אַחֵר, אֲךָ כָּל הַעֲנָשִׁים הֵם נוֹגְעִים לְהַצְדִּיק בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שְׁמַצִּינוּ אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁכָּבֵל צָרְתָם לוֹ צַר (ישעיה סג), כִּי הֵם חֶלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, וְעַל־כֵּן בְּשֵׁישׁ לָהֶם צָרָה, חֵם וְשָׁלוֹם, לוֹ צַר, כְּכִיבוֹל; כְּמוֹ־כֵן אֶצֶל הַצְּדִיק גַּם־כֵּן, כִּי גַם עֲנוּשׁ לְצְדִיק לֹא טוֹב (משלי יז), כִּי הַעֲנֵשׁ שְׁמַעֲנִישׁ אֶת אַחֵר, הוּא נוֹגֵעַ לְהַצְדִּיק בְּעֲצָמוֹ. (לקוטי מוהר"ן ח"ב סו).

סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ

בִּי בְּאַמֶּת, כָּל הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת קָלִים וּנְעִימִים לְעִשׂוֹתָם, כְּמוֹ
 שְׂפָתוֹב: "דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעִים" וְכוּ', וּמִן הַדִּין אֵין רְאוּי לְקַבֵּל
 עֲלֵיהֶם שְׂכָר, וְכֹל הַשְּׂכָר־טוֹב שִׁיתֵּן הוּא רַק מִתְּנַת־חֲנָם, כְּמוֹ
 שְׂפָתוֹב: "וּלְךָ ה' הַחֶסֶד כִּי אֵתָה תִשְׁלַם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ"; וְכֹל
 הַמִּצְוֹת הֵם רַק בְּחִינַת הַכְּנוּת, לְקַבֵּל עַל־יָדָם מִתְּנַת־חֲנָם מִמֶּנּוּ
 יִתְּבַרֵךְ, שֶׁהוּא הַשְּׂכָר שֶׁל אֹתָהּ הַמִּצְוָה. כְּגוֹן, לְמִשְׁל: עַל־יְדֵי
 שְׂאֵנו לֹבֶשֶׁת צִיצִית, עַל־יְדֵי־זֶה אָנוּ מְכִינִים עַצְמָנוּ לְהַתְּעַטֵּף
 בְּאוֹר הַצִּיצִית וְלִזְבוֹת לְחִלּוּקָא דְרַבָּנָן וְכוּ', וְכֵן עַל־יְדֵי מִצְוֹת
 תְּפִלִּין אָנוּ מְכִינִים עַצְמָנוּ לְהַתְּעַטֵּר בְּכַתְרֵי דְמַלְכָא, שֶׁהֵם אוֹרוֹת
 הַתְּפִלִּין בְּשֵׁרֶשֶׁם. כִּי בְּנֻדָּא, עַל־פִּי דִין אֵין מְנִיעַ לְהֶאֱדָם שְׂכָר
 נִפְלָא וְנֻדָּא כְּזֶה בְּשִׁבִיל צִיצִית וְתְּפִלִּין, שֶׁהֵם קָלִים וּנְעִימִים

לעשותם, וכל השָׁכַר שִׁיבְכַל עֲבוֹרָם הוּא רַק מִתְּנַת־חֲנָם; רַק
 שְׁתֵּשֵׁם יִתְּבַרַךְ בְּרַחֲמָיו חֲמַל עָלֵינוּ, וְצֹנָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת בְּזֶה
 הָעוֹלָם אֵלֹה הַמְּצֹוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, בְּדִי שִׁיחִיָּה לָנוּ בָּלִים וְכַח לְקַבֵּל
 מִתְּנַת־חֲנָם שְׁלוֹ, וְכֵן בְּשֹׂאֲרֵי הַמְּצֹוֹת. וְכֵן כָּל הַמְּצֹוֹת לֹא־תַעֲשֶׂה,
 הַזְּהִיר אוֹתָנוּ שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת, בְּדִי שְׁלֹא נָבֹוא מְלַכְלָכִים, חֵם
 וְשְׁלוֹם, לְהַלְוִילָא דְמִלְכָּא. וְהוּא כְּמוֹ מֶלֶךְ, שְׁמֹזְהִיר וּמוֹדִיעַ מִקֵּדָם
 לְאוֹתְהִיּוֹ, שְׁרוּצָה לְתֵן לָהֶם מִתְּנֹוֹת יְקָרוֹת וּסְגֻלוֹת נוֹרָאוֹת
 וְנִשְׁגָּבוֹת, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּזִמְנֵי פְּלוּנֵי, וּמֵאֲהַבְתּוֹ וּמִחֻמְלָתּוֹ, הוּא
 מוֹדִיעַם תְּחִלָּה, בְּדִי שִׁיבְכֵינוּ עֲצָמָם לָזֶה, בְּדִי שְׁלֹא יָבֹואוּ
 מְלַכְלָכִים, חֵם וְשְׁלוֹם, בְּטִיט וְצוֹאָה לְסַעֲוֹדַת הַמֶּלֶךְ, שִׁיחִיָּה שָׁם
 הַמֶּלֶךְ וְסִיעוֹ, כִּי בּוֹדֵאֵי אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְקַבֵּל מִתְּנֹוֹתֵיו הַקְּדוֹשׁוֹת
 בְּשֵׁהֶם מְלַכְלָכִים, חֵם וְשְׁלוֹם. גַּם צָרִיכִים לְהַכִּין לְעֲצָמָם
 מִלְּבוּשִׁים נְאִים וְיִקְרִים, וְכַמָּה מֵינֵי רִיחוֹת טוֹבוֹת, גֵּרָד וְכַרְכָּם,
 קִנָּה וְקִנְמוֹן וְכוּ', וְכַמָּה מֵינֵי קִשׁוּטִים יָפִים וְנְאִים, שִׁיחִיּוֹ רְאוּיִים
 לְכַנֵּם בָּהֶם בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ וּבֵין גְּדוּלוֹיו וְשָׂרָיו וְעַבְדָּיו הַקְּדוֹשִׁים
 וְהַטְּהוֹרִים, וְאִזּוֹ יוֹכְלוּ לְקַבֵּל מִתְּנֵי יְדוֹ הַטּוֹבָה. וּבְחֻמְלָתּוֹ
 הַגְּדוּלָּה, הַכִּין לָהֶם מִקֵּדָם כָּל הַדְּבָרִים וְהַחֲפָצִים שֶׁצָּרִיכִים
 לַעֲשׂוֹת וּלְתַקֵּן מֵהֶם מִלְּבוּשִׁים וּבְתָרִים כְּאֵלוֹ, שִׁיחִיּוֹ רְאוּיִים
 לְכַנֵּם בָּהֶם בְּהִיכְלָא דְמִלְכָּא, וְכָל מֵינֵי בְּשָׂמִים וְרִיחוֹת טוֹבוֹת
 שִׁיִּתְּבַשְׂמוּ בָּהֶם מִקֵּדָם. וְצֹנָה לָהֶם וְהַזְּהִיר לָהֶם, שֶׁבְּכָל הַזְּמַן
 שֶׁנִּתְּנוּ לָהֶם מִקֵּדָם לְהַכִּין עֲצָמָן לְסַעֲוֹדָה, שֶׁבְּכָל הַזְּמַן הַזֶּה יַעֲסֻקוּ

מְשָׁלִים

קצט

לַעֲשׂוֹת וּלְתַקֵּן אֱלֹהֵי הַמַּלְבוּשִׁים הַנִּקְיָרִים וְכָל אֱלֹהֵי הַכְּתָרִים
הַקְּדוּשִׁים, וְשָׁלַח לָהֶם שְׁלוּחָיו הַנְּאֻמָּנִים לְלַמֵּד וּלְהוֹדִיעַם אֵיךְ
לַעֲשׂוֹתָם וּלְתַקְּנָם בְּפָרְטֵי פְּרָטִיּוֹת, כִּדְרֵי שְׂיָבוֹאוּ לְשֵׁם בְּלִבוֹשִׁים
וּכְתָרִים וְתַקְוִנִים הַנְּהוּגִים שָׁם, כִּדְרֵי שְׁלֵא יִתְפַּיְשׂוּ בֵּין כָּל
הַקְּדוּשָׁאִים לְשֵׁם. וּכְיוֹתֵר וְיוֹתֵר צְוָה לָהֶם וְהוֹדִיעַם עַל-יְדֵי שְׁלוּחָיו
מִמָּה לְהִתְרַחֵק, וְהוֹתִירָם מְאֹד מְאֹד, שְׁלֵא יִטְמְאוּ וְלֹא יִלְכְּלוּ
עֲצָמוֹ, חֵם וְשָׁלוֹם, בְּכָל הַדְּבָרִים הַמְּתַעֲבִים שָׁם. וַיִּמְרַב חֲמֻלָתוֹ,
הוֹדִיעַם גַּם-כֵּן עַל-יְדֵי נְאֻמָּנָיו בְּמָה יִרְחֲצוּ וַיִּטְהְרוּ עֲצָמוֹ
מִלְּכָלוּבִים אֱלֹהֵי, אִם יִכְשְׁלוּ לְפַעְמִים וְלֹא יִהְיוּ נְזַהְרִין מֵהֶם, חֵם
וְשָׁלוֹם, וְתַקֵּן לָהֶם בְּמָה וּבְמָה מַעְיָנוֹת קְדוּשׁוֹת וּבְמָה עֲצוֹת
וְתַקְוִנִים לְרַחֵץ וּלְנַקּוֹת עֲצָמוֹ מִכָּל זֶה, עַד שֶׁאֶפְלוּ מִי שְׁהוּא
מִלְּכָלוּ מְאֹד, וּמִטְּבֵל פִּשְׁחָת וּמִטְּבַע בִּיּוֹן-מְצוּלָה וּמִלְּבַשׁ בְּבִגְדִים
צוּאִים, חֵם וְשָׁלוֹם, גַּם הוּא יָכוֹל לְנַקּוֹת עֲצָמוֹ וְלְרַחֵץ וּלְטַהֵר
עֲצָמוֹ בְּאֱלוֹ הַמַּעְיָנוֹת, הַנוֹבְעִים שָׁמֶן אֶפְרָסִמוֹן וְכָל מִינֵי רֵיחֹת
נִפְלְאִים, שְׂיֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַפִּיךְ כָּל מִינֵי רֵיחֹת רָעִים לְרֵיחֹת
טוֹבִים וְיִקְרִים. וְהוֹדִיעַם, שֶׁבְּכָל הַזְּמַן שֶׁנִּתֵּן לָהֶם, יֵשׁ בְּיָדָם לְקַח
מִכָּל הַחֲפָצִים וְהַבְּשָׂמִים אֲשֶׁר הֵכִין לָהֶם וּלְהַתְּלִיבֵשׁ וּלְהַתְּקַשֵּׁט
בָּהֶם כְּמוֹ שְׂיָרְצוּ, וְלִטְבֵּל וּלְטַהֵר עֲצָמָם בְּכָל הַמַּעְיָנוֹת הַקְּדוּשׁוֹת
הָאֵלֶּה שֶׁמִּטְהַרְרִין וּמְנַקִּין אוֹתָם מִכָּל הַלְּכָלוּבִים, כִּדְרֵי שְׂיִוְכְלוּ לְבוֹא
נְקִיִּים וּמְתוֹרִים לְהִיכַל הַמְּלָךְ, מְקַטְרִים מוֹר וּלְבוֹנָה, מְלַבְּשִׁים
בְּלִבוֹשִׁים קְדוּשִׁים וּנְקִיִּים הַנְּהוּגִים שָׁם, מְכַתְּרִים בְּכַתְּרֵי דְמִלְכָּא,

ספורים משלים ותלומות

ואז יוכלו לקבל כל האוצרות מתנת-חנם אשר הכין להם המלך,
 אשר עין לא ראתה וכו', אשרי הזוכה להם. והנמשל מוכן
 ממי לא. נמצא, שכל המצות ומעשים טובים, הכל מאתו יתברך,
 ממה שהכין לנו ברחמי המרבים, וכמו שכתוב: "כי ממך הכל
 ומיך נתנו לך", ובתיב: "מי הקדימני ואשלם", ואין ראוי לקבל
 עליהם שבר. רק שברחמי רצה לזכות אותנו, ליתן לנו
 אוצרי-מתנת-חנם כאלה, לפיכך הרבה לנו תורה ומצות, שהם
 בלם תקונים והכנות לקבל על-ידם רב-טוב הצפון, שהם
 אוצרי-מתנת-חנם שרופה ליתן לנו בחסדו וברחמי, וכנ"ל.
 ועל-כן אמנו רבותינו וברונם לברכה: אל תהיו בעבדים
 המשמשין את הרב על-מנת לקבל פרס, אלא וכו' - הינו, כי
 בודאי נקבל רב-טוב אשר עין לא ראתה על-ידי מעשינו
 הטובים, רק שאנו צריכים לידע האמת, שפפי שורת הדין אין
 מגיע לנו פרס, מאחר שהכל מאתו, וכנ"ל; רק שכל עבודתנו
 הוא שלא על-מנת לקבל פרס, רק שעל-ידי עבודתנו ומעשינו
 הטובים יהיה לנו הכנה לקבל חסדו הגדול, שהם אוצרי-מתנת-
 חנם שיתן לנו, לכל אחד ואחד כפי מה שהכין את עצמו בזה
 העולם לסעודתא דמלכא וגדוליו ומידעיו, כמו שכתוב:
 "ולשרידי אשר ה' קרא" וכו', וכמו שפרש רש"י שם. וזהו:
 'העולם הזה דומה לפרוזדור והעולם הבא למרקלין, התקן
 עצמך בפרוזדור כדי שתכנס למרקלין' - הינו כנ"ל, שכל

מִשְׁלִים

רא

הַעֲבוּדָה שְׁבוּעָה הָעוֹלָם הוּא רַק בְּבַחֲיַיִת הַכְּנוּת כְּיַד לְכַנֵּם בְּהִיבֵל
הַמְלָךְ, בְּחִינַת 'הַתְּקוּן עֲצָמוֹד בְּפָרוֹזְדוֹר כְּיַד שְׁתַּפְּנִים לְמַרְקָלִין',
וְכַ"ל. (ל"ח הל' מתנה ד-ז)

חלום - א

וְתָבֹא אַחֲרַי רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה תִּקְרָא נִסְעָה לְמִכְרָגָה וְשָׁחָה שָׁם עַד
 אֲמַצֵּעַ הַקְּוִיץ. וְבָא לְבֵיתוֹ עַל פְּרִשְׁת בָּלֶק. בְּשָׁנָסֵעַ
 לְמִכְרָגָה נִסְעָה דְרָדָה וְוַאֲלִמְשִׁיִּם וְשָׁם רָצָה לְעֵבֶר עַל [הַגְּרַעֲנִיץ]
 הַגָּבוֹל וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְעֵבֶר וְנִתְעַכֵּב שָׁם יוֹתֵר מִשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת.
 פַּעַם אַחַת חָלַם לוֹ בְּלֵילָה שֶׁעָמְדוֹ תִּלְלוֹת רַבּוֹת מִהַקִּיסָר שְׁלָנוּ
 וּבֵן בְּנֵינָדָם תִּלְלוֹת רַבּוֹת מִהַקִּיסָר דְּוִיז, וְהַקִּיסָרִיּוֹת בְּעֶצְמוֹן הָיוּ
 שָׁם. וּבִקְשׁ רַבְּנֵנוּ וּכְרוֹנֵנוּ לְבִרְכָה מֵאֲדוֹן אֶחָד שְׁיִנִּיחַ אוֹתוֹ לְעֵבֶר.
 וְאָמַר אוֹתָךְ בְּוִדְאֵי לֹא אֲנִיחַ לְעֵבֶר לְמַדִּינָתָנוּ. וְתִדְבֵר הָיָה נִרְאָה
 שֶׁאָמַר לוֹ שֶׁהוּא מִתִּירָא פֶּן יִבְלָל שָׁם הַמְּדִינָה וְכוּ'. וְהִלְךְ וּבִקְשׁ
 מִהַקִּיסָר דִּשְׁם בְּעֶצְמוֹ, וְאָמַר אֲנִי אֵינִי מִתִּירָא אֲנִי מִנִּיחוֹ לְעֵבֶר
 לְשָׁם. וְהַקְּוִיץ בְּבִקְרָה וְסִפֵּר לְהָאִישׁ שֶׁהָיָה עִמּוֹ וְאָמַר לוֹ אֲנִי יוֹדֵעַ

תלומות

רג

שְׁתִּיּוֹם אֶעֱבֹר הַנְּרַעְנִיץ כִּי כָּדָּ חֵלֶם לִי, וְכֵן הָיָה שְׁעֵבֶר אֹתוֹ
הַיּוֹם הַנְּרַעְנִיץ. וּבְעֵינַי תְּחַלּוֹם הַנְּ"ל יֵשׁ עוֹד דְּבָרִים כִּי נִשְׁכַּח
הָרֵב כִּי לֹא נִכְתַּב בְּזִמְנֹו. (חיי מוהר"ן קיט).

תלום - ב

שְׁנַת תַּקַּם"ז בְּרֶסֶלַב פְּרַשְׁת וַיְחִי אַחַר שְׁתַּיִתִּי מִקִּדְּשׁ הַלְּבָנָה
בְּעֶצְמִי, וְאָמַר לִי אִם הָיִיתֶם שְׂמֵחִים הָיָה מוֹכָה גְדוֹלָה
לְהַעוֹלָם.

אַחֲר־כֵּן סִפֵּר זֹאת שְׂרָאָה בְּתֵלֹם הָיוּ הוֹלְכִים תְּחִלּוֹת רַבּוֹת
מְאֹד וְהָיוּ פוֹרְחִים אַחֲרֵיהֶם צַפְרִים רַבִּים מְאֹד גּוֹמָא
גְדוֹלָה, וְשָׂאֲלָתִי לְאוֹתוֹ שְׂאֲצִלִּי עַל מָה הֵם פוֹרְחִים הַצַּפְרִים
שְׂאֲחֲרִייהֶם וְאָמַר לִי שְׁהוֹלְכִים לְעוֹזֵר לְאוֹתָן תְּחִלּוֹת. וְשָׂאֲלָתִי אֵיךְ
יַעֲזְרוּ לָהֶם וְהִשִּׁיב לִי שְׁהַצַּפְרִים הָאֵלוּ מַנִּיחִין מַעֲצָמָם לְחַה
שְׁעַל-יָדֵי אוֹתָהּ תִּלְחַח נִסְתַּלְקִים שְׁכַנְגָדָם וּבָזָה הֵם עוֹזְרִים
לְאוֹתָן תְּחִלּוֹת. וְהָיָה קִשָּׁה לִי זֹאת הֲלֹא בְּמָקוֹם הַחַוָּא שְׁמַנִּיחִין
תִּלְחַח נִמְצָאִים אוֹתָן תְּחִלּוֹת גַּם-כֵּן שָׁם וַיִּזְיֵק לָהֶם גַּם-כֵּן.

חלומות

רה

בתוך כך ראיתי והתחילו הצפרים להוריד עצמן למטה עד שעמדו כלם על הארץ, והלכו אחרי החילות והיו מלקטים מן הארץ בפיהם. והדבר שלקטו היה דבר עגל ולא היה דבר מאכל. והיה קשה לי איך יבואו וילכו אלו הצפרים אחרי החילות, כי בהליכה האדם הולך מהרה יותר מן הצפרים, ומהו זה שמלקטים. ואמרו לי שזה שמלקטים מזה נעשה לחה הנ"ל שממית אותן שפנגדם בנ"ל, ובכל מקום שמניחין הלחה על ידי זה נסתלקים ומתים שפנגדם במקום שהם (והיה קשה לי בזה כמה דברים ואיני זוכרם).

ונכנסתי למקום מצנע וראיתי שהיה פתח נמוך מאד, ונכנסתי לשם ושכבתי עצמי שם ולא היו שום חלונות באותו תהדר, והיה שם חשך. ונכנסתי לשם שהייתי רוצה להתחבא ונחבאתי שם. בתוך כך התחילו לכנס לשם כל הצפרים, והייתי רוצה לגרשם והייתי מפריחם בידי, ועמדה [שונרא] חתול בפניהם ודרך הצפרים לברח מפני השונרא ומחמת זה נכנסו כלם לתוך תהדר. וכל מה שהייתי מפריחם בידי לא הועיל מחמת השונרא.

ושאלתי על מה הם באין לכאן, ואמרו לי שהם באין לכאן להיות להם [פאקין] אפעבועות. ושאלתי למה זה ואמרו לי שהלחה של הפאקין, היא הלחה הנ"ל שממיתה אותם שפנגדם. ושאלתי הלא מפאקין יכולים למות מהם גם כן

ספורים משלים ותלומות

ואמרו לי שכן הוא באמת, ומאותן הנבלות שמתין מהם זה
 מוזק לאותו המקום שהם מתים שם. והיה לי צער גדול, כי
 יראתי שלא אגוע חם ושלום מסרחון הנבלות, כי היו שם
 צפרים הרבה מאד, והייתי מתפלל להשם יתברך על זה. בתוך
 כך עברו עליהם הפאקין וחזרו לבריתן ופרח משם צפור
 בשמחה וכן פרחו כלם אחריו, ונעשה צעקה בעולם מזל טוב
 מזל טוב, וגם אני שאנתי מזל טוב. (חיי מוהר"ן פב).

תלום - ג

מה שספר תחלת קנין תקם"ד ענה ואמר אספר לכם מה
 שראיתי ותספרו לבניכם.
 אחד היה שוכב על הארץ וסביבו היו יושבים עגול וסביב
 העגול עוד עגול וסביב העגול עוד עגול, וכן עוד כמה
 עגולים, וסביבם היו יושבים עוד כמה אנשים בלי סדר. ואותו
 שהיה יושב באמצע (בלומר שהיה יושב מטה על צדו) היה
 עושה בשפתיו וכלם סביבו היו עושים בשפתותיהם אחריו.
 ואחר כך ראיתי והנה איננו (אותו האמצעי) וכלם היו שבים
 סביבו הפסיקו לעשות בשפתותיהם, ושאלתי מה
 זה. השיבו לי שנתקרה ונגוע ופסק מלדבר והפסיקו מלדבר.

וְאַחֲר־כֵּן הִתְחִילוּ כָּל־ם לְרוּץ וּרְצָתִי אַחֲרֵיהֶם. וְרֵאִיתִי שְׂנֵי
 [פֶּאֱלֵאצִּין] אֲרֻמוֹנוֹת תִּינוּ בְּנִינִים נְאִים יָפִים מְאֹד,
 וְשָׁם הָיוּ יוֹשְׁבִים שְׂנֵי שְׂרָרוֹת וְהֵם רָצוּ לְשֵׁם לְהַשְׂרָרוֹת וְהִתְחִילוּ
 לְטַעַן עִמָּהֶם לְמָה הִתְעִיתֶם אוֹתָנוּ, וְרָצוּ לְהַרְגָם, וּבְרַחוּ הַשְׂרָרוֹת
 לַחוּץ. וְרֵאִיתִים וְהוּמַט בְּעֵינַי מְאֹד מֵהוֹת שְׁלָהֶם. וּרְצָתִי אַחֲרֵיהֶם.
 וְרֵאִיתִי מִרְחוֹק אֶהֱל יָפָה. וְצָעְקוּ מִשָּׁם לְהַשְׂרָרוֹת חֲזֹרוּ
 לְאַחֲוֵיכֶם, וּבְקִשְׁתֶּם כָּל הַזְּכוּיֹת שֵׁישׁ לָכֶם וְנִמְלֶתֶם
 בְּיַדְכֶם. וְתִלְכוּ לְהִנָּר הַתְּלוּי שָׁם, וְשָׁם תִּפְעְלוּ כָּל מַה שֶׁתִּרְצוּ.
 וְחֲזֹרוּ לְאַחֲוֵיכֶם וּקְבֹלוּ הַזְּכוּיֹת שְׁלָהֶם וְהָיוּ שָׁם חֲבִילוֹת זְכוּיֹת,
 וְרָצוּ לְהִנָּר וּרְצָתִי אַחֲרֵיהֶם וְרֵאִיתִי נֵר (דְּלוּק) תְּלוּי בְּאֹוִיר,
 וּבְאוּר הַשְׂרָרוֹת וְהַשְּׁלִיכוּ הַזְּכוּיֹת אֶל הַנֵּר וְנִפְלוּ מֵהֵנָּה נִיצוּצוֹת
 לְתוֹךְ פִּיהֶם. וְהִחֲזִיר עֲצָמוֹ הַנֵּר וְנִעְשָׂה מֵהֵנָּה נֶהָר וְשָׂתוּ כָּל־ם
 מֵהֵנָּה.

וְנִעְשׂוּ בְּרִיּוֹת בְּקִרְבָּם, וּבְשִׁפְתֵיהֶם לְדַבֵּר יֵצְאוּ מֵהֶם הַבְּרִיּוֹת.
 וְרֵאִיתִים רָצִים וְשָׂבִים וְאֵינָם מִיֵּן אָדָם וְלֹא מִיֵּן חַיָּה רַק
 בְּרִיּוֹת.

וְאַחֲר־כֵּן הִתְיַעֲצוּ לְחֹזֵר לְמִקְוָמָם. וְאָמְרוּ אִיךְ נוֹכַל לְחֹזֵר
 לְמִקְוָמָנוּ. עָנָה אֶחָד נִשְׁלַח לְהֶאֱחָד הָעוֹמֵד שָׁם
 וְאוֹחֵז חֶרֶב מִשָּׁמַיִם לְאָרֶץ. וְאָמְרוּ אֵת מִי נִשְׁלַח. וְהִתְיַעֲצוּ לְשַׁלַּח
 לְהַבְּרִיּוֹת וְהִלְכוּ הַבְּרִיּוֹת לְשָׁם וּרְצָתִי אַחֲרֵיהֶם.

חלומות

רש

וְרֵאִיתִי אוֹתוֹ מֵאֵיִם עוֹמֵד מִשָּׁמַיִם לְאָרֶץ וְחָרְבוּ בְיָדוֹ מִשָּׁמַיִם
לְאָרֶץ, וְלָהּ כַּמָּה פִּיּוֹת. הֵינּוּ פֶה אֶחָד הֵינּוּ חֹד (שְׁקוֹרֵיין
שְׂאֲרָף) לְמִיתָהּ, וּפֶה אֶחָד עַל עֲנִיּוֹת וּפֶה אֶחָד עַל חֲלָשׁוֹת. וְכֵן
כַּמָּה פִּיּוֹת עַל שְׂאָר עֲנָשִׁים.

וְהִתְחִילוּ לְבַקֵּשׁ שְׂוֵה זְמַן רַב הָיוּ לָנוּ יַסוּרִים מִמֶּךָ. עֲתָה הֵינָה
לָנוּ לְעֹזֵר וְהֵבֵא אוֹתָנוּ אֶל מְקוֹמָנוּ (וְאָמַר אֵינִי יָכוֹל
לְעֹזֵר אֶתְכֶם) וּבִקְשׁוּ, הֵן לָנוּ הַפֶּה שֶׁל מִיתָה וְנִהְרַג אוֹתָם וְלֹא
רָצָה. וּבִקְשׁוּ פֶה אֶחָד וְלֹא רָצָה לְהֵן לָהֶם שׁוֹם פֶּה (הֵינּוּ שְׂאֲרָף)
וְחֹזְרוּ. בְּתוֹךְ כֶּךָ בָּא פְקֻדָה לְהַרְגֵנִי אֶת הַשְּׂרָרוֹת וְהִסִּירוּ אֶת
רֵאשִׁים.

בְּתוֹךְ כֶּךָ חֹזֵר הַמַּעֲשֵׂה בְשִׁתְּיָהּ, שֶׁהִיָּה אֶחָד שׁוֹכֵב עַל הָאָרֶץ
כֵּן"ל וְסָבִיבוּ עֲנוּלִים וְכוּ' וְרָצוּ לְהַשְּׂרָרוֹת וְכוּ' הַכֵּל בְּנִזְכָּר.
רַק עֲתָה רֵאִיתִי שֶׁהַשְּׂרָרוֹת לֹא הִשְׁלִיכוּ הַזְּכִיּוֹת אֶל הַנֵּר. רַק
לָקְחוּ הַזְּכִיּוֹת וְהִלְכוּ לְהַנֵּר וְשָׁבְרוּ אֶת לִפְסָם וְהִתְחִילוּ לְבַקֵּשׁ
בְּתַחֲנוּנִים לְפָנֵי הַנֵּר.

וְנִפְּלוּ נִיצוּצוֹת מֵהַנֵּר לְתוֹךְ פִּיהֶם, וּבִקְשׁוּ בְּתַחֲנוּנִים עוֹד, וְנַעֲשֶׂה
מֵהַנֵּר נֶהָר וְכוּ' וְנַעֲשֶׂה הַפְּרִיּוֹת כֵּן"ל וְאָמְרוּ לִי שְׂאֵלוֹ יְחִיו,
כִּי הָרֵאשׁוֹנִים נִתְחַיְבוּ הַרִיגָה עַל שֶׁהִשְׁלִיכוּ הַזְּכִיּוֹת לְהַנֵּר וְלֹא
בִקְשׁוּ בְּתַחֲנוּנִים כְּמוֹ אֱלוֹ.

וְלֹא יִדְעֵתִי מַה זֶה, וְאָמְרוּ לִי לֶךְ אֶל הַחֲדָר הַזֶּה וַיֹּאמְרוּ לֶךְ
פְּרוֹשׁ עַל זֶה.

ספורים משלים ותלומות

והלכתי לשם והיה יושב שם זקן אחד ושאלתי על זה. ותפס זקנו בידו ואמר לי הרי זקני היא פרוש על המעשה. ושאלתי איני יודע עדין.

ואמר לי לך אל תחדר תזה ושם תמצא פרוש. והלכתי לשם וראיתי תחדר ארד ורחב עד אין קץ וכלו מלא בתכים, ובכל מקום שפתחתי ראיתי פרוש על המעשה. כל זה שמעתי מפיו הקדוש פה אל פה. ואמר שכל התורות שהוא אומר יש בהם רמזים מהמעשה הזאת. ותורה המתחלת תשעה תקונין בלקוטי א' סימן כ' הוא כלו פרוש על זאת המעשה.

והמשכיל יבין שם כמה רמזים נפלאים מוזאת המעשה עין שם מה שמבאר שם שנפתח הלב, בכתובת פתח צור ויזובו מים עין שם, בכתובת נהרות הנ"ל. והבן שם כל התורה היטב ותזכה להבין איזה רמזים בעלמא מוזאת המראה הנראה הנ"ל.

זה שהיה שוכב על הארץ ואחר כך ראה והנה איננו והשיבו לו שנתקרה ונגוע. זה בכתובת הנשמה המבאר בהתורה הנ"ל שהיא מסבלת ביסורין פת במלח תאכל עין שם, ואפשר מרמוז על מה שנאמר שם במשנה אחר פת במלח תאכל וכו' ועל הארץ תישן.

חלומות

ריא

וְאֶפְשָׁר לָזֶה מְרִמּוֹ מֵה שְׁפָתוֹב לְעִיל שְׁתִּיָּה שׁוֹכֵב עַל הָאָרֶץ
וּסְבִיבוֹת הַנַּ"ל בְּמָה וּכְמָה עֲגוּלִים בְּלִי סֵדֶר. כִּי בָלָם
מִקְבָּלִים מִתְנַשְּׁמָה הַנַּ"ל, כִּי כָל בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ עַל יָדָה.
וְאֶפְשָׁר וְהוּ שְׁמֵרִמּוֹ שְׁתִּיָּו עוֹשִׂים בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם הִינּוּ שְׁתִּיָּו מִנְגְּלִים
בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה הַנַּ"ל, וְעַל-כֵּן בְּשִׁנְתֵּקֶרֶר וּנְגוּעַ הָאֲמֻצָּעֵי הַנַּ"ל
שָׁהוּא מְרִמּוֹ לְהַנְשָׁמָה הַנַּ"ל, עַל-כֵּן הִפְסִיקוּ בָלָם לַעֲשׂוֹת
בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם וּלְדַבֵּר, כִּי בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם הוּאֹת נִצְמַנְנָת שָׁהוּא בְּחִינַת
הַסְתַּלְקוֹת שְׁלָה, אֲזִי אִין כַּח לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה בְּמִכְבָּאָר
בְּמֵאָמֶר הַנַּ"ל עֵינ שָׁם הֵיטֵב.

וְדוֹק מְאֹד בְּעִיּוֹן גְּדוֹל בְּמַעֲשֵׂה הַנַּ"ל וּבְהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, וְתוֹפֵחַ
לְהַבִּין עוֹד בְּמָה רְמִזִּים נוֹרָאִים.

וְזֶה שְׁרָצוֹ לְהַשְׁרָרוֹת וְהַתְחִילוֹ לְטַעַן עִמָּהֶם הִינּוּ עֲנִינ מְרִיבָה
וּקְטָטָה זֶה בְּחִינַת מַחְלָקַת שְׁנַעֲשָׂה עַל הַצַּדִּיקִים עַל-יְדֵי
הַסְתַּלְקוֹת בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה וְאֶפְשָׁר שֶׁהַשְׁרָרוֹת מְרִמּוֹים עַל מִשָּׁה
וְאַחֲרָן שְׁנִסְתַּלְקוּ בְּשִׁבִיל מִי מְרִיבָה עַל שְׁטָעוֹ הַטָּעוֹת הַמְכָבָאָר
שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל שְׁלֵא בְקִשׁוֹ בְּתַחֲנוּנִים וְהֵבִין הֵיטֵב.

וְעֲנִינ הַנֵּר שְׁנִפְלוּ נִיצוּצוֹת בְּתוֹךְ פִּיהֶם וְחֹזֵר הַנֵּר וְנַעֲשֵׂה נֶחֱר
וְכוּ', זֶה בְּחִינַת דְּבוּרִים חַמִּים שְׁמִמְשִׁיכִים מְלֵב הָעֵלְיוֹן
עַל-יְדֵי שְׁנִכְמָרוֹ רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עֲלָיו וְנִפְתַּח לֵב הָעֵלְיוֹן
וְנִשְׁפַּע מְלֵב הָעֵלְיוֹן דְּבוּרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה
גַּם-כֵּן מִשָּׁם, בְּבְחִינַת פְּתַח צוּר וְיִזוּכּוֹ מִיָּם וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁחֹרֵר תִּנּוּר וְנִעְשָׂה נְהַר, כִּי תִנּוּר מְרִמּוֹ עַל הַלֵּב
 שֶׁהוּא נֵר דְּלוּק בְּיָדוֹעַ. וּבְתַחֲלָה נִפְלוּ נִיצוּצוֹת מִשָּׁם לְתוֹךְ
 פִּיָּהֶם וְזֶה בְּחִינַת דְּבוּרִים חֲמִים שְׁנִמְשָׁךְ מֵהַלֵּב שֶׁנִּקְרָא בְּהַמְעָשָׂה
 הַנִּזְכָּר בַּנִּזְכָּר. וְאַחֲרֵי־כֵן זֶה תִנּוּר בְּעֶצְמוֹ תִנּוּר וְנִעְשָׂה נְהַר, זֶה
 בְּחִינַת בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה שְׁנִמְשָׁךְ גַּם־כֵּן מֵהַלֵּב שֶׁהוּא בְּחִינַת נֵר.
 בְּבְחִינַת פְּתַח צוּר וַיִּזְכּוּ מֵיָם בַּנִּזְכָּר.

וּמַה שְּׁהַשְּׁלִיכוֹ הַזְּכוּיֹת תִּנּוּר שֶׁהוֹבִירוּ הַזְּכוּיֹת וְהַמְעָשִׂים מֵזְכוּיִם
 שְׁלָהֶם. וְהַשְּׁתַּמְשׁוֹ בְּמִטְהָעֵז בְּשִׁבִיל הַמְשַׁכֵּת הַתּוֹרָה. וְזֶהוּ
 הַטְּעוֹת שֶׁטְּעוּ בְּמִבְּאֵר שָׁם עֵינֵי שָׁם.

וְהַבְּרִיּוֹת שֶׁנִּעְשׂוּ בְּקִרְבָּם וְאַחֲרֵי־כֵן בְּשִׁפְתָּתָם פִּיָּהֶם יֵצְאוּ. זֶה
 בְּחִינַת כַּחוֹת הַרוּחָנִיּוֹת שֶׁהֵן הַמְּלָאכִים שֶׁנִּבְרָאוּ
 מֵאוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה שְׁמִתְדַּשִּׁין. וְהֵם מְקַבְּלִים כַּח מְאֹדוּם. שֶׁהוּא
 בְּחִינַת זֶה שֶׁאוֹתָם הַחֶרֶב בְּיָדוֹ הַמְּבַאֵר מֵהַמְעָשָׂה. כִּי הוּא מְמַנֶּה
 עַל הַחֶרֶב, וְהוּא מְמַנֶּה עַל כָּל הָעֲנָשִׁים לְעֲנֵשׁ הַרְשָׁעִים. וְזֶה
 בְּחִינַת כְּמַה מֵיָנִי פִּיּוֹת וְחִדּוּדֵינִי שֶׁיֵּשׁ לְחֶרֶבוֹ, לְפָעַמִּים צְרִיכִין
 לְעֲנֵשׁ הַרְשָׁעִים בְּחֶרֶב וּבְקַטְלָא, וְלְפָעַמִּים בְּעֲנָשִׁים אֲחֵרִים.
 בְּמִבְּאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּזְכָּר.

וּמִחֲכַמַת הַפְּגָם וְהַטְּעוֹת לֹא רָצָה לְתֵן לָהֶם שׁוּם פֶּה וְחֹד (הִנּוּ
 שְׂאֵרָה) מֵהַחֶרֶב, כִּי לֹא רָצָה לְתֵן לָהֶם שׁוּם כַּח, כִּי
 צְרִיכִין לְשַׁבֵּר הַלֵּב דּוֹקָא וּלְבַקֵּשׁ בְּתַחֲנוּנִים. וְאַף־עַל־פִּי שְׁלוֹקְחִין
 בְּיָדָם הַזְּכוּיֹת תִּנּוּר הַמְּטָה עֵז, הוּא בְּשִׁבִיל עֲנִין אַחֲרֵי לְהַכְנִיעַ

חלומות

ריג

הרע שבעדה, אבל המשכת התורה צריכין להמשיך ברחמים
ותחנונים.

ודוק היטב מאד בהתורה הנ"ל, ובתמצאה, ותבין עוד רמזים
נפלאים ותראה נפלאות השם לפי השגתך, מה מאד
עמקו מחשבותיו, אם אמנם אחר כל זה אף אם מוצאים איזה
רמזים בעלמא, עדין הדברים סתומים וסתומים עד עת קץ. עם
כל זה מה שאפשר לנו להשיג איזה רמז בעלמא במראה נפלאה
ונוראה בזו, מה טוב להנשמה.

כי הוא זכות גדול להאדם פשוטה שיהיו מחשבותיו משוטטות
בדברי רבנו זכרנו לברכה תקדוש והנורא מאד אשר אין
ערך אליו. ואי אפשר לספר בשבחיו תקדוש שלא לפגם בכבודו
חס ושלום כי כל המוסר גורע. משל למלך שמקלסין אותו וכו'
(ענין ברכות לג:) וכל מה שנגמץא בדברינו איזה שבת על רבנו זכרנו
לברכה תקדוש והנורא מאד, צריכין לידע שחכל נחשב כלא,
ואינו אפלו בטפה מן תים הגדול, כי אי אפשר לספר בשבחיו
כלל, כי היה נעלם בתכלית ההעלם משכל אנושי. ואפלו
צדיקים גדולים אי אפשר להם להשיג מקצת מעלתו. ואין לנו
שום השגה ותפיסה בו כלל כ"א על ידי קצת התורות
הנפלאים שנגלה בספריו הקדושים, והמעשיות הנוראות
המוכאים פה. ומזה יכול כל חד בפום מה דמשער בלבה להבין
קצת מעט מועיר עד היכן מגיע רום תקפו וקדשתו עד אין

תבִּלִית. אֲשֶׁרֵי יְלוּד־אִשָּׁה שְׂוֹכָה לְמַעַלָּה כְּזוֹ הָעוֹלָה לְמַעַלָּה
לְמַעַלָּה, מֵה שְׂאִיִן תִּפָּה יָכוֹל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחֹשֵׁב.
וְאִם אֲמַנָּם אֶף־עַל־פִּי־בֵן הָיָה אֶפְשָׁר לְסַפֵּר קִצַּת בְּשִׁבְחֵי
הַקְּדוֹשִׁים מֵה שְׂרָאִינוּ בְּעֵינֵינוּ קִצַּת. אֲךָ תַּמְשָׁכִיל בְּעַת
יָדָם מִחֲמַת הַמַּחֲלָקֶת הַגְּדוֹלָה שֶׁהִיְתָה עֲלֵיו בְּחַיָּיו.
(שִׁיבְרָ לְעַל) וְזֶה שֶׁבִקְשׁוּ פָּה הִינּוּ שְׂאֲרָף שֶׁל מִיתָה, וְלֹא רָצָה
לְהִתֵּן, וּבִקְשׁוּ פָּה אַחֵר וְלֹא רָצָה גַם־כֵּן. כִּי רָצוּ לְעַנֵּשׁ
אוֹתָם בְּחֶרֶבָא וּקְטָלָא, וְלֹא רָצָה לְהִתֵּן לָהֶם זֶה הַכֶּתֶר, וּבִקְשׁוּ
עַל־כָּל־פָּנִים עֲנֵשׁ אַחֵר לְעַנֵּשׁ אֶת הַרְשָׁעִים וְלֹא רָצָה כָּלֵל, הַכֵּל
מִחֲמַת הַטְּעוּת הַנִּ"ל. וְזֶה שֶׁבִקְשׁוּ שְׂחִיטָה לָהֶם כַּח כְּרִי שְׂחִיטָה
לְחֹזֵר, זֶה מֶרְמוֹ שְׂחִיטָה לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם צָרִיכִין לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ
אִיזָה כַּח לְעַנֵּשׁ הַרְשָׁעִים כְּרִי לְבוֹא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְהִבֵּן הַיֵּטֵב.
וְזֶה שֶׁאָמְרוּ לָזֶה שֶׁתִּחַרְבַּ בְּיָדוֹ שְׂחִיטָה זְמַן רַב הָיָה לָהֶם יְסוּרִים
מִמֶּנּוּ, זֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ לְאֶדְוִם (בַּמִּדְבָּר ב'): "אַתָּה יַדְעָתָ אֶת
כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצַאֲתָנוּ", אַתָּה דִּיקָא כִּי כָּל הָעַנְשִׁים עַל יָדוֹ
עֵינֵי שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְזֶה שֶׁאָמַר הַזְּקֵן שֶׁזְּקֵנוּ הוּא פְּרוּשׁ עַל
הַמַּעֲשֵׂה כִּי כָּל הַתּוֹרָה הַנִּ"ל מֶרְמוֹ בְּבְחִינַת זְקֵן כְּמוֹ שֶׁבִּאֵר רַבֵּנוּ
זְכַרְנוּ לְבִרְכָה שֶׁהַכֵּל מֶרְמוֹ בְּתַשְׁעָה תִּקּוּנֵי יְקִירִין אֶת־מִסְרִין
לְדַקְנָא, כְּמַבְאֵר שָׁם הַיֵּטֵב. וְעַל־כֵּן אַחֲר־כֵּן בְּשִׁחֹזֵר וְנַעֲשֵׂה
מַעֲשֵׂה הַנִּ"ל שֶׁתִּיָּה אַחַד שׂוֹכֵב עַל הָאֶרֶץ וְכוּ' אִזּוּ נִשְׁמְרוּ
הַשְּׂרָרוֹת וְלֹא הִשְׁלִיכוּ הַזְּכִיּוֹת אֶל הַנֵּר, רַק לְקַחוּ הַזְּכִיּוֹת וְהִלְכוּ

תְּלוּמוֹת

רמז

לְהַנִּיר וְשָׁבְרוּ אֶת לִבָּם, וְהִתְחִילוּ לְבַקֵּשׁ בְּתַחֲנוּנִים. וְאָמְרוּ שְׂאֵלוֹ
יְחִיו, כִּי הָרֵאשׁוֹנִים נִתְחַיְבוּ הַרְיָגָה עַל שֶׁהִשְׁלִיכוּ תוֹכְיֹת לְהַנִּיר
וְלֹא בִקְשׁוּ בְּתַחֲנוּנִים כְּמוֹ אֵלֹה, תִּינוּ כַּנְּ"ל. שְׁעַקֵּר הַטְּעוֹת שֶׁל
מִשָּׁה רַבְּנוּ הָיָה שְׂלֵא הַמְּשִׁיךְ מִימֵי הַתּוֹרָה עַל־יְדֵי רַחֲמִים
וְתַחֲנוּנִים, רַק עַל־יְדֵי מִיטָה־עֵז, שְׁוָה בְּחִינַת הַפְּאֵת הַצּוֹר וְכוּ'
כְּמוֹ שְׂמֵבֶאֱר שָׁם. וְעַל־כֵּן עָתָה נִשְׁמְרִים לְדַבֵּר וּלְבַקֵּשׁ רַק
בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים וְעַל־יְדֵי־זֶה יְחִיו. יְהִי רְצוֹן שְׂיִבֹא מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וַיְבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשָׁה וְאִזּוּ יִתְקַן
הַכֹּל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן. (חיי מוהר"ן פג).

חלום - ד

מה שספר קדם ראש־השנה תקס"ט סוף קנין תקס"ח ובאותו
 העת הביא לו השוחט מטעפליק פסא נפלֵאָה.
 וּסמוך לזה ספר זאת שראָה במראָה או בחלום שהביאו לו
 פסא, והיה אש סביבָה. והלכו כל העולם אנשים ונשים
 וטף לראותָה. ובשחרו משם, אזי תקף נתקשרו זה עם זה
 ונעשה שדוכים ביניהם. וגם כל מנהיגי הדור כלם הלכו
 לראותָה. ושאלתי במה היא רחוקה, ומפני מה תקף נעשו
 שדוכים. והלכתי והקפתי סביבם לילך שם.
 ושמעתי שהולך ובא ראש־השנה. והייתי מספק אם לחזר אם
 להתעבב שם, והייתי נבוך פדעתי ואמרתי בלבי איך

חלומות

ריו

אֲשָׁאֵר בְּכֹאֵן עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, וְאֶמְרֵתִי בְּדַעְתִּי לְפִי הַגּוֹף הַלּוֹשׁ
שְׂיֵשׁ לִי לָמָּה לִי לַחֲזוֹר וְהִיִּיתִי שָׁם.

וּבֵאתִי לְהַכְסִיא וְרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה שָׁם רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה מִמָּוֶשׁ. וְכֵן
יּוֹם-כְּפֹר, יּוֹם-כְּפֹר מִמָּוֶשׁ. וְכֵן סְבוֹת, סְבוֹת מִמָּוֶשׁ. גַּם
שָׁמַעְתִּי שְׁהִיוּ צוֹעְקִים (יִשְׁעִיה א): "חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנְאָה
נַפְשִׁי", מַה לָּכֶם לָדוֹן אֶת הָעוֹלָם, רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה בְּעֶצְמוֹ יִשְׁפֹּט.
וּבְרַחוּ בְּלָם עִם כָּל מְנַהֲיֵי הַדּוֹר בְּלָם בְּרַחוּ.

וְרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה שָׁם שְׁהִיָּה חֲקוּק עַל הַכְּסִיא כָּל צוּרוֹת שָׁל כָּל בְּרוּאֵי
עוֹלָם, וְכָל אֶחָד תְּהִיָּה חֲקוּק עִם בֵּת זִוְגוֹ אֶצְלוֹ וּבְשִׁבִיל
זֶה נִעְשִׂין תַּכְּף שְׂדוּכִים. כִּי כָּל אֶחָד מֵצֵא שָׁם וְרָאָה בֵּת זִוְגוֹ.
וּמֵאַחַר שְׂבִימִים הַקּוֹדְמִים לְמֵדֵתִי, נִפְלַ בְּדַעְתִּי שְׁפֹסוּק (דְּנִיאל ז):
"כְּרִסְיָה שְׂבִיבִין דִּי נִוְר" רֵאשִׁי-תְּבוֹת שְׂדָכָן כִּי עַל-יְדֵי הַכְּסִיא
נִעְשִׂין שְׂדוּכִין בְּנִ"ל, גַּם כְּרִסְיָה רֵאשִׁי-תְּבוֹת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה
יּוֹם-כְּפֹר סְבוֹת. וְעַל-כֵּן בְּשִׁמְנֵי עֶצְרַת זִוְגָא דְּמִטְרוּנִיתָא.
וְשִׂאֲלֵתִי מַה יְהִיָּה פְּרָנְסֵתִי וְאֶמְרוּ לִי שְׂאֲהִיָּה שְׂדָכָן וְהֵאֵשׁ הַקְּיוּף
סְבִיבוּ.

כִּי בְּאַמַּת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה הִיא מוֹכָה גְּדוּלָּה כִּי הוּא מוֹעֵד שְׁהִלְכָנָה
מִתְּכֶסֶה בּוֹ, שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר (חֵלִיז ס): הִבִּיאוּ עָלַי בְּפִרְתָּה. וְהוּא
מוֹכָה גְּדוּלָּה לְהָעוֹלָם, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ יְכוּלִין לְבַקֵּשׁ בְּפִרְתָּה
בְּרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה.

עֵינַי כָּל זֶה בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר, וַיִּבֶן ה' אֶת הַצִּלְעַ.
 הַמְדַבֵּר מִשְׁרָשֵׁי נְשָׁמוֹת הַכְּלוּלִים בְּכַסֵּא עֵינַי שָׁם הֵיטִיב כָּל
 הַתּוֹרָה בְּלִקְוֵי תַנְיָנָא סִימָן א' בִּי הוּא פְרוּשׁ עַל הַמַּעֲשֵׂה הַנ"ל.
 בִּי זֹאת הַתּוֹרָה נְאֻמָּה בְּרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה שְׂאֵחַר זֶה הַסְפּוֹר,
 וְהַדְּבָרִים סְתוּמִים וְנִעְלָמִים מְאֹד. גַּם חֶסֶר קָצֵת בִּי לֹא נִכְתַּב
 בְּשָׁלְמוֹת.

וּפְעַם אַחַת דִּבֵּר מִהַמַּעֲשִׂיּוֹת וְהַזְכִּיר אֹז עֵינַי זֶה מִקְשֵׁר הַמַּעֲשֵׂה
 הַזֶּה עִם הַתּוֹרָה הַנ"ל. בְּמָה נִזְרָא וְנִפְלָא וְנִשְׁגָב מְאֹד
 הָעֵינַי הַזֶּה לְמִי שֵׁישׁ לוֹ לֵב לְהִבִּין. וְאֹז אָמַר אִם אֵין אַתֶּם
 שְׂמַחִים אֵינִי יוֹדֵעַ מַה לָּכֶם כְּלוּמַר שְׂרָאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה עַל-כָּל-
 פְּנִים מְאֹד תְּמִיד בְּשׂוֹכְנֵינוּ לְטַעַם אוֹרוֹת נִזְרָאוֹת כְּאֵלוֹ וְכו'. וְאַחַר
 שְׂסַפֵּר הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה אָמַר שְׂאֵתֶם יְכוּלִין לוּמַר עָלֶיךָ תּוֹרָה כָּל
 יְמֵי חַיֵּיכֶם, וְנִעַר כְּנוֹ עַל שְׂאֵין אָנוּ שְׂמַחִים, וְאָמַר שְׂרָאוּי לָנוּ
 לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד. (חיי מוהר"ן פד).

תלום - ה

תקם"ט תלם לו שְׁתִּיחַ קבוץ אֶחָד שֶׁל יְהוּדִים עִם מְנַהִיג אֶחָד
 שְׁתִּיחַ גָּדוֹל מְאֹד בְּעוֹלָם. וְגִזְרוּ גְזֵרָה לְהַרְג אֶת כָּל
 הַיְהוּדִים, וְהַמְנַהִיג נָפַל עַל עֵצָה שְׁצָרִיכִין לְשִׁנּוֹת עֲצָמוֹ לְעָרֵל.
 וְהִלְךְ וְקָרָא אֲמֵן וְגִלַּח לֹו תוֹקֵן עִם הַפְּאוֹת. וְאַחֲר־כֵּן נִתְּכַרֵּר
 שֶׁהוּא שָׁקֵר שְׁלֹא נִגְזַר כָּלֵל הַגְּזֵרָה הַזֶּה"ל. כִּמְהַ בּוֹשָׁה הַנִּיעַ לְאוֹתוֹ
 מְנַהִיג, בְּנִדְאֵי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לֹו לְהִתְרַאוֹת לְפָנָי הָעוֹלָם וְהַצָּרֵף
 לְעַקֵּר וְלְכַרֵּת. וְאִיךְ יוֹצֵאִין מִן הַפֶּתַח וְאִיךְ שׁוֹכְרִין עֲגָלָה וְכִיּוֹצֵא
 בָּזָה, בְּנִדְאֵי הָיָה לֹו בּוֹשָׁה וּבְלִמָּה גְּדוֹלָה מְאֹד אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר
 לְבָאֵר. וּבְנִדְאֵי הַצָּרֵף לִישֵׁב אִיזָה זְמַן אֲצֵל עָרֵל עַד שְׁיִצְמַח וְקָנוּ.
 זֶה הָרְאוֹ לֹו וְכוּ'. (חיי מוהר"ן פו).

תלום - ו

תקם"ד ליל שבת קדש אחר הקדוש וארא בתלום והייתי בתוך
 עיר, ונדמה לי בתלום שהעיר הייתה גדולה מאד, ובא
 לשם צדיק גדול מצדיקים הישנים שהיה מחזק לצדיק גדול,
 והלכו הכל אליו. וגם אני הלכתי אליו וראיתי והיו כלם עוברים
 אצלו בצדו ולא נתנו לו שלום והיה נראה שעושין זה בכונה.
 ותמהתי מאד שהיה להם עזות כזה, כי ידעתי שהוא צדיק
 גדול. ושאלתי על זה איך יש להם עזות כזה לבלי לתן לו שלום
 בכונה כנ"ל. והיה התרוץ כי באמת הוא צדיק גדול, אך יש לו
 גוף מלקט מכמה מקומות שהוא בחינת מקומות המטנפים, אבל
 הוא בעצמו אדם גדול, וקבל על עצמו שהוא יתקן זה הגוף

תלומות

רכא

ואין שואלין בשלום תברו במקומות המטנפים על-כן לא נתנו
לו שלום. (חיי מוהר"ן פו).

תלום - ז

בחל וארא בתלום והיתה תתנה והיו שם כלות תרבה וכלה
 אחת היתה ביניהם חשוכה מכלם והיתה נראה בעיני
 העולם חשוכה מהם, והיו שם קפליעים [מקהלות] תינו כלי שיר
 שהיו מנגנים.

וראיתי שנפתח פתח ונכנסו אל הישיבה והיו מתאספים המון
 רב אל הישיבה. ובשראיתי שהם מתרבים והולכים
 הייתי מחשב איך אוכל לבנם בין המון רב כזה.
 וחטפתי עצמי לשם והייתי עומד על גבם והיה שם ראש
 ישיבה שהיה לומד עמהם והיה שם כבוד תתורה
 גדול מאוד מאוד ותכלות היו מרקדים. ועקר הנה הכלה החשוכה
 הנ"ל שהיא היתה מרקדת שם. וכל מה שהיתה הקפליע מנגנת

תלומות

רכג

איזה נגון היתה היא מופרת הנגון בעצמה אחר-כך. והיה שם
כבוד התורה גדול מאד ונפלאתי הרבה מאד על גדל כבוד
התורה שהיה שם.

ודברתי עם אנשים שהייתי מכיר עמם הראיתם כבוד התורה
בזה. וכפי הנראה היו עוסקים בלמוד הפשוט בנגלה
כי הנראה שהיו שם רבנים וגם הספרים היו מראים על זה שהיו
ספרים גדולים מאד בדרך הלמוד הנ"ל. (חיי מוהר"ן פח).

תלום - ח

בס"ל ת"ק"ע פה ברסלב תלום הייתי יושב בביתי (הינו בבית
 הקטן שהוא יושב בו) ולא היה שום אדם נכנס אצלי,
 והיה תמוה בעיני. ויצאתי לחדר השני, וגם שם לא היה שום
 אדם. ויצאתי לבית הגדול ולבית המדרש ולא היה שם גם כן
 שום אדם. וישבתי בדעתי לצאת אל החוץ.
 ויצאתי לחוץ וראיתי שעומדים בני אדם עגולים עגולים
 ומתלחשים זה עם זה, וזה מתלוצץ ממני וזה משחק
 בי וזה מעז פנים נגדי וכיוצא. ואפלו האנשים שלי היו גם כן
 כנגדי, קצת העזו נגדי וקצת התלחשו בסוד ממני וכיוצא כנ"ל.
 וקראתי לאחד מאנשי ושאלתי אותו מה זאת. והשיב איך
 עשיתם פזאת היתכן שתעשו חטא גדול כזה. ואני

חלומות

רבה

לא ידעתי כלל על מה הם מתלוצצים עלי, ובקשתי את האיש הנ"ל שילך ויקבץ איזה אנשים מאנשי-שלוֹמנו והלך מאתי ולא ראיתיו עוד.

וישבתי בעצמי מה לעשות וישבתי עצמי להפליג עצמי לאיזה מדינה אחרת, ובאתי לשם והיה שם גם-כן פן שהיו עומדים שם גם-כן בני-אדם ודברו מזה כי גם שם יודעים הנ"ל. וישבתי עצמי לישוב באיזה יער ונקבצו אלי חמשה אנשים מאנשי-שלוֹמנו והלכתי עמם ליער וישבנו שם ובשתינו צריכים לאיזה דבר מאכל וכיוצא, היינו שולחים אחד מהאנשים הנ"ל וקנה לנו מה שהיינו צריכים, והייתי שואל אותו אם נשקט הרעש והשיב לאו כי עדין הרעש חזק מאד.

בתוך שהיינו יושבים שם בא זקן אחד וקרא אותי, ואמר שיש לו איזה דבר לדבר עמי. והלכתי עמו והתחיל לדבר עמי. ענה ואמר האתה תעשה כזאת ואיך אין אתה מתפיש בפני אבותיך נגד זקנך רבי נחמן ונגד זקנך הפעל-שם טוב וזרוננו לברכה, ואיך אין אתה מתפיש מתורת משה ומהאבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב וכו' מה אתה סבור שתישב כאן, האם אתה יכול לישוב כאן תמיד הלא המעות שלך יכלה ואתה איש חלש ומה תעשה. וכי אתה סובר שתפליג לאיזה מדינה, ממה נפשך אם לא ידעו שם מי אתה, לא תוכל להיות שם כי

לא יתנו לך מעות. ואם ידעו מי אתה גם-כן לא תוכל להיות
שם פי גם שם ידעו מזה.

השבת לי לו מאחר שהוא בן שאני מנרש בזה, יהיה לי עולם
הבא. השוב לי עולם הבא אתה סבור שיהיה לך,
אפלו בגיהנם לא יהיה לך מקום להטמן שם, פי עשית חלול
ה' בזה. השבת לי: לך-לך, הייתי סוכר שתנחמו אותי ותדברו
על לבי, עכשו אתם עושים לי יסורים לכו לכם, והלך מאתי
תזקן הנ"ל.

ובהיותי יושב שם ישבתי עצמי מאחר שאני יושב כאן זמן רב
בזה יכולים לשבח לגמרי את הלמוד וצויתי לאיש
הנ"ל ששלחנו לעיר בשביל צרכינו שיבקש שם איזה ספר ויביא
לנו, והלך אל העיר ולא הביא ספר. והשיב שאי אפשר להביא,
פי בודאי אסור לגלות בשביל מי צריכין הספר, ובהצנע אי
אפשר למצא ספר. והיה לי יסורים גדולים על שאני נע ונד וגם
אין לי שום ספר, פי יכולין לשבח את הלמוד לגמרי.

אחר-כך חזר ובא תזקן הנ"ל ונשא ספר תחת זרועותיו,
ושאלתי אותו מה אתם נושאים והשיב ספר. אמרתי
לו תנו לי הספר ונתן לי, ולקחתי אותו ולא ידעתי כלל איך
להניח את הספר ופתחתי את הספר ולא ידעתי בו כלל, והיה
דומה בפני כלשון אחר וככתב אחר, פי לא ידעתי בו כלל כלל
לא, והיו לי יסורים גדולים מזה. והייתי מתירא גם מהאנשים

חלומות

רבו

האלו הנ"ל שִׁהוּ עַמִּי שְׂכָשְׁיִתוּדַע לָהֶם זֹאת אוֹלֵי גַם הֵם יִפְרְדוּ
מִמֶּנִּי.

וְשׁוֹב קָרָא אוֹתִי הַזְּקֵן הַנִּ"ל לְדַבֵּר עִמִּי וְהִלַּכְתִּי עִמּוֹ וְהִתְחִיל
שׁוֹב לְדַבֵּר בְּנִ"ל, אִיךְ עָשִׂיתָ כֹּזֵאת אִיךְ אֵינְךָ לֹד בּוֹשָׁת.
הָא אֶפְלוּ בְּגִיהָנָם לֹא יִהְיֶה לְךָ מְקוֹם לְהַטְמִין שָׁם בְּנִ"ל. אָמַרְתִּי
לוֹ אִם תְּהִי אֹמֵר לִי כֹזֵאת אָדָם מִפְּנֵי עוֹלָם הָעֲלִיזוֹן הָיִיתִי מֵאַמִּין
לוֹ. הִשִּׁיב אֲנִי מִשָּׁם, וְהִרְאָה לִי דָבָר שֶׁהוּא מִשָּׁם.

וּבָא עַל דַּעְתִּי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכִרְוֹנוֹ לְבָרְכָה
הַיְדוּעָה, וְאִז הָיָה סְבוּר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב וְכִרְוֹנוֹ לְבָרְכָה גַם
בֶּן שָׁאִין לוֹ עוֹלָם הַבָּא, וְאָמַר אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַשֵּׁם וְיִתְבָּרֵךְ בְּלִי
עוֹלָם הַבָּא. וְהִשְׁלַכְתִּי אֶת רֵאשִׁי לְאַחֲרֵי בְּמִרְיוֹת גְּדוֹל מְאֹד.
וּבְאֶשֶׁר הִשְׁלַכְתִּי אֶת רֵאשִׁי בָּהּ, בָּאוּ אֵלַי וְנִתְקַבְּצוּ אֵלַי כָּל
הַנּוֹכְרִים לְמַעַלָּה שֶׁאָמַר לִי הַזְּקֵן לְהִתְבַּיֵּשׁ מֵהֶם, הִינּוּ וְקִנִּי
וְהָאֲבוֹת וְכו' וְכו' וְאָמְרוּ לִי תִפְסֹק (שְׁעִיחַ ד): "וּפְרִי הָאָרֶץ לְגֵאוֹן
וּלְתַפְאֶרֶת". וְאָמְרוּ לִי: אֲדַרְבָּא, נִהְיָה מִתְּפֹאֲרִין בְּכֶם.

וְהִבִּיאוּ לִי כָּל הָאֲנָשִׁים שְׁלִי וּבְנֵי (בִּי גַם בְּנֵי נִפְרְדוּ מִמֶּנִּי
בְּתַחֲלָה בְּעַת הַנִּ"ל) וְדִבְרוּ עַל לְבִי דְבָרִים כְּאֵלוֹ הַחֶפֶץ
מִהַנִּ"ל.

מִה שֶׁהִשְׁלַכְתִּי אֶת רֵאשִׁי אִם תְּהִי אָדָם שֶׁעָבַר שְׂמוֹנָה מֵאוֹת
פְּעָמִים עַל כָּל הַתּוֹרָה בְּלָה אִם תְּהִי מִשְׁלִיךְ אֶת רֵאשׁוֹ

רכח

ספורים משלים ותלומות

במרירות כנה בנדאי היו מותלין לו ושאר הטוב איני רוצה לספר
לכם כי בנדאי תיה טוב. (חיי מוחר"ן צא).

תלום - ט

ספר שהיה רגיל לאכל הרבה מאד בימי נעוריו והיו לו יסורים
 מזה. והשליך זאת. וראה אחר-כך שישיש לו תאוה גם
 לאותו המעט שאוכל ונתישב והתחיל שוב לאכל פי מה לו
 פשאוכל מעט עם תאוה או הרבה. ולמה לו להפסיד גופו בתננם
 והיה מניח כל התאוות בתוך תאוה זו של אכילה.
 פעם אחת היה יושב על השלחן אצל חמיו בפעם הסעודה
 שלישית של שבת, וישב בנזוית והיה חשך בבית. והוא
 היה דרבו תמיד לעשות את שלו בדרבו והתחיל לבקש שיראה
 לו השם יתברך את האבות אברהם יצחק ויעקב. והכטיח
 להשם יתברך פשתראה לי זאת. אשליך גם זאת התאוה (הינו
 של אכילה) ועשה בזה מה שעשית, ונכנס בזה מאד ויישן. וכא

זקנו הפעל-שם טוב וזכרנו לברכה אליו בתלום ואמר לו הפסוק
 (דברים י"א): "ונתתי עשב בשדך לבחמתך". והקיץ ונפלא בעיניו
 מה שיבות יש לזה הפסוק למה שפקש ובא בדעתו שאיתא
 בתקונים עשב הוא אותיות עין בית שין, עין בית היא בת עין,
 שין תלת אבן. וזהו אם תרצה לראות אבן אי אפשר לה כי
 אם בשדך לבחמתך צריך אתה לשדד הבחמיות תאות אכלה.
 והשליך גם זאת התאנה.

ואמר שמעשה זו שיכה להמעשה של קבלת התורה הנ"ל.
 (בתי מוהר"ן כתב-יד כתוב למעלה לפני אות זה מעשה
 מקבלת התורה. (היא המעשה מהלחם) וכוה תבין תבת
 "הנ"ל") וצוה לחזר גם זאת המעשה.

[אמר המעתיק שמעתי שספר הרב רבי ניסן קאוליר, אחד
 מגדולי המקורבים של הרב הצדיק הקדוש רבי פרוך זכר
 צדיק לברכה, לפני המגיד מטורהאנויצע זכר צדיק לברכה, אשר
 פעם אחת בא אל הרב הקדוש רבי פרוך זכר צדיק לברכה
 וראה אותו נעצב מאד, ושאל אותו מה זאת, והשיב לו שזה
 כמה זמנים שלא ראה את הפעל-שם טוב זכר צדיק וקדוש
 לברכה, וכל אימת שבא על קברו אינו מוצא אותו ועתה ראיתי
 אותו ושאלתי אותו מה זה והשיב לי שהוא נמצא אצל רבי
 נחמן ואמר בזה הלשון: "ער האט זיך פאר קליבן צוא ר' נחמן"
 [הוא בחר עצמו אצל ר' נחמן]. (חיי מוהר"ן צב).

תלום - י

יום שני כ"ד איר תק"ע באומין, ספר לי תלום שקלם לו באותו
 הלילה. וראה בתלום שהיתה חתנה והלך גם-כן אל
 החתנה והיה יודע שם החתן. והסתכל וראה שם אדם מעולם
 הבא הינו אדם מת. ויתפלא מאד ואמר בדעתו, הלא אם יראו
 אותו העולם יהיה רעש גדול מאד. והיה יודע שם זה המת
 גם-כן, ואמר שהשמות אלו של החתן ושל המת אינם שמות
 העצם רק הם שמות ממש שמרמזים למה שמרמזים כמו כל
 שמות הקדושים. אחר-כך ראו גם העולם את המת הנ"ל
 ודברתי עמם הלא זהו מת ואמרו אף-על-פי-כן ולא היה
 אצלם שום תדוש כלל.

אחר־כך הוטב בעיני לילך שם לאיזה בית־הכנסת באשר
 שמשם יהיה טוב יותר להסתכל על התנ"ך וספדתי
 שם (בזה) ויהי מורה באצבע איך היה מסבב ובאתי אל
 הבית־הכנסת והיו מוזרים שם (הינו במקום החפה) להחזקת כוז
 הלשון: [איין בחור איז דער. איין חתן איז דער] בחור אחר
 הוא זה, חתן אחר הוא זה. וגם ידעתי את הנגון והיה נגון יפה
 נגון של שמחה. והייתי מסתכל שם מן הבית־הכנסת הנ"ל,
 אחר־כך גם שם לא הוטב בעיני והלכתי לביתי. ובאתי לביתי
 ומצאתי שהחתן הוא שוכב על הארץ ונערתו אותו ועוררתו
 אותו הלא מוזרים לך כל־כך וכו' פנ"ל ואתה שוכב פאן.
 והדברים סתומים מאד ואחר־כך אמר רבנו וכו' לנו להכרח
 בעצמו שהוא פלא ששם היו מוזרים לו כל־כך וכאן
 הוא שוכב. והדבר סתום ונעלם מאד ואמר שפחלום נראה לו
 שהמקום ששם בית־הכנסת יש לו שם אחר והמקום שהלך שם
 לביתו יש לו שם אחר (ואמר שיידע ושכח ואני מספק אם על
 הנגון אמר שיידע ושכח אם על אלו השמות של המקומות אמר
 שיידע ושכח אבל שמות הנ"ל של החתן והמת אמר שהוא יודע
 אותם עדיין) ואמר שיש עוד בזה דברים שראתה בחלום הנ"ל.

(חיי מוהר"ן צג).

תלום - יא

ספר בימי אלוּל שְחָלַם לוּ שְחָתָה רוּצָה לְכַנֵּם בְּבֵית לְשִׁמְעַ קוּל
 שׁוֹפֵר, וְעֵבֶר לְפָנַי בֵּית אֶחָד וְשִׁמְעַ שְׁשִׁים מִזְמָרִין וּמְכִין כַּף
 אֶל כַּף וּמְרַקְדִין מְאֹד וְשִׁמְחִין בְּקַפִּיצוֹת וְרַקוּדִין גְּדוּלִים בְּדָרְדֵר
 הַשְּׂמִחִים וְהַשׁוֹחֲקִים מְאֹד. עֲנִיתִי וְאָמַרְתִּי תֵּלֵא לְכָאן בְּנִדְאֵי טוֹב
 לְכַנֵּם לְשִׁמְעַ קוּל שׁוֹפֵר (וְהַשְּׂאָר אֵינִי זוֹכֵר).
 וְעֵנָה אֶחָד שָׁנָם מְרָמוּ בְּסִפְרוֹ שְׂמִצּוֹת שׁוֹפֵר הִיא בְּחִינַת
 הַמְחָאָת כַּף וְרַקוּדִין כְּמוֹכָא בְּתַתְּוֹרָה וְאַלְהָה הַמְשַׁפְּטִים
 בְּלִקוּטֵי א' סִימָן י' הַמְדַבֵּר מִהַמְחָאָת כַּף וְרַקוּדִין, שְׂמִכְאָר שָׁם
 מְאֹמֵר הַזֵּתֵר הַקְדוּשׁ בְּתַרְוֵעָה דְאֵיהּ רִוְחָא אֲתַעְבֵּר אֶל אַחֵר
 בְּפִירוֹת וְכו' שְׁעַל־יְדִיָּזָה זוֹכִין לְהַמְחָאָת כַּף וְרַקוּדִין. שְׂתִיָּא
 בְּחִינַת וְהִתִּיא רִוְחָא נָשֵׁב בְּשֵׁת פְּרָקִין דְּדַרוּעִין וּבְשֵׁת פְּרָקִין

וְדַגְלִין עֵינַי שָׁם כָּל הַתּוֹרָה. נִמְצָא מִבְּאֵר שָׁם שְׁתְּרוּעָה שֶׁהוּא
 קוֹל שׁוֹפָר הַיּוֹם הַמְּחַאֵת בַּף וְרַקוּדִין. וְנִעְנַע לוֹ רַבְּנוּ וְכַרְוֵנוּ
 לְבָרְכָה רֵאשׁוּ.

אַחֲרֵי-כֵן שָׁלַח ה' בְּלִבִּי שְׁמֵרָמוֹ בְּפִסּוּק שִׁשׁוֹפָר הַיּוֹם הַמְּחַאֵת רַנָּה
 וְשִׁמְחָה בִּי (תְּחִלִּים קכ"ו): "אֹי יִמְלֵא שְׁחֹק פִּי נֹו וְלִשׁוֹנִי
 רַנָּה רֵאשִׁי-תְבוֹת שׁוֹפָר. וְעַל-כֵּן אַחֲרֵי פִסּוּק (שָׁם פ"ט): "אֲשֶׁרִי
 הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה" וְכוּ' בְּתִיב: "בְּשִׁמְךָ יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם". וְעֵינַי
 בְּמָקוֹם אַחֲרֵי שֶׁעָקַר הַכְּבִיָּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת מִתּוֹךְ שִׁמְחָה בִּי בְּכִיָּה
 הַיּוֹם רֵאשִׁי-תְבוֹת "בְּשִׁמְךָ יִגִּילוּן" כָּל "הַיּוֹם, עֵינַי שָׁם. (ח"י מוהר"ן
 צו).

תלום - יב

יום חמישי וילך בין כסה לעשור תק"ע לפ"ק פה פרסלב. ספר
 לנו שחלם לו ואינו יודע הפרוש. שאיש אחד שתיה
 מאנשינו נפטר לעולמו והוא מת באמת, אך הוא לא ידע עד
 אותו היום ונדמה לו בתלומו שכל העולם עומדים סביבו
 ונוטלין רשות ממנו לנסע לדרךם בנהוג אחר ראש השנה.
 ואותו האיש הנפטר היה גם כן עומד שם ושאל אותו מדוע
 לא היית על ראש השנה, השיב לו הלא כבר נפטרתי
 לעולמי. אמרתי לו בשביל כך, ואם האדם נפטר אינו רשאי
 לבוא על ראש השנה, ושתק. ומחמת שפמה בני אדם דברו עמי
 מאמונה דברתי עמו גם כן מזה. (ונראין הדברים שרפנו וכווננו
 לברכה הבין שנפל מן האמונה).

ואמרת לי לו וכי אין בעולם רק אני, אם אין אתה מאמין בי
 התקרב לצדיקים אחרים, מאחר שנשאר לך אמונה
 עדין באחרים התקרב להם. ואמר למי אתקרב, ונדמה לי
 שהראיתי לו לזה התקרב כמורה על איזה מפרסם. השיב לי
 אני רחוק ממנו. אמרת לי לו קרב עצמו לאחר, והייתי חושב
 לפניו כל המפרסמים ועל כלם אמר שהוא רחוק מהם. אמרת
 לו מאחר שאתה רחוק מכלם ואין לך למי להתקרב טוב לך
 לשאר פאן כבתחלה ותחזור ותתקרב אצלי. השיב לי, מכם?
 (בלשון תמה) אני רחוק מאד.

ונדמה לי שהוא באמצע היום, והחמה עומדת בנגד הראש.
 והנביה עצמו למעלה באויר עד שעלה אל החמה.
 והיה הולך עם החמה וירד מטה מטה על הארץ בתלוי החמה
 עד שיירד למטה לארץ ממש בשקיעת החמה. וכן הלך יותר עם
 החמה, עד שפחצות לילה פא עם החמה בנגדי ממש מלמטה.
 כי פחצות הלילה אז החמה בנגד רגלי האדם ממש ואז פשיירד
 למטה מאד עד שהיה בנגדי ממש מלמטה שמעתי קול צעקה
 שצעק אלי השמעתם כמה אני רחוק מכם ואיני יודע הפרוש.
 ואמר רבנו וברונו לברכה בוז הלשון והיה לי רחמנות גדול,
 הלא עקר יגיעת ועבודת האדם בשביל התכלית, כי
 עכשו אין יודעין ומרגישין טעם כל-כך בהתקרבות מחמת
 עבירת החמר ומחמת המניעות. נמצא שהעקר הוא רק בשביל

התבבלית, שאז אחר ההסתלקות לארץ ימים ושנים, אז ידעו מה שישמעו כבר, וגם מה שישמעו אז, ויתר מזה מה שיהיה מצד הנשמה כמו שיזכה כל אחד. ואם גם כן אחר כך אין זכין להתקרב וכו'. והכלל אשרי מי שיתחזק באמונה בהשם יתברך ובצדיק האמת ויבין דבריו בנדיא לא יבוש ולא יכלם לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

ופעם אחת אמר שהאדם צריך להתחזק בהאמונה בהצדיק האמת בהתחזקות גדול עד שיהיה חזק כל כך שאפלו אחר מיתתו יהיה חזק באמונה ולא יוכלו להטעותו שם בשום אופן, כי גם צריכין להתחזקות גדול להאמין בהצדיק. ואמר כי יש נשמות הרשעים המתנגדים שרוצים להטעותו מהצדיק האמת כדי למנעו שלא יתחזק לבוא אליו בשביל תקונו. ואמר שמי שיהיה חזק באמונה בנדיא לא יוכלו שם המונעים למנעו מליילך להצדיק לקבל תקונו לנשמתו. כי עקר המניעות גם שם הם רק מה שהמקטרגים והמתבלים וכו' שיש שם הם מבלבלין ומחלישין דעתו ומטעין אותו ודוברין על הצדיק מה שדוברין כדי שלא יתחזק לבוא אליו (כי בנדיא אפלו אחר פטירת האדם כל זמן שאינו זוכה עדין לבוא למקום מנוחתו בשלמות עדין אינו בעלמא דקשוט. אדרבה עקר עגשו ויסורים על ידי המתבלים שמוליכין אותו בעולם התהו ונדמה לו כאלו עדין הוא בזה העולם, ומטעים אותו בכמה הטעאות

במפרסם בספרים) אבל אם האדם חזק בדעתו ואינו שומע לדבריהם ומתעקש עצמו ואומר איני שומע לכם ואני רוצה דיקא לילך ולבוא אל הצדיק הם מכרחים להניח אותו ואינם יכולים למנעו מזה בשום אופן כי עקר המניעות שהן מונעין הוא רק מה שמטעין אותו כנזכר לעיל.

וספר מעשה לענין זה שצריכים להתחזק להתקרב להצדיק גם לאחר מיתה כי גם שם צריכין התחזקות אמונה.

וספר שהיה בארץ ישראל איש אחד מאנשי רייסין שנסע יחד לארץ ישראל עם הצדיק הקדוש המפרסם מורנו הרב

מנחם מנדל ובר צדיק לברכה מויטפסק (וכבר ידוע מנדל

המתלקת שהיה על הצדיקים והחסידים בימים הקודמים, בפרט

במדינות ליטא ורייסין, וכל מי שהיה רוצה להתקרב להם היו

להם מניעות עצומות פלי שעור) והסבימו שם בארץ ישראל

לשלח אותו לחוץ לארץ בשביל להביא מעות ארץ ישראל

כנהוג. ובדרך הלוכו על תים נפטר לעולמו זה האיש השליח

הנ"ל שהיה מקרב להצדיק מורנו הרב מנחם מנדל הנ"ל.

ובארץ ישראל לא ידעו עדין כלל, ואחר פטירתו נדמה לו

כאלו הולך ונוסע לליפסיק עם אנשים שלו כאשר

היה נוהג בחייו, כי היה סוחר גדול והיה נוסע לליפסיק בחייו.

ונדמה לו גם עתה כאלו הוא נוסע לשם עם הנאמן שלו

והבעל-עגלה כדרך תמיד.

חלומות

רלט

בְּדַרְךָ נְסִיעָתוֹ הִתְחִיל לְהִתְנַעֵץ וּלְהִשְׁתַּוְּקַק מְאֹד לִסְעַ לְרַבּוֹ
מוֹרְנוֹ הָרַב מִנַּחֵם מִנְדֵּל הַנַּ"ל לְקַבֵּל פְּנֵי הַקְּדוֹשִׁים. וּמְרַב
תְּשׁוּקָתוֹ הָיָה חֲפִיץ לְהִפְקִיר הַכֹּל וּלְשׁוּב מֵאֲמֻצֵּעַ תְּדַרְךָ לְמָקוֹם
רַבּוֹ הַנַּ"ל וְהִתְחִיל לְדַבֵּר זֹאת לְאֲנָשָׁיו שֶׁנִּסְעוּ עִמּוֹ שֶׁהוּא
מִשְׁתַּוְּקַק לָזֶה. וְהִתְחִילוּ לְשַׁחֹק מִמֶּנּוּ וּלְדַחֲתוֹ מִזֶּה, כִּי אִיךָ
יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת לְסִתֵּר מִשְׁאֵל־וּמַתָּן כָּזֶה וְכוּ' וְעַל־יְדִי־זֶה מְנַעַוְהוּ
מִזֶּה.

אֲחֵר־כֶּךָ חֲזַר וְנִתְלַהֵב בְּהִשְׁתַּוְּקוּת נִמְרָץ לִסְעַ לְרַבּוֹ וְחֲזַר וְאָמַר
לְאֲנָשָׁיו שֶׁהוּא חֲפִיץ כָּזֶה וְחֲזַרוּ לְמַנְעוֹ וּלְדַחֲתוֹ
בְּדַבְרֵיהֶם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְבַטֵּל מִשְׁאֵל־וּמַתָּן כָּזֶה, לְשׁוּב מִדְּרַךְ כָּזֶה
לְלִיפְסִיק לְבַטֵּל עֵסֶק כָּזֶה, וּלְנַסֵּעַ עִתָּה לְבֵית רַבּוֹ. וְשָׁמַע
לְדַבְרֵיהֶם גַּם בְּפַעַם הַזֹּאת וְנִמְנַע מִזֶּה.

אֲחֵר־כֶּךָ חֲזַר וְנִתְעוֹרַר בְּהִתְעוֹרְרוֹת רַב וְגִדּוֹל מְאֹד וְאָמַר שְׂאֵינִי
שׁוֹמֵעַ כֹּלֵל שׁוֹם דְּבָר כִּי הוּא רוֹצֵה דִּיקָא מְאֹד לְנַסֵּעַ
לְרַבּוֹ וּלְהִפְקִיר הַכֹּל בְּשִׁבִיל זֶה, וְכֹל מֵה שְׂאֲנָשָׁיו מְנַעוּ אֹתוֹ
בְּדַבְרֵים וּמַעֲנוֹת וְאִמְתְּלֵאוֹת אִיךָ אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת דְּבָר כָּזֶה
בְּאֲמֻצֵּעַ עֵסֶק כָּזֶה. לֹא שָׁמַע לְדַבְרֵיהֶם כֹּלֵל וְהָיָה חֹזֵק בְּדַעַתוֹ
לְנַסֵּעַ דִּיקָא תַּכְפֵּה וּמִיַּד לְרַבּוֹ. וְצִוָּה עֲלֵיהֶם שִׁיחֲזִירוּ פְּנֵיהֶם
מִדְּרַכֵּיהֶם כְּדֵי לִסְעַ עִמּוֹ לְמָקוֹם רַבּוֹ.

וּבְשָׂרְאוֹ שְׂאֵין יְכוּלִים לְמַנְעוֹ בְּדַבְרֵים וּמַעֲנוֹת עֲמָדוֹ וּמְרָדוֹ בּוֹ
וְאָמְרוּ שְׂאֵינָם רוֹצִים לְצִיַּת אֹתוֹ בְּדַבֵּר זֶר כָּזֶה, וְנִעַר

עליהם שייעשו כרצונו דיקא. והם לא רצו לשמעו. והתחיל לבעם עליהם מאד על שאינם רוצים לצית אותו כי הוא הבעל הבית שלהם ומחזיבם לשמע לו ככל אשר יאמר.

בתוך כך הודיעו לו האמת שהוא כבר מת ושכל אלו שנוסעין עמו הם מלאכי חבלה שהם מוליכין אותו ומטעין אותו בדרך הנה. ענה ואמר עתה בודאי אני חפץ דיקא שתוליכו אותי מיד לרבי הצדיק הנ"ל. ענו הם ואמרו עתה בודאי אין אנו מרצים לזה להוליך אותך אליו, והיו מתעצמים בדין זה, הוא רצה שיוליכו אותו לרבו והם לא רצו.

עד שהביאו את המשפט לפני הבית דין שלמעלה. ופסקו שתדין עמו שצריכין לעשות רצונו להוליכו מיד לרבו. וכן היה שתקף ומיד הוליכו אותו לרבו הצדיק מורנו הרב מנחם מנדל הנ"ל, שהיה עדין בחיים אז בארץ ישראל, והביאוחו לביתו. וכשנכנסם לבית הצדיק מורנו הרב מנחם מנדל הנ"ל, נכנס עמו אחד מהמתפללים ונפחד הצדיק ונשאר חלשות ועוררו אותו. ואחר כך ישב הצדיק ועסק בתקונו בערך שמונת ימים עד שתקנו. והודיע אז הצדיק הנ"ל לבני ארץ ישראל שגפטר השליח הנ"ל כי לא ידעו עדין מזה כלל, וספר להם כל המעשה הזאת.

(וזה היה מכרח להם מאד לידע מפטירתו כדי לידע איך להתנהג בעסקי ארץ ישראל בענין השליחות לחוץ

חלומות

רמא

לְאָרְיָן), וְסֵפֶר רַבְּנֵנוּ וְכַרְוָנוּ לְבִרְכָה הַמַּעֲשֶׂה לְמַעַן דַּעַת עַד בְּמָה
צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּהִתְקַרְבוֹת לְהַצְדִּיק גַּם שָׁם אַחַר פְּטִירָתוֹ,
וְהַעֲקָר תְּלוּי בְּזֶה הָעוֹלָם שְׂמִי שֶׁהוּא חֹזֵק בְּזֶה הָעוֹלָם בְּאִמוּנָה
בְּהִתְחַזְּקוֹת הָאֱמֵתִית יוֹכֵחַ גַּם שָׁם לָזֶה. כִּי כְּפֹסֵם מָה דְאִתְדַבֵּק
בַּר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא כִּין הוּא בְּעֲלָמָא דְאִתִּי, וְאִן בְּנִדְאֵי לֹא יוּכַל
לְמַנְעַ אֹתוֹ שׁוּם מוֹנֵעַ מִלִּילָךְ לְהַצְדִּיק גַּם מִשָּׁם.

גַּם שְׂמַעְתִּי בְּשִׁמּוֹ שְׂאֲמַר עֲצָה לָזֶה שְׂיֻכַּל לָבוֹא אַחַר פְּטִירָתוֹ
לְהַצְדִּיק לְשִׁבְעַ עַל זֶה בְּנִקְיֻטַּת חֲפִיץ, וְלֹא שְׂמַעְתִּי זֹאת מִפִּי
הַקְּדוֹשׁ בְּעֲצָמוֹ רַק מִפִּי אֲנִשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ שְׂשִׁמְעוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ. (חיי

מוהר"ן קא).

תלום - יג

שְׁנַת תַּקס"ט בֵּין הַמְצָרִים נִסְעָה בְּתוֹ מְרִים לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וַהֲוָה
מָה דַהֲוָה, וְסִפֵּר תְּלוֹם שָׁבָא אַחַד וַשָּׂאֵל אוֹתוֹ עַל חֲדָשׁוֹת
אִם שָׁמַע. הִשִּׁיב לוֹ שֶׁמִּיכַל נֹסַעַת לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ מָה
זֶה חֲדָשׁוֹת כִּי כָּבַר נִשְׁמַע זֹאת. וַהֲתַחִיל לְכַרֵּךְ אֶת בְּתוֹ שְׁתַּעֲבַר
בְּשָׁלוֹם לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שְׁתַּעֲבַר הַיּוֹם בְּשָׁלוֹם וְתִבּוֹא בְּשָׁלוֹם
לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וּכְרֹךְ אוֹתָהּ בְּכַרְבוֹת תְּרַבֶּה וְאָמַר לוֹ שְׁוָה
שְׁתַּוְדִיעוּ הוּא גַם־כֵּן מְרַמֵּז עַל זֶה כִּי מִיכַל רְאִישֵׁי־תִבּוֹת כִּי
מִלְּאָבִיו יִצְוָה לָךְ לְשִׁמְרֹךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ. (חיי מוהר"ן תנו).

תלום - יד

אמר פעם אחת אתמול תיה אצלי [התוונר] מושל תורכי
 בתלום, וקבל לפני מאד על הנלחמים בו. והיה לי
 רחמנות גדול עלי, ובאמת הוא רחמנות עלי כי הוא נקרא
 עדין בשמו הראשון ישמעאל כי כלם אין ידוע מי הם כי
 נתבלבלו, והוא עדין יש לו שמו הראשון. ונתתי לו עצה והיו
 נראין הדברים שגם הוא יודע העצה, אך הוא עושה עצמו כלא
 ידע. גם פעם אחת דבר ממנו ואמר בשקורין פראשה שנה וגם
 את בן האמה לגוי אשימנו וכו', תינו שפודאי יש לו כח גדול
 מאחר שאמרים כך עלי. (חיי מוהר"ן תסב).

תלום הנגלים

וְגַם תְּחִלּוֹם שֶׁהָיָה לִי אַחֲרֵי תְּפִיִּירָה שֶׁל רַבִּי יִשְׂרָאֵל [בְּרֵדוֹנֶר]
 הָיָה תְּחִלּוֹם שֶׁל הַנְּגִלִים, שָׁל... הָיִיתִי בְּנִים וְהָיָה גְּלִים, גְּלִים
 גְּדוּלִים כְּאַלְתָּה כְּמוֹ הָרִים, הָרִים. אֲנִי רָאִיתִי שֶׁהוֹלֵךְ הָרָשָׁה מִיָּמִים,
 אֲבָל אֲנִי חֲשַׁבְתִּי, וְהוּא הִלְךְ בְּכַעַס, יִשְׂרָאֵל אֵלַי, יִשְׂרָאֵל... וְאָמַרְתִּי:
 "אֵי וַיֵּי, עוֹד כְּפֶמֶה רְגָעִים הוּא יִגִּיעַ אֵלַי, מַה יְהִיָּה מִמֶּנִּי? אִזּוֹ
 אֲנִי אֲמוֹת, אִין שׁוֹם תְּקַנְוֶה!" בֵּן, אִזּוֹ אֲנִי אֲבוֹד. וְכַכֵּה הָיָה: הוּא
 הִלְךְ בְּכַעַס, בְּחִפְזוֹן, וְהִלְךְ לְחֶרֶג אֹתִי, כְּמוֹ שֶׁהוֹלְכִים לְחֶרֶג...
 הוּא נָפַל עָלַי, וְהָיִיתִי מִיֹּאֵשׁ לְגַמְרִי. אֲבָל רָאִיתִי, שֶׁאֲנִי עוֹלָה עַל
 הָהָר, שֶׁאֲנִי עוֹלָה בְּמִים, עוֹלָה, עוֹלָה, עַד שֶׁהִנְעַתִּי לְסוֹף,
 וְהוֹצֵאתִי אֶת הָרֹאֵשׁ וְנִשְׁאַרְתִּי בְּחַיִּים, יְכַלְתִּי לְנֶשֶׁם אֲוִיר
 וְנִשְׁאַרְתִּי בְּחַיִּים... תְּלֹם כְּזֶה?... טוֹב, עֵבֶר הַגָּל וְנִשְׁאַרְתִּי בְּחַיִּים.

ספורים וְחִלּוּמוֹת מִבְּעַל הַתֶּתֶק רמה

אֲבָל אֲנִי רוֹאָה שְׁהוֹלֵךְ הַר חֲדָשׁ, גַּל חֲדָשׁ, הוּא הוֹלֵךְ יַחַד, מַה יִּהְיֶה עִבְשׁוֹ? לֹא בְּכָל פַּעַם מִתְּחִדָּשׁ גַּסִּים, מַה יִּהְיֶה עִבְשׁוֹ מִמֶּנִּי? נוֹ, נוֹ, מָה? אֵיךְ הוּא הוֹלֵךְ - הוּא לֹא שׂוֹאֵל אוֹתִי, הוּא הוֹלֵךְ אֵלַי, וְנִפְּלָ עָלַי הַר חֲדָשׁ. וְגַם-כֵּן, וְגַם-כֵּן, הֵיחָ גַם, שְׁעֲלִיתִי לַמַּיִם, עַל הַר, עַד שֶׁהוֹצֵאתִי אֶת הָרֹאשׁ מִהַמַּיִם, וְנִשְׁאַרְתִּי בַחַיִּים. נוֹ טוֹב, בְּרוּךְ הוּא, שְׁתִּי פְּעָמִים. אֲבָל הַיָּם הוּא לֹא, הוּא רוֹעֵשׂ וְהוּא הוֹלֵךְ... הוֹלְכִים גַּלִּים חֲדָשִׁים, מַה יִּהְיֶה מִמֶּנִּי? מַה יִּהְיֶה? מִי זֶה? לֹא בְּכָל פַּעַם... אֲנִי הִרְגַּשְׁתִּי הַסִּפָּנָה מַה שְׁיֵשׁ לִי! גַּלִּים בְּאֵלֶּה! הָרִים בְּאֵלֶּה! נוֹ, הֵייתִי מִיֹּאשׁ, רְאִיתִי הַסִּפָּנָה, מַה שְׁיֵשׁ בְּכָל פַּעַם, יֵשׁ. אֲנִי רוֹאָה גַסִּים, אֲנִי עוֹלָה עַל הַגַּל, אֲנִי עוֹלָה עַל הָהָר, אֲנִי עוֹלָה בַמַּיִם, עַד שֶׁאֲנִי מַגִּיעַ לַסּוֹף וְמוֹצִיא אֶת הָרֹאשׁ, וְשׂוֹאֵת, וְאֲנִי נִשְׁאַר בַּחַיִּים! אֲבָל אוֹלִי, אוֹלִי עִבְשׁוֹ מִי יוֹדֵעַ מַה שְׁיִהְיֶה עוֹד? רְאִיתִי וְהִרְגַּשְׁתִּי אֶת הַסִּפָּנָה, אֵיפֶה שְׁאֲנִי נִמְצָא. פֶּתְאוּם אֲנִי רוֹאָה בְּנִין גְּדוֹל בָּיִם, לֹא רְחוּק מִמֶּנִּי, בְּנִין כָּזֶה! בְּנִין גְּדוֹל! יָפֶה, יָפִי כָּזֶה! אֲמַרְתִּי: "מַה זֶה? מַה? אֵיךְ אֶפְשָׁר דָּבָר כָּזֶה? בָּיִם יֵשׁ בְּנִינִים?" פֶּתְאוּם אֲנִי רְאִיתִי, אֲנִי לֹא רְאִיתִי כְּלוּם רַק הַגַּלִּים, וּפֶתְאוּם אֲנִי רְאִיתִי בָּיִם בְּנִין מִפֶּאֶר וְגְדוֹל, בְּנִין?!... הֵיחָ לִי תִמְיָה: אֵיךְ אֶפְשָׁר? בָּיִם יֵשׁ? אֶפְשָׁר לְהִיזֵת בְּנִין? אֲבָל אֲנִי רוֹאָה בְּנִין. אִזּוֹ חֲשַׁבְתִּי, אוֹלִי זֶה רָמַז עַל שְׁאֲנִי, שְׁאֲנִי אֲזַכֶּה לְהַנְצִיל מֵהַיָּם, כִּי יֵשׁ בְּנִין - אוֹלִי אֲנִי אֲנִיעַ לְהַבְנִין. אֲנִי וְדַאי עֲשִׂיתִי מֵאֲמָצִים גְּדוֹלִים, וְלֹא יִכְלְתִי

להגיע להבנן. אני הייתי כמעט ליד הבנן, וכא גל, והוא סחב אותי, והוא... ונתרחתתי מהבנן. מה? אז מה יהיה? אני יש לי מקום להנצל אבל אני לא יכול, לא יכול, אין לי כח להגיע, אין שום אפשרות להגיע לבנן, הוא... הוא על-ידי ואי אפשר לי להגיע להבנן. עד שזכיתי - עשיתי מאמץ עליון בזה, עד שהצלחתי לנגע בהמעקה של הבנן, כמו... רק, רק שיכלתי להתחזק בהמעקה. הרגשתי עכשו... ברוך השם, עכשו אני יכול לעלות על המדרגות, על הבנן. אין גם, אין גלים, אין כלום. בן עכשו אני, אני יש לי תקנה. נו, עליתי, הנה מדרגות הרבה, והחזקתי בהמעקה, ועליתי בשמחה גדולה. כל, כל רגע הנה שנה בלי שעור. הנה לי שמחה גדולה! אני זכיתי לצאת מן הים, מסכנה, מסכנות באלה! ואני נמצא על הבנן, במדרגות. עליתי על המדרגות עד שהגעתי בסוף, עד שהגעתי להדלת של הבנן. אני הגעתי להדלת של הבנן, אז פתחתי את הדלת ונכנסתי, והנה פרוזדור; מצד אחד הנה חלונות יפות, ומצד שני. אני עליתי. פה הנה דלת, ומצד השני הנה דלתות, הנה קיר עם דלתות. אז אני עברתי את הדלת הראשונה, ורציתי לפתח, לראות מה, מה יש שמה. לא פתחתי, לא בכונה, לא פתחתי. אמרתי: מה זה? מדוע לא פתחתי? אז אני חשבת: עכשו אני אפתח, יש דלתות הרבה. אז הלכתי, ונס-בן הגעתי לדלת, ונס-בן לא פתחתי. והייתי בכעס עלי: מדוע לא פתחתי? לא

ספורים וְחִלּוּמוֹת מִבְּעַל הַפֶּתַק רמז

פֶּתַחְתִּי וְעִבְרָתִי אֶת הַדִּלְתָּ, וְגַם, וְכָכָה כָּל הַדִּלְתוֹת, עִבְרָתִי וְרָצִיתִי לַפֶּתַח, וְלֹא פֶתַחְתִּי, עַד שֶׁהִנְעֵתִי בָּזָה... זֶה הָיָה חֵלוֹם בָּזָה, עַד שֶׁהִנְעֵתִי לַדִּלְתָּ הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁל הַבְּנֵן, זֶה כָּבֵר כָּל הַבְּנֵן. אֲנִי עִבְרָתִי כָּל הַדִּלְתוֹת, עַד שֶׁהִנְעֵתִי לַהַדִּלְתָּ הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁל הַבְּנֵן, שֶׁהָיָה כָּבֵר. אֲנִי הִנְעֵתִי לַהַדִּלְתָּ הָאֲחֵרוֹנָה, אִזּוּ פֶתַחְתִּי, פֶּתַחְתִּי וְרֵאִיתִי חֶדֶר, פֶּתַחְתִּי רֵאִיתִי חֶדֶר, יֵשׁ שָׁמָּה שְׁלֹחַן וְכִסֵּא, וְעַל הַכִּסֵּא יוֹשֵׁב זָקֵן גָּדוֹל, וְזָקֵן יָפִי בָּזָה! לָבֵן בָּזָה! חֵן בָּזָה! וְגַם הַצּוּרָה שָׁלוֹ, הַפְּנִים שָׁלוֹ הָיָה חֵן בָּזָה, שְׁלֹא רוֹאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה מִיֵּן חֵן בָּזָה, מִיֵּן מְתִיקוֹת בָּזָה. אִזּוּ הַתְּבִישֵׁתִי מְאֹד. רֵאִיתִי זָקֵן בָּזָה, רֵאִיתִי זָקֵן בָּזָה! וְרֵאִיתִי אֶת הַפְּנִים שָׁלוֹ, אִזּוּ נְתִבְשֵׁתִי מְאֹד וְנִפְלַתִי בְּרַעֲתִי: אִיךָ יֵשׁ לִי מְקוֹם פֶּה לְהִיּוֹת בַּחֶדֶר הַזֶּה וְלִרְאוֹת זָקֵן בָּזָה, אִיךָ?... נְתִבְשֵׁתִי מְאֹד. רָצִיתִי לְתֵת שְׁלוֹם לְהַזְקֵן, אֲבָל לֹא, לֹא מְצֵאתִי עוֹ בְּנַפְשִׁי לְתֵת לוֹ שְׁלוֹם. אִיךָ? אִיךָ זֶה אֲנִי רְחוּק בָּזָה, אֲנִי אִיךָ יֵשׁ לִי חֶלֶק בָּזָה, לְתֵת? אִיךָ יֵשׁ לִי הַעֲזוֹת לְתֵת שְׁלוֹם לְהַזְקֵן הַזֶּה?... בֵּן, אִזּוּ הַזְקֵן הָיָה כָּכָה... הַזְקֵן הַזֶּה הוֹשִׁיט אֶת הַיָּד וְנָתַן לִי שְׁלוֹם, וְלָקַח לִי אֶת הַיָּד, וְהַחֲזִיק אֶת הַיָּד, וּבִאֲהָבָה גְּדוֹלָה וּבְנִעְנוּעַ... בֵּן, וְשְׁלוֹם עֲלֵיכֶם'. הוּא הַמְּשִׁיךְ וְהַחֲזִיק אוֹתִי בְּאֲהָבָה גְּדוֹלָה: 'שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם' (הַתְּרַבּוֹת) בָּזָה. אֲנִי לֹא הָיָה לִי עֲזוֹת בָּזָה, אֲבָל הוּא עָשָׂה בָּזָה, אִזּוּ מַה יִּכְלָתִי לַעֲשׂוֹת? אִזּוּ קִבְּלַתִּי אֶת זֶה, וְנִתְעוֹרְרָתִי... אִזּוּ אֲנִי וְכִבְּרָתִי אֶת כָּל הַחֵלוֹם, וְזִכְרָתִי... עַד הַיּוֹם אֲנִי רוֹאָה אֶת הַפְּנִים שָׁלוֹ, כְּמוֹ

שראיתי או בדרך גם. תלום נשבת, בן, לפחות צורתו; אבל כמו
 שראיתי את הפסא עם תוקן, ותוקן של הפנים, או הפנים בזה,
 אני זוכר את זה כמו שאני רואה עכשו את זה... בן. אז היה לי
 געגועים, השתוקקות: אני רוצה לדעת מי זה היה תוקן? אולי
 אליהו הנביא? איזה גדול? מי היה תוקן הזה שראיתי? או,
 בנראה, אני היה לי... מתוך געגועים נרדמתי, ואמרו לי...
 וחשבתי במחשבה: אני אקח ספר ואני אפתח, אולי אני אמצא
 שמה איזה רמז מי זה תוקן. וככה עשיתי. והתעוררתי, ולקחתי
 ספר ופתחתי, זה היה ספר 'חיי מוהר"ן' מהדפוס הראשון, 'חיי
 מוהר"ן', ופתחתי אותו, והעינים... ופתחתי את הספר 'חיי
 מוהר"ן', ונתתי את העינים על הסעף הזה שרפנו הקדוש גלה,
 גלה, "שמי שיזכה, אני אתראה אליו ברמות זקן". זה הוא זה
 שראיתי. אז ידעתי כבר זה, שתוקן הוא רפנו... תלום, תלום
 בזה!...

החלום עם הקצין

(הקצין אמר לך: הן את הפתק!) הוא אמר לי. "אבל מדוע?
מדוע?" הוא אמר: "מדוע? הוא ישנע כל בני-ברק
ובל העולם, אתה לא יודע? אתה לא יודע מה שזה". אז הוא
אמר לי: "הן את הפתק!" אמרתי: "מה יהיה? מה זה נורא
כל-כך?" אמר לי: "אתה לא יודע? הוא ישנע את כל העולם
ובל בני-ברק! אני לא יכול לישן על ידך! הוא ישנע כל בני-ברק
ובל העולם!" אז הוא שואל: "מה יהיה?" אמרתי לו: "אני לא
זוכר איפה נתתי את זה". אמר לי: "יש לי חילים הרבה, הם
יחפשו ויחפשו עד שימצאו אותו". הנה לי צער גדול. מה? מה
אני יכול לעשות? אז נזכרתי שאתה באת, ואמרתי לי לחמל
עליך ולתת לך על הלילה הספר, הספר של... של הפתק...

"תן את הפתק! הוא מסכן! הוא יכול לשגע את כל העולם!"
 (מי?) "הפתק!" אמרתי לו: "אני לא זוכר איפה נתתי את
 זה!" אז הוא ענה: "טוב, אתה לא זוכר? אנחנו נחפש!" אז
 אמר לחילים: "תחפשו טוב בכל מקום!" נפל עלי פחד. מה זה?
 אולי ימצאו הפתק? זה היה אולי לפני המעשה של רב צבי?...
 יצחק איזיק. כל מי שראתה אותי הולך, אני הולך עם התיר
 הזה. מוודה בזו?... הוא הולך כמו לורד אנגלי. אני
 הלכתי אתו בשוק, והלכנו לתדפיס... כלם אמרו: "ישראל בער
 כבר אין לו דאגות פרנסה! תיר כזה?! והוא עשיר כזה! הוא
 אתו בנחד תמיד!" וזה התיר אבל אצלי בשפת, ועשינו רקודים
 בשמחה והוא רקד אתי. ושמאל חתני היה גם כן, הוא ראה
 איך שכתור החולנדי הוא עושה רקודים כאלה! "חכי יפיפה!"
 הוא עד היום שמח על שזכה להתקרב לרבנו! הוא זוכר טוב.
 אני הייתי אצלו בצפון תל-אביב, בתדירה שלו, בכל לילה עד
 חצות, עד האטופוס האחרון. אנחנו נסענו לבית, בנאולה...
 (היית גר בתל-אביב?) כן, בתל-אביב היה לי ארבע
 אטופוסים לנסע, ולא היה לי כסף על הוצאות. אמרתי: אם
 אני אניד 'כסף', הוא יחשב שאני עושה מסחר ממנו, כסף אסור
 להזכיר. אני נהגתי אתו בחכמה, לא אמרתי לו שאני צריך
 כסף... (איפה הוא היה גר?) בדיונגוף. (באיזה שנה?) תשי"א.
 (לפני שזו"ר?) מה? עוד לא נולדת! אני טילתי אתו בתל-אביב,

ספורים וְחִלּוּמוֹת מִבְּעַל הַתֶּתֶק רנא

בְּאַלְנָב, בְּמִסְעָדוֹת, וְאֲנִי הִסְתַּכְּלֹתִי עָלַי כְּמוֹ מְשֻׁנֵּעַ: מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? מָה, אַתָּה מְשֻׁנֵּעַ? אַתָּה נִכְנָם לְגִיתָנָם כְּזֶה עַד הַצֹּת לְיָלָה?! מְשֻׁנֵּעַ! (אֲכַלְתָּ בְּמִסְעָדָה?) לֹא אֲכַלְתִּי, אֲכַל הוּא אֲכַל, וְהוּא רָצָה שְׂאֲכַל... אִזְּ אֲנִי אֲמַרְתִּי לוֹ: "אֲנִי לֹא אוֹכֵל בְּמִסְעָדָה, עוֹלָה בִּיקָר, אֲנִי כְּמִצָּן..." אֲכַל הוּא רָקַד אֶתִּי בְּלֵיל־שַׁבָּת. שְׂמוּאֵל חֲתָנִי הָיָה פְּבִית, הוּא נִתְּפִטֵל מִה זֶה! "הוּא מְצָא כְּחוּר הוֹלְנָדִי, וְהוּא... (אֲמָרוּ שְׂאֵתָה עָלֶיךָ לְנֶגְ שְׁלוֹ וְצַעֲקָתָ?) אֲנִי לֹא זוֹכֵר. הוּא הָיָה לוֹ שֵׁם "הַלּוֹרֵד הָאֲנָגְלִי" בִּירוּשָׁלַיִם, וּבְתֵל־אֲבִיב הָיָה לוֹ שֵׁם אֲצֵל הַמְּשַׁפְּחָה שְׁלִי: "הַכְּחוּר תְּהוֹלְנָדִי". הוּא הָיָה אוֹרֵחַ אֶתִּי אֲצֵל חֲנָה, אֲצֵל הַמְּלוֹן שְׁפָר. אֲנִי הָיָה לִי 'לְקוּטֵי תְּפִלוֹת', נִתְּתִי לוֹ, אֲנִי נִשְׂאֲרֵתִי בְּלִי 'לְקוּטֵי תְּפִלוֹת'. אֲנִי נִתְּתִי לוֹ...

עוד על הקצין...

בַּאֲמַת, אִז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת! בַּאֲמַת, בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה!
 הוּא שׁוֹמֵעַ כָּל תִּפְלוּתֵינוּ, וְסוּף-כָּל-סוּף יִהְיֶה יְשׁוּעָה!
 אֲבָל אֲסוּר לָנוּ לְתַרְהַר: מִדּוּעַ, מִדּוּעַ לֹא לָךְ?... עֵינַיִם לֹא רוֹאִים,
 אִז זֶה עֵקֶר הָאֲמוּנָה, לְהֶאֱמִין בְּה'. ... אֲנִי סִבַּלְתִּי עַל הַפֶּה, סִבַּלְתִּי
 מְאֹד בְּאֵבִים גְּדוֹלִים, וְאֲנִי חוֹקֵתִי עֲצָמִי לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם לְה'.
 הִתְפַּלַּלְתִּי וְהִתְפַּלַּלְתִּי וְהִתְפַּלַּלְתִּי, עַד שֶׁאֲנִי רוֹאָה שְׁהֵם עֲבָרוּ,
 הִיָּצְרִים, הִלְכוּ וְאֵינֶנִּי יוֹדֵעַ אֵיפֹה הִלְכוּ, אֲבָל הִלְכוּ מִמֶּנִּי. הִיָּה
 לִי צַעַר גְּדוֹל. לֹא יִכְלַתִּי לְסַבֵּל הַבְּאֵבִים. הִתְפַּלַּלְתִּי בְּכָל יוֹם
 לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֲנִי מִתְפַּלֵּל, וְאֲנִי מִתְפַּלֵּל, וְאֲנִי לֹא רוֹאָה
 עֲבָשׁוּ... אֲנִי רוֹאָה, הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה! וּבְרוּךְ הֵשֵׁם,
 בְּסֶדֶר הַשָּׁנִים וְעֵינַיִם וְהַפֶּה, כָּלוּ, הַכֹּל בְּסֶדֶר! אוֹלֵי לֹא צְרִיכִים

ספורים וְחִלּוּמוֹת מִבְּעַל הַשֶּׁתֶּק רננ

לְסֵפֶר, אָבֵל... ה' וְנִפְלְאוֹתָיו צְרִיכִים לְדַבֵּר... בְּכָל יוֹם לְהַתְּפַלֵּל לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת, בְּאַמוּנָה. אֲנִי סְבִלְתִּי עַל הַפֶּה מְאֹד! עַל הַפֶּה וְעַל הַשְּׂנִיִּם, וְהָיָה לִי... סְבִלְתִּי מְאֹד! בְּאַכִּים וְצָעַר גְּדוֹל! אֲנִי הַתְּפַלֵּלְתִּי וְהַתְּפַלֵּלְתִּי... הַיּוֹם אֲנִי רוֹאֶה, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ כָּל הַתְּפִלוֹת, וְלִקַּח מִמֶּנִּי כָּל יֶצֶר... אֲנִי יָכוֹל לֶאֱכֹל, וְאֲנִי לֹא סוֹבֵל. אֲנִי מְסַפֵּר אֶת זֶה - לְהַתְּחַוֵּק וְלְהַתְּפַלֵּל לַה' בְּכָל יוֹם, עַל כָּל דְּבָר, לְהַתְּפַלֵּל לַה' בְּאַמוּנָה... אֲנִי, הַיְצָרִים הִלְכוּ מִמֶּנִּי... (אִיךָ הִעֲתִינִי אֵמֵר לָךְ? יֵשׁ בְּשֶׁתֶּק תְּוֹה...) סִימָנִים בְּרוּרִים עַל הַנְּאֻלָּה. הַקְּצִין אֵמֵר לִי: "תֵּן לִי אֶת הַשֶּׁתֶּק!" אֲמַרְתִּי לוֹ: "אֲנִי לֹא זוֹכֵר אִיפֹה נִתְּתִי אֶת זֶה!" אִזּוּ הוּא אֵמֵר: "יֵשׁ לִי חִלָּים! דִּי חִלָּים! נְחַפֵּשׁ בְּכָל מְקוֹם!" אִזּוּ אֲמַרְתִּי: "מִי יוֹדֵעַ, חֵם וְשָׁלוֹם? מִי יוֹדֵעַ, אוּלַי יִמְצְאוּ?" אִזּוּ נִזְכַּרְתִּי שֶׁשְׂמַחָה, שְׂאֲבָרָה־נִתֵּן בָּא בְּתַחֲלַת הַלְּיָלָה וּבִקְשָׁשׁ אוֹתִי, שְׁיִתְּיָה אֶצְלוֹ הַלְּיָלָה הַשֶּׁתֶּק תְּוֹה! נוֹ, נוֹ, הַקְּצִין אֵמֵר הוּא יְחַפֵּשׁ - אֲמַרְתִּי: "נוֹ, נוֹ, הוּא יָכוֹל לְחַפֵּשׁ! אֲבָרָה־נִתֵּן הוּא לָקַח אֶת הַשֶּׁתֶּק!" בְּנוֹ, בְּנוֹ, יְחַפֵּשׁוּ! הַקְּצִין לֹא יוֹדֵעַ כָּלֵל! אִם יֵשׁ אֲבָרָה־נִתֵּן, אִזּוּ הוּא יָכוֹל לְחַפֵּשׁ... (אִיךָ אֵמֵר לָךְ הַקְּצִין?) כָּכָה, בְּנִיאוֹה גְּדוֹלָה: "תֵּן אֶת הַשֶּׁתֶּק!" אֲמַרְתִּי לוֹ: "אֲנִי לֹא זוֹכֵר אִיפֹה נִתְּתִי אֶת זֶה!" "אָה? אֶתָּה לֹא זוֹכֵר? יֵשׁ לִי דִי חִלָּים! חֵם יְחַפֵּשׁוּ בְּכָל מְקוֹם עַד שְׁיִמְצְאוּ!" אִזּוּ אֲנִי פְּחַדְתִּי, אוּלַי יְחַפֵּשׁוּ וְיְחַפֵּשׁוּ עַד שְׁיִמְצְאוּ? מִי יוֹדֵעַ? אִזּוּ נִזְכַּרְתִּי, הָיָה שְׂמַחָה בִּי, שְׂמַחָה - אֲבָרָה־נִתֵּן בָּא בְּתַחֲלַת

הלילה ובקש ממני ליתת לו את הפתק, ונתתי לו, והוא הלך, נו, הוא יכול לחפש בכל מקום! אבל כשנזכרתי שהפתק אצל אנרהם-נתן, היה לי שמחה גדולה! הם יחפשו ויחפשו, נו, יחפשו! (רבי נחמן מטולטשין הוא הדפוס את ה'לקוטי הלבות', אז רבי נחמן ומשה רבנו באו אליו בחלום: "טוב שעשית ה'לקוטי הלבות", אתה זוכר?) הוא מספר לרבנו, הוא מספר לו: אי אפשר לסבל! אז אומר רבנו: "אבל עשית טוב! עשית ה'לקוטי הלבות' ו'לקוטי תפלות', מה אתה רוצה?" אז אמר משה רבנו, אמר לו: "מה? מה אתה אומר, טוב? טוב מאוד!" רבי נתן, המחלקת היה לו גדולה, אז היה לו כל רגע, היה נסים שהוא פתים! אז הוא אומר לרבנו: "אני לא יכול לסבל!..." אז אומר לו רבנו: "נו, אבל עשית טוב, מה אתה בוכה כל-כך? עשית טוב! עשית ה'לקוטי הלבות' ו'לקוטי תפלות', נו, מה אתה רוצה? מה אתה בוכה כל-כך?" אז אמר משה רבנו: "מה, בן? מה אתה אומר שעשית טוב? טוב מאוד!" כשנזכרתי שאתה היית בלילה ובקשפת את הפתק ולקחת אותו, אמרתי: יחפשו! יחפשו הפתק! נמצא אצל אנרהם-נתן והם לא יודעים! כי הוא אמר לי כל הקצינים: "תן את הפתק!" (למה?) "תן את הפתק!" אמרתי לו: "מה יש בפתק?" "אתה לא יודע? הוא ישנע את כל בני-ברק ואת כל העולם! אז אתה..." "אני לא זוכר איפה נתתי את זה!" "יש לי תילים די טובים, הם

ספורים וחלומות מבעל הפתק רנה

יחפשו, יחפשו עד שימצאו!" והיה לי פחד, אולי יחפשו וימצאו? אז נזכרתי... אה, אברהם-נתן בא אלי בתחלת הלילה ולקח ממני שיהיה זה אצלו, נתתי לו. אז, ברוך ה', היה לי קצת מנוחה, ברוך ה'... אצל אברהם-נתן, ולא יודע מזה שום אדם, רק אני. יכול לחפש בכה... אמר לי הקצין: "מה יש שם?! מה? מה?!" (למה דוקא בני-ברק?) זה חלום, מה? מה אני יודע? אני שאלתי אותו? אמרו לי בכה, הקצין אמר לי: "תן את הפתק!" (רבי ישראל הוא מסבן בשביל בני-ברק!) כן! כל בני-ברק הם מתנגדים לפרסלב, כל העולם... אני מצחק... נו, נו, יחפשו! יכולים לחפש! (אבל הוא אמר לכם ששלוה אותם?) אמרתי לו: "מה זה? מה אתה מפתח כל-כך?" והוא אמר, שהפתק הוא ישגע את כל בני-ברק ואת כל העולם! כל בני-ברק וכל העולם! "תן את הפתק!" "מה? מה יש פתח? מה אתה...?" אמרתי, "מפתח כל-כך?" הוא אמר: "מה? הוא ישגע את כל בני-ברק ואת כל העולם! היום... לפני שש שנה של המתנגדים נחרב לגמרי השמשלה... לקחו להם פסת, הבית-הכנסת, ולקחו, ולא נשאר שום ספר, שום תורה, אז צריכים להרס אותו, ולעשות כביש. יוא, יוא, בטבריה, החלום היה בטבריה, וגם-כן היה הרבה פעמים על החלום, חלום הזה. פעם אחד אז באו חילים קצינים הרבה, אז בא אלי הקצין הגדול, הוא אמר לי: "תן את הפתק!" אמרתי לו: "מה יש לו לפתק?"

"מה?! הוא ישגע את כל בני-ברק ואת כל העולם! קדם ישגע בני-ברק, אחר-כך כל העולם! אתה שואל מה יש לו? הוא ישגע כל בני-ברק וכל העולם!" נו, אמרתי לו: "אני לא זוכר איפה נתתי את זה!" אז הוא אמר: "אתה לא זוכר? יש לי תילים הרבה! יחפשו! יחפשו! יחפשו! עד שימצאו!" אז נזכרתי, הנה לי פחד גדול, נזכרתי שאתה היית בתחלת הלילה ובקשתי ממני, אתה רוצה להתחונק ולשמת, אז שייתן על הלילה הנה את הסתק. נתתי לו, נתתי לך. אמרתי: "עכשו אני שמעתי שהם רוצים את הסתק, כי הוא הוא ישגע את כל בני-ברק ואת כל העולם!" "אני יש לי מספיק תילים! יחפשו ויחפשו עד שימצאו!" הנה לי פחד גדול, אולי ימצאו? אז נזכרתי שאתה היית אצלי בתחלת הלילה ובקשתי אותי לתת לך, לתת לך בשביל לשמת עצמך, לתת לך את הסתק... אה, אה... נו, יחפשו! יחפש ולא ימצאו! אני הייתי כבר במושב וקנים, אני אמרתי להקצין: "מה אתה מפחד כל-כך מהסתק?" "מה? אני אומר לך, הוא ישגע את כל בני-ברק ואת כל העולם!" נו, אמרתי לו: "אני לא זוכר איפה נתתי את זה!" אז אמר לי: "אתה לא זוכר? אני יש לי תילים הרבה! יחפשו! יחפשו! עד שימצאו!" אתה לא ידעו במה כלל, אז הייתי בטוח שלא יחפשו אצלי. "אתה שואל מה יש מהסתק? מה הוא יכול לעשות? הוא ישגע את כל בני-ברק ואת כל העולם!" אני שאלתי אותו: "מה אתה

ספורים וְחִלּוּמוֹת מִבְּעַל הַפֶּתַק רנו

מִפֶּחַד? מָה? "מָה?! מָה אַתָּה אוֹמֵר? הוּא יִשְׁנַע אֶת כָּל בְּנֵי-בָרַק וְאֶת כָּל הָעוֹלָם!" אִזּוּ הֵם לָקְחוּ קְצִינִים, קְצִינִים הַרְבֵּה וְחִילִים הַרְבֵּה לְחַפֵּשׂ אֶת הַפֶּתַק, אֲבָל אֲנִי הֵייתִי חֹזֵק, אֲנִי הֵייתִי בְּטוּחַ שְׂלֵא יִמָּצְאוּ; הוּא אֵצֶל אֲבָרְהָם-נָתָן, הַפֶּתַק נִמְצָא אֵצֶל אֲבָרְהָם-נָתָן, וְהַקְצִין לֹא יוֹדֵעַ. אֲנִי שָׂאֲלָתִי אוֹתוֹ: "מָה אַתָּה מִפֶּחַד כָּל-כֶּף מִהַפֶּתַק?" "מָה אַתָּה?! הוּא יִשְׁנַע אֶת כָּל בְּנֵי-בָרַק וְאֶת כָּל הָעוֹלָם!" כֵּן, נוֹ, שְׂיַחֲפֹשׂוּ וְלֹא יִמָּצְאוּ! הוּא אֵצֶל אֲבָרְהָם-נָתָן... (אֲבָל אַתָּה שָׂכַחְתָּ, הַלְיָלָה רַבִּי נָתָן הָיָה בְּבִרְסָלָב!) יוֹא, אֲבָל אֲמַרְתִּי לוֹ... (הוּא אָמַר) "אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ! כָּל זְמַן שְׂאֲנִי חַי הוּא לֹא יִהְיֶה בְּרִסָּלָב!" וְהוּא מֵת! הַלְיָלָה הָיָה לוֹ הַנְּעָר! הַלְיָלָה הָיָה, "אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ! כָּל זְמַן שְׂאֲנִי חַי הוּא לֹא יִהְיֶה בְּרִסָּלָב! אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ! כָּל זְמַן שְׂאֲנִי חַי הוּא לֹא יִהְיֶה בְּרִסָּלָב!" וְהוּא מֵת הַלְיָלָה! (הָיָה לָהֶם פֶּחַד גְּדוֹל, שְׂיִזְרְקוּ אֶת רַבִּי נָתָן מִבְּרִסָּלָב) אָמְרוּ לוֹ: "הוּא הָיָה הַלְיָלָה, רַבִּי נָתָן הָיָה בְּבִרְסָלָב." "הוּא הָיָה אוֹמֵר אֵל תִּתְּפֹּלּוּ! אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ, כָּל זְמַן שְׂאֲנִי חַי הוּא לֹא יִהְיֶה בְּרִסָּלָב..."

חלום תבור

הלילה נתעוררתי אחרי חצות לילה. נתעוררתי, ועשיתי נמילת
ידיים, ורציתי לעסוק בספר תהלים. אני לא רואה בזה
התהלים, אני רואה בקשי, בג, זה, בזה דוקא, בזה תספר. רציתי
להיות ער, ונפל עלי שנה, שכבתי וישנתי, והיה לי חלום... חלום
בזה, אינני יודע איך נשארתי בחיים. אני, אני ראיתי שתייה לי
צער בזה, מה שתייה... עבר עלי... מה עבר עלי? אני שמעתי
אמרו... אני הייתי... היה נדמה לי, אולי בירושלים, החלום היה
שתייתי בירושלים, והסתובבתי באיזה מקומות בירושלים, כמו
חויץ לעיר, כמו... הסתובבתי שמה. אז אמרו לי אנשים שלא
מביר, שאני לא מביר אותם: יש פה בור בזה... הגדל שלו
והעמקות שלו הוא בלי שיעור! אני פכה שמעתי. יש בור בזה...

ספורים וְחִלּוּמוֹת מִבְּעַל הַתֵּתֵק רנ"ט

עַל כָּל פָּנִים, אֲנִי הָיָה לִי חֶשֶׁק לְרֹאוֹת הַבּוֹר הַזֶּה. הִסְתַּוְּבַבְתִּי, הִסְתַּוְּבַבְתִּי, וְאָמְרוּ לִי... אִזְּרִישׁתִּי, אִינְנִי יוֹדֵעַ בְּמִבְרָר, בֵּן, אָמְרוּ לִי שְׂוֵה הַבּוֹר הָיָה... הִרְגִּישְׁתִּי עַל כָּל פָּנִים, הִפַּח שֶׁל הַבּוֹר הָיָה גָדוֹל, בֵּן, וְהָיָה עִמָּךְ מְאֹד, וְהִגְדֵּל וְהַעֲמִקוֹת בְּלִי שְׁעוֹר. עַל כָּל פָּנִים, אֲנִי הִלְכְּתִי לְהַבּוֹר, רְאִיתִי אֶת הַפֶּה שֶׁל הַבּוֹר, וְאָמְרוּ לִי שְׂוֵה... פֶּה יֵשׁ בּוֹר בְּזוֹה... בֵּן, אִזְּרִישׁתִּי לְבוֹר לְרֹאוֹת אוֹתוֹ. עַל כָּל פָּנִים, אֲנִי הִלְכְּתִי וְרְאִיתִי. נוֹפֵל פֶּתַח רַק לְרֹאוֹת אֶת הַגְּדֵל שֶׁל הַבּוֹר, מִגְּדֵל הַפֶּתַח, אֲנִי רְאִיתִי לְמַעַל מֵהַפֶּה שֶׁל הַבּוֹר. עַל כָּל פָּנִים, הָיָה לִי פֶתַח גָּדוֹל לְרֹאוֹת אֶת הַבּוֹר... הִחֲלַקְתִּי, לֵיד הַבּוֹר, כְּמוֹ שְׁאֲנִי עֲמַדְתִּי בְּבוֹר, וְנִפְלֵתִי לְהַבּוֹר! נִפְלֵתִי לְבוֹר! אִזְּרִישׁתִּי יוֹדֵעַ אִיךְ נִשְׁאַרְתִּי בְּחַיִּים! אֲנִי רְאִיתִי שְׁנִפְלֵתִי בְּבוֹר, וְאִין לִי שׁוֹם תִּקְוָה! בּוֹר בְּזוֹה... עוֹד רִנַּע אֶהְיֶה גַל שֶׁל עֲצָמוֹת. הִרְגִּישְׁתִּי אֶת הַצֶּעַר הַזֶּה מֵהַשְּׁתָּיָה... מֵהַ יְהִיָּה מִמֶּנִּי? בְּעוֹד רִנַּע, מֵהַ שְׁתָּיָה, הָיָה לִי צֶעַר בְּזוֹה, פֶּתַח בְּזוֹה. עַל כָּל פָּנִים, נִפְלֵתִי בְּבוֹר. אִזְּרִישׁתִּי, נִפְלֵתִי, נִפְלֵתִי, נִפְלֵתִי... וְהִנְעַתִּי... אִיפֶה? הַבּוֹר הָיָה מִיָּם! וְאֲנִי יוֹדֵעַ לְשׁוֹמֵט? כְּמוֹ שְׁהַצֶּעַר הָיָה גָדוֹל, מֵהַ שְׁיִדְעַתִּי בְּעוֹד רִנַּע מֵהַ יְהִיָּה מִמֶּנִּי, גַּל שֶׁל עֲצָמוֹת, בְּשִׁרְאִיתִי אֶת זֶה, בּוֹר בְּזוֹה, וְהִיָּתִי בְּסִכְנָה בְּזוֹ... הִיָּתִי, נוֹ... וְרְאִיתִי, נִפְלֵתִי לְמִיָּם, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ לְשׁוֹמֵט, אִזְּרִישׁתִּי לְמִיָּם, אִזְּרִישׁתִּי לְמִיָּם, אִזְּרִישׁתִּי לְמִיָּם, אִזְּרִישׁתִּי לְמִיָּם, אִזְּרִישׁתִּי לְמִיָּם. אֲחֵרִי כָּל הַסִּכְנָה, אֲחֵרִי כָּל הַפֶּתַח, אֲחֵרִי... אֲנִי לֹא רְאִיתִי אֶת

המים, אבל נפלתי למים. נו, ראיתי את תמונת ואת תהצלה. איך
 בא לכאן מים? על כל פנים, ככה תיה. אני נפלתי למים ולא
 תיה שום סכנה, רק חלילה, חם ושלום, אם אני אחד לא יודע,
 לא ידע שאני נפלתי בבור. אז מה יהיה תמים? פמה יכולים
 לחיות בלי אכל? פמה ימים? שבוע? אם לא יוציאו אותי, אם
 לא יודעים, אז אני חי, אבל עוד פמה ימים אני אמות; אין אכל
 בבור, כן, נו, אבל תיה נדמה לי שאנשים ראו, יש אנשים שראו
 שאני נפלתי לבור, אז בודאי יעשו תחבולות להוציא אותי. אז
 תייתי קצת... תיה לי קצת נחת-רוח... קצת פטחון, שיבואו
 ויוציאו אותי, ויעשו כל מיני תחבולות להוציא אותי מהבור. כן,
 זה החלום, אינני יודע אם תיה לי עוד חלום כזה... צער כזה...
 שנפלתי, בתרגע שנפלתי, מה יהיה? אז הצער תיה מה שאי
 אפשר לתאר: בעוד רגע, אני... מה יהיה ממני? בעוד רגע...
 אבל אותו רגע... נסים שלא נשארתי מת רק מהפחד הזה, כן,
 וחצער הזה. אני ראיתי שנפלתי, אני תייתי בחוץ, פתאום אני
 נפלתי לבור! וזה עלה על דעתי, שזה החלום הוא מרמז על
 "אין שום יאוש בעולם כלל", על-ידי... מה זה מים? מימי
 התורה של רבנו, זה המים... מים זה תורה... מימי התורה...
 על-ידי מימי התורה של רבנו, אפלו שנופלים למקום כזה
 שיכולים... שאין שום תקנה... יש תקנה! נפלתי במים... זה אני
 מספר את זה בדרורים, אבל זה אי אפשר לתאר את הרגע של

ספורים וְחלומות מבעל התקן רסא

הפחד, שֶׁל הצער, שְׁהיה לי מִזה שְׁרֵאִיתִי שְׁנִפְלֵתִי בְּבוֹר, שְׁנִפְלֵתִי... אֲנִי נִמְצָא בְּבוֹר, בְּלִי שׁוֹם, אִין מְקוֹם לְאַחוֹז... כְּמוֹ... מִי יִכּוֹל לְתַאֵר תְּרַנֵּעַ תְּוֵה? וְתֵיהָ לִי הַתְּחִיבֵנוּ גְדוֹל מִהַחֲלוֹם תְּוֵה, שְׁאִין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם בְּלָל. אֲנִי כְּבָר נִפְלֵתִי לְבוֹר, בְּלִי שׁוֹם תְּקוּהָ... יֵשׁ מוֹם... וְגַם מִה שְׁנִגְלָה רַבְּנוּ, אִוִי וְוִי, מִה שְׁרַבְּנוּ תְּקוּדֵשׁ עֲשֵׂה מְנַפְּשׁוֹת פְּשׁוּטִים, רְחוּקִים לְגַמְרִי! לְגַמְרִי, מִהַתְּוֵה, מִהַתְּוֵה, אֲנָשִׁים מְנַשְּׁמִים, לֹא יוֹדְעִים רֵיחַ תְּוֵה; וּבְשִׁנְתְּקָרְבוֹ לְרַבְּנוּ, נַעֲשֵׂה מִהֶם צְדִיקִים קְדוֹשִׁים כְּאֵלֶּה שְׁלֹא רוֹאִים בְּעוֹלָם, לְמַעַלָּה מִן הַטְּבַע... זֶה עֲנִין תְּדֵשׁ. וְרוֹאִים דְּוֵד תְּמַלֵּךְ בְּתַהֲלִים, כָּל תְּתַהֲלִים... מְזֻמּוֹר, מְזֻמּוֹר, מְזֻמּוֹר, לְדוֹד מְזֻמּוֹר, לְמַנְצַח לְדוֹד מְזֻמּוֹר; יֵשׁ מְזֻמּוֹר, וְיֵשׁ כְּפֹה לְשׁוֹנוֹת שְׁל שִׁיר: מְזֻמּוֹר שִׁירוֹ לֵה' שִׁיר תְּדֵשׁ, שִׁיר תְּדֵשׁ, דְּוֵד תְּמַלֵּךְ הוּא אָמַר שִׁיר תְּדֵשׁ, הוּא תְּדֵשׁ לְגַמְרִי, הוּא תְּדֵשׁ, שִׁיר תְּדֵשׁ; רַבְּנוּ תְּקוּדֵשׁ הוּא שִׁיר תְּדֵשׁ, רַבְּנוּ תְּקוּדֵשׁ הוּא תְּדֵשׁ, רַבְּנוּ תְּקוּדֵשׁ הוּא תְּדֵשׁ; וְכֵאֵן בְּהַפְּתֵק, מְנִגְלָה רַבְּנוּ דְּבָר קָטָן, דְּבָר קָל: נִגְח. שְׁשִׁים שְׁנָה לֹא יִדְעֵתִי מִזֶּה, רַק יִדְעֵתִי שְׁוֵה תְּפֵלָא, שְׁוֵה מְחִיָּה אוֹתִי, בְּכָל פְּעַם שְׁנִפְלֵ עֲלִיו... שְׁנִפְלֵתִי, לְקַחְתִּי אֶת הַפְּתֵק וְקָרָאתִי... וְעוֹד פְּעַם, וְנַעֲשֵׂה מִזֶּה עֲנִין אַחַר...

המעשה של הרחלים

"אני אומר שיבואו רחלים לאיפה שהבית שלך ויאכלו הכל, ולא יהיה לכם מה לאכול!" וככה היה: נכנסו רחלים ואכלו הכל! לא היה להם מה לאכול. הוא נתן להם קללה. הם למדו בספר, שהוא אמר לו שלא ילמד שמה והוא למד, אז נתן לו קללה, שיבואו רחלים בבית ויאכלו הכל, כל מה שאתם צריכים לאכול, ולא יהיה לכם מה לאכול. וככה היה: פאו רחלים ואכלו הכל, הרחלים היו רעבים ואכלו הכל, כל מה שהיה צריך לאכול הם אכלו הכל. הוא נתן לו קללה: "יבואו רחלים בתוך הבית שלך ויאכלו הכל, כל מה שאתם צריכים לאכול, ולא יהיה לכם מה לאכול!" ובאו רחלים ואכלו הכל, כל מה שהיה להם לאכול, ובליקה לא היה להם מה

ספורים וְחִלּוּמוֹת מִבְּעַל הַפֶּתַח רסג

לֶאֱכֹל. הוּא נָתַן לוֹ קִלְלָה, בֵּן: "יָבוֹאוּ רְחֵלִים וַיֹּאכְלוּ הַכֵּל, כֹּל
מֵה שְׂאֵתָם צְרִיכִים לֶאֱכֹל, וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם מֵה לֶאֱכֹל!" בֵּן, וּבָאוּ
רְחֵלִים וַיֹּאכְלוּ הַכֵּל, וְלֹא הָיָה לָהֶם מֵה לֶאֱכֹל... בִּדְרֵף הִרְאֵשׁוֹן לֹא
קָשָׁה לְמַצֵּא אֶת זֶה. אָמַר לוֹ שְׂלֵא יִלְמַד בְּזוּה, בְּזוּה הַסֵּפֶר לֹא
יִלְמַד, וְהוּא לְמַד, אִזּוּ נָתַן לוֹ קִלְלָה: "יָבוֹאוּ רְחֵלִים וַיֹּאכְלוּ כֹל
מֵה שְׂאֵתָם צְרִיכִים לֶאֱכֹל, וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם מֵה לֶאֱכֹל!" "מֵה אֶתָּה
עוֹשֶׂה, אֶתָּה לּוֹמֵד בְּזוּה? אֲנִי אוֹמֵר לָךְ, שְׂיָבוֹאוּ רְחֵלִים וַיֹּאכְלוּ
הַכֵּל, כֹּל מֵה שְׂאֵתָם צְרִיכִים לֶאֱכֹל, לֹא יִהְיֶה לָכֶם מֵה לֶאֱכֹל".
בִּדְרֵף הִרְאֵשׁוֹן תִּרְאֶה אֶת זֹאת הַמַּעֲשֵׂה. וּמֵהֵיכֵן בָּאוּ הָרְחֵלִים?
לֹא יוֹדֵעַ. אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מֵאִיפֹה בָּאוּ... "בֵּן? אֶתָּה לְמַדָּת בְּזוּה
הַסֵּפֶר? עוֹד יָבוֹאוּ רְחֵלִים לְבֵית שְׁלֹךְ וַיֹּאכְלוּ הַכֵּל, כֹּל מֵה
שְׂאֵתָם צְרִיכִים לֶאֱכֹל, לֹא יִהְיֶה לָכֶם מֵה לֶאֱכֹל!" וּבָאוּ רְחֵלִים
וַיֹּאכְלוּ הַכֵּל, לֹא הָיָה לָהֶם מֵה לֶאֱכֹל. נִתְקַיֵּם הַקִּלְלָה. הוּא אָמַר
אֶת זֶה, שְׂיִבְנִסוּ רְחֵלִים וַיֹּאכְלוּ הַכֵּל - נִבְנִסוּ רְחֵלִים וַיֹּאכְלוּ הַכֵּל,
לֹא הָיָה לָהֶם מֵה לֶאֱכֹל... (רַבִּי יִשְׂרָאֵל, בְּאִיזוּה סֵפֶר זֶה
כְּתוּב?) בְּסֵפֶר, בִּדְרֵף הִרְאֵשׁוֹן הוּא מִבִּיא מְגִדוּלִים מִכַּפָּתַח
סְפוּרִים. אָמַר לוֹ לְמַדָּן אֶחָד, שְׂבָזוּה הַסֵּפֶר לֹא לְלַמַּד, וְהוּא לֹא
שָׁמַע לוֹ וְהוּא לְמַד, אִזּוּ הוּא אָמַר לוֹ קִלְלָה, שְׂיָבוֹאוּ רְחֵלִים
וַיֹּאכְלוּ הַכֵּל, כֹּל מֵה שְׂאֵתָם צְרִיכִים לֶאֱכֹל, וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם מֵה
לֶאֱכֹל. וּבָאוּ רְחֵלִים וַיֹּאכְלוּ הַכֵּל, וְלֹא הָיָה לָהֶם מֵה לֶאֱכֹל. הוּא
נָתַן לוֹ קִלְלָה, שְׂיָבוֹאוּ רְחֵלִים וַיֹּאכְלוּ הַכֵּל וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם מֵה

לאכל. (מי נתן לו את הקללה?) אחד מהלומדים נתן לו
 הקללה. "אני אמרתי לו שלא תלמד בזה הספר, ואתה למדת?
 יבואו רחלים בבינתך ויאכלו כל מה שאתם צריכים לאכל, והם
 יאכלו הכל ולא יהיה לכם מה לאכל!" בדרך הראשון... המעשה
 הזה, אני צחקתי מאד אז, ולא ראיתי מי שנתן את הקללה הזו.
 "אתה למדת בזה הספר? נו, נו, נו, יבואו רחלים ויאכלו הכל,
 ולא יהיה לך מה לאכל!" אין לי כח לדבר. לא שמעת חדשות?
 זה חדשות יפות! הרחלים אכלו הכל, ולא היה להם מה לאכל!
 בפספר, בדרך הראשון, אני רציתי לראות מי? מה? מה? ולא היה
 לי... הרחלים נכנסו לבית ואכלו הכל. אני לא ראיתי מי, אבל
 אני ראיתי רק המעשה, שהוא תלמן אמר לו: "אמרתי לך
 שלא תלמד בזה הספר, אז יבואו רחלים להפית שלך ויאכלו
 הכל, ולא יהיה לכם מה לאכל בלילה..." זה הקללה. לא ראיתי
 מי, מה. אז אמרתי: יכול להיות מאד, שהוא קלל אותי שיכנסו
 רחלים לבית ויאכלו הכל ולא יהיה לו מה לאכל... אני ראיתי
 את הרחלים שניכנסו לבית ואכלו הכל, ולא היה להם מה
 לאכל. בדרך הראשון של הספר זה המעשה, שאחד קלל אותו.
 הוא אמר לו שלא ילמד בזה הספר, והוא למד בו. אז אמר:
 "אה?!" אמר לו: "יבואו רחלים ויאכלו הכל ולא יהיה לך מה
 לאכל!" אני ראיתי הרחלים שניכנסו לבית. הרחלים היו רעבים,
 היו צריכים לאכל. הם מצאו מאכלים טובים, שיותר לא היה

ספורים וְחִלּוּמוֹת מִבְּעַל הַתֵּתֶק רסה

לוֹ מַה לֵּאבֹל... זֶה הַלְמֶדֶן, הוּא לֹא שָׁמַע לוֹ, הוּא לָמַד, אִזּוֹ אָמַר לוֹ: "אָה! יָבוֹאוּ רַחֲלִים לְבֵיתְךָ וַיֹּאכְלוּ הַכֹּל וְלֹא יִהְיֶה לְךָ מַה לֵּאבֹל!" וְהִקְלָלָה נְתַנְיָמָה, בָּאוּ רַחֲלִים וַאֲכָלוּ הַכֹּל וְלֹא הָיָה לוֹ מַה לֵּאבֹל. אָמַרְתִּי לוֹ... בָּאוּ רַחֲלִים וַאֲכָלוּ הַכֹּל וְלֹא הָיָה לוֹ מַה לֵּאבֹל. אֵיפֹה הָרַחֲלִים? הֵם אָכְלוּ וְהִלְכוּ. הֵם לֹא הָיָה לָהֶם מַה לֵּאבֹל. הָרַחֲלִים אָכְלוּ הַכֹּל! הוּא נָתַן לוֹ קְלָלָה, שְׂיָבוֹאוּ רַחֲלִים וַיֹּאכְלוּ הַכֹּל וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם מַה לֵּאבֹל. דָּבָר גְּדוֹל, שֶׁהוּא כְמוֹ מְרֹאֵה גְדוֹל, כֵּן, סֵפֶר גְּדוֹל... אָבֵל רְאִיתִי, שְׂאֶחָד אָמַר לוֹ שְׁלֹא יִלְמַד בְּזֶה הַסֵּפֶר וְהוּא לָמַד, אִזּוֹ נָתַן לוֹ קְלָלָה, שְׂיָבוֹאוּ רַחֲלִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת וַיֹּאכְלוּ הַכֹּל וְלֹא יִהְיֶה לְךָ מַה לֵּאבֹל. הָרַחֲלִים נִכְנְסוּ לַבַּיִת וַאֲכָלוּ הַכֹּל וְלֹא הָיָה לָהֶם מַה לֵּאבֹל... הָרַחֲלִים, אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ אֵיפֹה הֵם בָּאוּ? אֵיפֹה הִלְכוּ? הֵם אָכְלוּ הַכֹּל. לֹא נִשְׁאַר כָּלוּם. לֹא הָיָה לָהֶם מַה לֵּאבֹל. אֲנִי רְאִיתִי אֶת הָרַחֲלִים אִידֵי שֶׁנִּכְנְסוּ אֶל הַבַּיִת וּמִצָּאוּ מֵאֲכָלִים טוֹבִים וַאֲכָלוּ, וְלֹא הָיָה לָהֶם מַה לֵּאבֹל. אֲנִי אָמַרְתִּי שְׁלֹא יִלְמַד בְּזֶה הַסֵּפֶר, "אִזּוֹ יָבוֹאוּ רַחֲלִים בְּבֵית שְׁלֹךְ וַיֹּאכְלוּ הַכֹּל וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם מַה לֵּאבֹל..." הָעוֹלָם צָחֲקוּ מִמֶּנִּי, וְעַכְשָׁיו אֲנִי מִצְחָק מִכֹּל הָעוֹלָם! (אֲבֵא, אֵי בְּרַכָּה לִיצְחָק אֵיִיזִיק שְׁלֹמָה בֶּן אֶסְתֵּר מִיְּנַדֵּל) בֶּן אֶסְתֵּר מִיְּנַדֵּל וּבֶן יִשְׂרָאֵל בְּעַר. יִשְׂרָאֵל בְּעַר אֶזְרָסָה, הַחֲבֵר שֶׁל הַנְּשִׂיא! הַחֲבֵר הַכִּי גְדוֹל שֶׁל הַנְּשִׂיא שֶׁנִּי"ר! הוּא אָמַר לִי, שְׂכַל מִי שִׁנְעָ בִּי, בְּכַבּוּדִי, תִּכְתֵּב לְמֵאסָר בְּלִי שׁוּם מִשְׁפָּט! אֵיִיזִיק

שְׁלֹמֹה בֶּן אֶסְתֵּר מִיְּגִדֵּל וַיִּשְׂרָאֵל בְּעֵר, ה' יִתֵּן לוֹ מִתְּהֵרָה רְפוּאָה
שְׁלֹמֹה מִן הַשָּׁמַיִם, וּבְלֹא רוּפְאִים וּבְלֹא נִתּוּחַ... אַתֶּם יוֹדְעִים מִי
אֲנִי? רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ אָמַר לְאֲנָשִׁים שָׁלוֹ: אַתֶּם יוֹדְעִים מִי אֲנִי? אֲנִי
גַּנֵּחַ נִחְמָה נִחְמָן מֵאוּמָן. אֲנִי תְּרַבִּי שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל!
הוּא אָמַר לוֹ שְׁלֹא יִלְמַד, אִזּוֹ אָמַר: "יִכְנָסוּ רְחֵלִים בְּבֵית וַיֹּאכְלוּ
כָּל מַה שֶּׁהֵם צָרִיכִים לֶאֱכֹל, וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם מַה לֶּאֱכֹל!"
וּבֵן הָיָה, נִכְנָסוּ רְחֵלִים בְּבֵית וַאֲכָלוּ הַכֹּל! מִן הַלּוּמְדִים אָמְרוּ
לוֹ, שְׁלֹא יִלְמַד בְּזֶה הַשְּׁלַח־עֲרוּךְ וְהוּא לְמַד, אִזּוֹ נִתֵּן לוֹ קְלָלָה:
"יִכְנָסוּ רְחֵלִים בְּבֵית וַיֹּאכְלוּ הַכֹּל מַה שֶּׁהֵם צָרִיכִים לֶאֱכֹל!" נוֹ,
וַיֹּאכְלוּ, וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם מַה לֶּאֱכֹל. וּבֵן הָיָה, נִכְנָסוּ רְחֵלִים בְּבֵית
וַאֲכָלוּ הַכֹּל וְלֹא הָיָה לָהֶם מַה לֶּאֱכֹל! מִתְּיָכֵן הָיָה הַרְחֵלִים?
"אָה! אַתָּה לוֹמֵד בְּזֶה הַשְּׁלַח־עֲרוּךְ? יִכְנָסוּ רְחֵלִים בְּבֵית שְׁלֹךְ
וַיֹּאכְלוּ כָּל מַה שֶּׁאַתֶּם צָרִיכִים לֶאֱכֹל, הֵם יֹאכְלוּ הַכֹּל וְלֹא יִהְיֶה
לָכֶם מַה לֶּאֱכֹל!" וּבֵן הָיָה, נִכְנָסוּ רְחֵלִים וַאֲכָלוּ הַכֹּל! "אָה, בֶּן?
אַתָּה לוֹמֵד בְּזֶה הַשְּׁלַח־עֲרוּךְ? יִכְנָסוּ רְחֵלִים בְּבֵית שְׁלֹךְ וַיֹּאכְלוּ
כָּל מַה שֶּׁאַתֶּם צָרִיכִים לֶאֱכֹל, הֵם יֹאכְלוּ הַכֹּל, וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם
מַה לֶּאֱכֹל!" וְכַכֵּה הָיָה. הוּא נִתֵּן לָהֶם קְלָלָה, שְׂיִבּוּאוֹ רְחֵלִים
וַיֹּאכְלוּ הַכֹּל. (מִי נִתֵּן אֶת הַקְּלָלָה הַזֹּאת?) הַקְּלָלָה? אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ.
צָרִיכִים לִרְאוֹת בַּשְּׁלַח־עֲרוּךְ הַמְּעֻשָּׂה. אֶחָד מִן הַלּוּמְדִים אָמְרוּ
לוֹ שְׁלֹא יִלְמַד בְּזֶה הַשְּׁלַח־עֲרוּךְ, בֶּן. (בְּאִיזָה שְׁלַח־עֲרוּךְ?) אֲנִי
לֹא רָאִיתִי רַק מַה שֶּׁאֲנִי מְסַפֵּר. אִזּוֹ הוּא בֶּן לְמַד, בָּאוּ רְחֵלִים

ספורים וְחִלּוּמוֹת מִבְּעַל הַפֶּתַח רסז

וַיִּבְנֶנּוּ אֶל הַבַּיִת וַיֹּאכְלוּ כָּל מַה שֶּׁהֵם צָרִיכִים לֵאכֹל, הֵם אָכְלוּ
וְלֹא הָיָה לָהֶם מַה לֵּאכֹל. זֶה הַקְּלָלָה, הוּא לְמַד בְּזוֹת שְׁלֹחַן-עֲרוּדָה,
הוּא נָתַן לוֹ קְלָלָה: "יִבְנֶנּוּ רְחֵלִים בַּבַּיִת וַיֹּאכְלוּ כָּל מַה שֶּׁאַתֶּם
צָרִיכִים לֵאכֹל וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם מַה לֵּאכֹל!" כֵּן, הֵם אָמְרוּ... הֵם...
בְּשִׁלְחַן-עֲרוּדָה הָיָה לֹא יִלְמְדוּ, וְהוּא לֹא שָׁמַע, הוּא לְמַד, אָז הוּא
נָתַן לוֹ קְלָלָה: "יִבְנֶנּוּ רְחֵלִים, יִבְנֶנּוּ רְחֵלִים וַיִּבְנֶנּוּ אֶל הַבַּיִת
וַיֹּאכְלוּ כָּל מַה שֶּׁאַתֶּם צָרִיכִים לֵאכֹל, וְכִבֵּר לֹא יִהְיֶה לָכֶם מַה
לֵּאכֹל!" וְכִבֵּר הָיָה...

ספור התקרבותי

לרַבנו 'נחל נבע מקור חכמה',

רבי נחמן מברסלב זיע"א,

על-ידי מוהר"ר ישראל קארדוֹנר זצ"ל

לא באתי לספר כאן אלא מעט מן המעט ממה שראו עיני מאורו של רבנו זיע"א, שזרח על אחד מגדולי חסידיו בְּרַסְלָב, שזוכיתי להיות במחיצתו, וראיתי במו-עיני את עבודתו וַאֲמוֹנָתוֹ. יהי רצון, שְהאֵזֶר תּוֹה (שֶׁל רַבְנוּ ז"ל) יחזיר את כל פְּאֵי הָעוֹלָם לְמוֹטֵב, וְהַעוֹלָם תִּשְׁרֹי בְּחֶשֶׁךְ יוֹכָה פֶּאֹר הַגְּדוֹל, וְיִקְנִים בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וּמְלֶאכֶה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת ה' פְּמִים לַיָּם מְכַסִּים", אָמֵן בֶּן יְהִי רַצוֹן.

כֹּל יְמֵי תַנִּי הַשְׁתוֹקְקֵתִי לְסֵפֶר אֶת עֲנָנֵי הַתְּקַרְבוֹתִי לְמוֹרֵי וְרַבִּי, חֶרֶב הַחֲסִיד, מוֹרְנוּ חֶרֶב יִשְׂרָאֵל, וְכֵר צַדִּיק לְבִרְכָה, שְׁעַל־יָדוֹ וְכִיתִי וְנִתְקַרְבְּתִי לְרַבִּי ר' נַחְמָן מְבִרְסָלָב, וְכוֹתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אָמֵן.

מִנְעוֹרֵי תַנְנֵי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּנֶפֶשׁ מִתְנַעֲנַעַת לְהַתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ. אָבִי וְזַקְנֵי וְאֲבוֹת אֲבוֹתִי בְּמִבְרֵיחַ הָיוּ חֲסִידֵי קַרְלִין, וְגַם אָנִי, מִהֵיוֹתִי יָרָא שְׁמִים, הָיִיתִי קָשׁוֹר מְאֹד בְּחֲסִידוֹת קַרְלִין. אָבָל מֵאַחַר שֶׁהָיוּ לִי מְלַחְמוֹת קָשׁוֹת בְּעֲנִינֵי עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וְכִדְרֵךְ כֹּל הַנְּכַנְסִים לְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וְכִפְרָט הַמְדַקְדָּקִים פְּיוֹתֵר

ספור התקרבנות

רסט

בַּעֲבוּרַת הַשָּׁמַיִם, שָׁעָבַר עֲלֵיהֶם מִלְחָמוֹת וּמִנִּיעוֹת וְעֲלִיּוֹת וַיְרִידוֹת
וְכוֹ, הֵייתִי זָקוּק לְבָלִים, (לְעֵדוֹת) [לְעֵדוֹד] וְהִתְחַזְּקוֹת
וְהִתְאַמְּצוֹת כִּדְרִי לְהִתְנַבֵּר בְּמִלְחָמוֹת תִּיַצֵּר. וְחַפְּשֵׁתִי רְפוּאָה
לְנַפְשִׁי, עַד שֶׁהֵייתִי מִבּוֹהַ עֲצָמִי בְּפָנַי גְּדוּלֵי הַחֲסִידוֹת, וְקָנִי תְדוּר
וּבְעֲלֵי הַמְּקַבְּלִים. תָּמִיד הֵייתִי רוֹבֵץ אֶצְלָם וְהֵייתִי מִתְלוֹנֵן עַל
נִגְעֵי נַפְשִׁי, כִּי יִרְאֵתִי הַשָּׁמַיִם יִתְכַּרֵּךְ, וְהֵייתִי בְּבַחֲשֵׁינִי 'אוֹי לִי מִיִּצְרָי,
אוֹי לִי מִיִּצְרָי, וְלֹא הָיָה לִי סִפּוּק נַפֶּשׁ. אֲנִי הֵייתִי מִסְפֵּר לָהֶם
אֵת כָּל נִגְעֵי נַפְשִׁי, וְלָהֶם לֹא הָיוּ הַרְפוּאוֹת לְרַפְּאֵנִי. פְּעָמִים
אֲמַנֵּם הֵייתִי מִתְעוֹרֵר, אֲבָל רְפוּאָה מִמֶּשׁ לֹא מְצָאתִי. וּמִכַּאֲן
רְאִיתִי בְּמוֹעֵינִי, שְׂאֵין תְּקוּדָתְךָ וְשֶׁכָּרוּךְ-הוּא מְקַפֵּחַ שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה,
כִּי הֵייתָ לִי מְסִירוֹת נַפֶּשׁ כּוֹז, שְׂגָלִיתִי אֵת כָּל נִגְעֵי לִבִּי, וּבְשִׁכְרִי
זֶה זְכִיתִי לְהִתְקַרֵּב לְרַבֵּנוּ, נַחַל נִבְעֵי מְקוֹר חֲכָמָה.

הַסִּבָּה הָרִאשׁוֹנָה לְהִתְקַרְבוֹתִי הָיָה עַל-יְדֵי זֶה, שֶׁמְצָאתִי בְּיָשִׁיבָה
בֵּין פְּחֵי הָאֲשֵׁפָה סֵפֶר בֵּין "שְׁמוֹת" הַגְּנוּזָה, כְּלִי הַתְּחִלָּה
וּבְלִי סוּף. וּמִפְּנֵי שְׂאֵסוּר לְהַחֲזִיק סִפְרֵי-קִדְשׁ בְּבִיּוֹן, לְקַחְתִּי אֵת
הַסֵּפֶר כִּדְרִי לְשִׁמּוֹ בְּגִנְיוֹת. לְקַחְתִּי הַ"שְׁמוֹת" וְהַסֵּתַפְּלֵתִי בָּהֶם,
וּבְהֵייוֹת שֶׁהִתְנַעַנְעֵתִי מְאֹד לְסִפְרִים כִּדְרִי לְקַרֵּר אֵת צְמֵאוֹן נַפְשִׁי
מֵעַט, קָרָאתִי בּוֹ וּמְצָאתִי שֶׁשְּׂמוֹ הוּא "הַשְּׂתַפְּכוֹת הַנַּפֶּשׁ", כְּשֵׁמוֹ
בֵּן הוּא. תָּמִיד הֵייתִי קוֹרֵא בְּסִפְרִים, אֲךֶּה כְּשֶׁמְצָאתִי אֵת הַסֵּפֶר
הַזֶּה חֲשַׁבְתִּי: אוֹלֵי זִמַּן לִי הַשָּׁמַיִם יִתְכַּרֵּךְ עֲלֵים אֵלֹהֵי שְׂיִהְיֶה רְפוּאָה
לְנַפְשִׁי! וְשׁוֹב לֹא גִנְזוֹתִי אוֹתָם, אֲלָא הִחַפְּאֵתִי אוֹתָם אֶצְלֵי וְהֵייתִי

הזנה בהם יום ולילה. ובאמת היו רפואה גדולה לנפש. אחרי
 הבר-מצוה שלי, למדתי בישיבת 'רבי מאיר בעל הנם', שהיתה
 עומדת חוץ לעיר, בין החרים, והספר הזה מלא את לבי
 התלהבות, שכן רבנו זכרוננו לברכה אומר, שעל-ידי תפלה
 והתבודדות אפשר לבוא לכל טוב בגשמיות ורוחניות, ושעקר
 התקרבותי להשם יתברך על-ידי זה דיקא, ובספר הזה היו
 למודים על כך. והיות שהישיבה היתה במדבר, הייתי יוצא עם
 הספר "השתפכות הנפש". והיות שלא ידעתי מי חבר את
 הספר, כי עדין לא שמעתי מחסידות פרסלב ולא כלום,
 אף-על-פי שכבר שמעתי על שיטות שונות שפחסידות, אבל
 מחמת שרציתי להציל את נפשי ורציתי לקיים את דברי הספר,
 הייתי עוסק בתפלה והתבודדות, והתבוננתי בו באמת הטוהרה
 וראיתי שזה מציל אותי, ורק הכח הזה של פשיטות ואמת פעל
 עלי יותר מנסים ונפלאות; שחרי זה גם גדול מהכל, שאדם יטה
 בחירתו, חרי זה דבר גדול ונפלא.

מרב השתוקקותי שהיה לי מן הספר הזה, היה אצלי תמיד
 כמו דבר חדש, והייתי מסימו וחוזר ופותחו ולומר בו
 תמיד. והוא הצילני מכל רע, ונתגלה לי ממש אור חדש,
 והרגשתי בעצמי שנשתנית שנוי גדול, כרחק שמים מארץ.
 ואף-על-פי שלא ידעתי מי הוא מחבר הספר הזה, חרי הפעלות
 שלו עלי היו טובות ונפלאות.

ספור התתקרבנות

רעא

יום אחד נכנס אצלי חסיד קרליני, וכשראה את הספר בנדי אמר לי: האם בספר בנות אתה מעיין וכו', תלא זה מספרי פרסלב?! אמרתי לו: אם אין רצונך בו אל תעיין בו, אני מעיין בו! (אז שמעתי לראשונה, כי יש חסידות פרסלב.) והחזקתי בנדי את הספר חזק. אבל הוא הוציא מנדי את הספר בכת. אבל אני, שכבר ידעתי את הספר בעל-פה, הייתי ממשויך בהתבודדות. אבל לאחר ששמעתי השם 'פרסלב', בקשתי רחמים מאת השם יתברך לקרנני אליו, שיומין לי את ספרי מורנו הרב רב נחמן. אמרתי בלבי: אם יש התנגדות בואת, סימן שזה ענין גדול! והתפלאת שלי פעלו.

ועכשו נפתח בספור על מורנו רבנו, הרב החסיד, ישראל, זכור להוב:

ר' ישראל, זכרוננו לברכה, היה מחסידי פרסלב. ואלו היה אפלו בימי מורנו הרב רב נחמן, היה גם אז חדיש נפלא. אין לתאר את כל מה שראיתי אצלו. בשבילו לא היה קנים כלל כל העולם הזה, לא משפחה, לא אשה ולא בנים. ועבודה בואת ותפלה בואת לא ראיתי מעודי. וכשהיה עומד בתפלה, היה הכל בעיניו בלא כלום. הוא היה חדיש גדול, ואף-על-פי שחסידי טבריא היו אנשים שהתנגדו לחסידות פרסלב, אבל אותו העריכו מאד, כי בכל מעשיו היה מקדש ה'. על פניו היה שרוי חן דקדשה, מפני שקדשתו וחסידותו וצדקתו, עם ה' ועם כל בני אדם,

וְעִבְדֶתָּו אֶת ה', בְּהִתְלַהֲבוֹת וְחַיּוֹת נוֹרָא וְנִפְלְאָ. כָּל מִי שֶׁפָּעַם
 רָאָה אוֹתוֹ, וְאַפְלוּ מִי שֶׁשָּׁמַע רַק אֶת שְׁמֵעוֹ, וְאַפְלוּ הַמַּתְנַנְּדִים
 הַכִּי גְדוּלִים, הָיוּ מִתְבַּטְּלִים מִפְּנֵיו וְהוֹקִירוּ אוֹתוֹ מְאֹד. הוּא הָיָה
 יוֹשֵׁב בְּמִירוֹן, וּבְנִי-בֵיתוֹ הָיוּ בְּצַפֵּת. בְּיוֹם שֶׁשָּׂי הָיָה פָּא לְבֵיתוֹ.
 (בְּמִירוֹן הָיָה פְּחִינַת עוֹלָם תְּפֹא, כִּי לֹא הָיָה שָׁם שׁוֹם נִבְרָא,
 וְהִישׁוּב קָטָן, וְרַק בְּעָרֵב רֵאש־חֹדֶשׁ הָיוּ פְּאִים לְשָׁם מְעַט
 אֲנָשִׁים.) וְהָיָה תָּמִיד עַל הַצִּיּוֹן הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רֶבֶן שְׁמֵעוֹן בְּרִיּוֹחַ
 וְעוֹסֵק תָּמִיד בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, לְפִי דַעַת עֲצַת רַבְּנּוֹ, וְזָכוֹנוֹ
 לְבִרְכָה. וּבְחַיּוֹת שֶׁבִקְשָׁתִי מִהַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ שִׁישְׁלַח לִי מִי שֶׁיִּקְרָבֵנִי
 לְחִסְדוֹת פְּרָסֶלֶב, תְּשַׁבְּתִי כִּי־צַד יִנְדַּמְּנָ לִי אָדָם כְּזֶה, שֶׁיֵּצֵא
 מִמִּירוֹן, שֶׁשָּׁם מְקוֹם עִבְדֶתָּו, וְיִבֹּא לְטַבְּרִיא.

וְהָיָה אֶרֶץ, שֶׁפְּאוֹתָהּ תִּקְוֶפֶה הַתְּחִיל ר' יִשְׂרָאֵל ז"ל לְסַבֵּל
 מִכְּאֵבֵי 'רֵאוּמָטִיּוֹם'. וְהַכְּאֵבִים הָיוּ גְדוּלִים כָּל-כֶּהָ, שֶׁכָּבֵר
 לֹא הָיָה בְּגֵדֵר הָאֶפְשָׁר לוֹ לְלַכֵּת לְהַתְּפַלֵּל וְלַעֲבֹד אֶת הַשָּׁם
 יִתְפָּרֵךְ, כִּי הִרְגִּישׁ פְּאֵלוֹ חוֹתְכִים כָּל אֶבֶר בְּסַבִּינִים חֲתִיכוֹת
 חֲתִיכוֹת. וְחָשַׁב בְּלִבּוֹ, אוֹלֵי זֶה הוּא רְצוֹן ה' שֶׁיִּסַּע לְטַבְּרִיא,
 וְאוֹלֵי שָׁם לֹא יִסַּבֵּל כָּל-כֶּהָ כְּאֵבִים. אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יֵדַע בְּבִירוֹ
 שֶׁכֶּהָ רְצוֹן הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, לֹא רָצָה לַעֲזוֹב אֶת מִירוֹן; וְאָמַר, לְהַפְּדָה,
 יֵשׁ לְהַשְׁאֵר בְּמִירוֹן וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ שִׁיעוֹר לוֹ, וְהָיוּ
 לוֹ סִפְקוֹת חֲרִיבָה זְמַן. אֲבָל לְבִסּוֹף כְּשֶׁפְּאוֹבֵיו הִתְנַבְּרוּ, אָמַר,
 מִשְׁמַע שֶׁכֶּהָ רְצוֹן הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, שֶׁיִּסַּע לְטַבְּרִיא; עַד שֶׁקָּבַל

ספור תהתקרבנות

רעג

האָרָה בְּמַחוּ, וְהַחֲלִיט לְנִסְעַ לְמִטְבְּרִיא בְּלִי שׁוּם פְּקֻדוֹת. וְלֹא חָרַר
שָׁגַמְר בְּלִבּוֹ, אָמַר וְעָשָׂה, בְּחִינַת "וַיִּשָּׁבֶם אֲבָרְהָם בְּבִקְרָר".
וְהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא סִבֵּב הַסְּבוּת, שְׁנִדְמֵן אֵלַי.

וְכִּי הָיָה הַמַּעֲשֶׂה: הוֹרִי הָיוּ עֲנִיִּים מְרוּדִים. הֵם הָיוּ מוֹתָנִים
קֶפֶת, וּמְרוֹיָחִים אֶת לֶחֶמָם בְּצַמְצוּם גְּדוֹל. אֲבָל בְּמִלְחָמַת
הַעוֹלָם הָרֵאשׁוֹנָה נִגְמַר הַקֶּפֶת הַזֶּה, וְנִשְׁאַרְנוּ בְּלִי פְרֻנְסָה.
וּבְבִיתֵנוּ הַתְּנַדָּל פִּעַם קְרוּבֵנוּ, בֶּן אַחֵי אִמָּא שְׂבִיבִיתָם בְּיַלְדוּתוֹ,
שָׁמוּ הָיָה: חֵי בְנֵימִין בְּרִזָּל, וְאִמִּי הָיְתָה לוֹ לְאִם. בְּשִׁסְפָּרָה לוֹ
שְׁנֵשְׁאַרְנוּ בְּלִי פְרֻנְסָה, הִצִּיעַ לָהּ לְאִפּוֹת לֶחֶם. שְׂאַלְהָ אִמִּי:
מֵהֵיכָן אֶקַּח קֶמַח? אָמַר לְמוֹתָן שְׂיִתֵּן לָהּ קֶמַח בְּאַשְׂרָא, וְאִמִּי
הִתְחִילָה לְאִפּוֹת לֶחֶם. זֶה הָיָה בְּיוֹם רֵאשׁוֹן; וְהֵנָּה בְּיוֹם חֲמִישִׁי
בְּיַלְהָ פִּנְשׁ ר' יִשְׂרָאֵל בְּבֵנִימִין, הַנּוֹכַר לְעִיל, וְנָתַן לוֹ שְׁלוֹם. ר'
יִשְׂרָאֵל הַחַיִּיר לוֹ שְׁלוֹם וְאָמַר לוֹ: עֲשֵׂה מִצְוֹת, וְהִרְאָה לִי הֵיכָן
מִשִּׁיגִים לֶחֶם! בְּנֵימִין שָׂמַח שְׁנִדְמֵן לוֹ קוֹנָה, וּשְׁלַחוּ מִיַּד לְבֵית
אִמִּי. בֵּיתֵנוּ הָיָה מְטַפֵּל בְּיַלְדִים קְטַנִּים, וְגַם בָּזָה רְאִיתִי הַשְּׁנֵחַת
ה', שְׁנֵשְׁאַר עוֹד בְּכַר-לֶחֶם בְּבֵית. בְּשִׁהוּפִיעַ בְּבֵית וְרְאִיתִי צוּרְתוֹ,
הָיְתָה לִי תַחְרָגְשָׁה שֶׁהוּא אֶחָד מִל"ו צַדִּיקֵי תְדוּר הַנְּסֻתָרִים, וְכִּי
אָמְרוּ עָלָיו הַרְבֵּה מְגֻדוּלֵי תְדוּר תְּהוּא, וַיִּדְעֵתִי שְׂאַצְלוֹ אִמְצָא
רְפוּאָה בְּשִׁלְמוֹת.

אֲבָל חֲשַׁבְתִּי בְּלִבִּי: בִּיצַד אֶקְשֶׁר עִמּוֹ שִׁיחָה, וְחָרִי אֶחָד מִל"ו
יְכוּל מְחַר לְהַעֲלֵם וְלִילֵךְ לִירוּשָׁלַיִם עִיר הַקֶּדֶשׁ בְּקַפִּיצַת

הַדָּרָה, וְבִיצַד אֲשַׁפֵּךְ לְפָנָיו אֶת לְבָבִי? וּבְעוֹד שְׁאֲנִי חוֹשֵׁב כָּכָה, נָתַן לִי ר' יִשְׂרָאֵל, וּזְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָהּ, אֶת הַכֶּסֶף, וּשְׂאֵלֵנִי הָאֵם אֲפֹשֶׁר לוֹ לְהַלְ תִּדְרִים וְלִסְעֵד אֶצְלָנוּ. הַרְנִשְׁתִּי מְשִׁיכָה בְּנִפְשִׁי אֵלָיו כִּמּוֹ מִנְגִּמָה, וְהַרְנִשְׁתִּי שֶׁהוּא מִכִּיר מַחְשְׁבוֹתַי. וְאֶף-עַל-פִּי שִׁתְּיָה לְיָלֵת, וְחוּץ מִזֶּה הָיָה בֵּיתֵנוּ קָטָן, וְהֵינּוּ פּוֹרְשִׁים מַחְצָלֵת, שֶׁעָלְיוֹ יָשְׁנוּ כָּל הַיְלָדִים, וְלֹא הָיָה מְקוֹם אֲפֹלוֹ לְשִׁבְתִּי; וּבְשִׁמְעֵתִי שֶׁהוּא רוֹצֵחַ לְהַלְ יָדָיו וְלֹאכֵל כָּאֵן, חֲשַׁבְתִּי: בִּיצַד? וְהָרִי אֲבֵא בְּיָדָי לֹא יִסְכִּים, כִּי אֵינְן הַמְּקוֹם מִתְּאִים כָּלֵל לָזֶה? שִׂאֵלְתִּי אֶת אֲבֵא, וְאָמַר: לָמָּה לֹא? אֲדַרְכָּה, הָרִי נִשְׂאֵר קִצֵּת בְּצֵל לְתַבֵּל פֶּתוֹ וְנָתַן לוֹ! וְהֵייתִי תִמְחָ שֶׁבֶן הַדָּרָה, הֲלֹא לְמַחֵר הָיוּ צְרִיכִים לְקוֹם מִקְדָּם בְּדִי לְאַפּוֹת הַלְחָם?!

ר' יִשְׂרָאֵל, וּזְכָרוֹ לְבָרְכָהּ, נִשְׂאֵר אֶצְלָנוּ וְנִטְלָ יָדָיו. נָתַתִּי לוֹ בְּצֵל לְתַבֵּל הַפֶּת, וְסָרַב. אָמַר: אֵינִי אוֹכֵל אֶלָּא לְחֵם וְתֵה! וְהָיָה לָנוּ בִּירָה עַל פְּחָמִים. בְּקִשִּׁי הִבְנֵתִי לוֹ הַתֵּה. וּמִפְּנֵי שֶׁחֲשַׁבְתִּי שֶׁעֲדִין בְּנֵי הַבַּיִת אֵינָם יֹשְׁנִים, אָמַרְתִּי לְר' יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲשֵׁה: הַיְדַעְתָּם? הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ שֶׁלַח אֶתְכֶם אֵלַי בְּדִי לְהַצִּיל אֶת נַפְשִׁי! ר' יִשְׂרָאֵל הַתְּרַגֵּשׁ מְזִה, שֶׁהָרִי רָאָה בְּזֶה נִפְלְאוֹת הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ. וּמֵאֵז נּוֹצֵר הַקֶּשֶׁר בֵּינֵינוּ. בְּשִׁנְטָל יָדָיו, אָמַר אֶת הַבְּרָכָה (בְּלִי) [בְּקוֹלֵי] קוֹלוֹת, אֲבָל בְּמַתִּיקוֹת כּוֹז, כְּמוֹדָה אִישׁ לְחֵבְרוֹ עַל הַטּוֹבָה שֶׁעָשָׂה לוֹ. נִתְּרַגְּשְׁתִּי מְאֹד, וְר' יִשְׂרָאֵל הַרְנִישׁ בְּהַתְּרַגְּשׁוֹתַי. הוּא רָאָה גַם אֶצְבַּע ה' שֶׁסָּבַב כָּהֵן, שֶׁבְּרַנֵּעַ הָרֵאשׁוֹן

ספור התקרבנות

ערה

בא אל, ולכן היה מסור לי בכל לב ונפש. ואף-על-פי שהיה אוהב כל אדם מישראל, אבל הקשר שנוצר בינינו היה חדוש גדול ועצום, ואין לשער את האהבה והאמונה ששררה בינינו. אחרי שאכל וברך, שאלתי אותו היכן ישן. אמר לי: אישן בבית-הכנסת. לוייתי אותו, ומיד פשיצאנו, פרצתי בכני. רציתי שירחם עלי ולא יניחני לנפשי. ספרתי לו את כל הענינים, וכיצד מצאתי את הספר "השתפכות הנפש", ובקשתי מאת השם יתברך איש שיקרבי לחסידות ברסלב, ועכשו רואה אני שתפלותי נתקבלו, והשם יתברך סבב סבות נפלאות כאלו שפאתם לכאן, לכן אבקש מכם שתרחמו עלי, ואקבל מכם רפואה לנפשי. פששמע את הדברים, נתרשש עוד יותר. ספרתי לו את נגעי נפשי, והוא האזין. אחר-כך התחיל הוא לדבר, והרגשתי מן הדברים שדבר, ארוכה פואת והתחדשות פואת ורפואה פואת, שמיום שנולדתי לא הרגשתי פאלה. והוא דבר עמי על רבנו נחמן ועל ספריו, ועל אורו הגדול, שעשוי לרפא את נגעי הלב. וכך הלכנו, עד שבאנו לבית-הכנסת של חסיד קרלין. לא ידענו היכן המפתח. אחר-כך הלכנו לעוד בית-כנסת, וגם שם היה סגור. והיה בית-כנסת, שבו היו מתפללים הצדיקים הגדולים, רבי מנדל מויטפסק, וברונו לברכה, ורבי אברהם קאליסקר, וברונו לברכה, וכו'. בית-כנסת זה עמד ליד הים, ובחורף היו המים גואים ונכנסים לתוך בית-הכנסת,

והשלחנות היו שקועים עד תצום פמים, והיו מוציאים את הספרים, ובית-הכנסת היה נשאר פתוח ומפקר. שנינו נכנסנו לבית-כנסת זה, בתוך תמים, ועלינו וישבנו על גבי שלחן. ר' ישראל הניח ספריו והטלית ותפלין, והוציא מכיסו גר ונפרורים שחיו עמו תמיד, אף שתדבר היה יקר מציאות עד מאד. פתח ר' ישראל את ה'לקוטי מורנו הרב רבי נחמן, חלק ב בסימן ה, "כי מרחמם ינהגם". ואף-על-פי שנמצינו בתוך תמים ותרטיבות, הוא לא הרגיש, אף-על-פי שיש לו יד חולה, ולא אני הרגשתי פמים. וכך ישבנו כל הלילה ועסקנו בתורה הזאת, עד הפקר פתאום שמעתי קול אמי בוכיה וצועקת: היכן בני? ראיתי שגרמתי צרה גדולה, שחרי אם לא מעבדים את הפצק ביד, הוא מתקלקל.

ואכן, כשחזרנו לבית, היה חרבן גדול. כל הפצק צף ועלה על גדותיו, והיו לי צרות גדולות בבית, וצעקו עלי למה הלכתי. אני לא הייתי אשם, כי לא הרגשתי שחלילה עבר. ולי לא היה שום ספק, שהוא מצדיקי הל"ו הנסתרים. ונתורה שלמד אותי היתה נפלאה מאד, אין לתאר ואין לשער. ור' ישראל נשאר שם בבית-הכנסת, וכשהאיר היום, נכנס לבית-הכנסת כדי להתפלל, ונתפרדה החבילה. אבל אחר-כך הלכתי לבית-הכנסת של חסידי קרלין ושם מצאתי אותו. מבריא היתה אז ישוב קטן, וכששמעו את קול אמי בוכיה וצועקת 'היכן בני',

ספור התתקרבות

רעז

נבְּהִלּוּ בְּלֶם וְחִשְׁבוּ שְׂאֵנֵי מֵת, וּבִבְקָר הִתְחִילוּ לְהִתְעַנֵּן. וְסִפְרָה
עַל יְהוּדֵי אַחֵד, שֶׁבָּא בְּלִילָה וְקָנָה לֶחֶם, וְאֵנִי הִלְכְּתִי עִמּוֹ וְלֹא
תּוֹרַתִּי. וּבִבְקָר מִצָּאָה אוֹתִי יַחַד עִם תִּיהוּדֵי תְּהוּא כְּבֵית־תְּכַנְסֵת,
כְּשֶׁהוּא מְלֵא מַיִם. אֲמִי לֹא תְּכִירָה אֶת ר' יִשְׂרָאֵל, אֲכַל בְּנֵי הָעִיר
הִכִּירוּ אוֹתוֹ בְּתוֹר תְּסִיד בְּרֶסֶלְבִי, וּבְשִׁבְאַתִּי אָמְרוּ בְּלֶם: 'הִלִּילָה
"שְׂמֵדוֹ" אֶת יִשְׂרָאֵל כָּרִי! וְאִזּוּ נִודַע לִי, שֶׁר' יִשְׂרָאֵל הוּא מִחֲסִידֵי
בְּרֶסֶלְב, וּמֵאִזּוּ לֹא נִפְרְדְּנוּ יוֹתֵר. אֲנִי רָאִיתִי בְּזֶה הַשְּׁנָחַת הַבוֹרֵא,
שְׂזִמֵּן לִי אוֹצֵר חָשׁוּב בְּזֶה בְּבֵיתִי; וּבִיחֻד הִיָּתָה הַתְּתִקְרָבוֹת
גְּדוּלָה מִצְדוֹ, וְרָאָה בְּזֶה הַשְּׁנָחַת ה', שֶׁהִרִי לֹא רָצָה לְהִפְרִד
מִמִּירוֹן, וְהֵנָּה נִודַמֵּן לִירוֹ נֶפֶשׁ שֶׁל נֶעַר בֶּן שְׁבַע־עֶשְׂרֵה,
הַמִּתְנַעֵנֵעַ לְאַמֵּת, וְנוֹצֵרָה בִּינֵינוּ בְּכַחֲנֵת "מַיִם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ
לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה". אָמַרְתִּי: אֲפֹלוּ כָּל הָעוֹלָם יִנְסֶה לְהִפְרִיד
בִּינֵינוּ, לֹא יִצְלִיחוּ!!

וְכִדִּי תִינּוּ תְּמִיד יַחַד. אֲכַל ה'עוֹלָם' הָיוּ מִתְנַגְּדִים, וְהִתְחִילוּ
לְדַבֵּר עִמִּי דְבָרֵי הַתְּנַגְּדוֹת וְאַרְס, מֵר כְּלַעֲנָה. אָמְרוּ: אֲמַנֵּם
ר' יִשְׂרָאֵל הוּא אָדָם גְּדוֹל, אֲכַל זֶהוּ חֲסֵרוֹנוֹ, שֶׁהוּא חֲסִיד
בְּרֶסֶלְבִי (זֹאת לֹא יָדְעוּ, שֶׁכָּל גְּדֻלָּתוֹ הִיא רַק מִחֲסִידוֹת בְּרֶסֶלְב,
שֶׁמִּמֶּנָּה זָכָה לְכָל צְדָקָתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ וְחֲסִידוֹתוֹ וְכוּ'). וּבְשִׁרְאוֹ
שְׂאֵינֵם פּוֹעֲלִים כָּלֵל בְּרַבּוּרִים אֱלֹהִים, הִלְכּוּ לְאֲנִי וְסִפְרוּ לִי עַל
כֶּד. אֲנִי, שֶׁתִּיהָ סְגִי־נְהוֹר (עוֹר), שֶׁמַּע אוֹתָם אוֹמְרִים: הֵנָּה בְּנִדִּי
נִעֲשֶׂה מִחֲסִידֵי בְּרֶסֶלְב, הַמִּתְנַגְּלִים עַל הַתְּרִים, וְכָל הַרְפָּנִים

התנגדו לחסידות זו, והוא עוד עלול לצאת מדעתו, ועכשו
 אפשר עוד להצילו, ואלו אחר-כך אהיה בבחינת 'כל באיה לא
 ישוּבוּן'! ולכן בקשו ממנו להשפיע עלי לעזוב את חסידות
 פרסלב. כששמעו אבי ואמי דברים כאלה מפי חסידים
 המסיתים, נצטערו צער גדול. אבא היה סבור, כי בודאי אשמע
 בקולו כשיאמר לי לעזוב את חסידות פרסלב, שכן אהבה גדולה
 הייתה שרויה בינינו. אמר לי: אמנם אני קרליני, אבל אתה תוכל
 לבחר כל חסידות שהיא, בבקשה ממך, רק לא חסידות פרסלב!
 אבל אני, לאחר שראיתי כי הקדוש-פרויד-הוא סגב סבות פאלו,
 שהזמין אותנו לפונדק אחד בארץ פלא פוה, וראיתי כבר את
 האור הגדול, והרגשתי גדל רפואת וטובת הנפש, שאין לשער
 שהיה לי מוה, אמרתי לו: אבא, אין אני יכול לגלות לך את
 כל לבני, אבל זאת תדע, שבצענין זה לא תשפיע עלי כלל!! והיה
 הדבר קשה מאד בעיניו, כי בכל ימי חיי לא המריתי את פיו
 בשום דבר קל, כי בפדתינו מאד, ובניחוד שהיה סגני-נהור; אבל
 בענין זה אמרתי לו, לא אוכל לשמע בקולו. משראת דבר פוה,
 אמר בלבנו: אס-כן, העולם צודק! וקבל יותר התנגדות, כי ראה
 שוה דבר נורא. הוא נסה לדבר אתי ולשדלני בטוב וברע, ולא
 הועיל. ואני הייתי אז חתן משדה. ואבא אמר, שהוא מכרח
 לצאת למלחמה על פה, וכי הוא ידחה אותי מלהיות בנו, ולא
 ישא לי אשה ולא ידאג לי, ויוציאני מביתו. אבל אמי אמרה:

ספור תהתקרבנות

רעט

הרי הוא פינגו, ואנו צריכים לסבל. ומה יהיה אם יודע לאבי
הבלה? כי תלא טבריא וצפת קרובות זו לזו, בנדאי ישמעו על
כה. וכך היה נטוש ריב במשפחה על כה, ובשבת עמד אבי
וגרשני מן הבית. התישבתי בבית-הכנסת שעל-יד ביתו של ר'
ישראל, וכרונו לברכה. אפא, שהיה סג"נהור, היה יושב בית,
ואלו אמא היתה הולכת לגדולי תורה, והלכה גם לר' מרדכי
סלונים, שאהבני אהבת נפש כל ימי חייו, כי הייתי לומד אצלו
משניות וזחר, ולכן הלכה אליו להועץ עמו מה לעשות עמי.
אמר לה, שאפא צודק ויש לנסות כל מיני תחבולות פרי
להרחיקני מחסידות זו. ואמר על חסידות פרסלב, שיש בה פת
משיכה, שאם נתפסים לה, שוב אי אפשר לצאת ממנה.
כששמעה אמא דבר זה, נפל עליה פחד גדול. אמר לה ר'
מרדכי, שעצתו שתלך לר' ישראל עצמו ותספר לו את מר-לבה,
שהיא ובעלה אנשים שבורים ורצוצים, ולכן יעשה להם טובה
ויגרש אותי מביתו. כשנכנסה לביתו, ולבה היה מר מאד,
השתטחה לפניו בפשוט ידים ורגלים ובכתה בכי תמרוורים,
כבוכה על תמת, וספרה לו את כל צרת לבה. אמרה: הרי אתה
יהודי כשר, רחם עלינו, כי זה פקוח נפש ממשי! הרחק אותו
ואל ילמד עמך!

האזין ר' ישראל לדבריה בסבלנות רבה, וחרה הוא ידע יפה
שיש פינגו קשר בזה, שאפלו יבואו כל מלכי מזרח

ומערב, לא יוכלו להפריד בינינו. אמר לה: אני איני מגרש שום
 יהודי מביתי. אם רצונכם לשמע עצה מוכה של ידיד, הניחוהו
 לנפשו ואל תפריעו לו והניחו את הענין. כששמעה אמא דבריו,
 חשבה שתנה תקסם הנה שדבר עליו ר' מרדכי כבר פעל את
 פעלתו, ומרב צער פרחה נשמתה. וכל אותו הזמן ישבתי
 בבית-הקנסת בסמוך לבית ר' ישראל, בנזכר לעיל, ושמעתי כל
 הקהל אומר: רבקה מתה! גם נסו לשפשף אותה בכל מיני
 משקים המעוררים, ולשוא. ואני שמעתי אומרים: ראיתם מה
 שעולל לה בנה! והייתי שבור ורצוף, והתחלתי לחשב בלבי:
 אולי באמת עשיתי עול שצערתי את הורי; והרי יכולתי
 לעת-עתה לדחות את הדבר, ואחר-כך להיות חסיד ברסלבי.
 בעבר שעתים התחילו לראות בזה סימני חיים, מרפנו, וברונו
 לברכה, שחרי הנה יכול להיות חליל השם נורא, חם ושלום,
 אלו לא היתה מתעוררת. הנה זה מעשה של תחנית המתים
 ממש, כי כל השפשופים לא הועילו, וזמן רב היתה רצוצה מזה
 בכאב אברים שאין לשער. ולאחר שראיתי שיש לי שוב אמא,
 אמרתי בלב: אולי אנתר על כל זה, שחרי היא עלולה להכנס
 עוד פעם למצב כזה!

והנה סבב הקדוש-פרוד-הוא ועשה עמדי עוד חסד,
 שנתארסתי לפני שנתקרבותי לחסידות ברסלב; שכן
 אחרי התקרבותי לא הנה לי שום תקנה למצא בת-זוג, בתוך

ספור תהתקרבנות

רפא

תהתנגדות הו' ששררה בעיר לתסידות פרסלב. וכשבאו וספרו הדברים למחתן שלי, אמר: אל תדאגו, כי אחרי הנשואין, אשתו בודאי תמנעהו מכף. והנה תהתקרבנות היתה בתוך וזמן החתנה נקבע לאילול, ואז היתה רעב וחשך. והמחתן, שהיה איש ישר וירא-שמים, כתב לנו, כי לא יוכל לעמוד בהתחיבות, כי אין לו כסף לא להלפשה ולא לנדונייה. אבל ר' ישראל רצה שאהיה אדם, כדי שאוכל לקבל אורו של רבי נחמן, ולא אהיה פלג-נופא. והיתה לו על כך הרבה התבודדות, והיה נוסע ממקום למקום ומשתדל עבורי, ומסר כסף להורי, שילבישוני ויכניסו אותי לחפה בזמן. הוא נסע לצפת, ואני כתבתי מכתב למחתן בשם הורי, שהם רוצים שתחפה תתקיים במועד שנקבע, ואני מצדי מותר על הנדונייה. ואמנם, בעזרת השם יתברך, נתקיימה החתנה. ור' ישראל ישב במבריא כל החורף עד סמוך לפסח ולא נסע הביתה, אף-על-פי שהיה לו בית וחמשה ילדים, כי ראה השגחת ה' בהתקרבותנו; ואף אני לא רציתי להפרד ממנו.

באילול הייתי צריך לנסע לחתנה. אמרתי בלבי: מה יהיה עכשיו? שהרי אם אסע, שוב לא יהיה לי אפשרות להפגש עם ר' ישראל. וכאן עלי לספר עוד, ענין הקשר שבינינו. לאחר שראיתי מניעות אלו, חששתי שפא תתפרד חס ושלום החבילה. כןשתי את ר' ישראל, שנעשה תקיעת-כף בינינו,

בדרך שנתקשרו רות ונעמי, ולא נפרד זה מזה בשום אופן, וצריכים אנו להיות תמיד בעיר אחת ולהפגיש לשיחות ולמוד ועבודת ה'. הדבר נשמר בינינו בסוד. התקיעת-כף עשינו ליד קברו של רבי עקיבא, כי אז התפללנו בכביות ובהתעוררות גדולה. אמרתי: עכשו הזמן לתקיעת-כף! ובאותו היום שנסענו לצפת, ואמא הייתה סבורה, שהינה סוף-סוף יתבטל הקשר עם ר' ישראל, והינה באמצע הדרך ראתה את ר' ישראל ובני-ביתו, בשעה נוסעים אף הם לצפת.

ובצפת התחילה מלחמה חדשה מצד חותני והמשפחה, ומצד נכברי העיר והשוחטים, והנעתי לשפלות כזאת, שפרחתי העיר היו זורקים בי אבנים וקלפות והיו קוראים אחרי מלות גנאי. ואני כמעט שיצאתי מדעתי. משראת חותני כה, הפעיל לחץ על אשתי, נשמתה ערן, שבתגרש ממני. אבל היא אמרה: זה חלקי, וכך יהיה! ואני ראיתי בזה חסד גדול מאת השם יתברך. נאלצנו למצא מקום, שנוכל לחיות באין מפריע. והנה עליד בית ר' ישראל היה חדר קטן. ר' ישראל, וברונו לברכה, שבר החדר בשבילנו, והוא היה בשבילנו האב והאם וחדואג לכל מחסורינו. הוא עצמו היה אוכל פרוורי-לחם, אבל בשבילנו דאג, שיהיה לנו מן המבחר. אבל השנים האלו של התקיעת-כף היו שנות חיים אמתיים, שלא מעלמא הדין. עד שהתחיל ר' ישראל לומר לי, שהוא מרגיש שזמנו קרוב לפטר

ספור תהתקרבנות

רפג

מִזֶּה הָעוֹלָם, וְהוּא רוֹאָה בְּעֵינָיו, שְׁעֵתִיד לִירֵד לְעוֹלָם חֲשָׁךְ גָּדוֹל
שֶׁל הָאֱמוּנָה שְׂאִין לְשַׁעַר, וְדָבָר עַל כָּאֵב זֶה הַמְדַאֵיב אֶת לְבוֹ
וְעַל הַצָּעֵר הַגָּדוֹל שֶׁהוּא מְרַגֵּישׁ. וְאֲנִי לֹא יָכַלְתִּי לְהַשְׁלִים עִם
זֶה: בִּיצֵד יַעֲשֶׂה הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ דְּבַר כְּזֶה בְּעֶצְמוֹתָהּ שֶׁל הַעֲבוּדָה
שְׁלָנוּ? אֲבָל רְאִיתִי שֶׁהוּא צוֹדֵק, וְכָל פֶּעַם שֶׁהִיא מְרַגֵּישׁ לֹא טוֹב,
הִיא חוֹשֶׁב שֶׁהֵנָּה קִצְוֹ קָרוֹב וְהוּא נִפְרָד מִן הָעוֹלָם. וּבִתְוֹךְ אוֹתָן
חֲמִשׁ הַשָּׁנִים שֶׁל הַתְּקִיעַת־כַּף עָבְרוּ עָלֵינוּ כָּל־כֶּךָ הַרְבֵּה נִסְיוֹנוֹת,
וְהִיא אֲזִי רָעֵב וּמְלַחֶמֶת, וְלֹא זָכִיתִי לְלַמֵּד הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ; אֲבָל עֲצָם
הַיּוֹתֵי עִמוֹ, הִיא לְמוֹד גָּדוֹל וְעֲצוּם. רְאִיתִי אֶת הָאֱמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן
וְהַמְדוּת הַיְקָרוֹת, שְׂמֵחַן יֵשׁ לִי דֵי לְכָל יְמֵי חַיִּי, וּמְנַחַח מוֹצֵאֵת
נִשְׁמָתִי חַיּוֹת לְהַחְזִיק אוֹתִי, וּמְנַחַח אֲנִי תָמִיד יוֹדֵעַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל
רַבֵּנוּ רַבֵּי נַחֲמָן, וְזָכוּנוּ לְבִרְכָה.

בְּשֶׁתְּאַנְגְּלִים נִבְנְסוּ לְטַבְּרָא, הִיָּתָה אֲזִי מַגִּיפָה שֶׁל חֲלִי־רַע (ה'
יִשְׁמְרֵנוּ), וְכָל יְלָדָיו שֶׁל ר' יִשְׂרָאֵל נִפְטְרוּ בַּמַּגִּיפָה,
וְנִשְׂאָר לֹא תֵּבֵן הָאֲחֵרוֹן, שֶׁהִיא בְּכֵן שְׁתִּים־עֶשְׂרֵת. ר' יִשְׂרָאֵל קִבֵּל
הַפְּרָעָנוֹת בְּעִזּוֹ וּבְבִטְחוֹן. בְּסוֹף נִפְטַר אָף הוּא, וְאָמַר שֶׁהוּא לוֹקַח
אֵתוֹ אֶת הַמַּגִּיפָה וְתַעֲצֵר הַמַּגִּיפָה, וְכֶךָ הָיָה. וְנִשְׂאָרְתִּי בְּעַרְעָר
בְּעֶרְכָה. אַחֲרֵי זְמַן הָיִיתִי נוֹסֵעַ לִירוּשָׁלַיִם, כִּדֵּי לְקַבֵּל אֶת תּוֹרַת
הַחֲסִידוֹת מִזְקֵנֵי בְּרֶסֶלְב שֶׁהָיוּ שָׂם, שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים יְקָרִים מְאֹד.
עֲבָשׁוּ אֲנִי רוֹצֵה לְסַפֵּר עוֹד עַל ר' יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא בְּבַחֲיִנַת
'קְדוּשׁ' בְּכָל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, וּבְבַחֲיִנַת 'קְדוּשׁ הַקְּדוּשִׁים' בְּיוֹם

השִׁבֵּת. הוּא הָיָה רוֹאֶה אֶת הַשִּׁבֵּת, וּמְרַגֵּשׁ אוֹר הַשִּׁבֵּת.
 הַזְמִירוֹת שָׁלוֹ וְהַרְקוּדִים שָׁלוֹ הָיוּ נִפְלְאִים, וְהֵינּוּ רוֹקְדִים כָּל
 הַלַּיְלָה. וְדָבָר זֶה הָיָה חֲדוּשׁ גָּדוֹל, כִּי לֹא רָאוּ כְּשׁוּם חֲסִידוֹת
 רְקוּדִין כְּאֵלוֹ. אַף רָאִיתִי בּוֹ אֲמוּנָה וּבְטַחְחוֹן, כְּמִדָּה שְׂאִין לְשַׁעַר
 וְאִין לְתֵאֵר. רָאִיתִיו פֶּעַם בְּמִירוֹן עוֹמֵד עַל הַצִּיּוֹן, וְהָיָה אִזּוֹ יוֹם
 חֲרָף, וְהוּא עָמַד כָּל הַיּוֹם עַל־יַד הַצִּיּוֹן. הוּא עָמַד בְּצַד אַחֵר,
 וְאֲנִי עָמַדְתִּי בְּצַד הַשָּׁנִי, וְקָרָאנוּ תְּהִלִּים. תְּדַבְּרִים הָיוּ גַּחְלִי אִישׁ
 מִמֶּשׁ, וּבִירְאָה וּבְדַבְּקוֹת וּבְכַמְתִּיקוֹת כְּזוֹ, שְׁמַעוּלָם לֹא שְׁמַעְתִּי
 תְּהִלִּים כְּזֹה. וְאַף שִׁדְרָךְ הַבְּכִיּוֹת, שְׁסוּף־סוּף נִגְמַר הַמְּקוֹר, וְאֶצְלוֹ
 הָיָה כָּל הַזְמַן הוֹלֵךְ וּמִתְנַבֵּר. וְדַמְעוֹתַי שְׁטַפּוּ אֶת הַצִּיּוֹן, עַד
 שִׁתְּהִי הַצִּיּוֹן רְטֹב כְּאֵלוֹ שְׁכַבּוּ מִיָּם. כָּל זֶה רָאִיתִי כְּמוֹ עֵינִי.
 פֶּעַם הִלְכְנוּ לְמוֹשָׁבָה אַחַת, וּבְדַרְךְ הָיָה שְׁטַפּוֹן (שְׁקוּרִין) שְׁכַר
 עָנִין), וְנַעֲשֶׂה כְּמוֹ מְבוּל, וְהָיָה בּוֹר גָּדוֹל, וְהֵינּוּ הוֹלְכִים
 וּבוֹסְסִים וּמְנַסִּים לְהַצִּיל אֶת עַצְמָנוּ. וְכֵן עָבְרוּ כַּמָּה שְׁעוֹת, עַד
 שִׁרְאִינוּ אוֹר נֵר. נִכְנַסְנוּ, וּבְשִׁרְאָה בְּעַל־חֵבֶית אֶת מַצְבְּנוּ, נָתַן לָנוּ
 מִיַּד בְּנָדִים לְהַחֲלִיף, וְהַגִּישׁוּ לָנוּ תֵּה. וְר' יִשְׂרָאֵל עָמַד לְהַתְפַּלֵּל
 מֵעָרִיב. חֲשַׁבְתִּי בְּלִבִּי, כִּי בַּלַּיְלָה תִּזְהַ וְדַאי לֹא יוּכַל לְקוֹם
 לְחִצּוֹת' אַחֲרַי כָּל מַה שְׁעָבַר עָלֵינוּ, כִּי אֲנִי, אַף שִׁחִיתִי אֲבָרָה,
 לֹא הֵייתִי יָכוֹל לְהַנִּיעַ אֶבֶר. סִדְרוּ לָנוּ אֶת הַמַּטָּה. וְהִנֵּה לֹא עָבַר
 חֲרִפָּה זְמַן, וְר' יִשְׂרָאֵל הִתְנַבֵּר בְּאָרֵי וְקָם. וְ'חִצּוֹת' כְּזֹה שִׁעְרָךְ
 אִזּוֹ, לֹא רָאִיתִי בְּכָל יָמַי חַיִּי. אַחֲרֵי־כֵן נִגַּשׁ לְשִׁלְחַן וְהִדְלִיק נֵר.

ספור התקרבות

רפה

ואני התהפכתי על משכבי ולא יכלתי למצא מנוח לנפשי.
עמדתי אף אני ונתקרבתני לדלת בחדשאי, וראיתי את השלחן
רועד, וכאלו היה מבונה גדולה ועצומה, והכל הודעו. נפלה
עלי בושח וחרפה ונתבישתי לגשת אליו. התנברתי ונגשתי אליו,
וראיתי כי פניו זוהרים. וכשראיתי את הצורה, נסתלקתי מרב
בושה. בבקר התפלל בדרךכו ותיקון, והתפלה היתה במתיקות
כזו, שקל בני המושכת, שיצאו לעבודה, נעצרו ליד הבית והיו
מאזינים בחרדת-קדש לתפלתו. ואני הייתי עמו בבית אחד. ואני
חשבתני, הן עוד מעט יגוע מרב מתיקות, וכיחוד בשאמר פרבות
וקריאת שמע. הוא היה גווע בתינוק המגיע לכלל בכיה עצומה
(שקורין 'פארגעהן'). אחר התפלה נכנס הפעל-הבית ועמד
לפניו כמו בפני מלך, והכין לו שלחן מכל טוב, ובקשו לבוא
ולסעד. ובני הבית, הנשים, פסו את זרועותיהם ככל שבא לידם,
במנבות וכיוצא בזה, מרב חרדת-קדש. ר' ישראל אמר
לפעל-הבית שישלח לו, כי אינו סועד אלא לחם ותה; ולא
מחמת חשש של פשרות שהוא חושד, חם ושלום, אלא והו

מנהגו.

בנעוריו היה ר' ישראל אהוב על כל בני עירו. אביו היה סוחר
גדול, ור' ישראל היה מנהל את כל המסחר, כי היה
פעל צורה. וספר לי, שאלבו היה בוער תמיד ומשתוקק ליראת
שמים. ויהיה נכנס למחסן הסחורות, ובין החביות היה מתבודד

וצועק מעמקי הלב, ומתחנן שיזכה להיות איש כשר באמת. כל אחד מן הפעל־הפתיים רצה לקח אותו לחתן. הוא היה מבקש רחמים בהתבודדות עוד לפני שנתקרב לרבנו רבי נחמן, וברונו לכרבה, מברסלב, והתפלל על יראת שמים. ופעם חפש בין ה"שמות" ומצא דבר מרבי נחמן, ואף הוא לא ידע מיהו מחבר הספר, ורק אחר־כך גודע לו, שזה מספרי רבנו רבי נחמן מברסלב, וקבל השם: "חסיד ברסלבי". ואביו בקש ממנו להמנע מזה, ולא היה יכול לפעל, עד שתדיר ממנו הנאה מירשתו. ואז הלך לאומן וישב שם הרבה שנים, ושם נשא אשה. אחר־כך חזר בו אביו מהתנגדותו.

לר' ישראל היו כמה פנויים. שם משפחתו היה הלפרין, וקראו לו גם 'תקרדוני', על שם עירו. בירושלים, צפת ומבריא היו קוראים לו ר' ישראל ברסלבר, וכן על מצבתו: "פה נטמן ר' ישראל ברסלבר בר' יהודה הלוי".

ורוצה אני עוד לספר פרשת התקרבותו של גר אחד, וכן היה מעשה:

במבריא היה גר אחד, שפא מרוסיא. הוא היה צדיק גדול. הוא היה נוהג לומר את כל הסדור, ופניו היו מאירים מיראת שמים. הוא היה בעל גוף גדול. פניו היו בפני הארי, והיה מתגולל בבית של הכנסת אורחים, כי אז היה רעב גדול, ואיש לא קבלו לביתו, כי מאכלו היה כפר־לחם לסעודה, ומי

הָיָה יָכוֹל לְעֹמֵד בְּזוֹת בְּאוֹתָם הַיָּמִים? וְהוֹאִיל וּמִדַּת הַכְּנָסֶת
 אוֹרְחִים שָׁל ר' יִשְׂרָאֵל הָיָה עַד אֵינן לְשַׁעַר, קָבַע לְאוֹרַח מְקוֹמוֹ
 בְּבֵיתוֹ. וּבְהִיּוֹת שְׁלֹא הָיָה לוֹ לְהַחֲלוֹף בְּתַנְתּוֹ, הָיָה נוֹרָף רִיחַ וְעַתָּה
 אֵימִם מְמַנּוֹ, וּבְתַנְתּוֹ נִעְשְׂתָה עֵבֶה כְּמוֹ עוֹר, וְאִישׁ לֹא הָיָה יָכוֹל
 לְעֹמֵד עַל-יָדוֹ. בְּשִׁחְזִיעַ עָרַב פֶּסֶחַ, הִלְךְ ר' יִשְׂרָאֵל אֶצֶל סוֹחֵר
 וְהוֹמִין עֲבוּרוֹ מִלְּבוּשֵׁים חֲדָשִׁים, וְהוּא תִתְלַבֵּשׁ וְרַחֵץ וְהָיָה אוֹרְחוֹ
 כֹּל יְמֵי תַפְסֹחַ. בְּלֵיל הַסֶּפֶד נִוְדַרְוֹתִי לְגַמֵּר אֶת הַהַגְדָּה, וְהִלְכֹתִי
 אֶצֶל ר' יִשְׂרָאֵל. רָאִיתִי קָהֵל עוֹמֵד שָׁם, וּבְבֵית פְּנִימָה שְׂרוּי אוֹר
 גְּדוֹל וְרַקוּד וְשִׁמְחָה; כִּי תִגַּר תְּזוּה, מֵרַב שִׁמְחָה שְׁנֹכְנֵם תַּחַת
 בְּנֵי הַשְּׂכִינָה וְנִפְלַל בְּחֻלְקוֹ לְהִיּוֹת מְקַרֵּב לְר' יִשְׂרָאֵל, רָאָה
 מִתִּיקוֹת כּוֹזֵאת וְחַבּוּב הַמְצָנָה, תִּתְחִיל לְרַקֵּד מֵרַב שִׁמְחָה,
 וּבְהִיּוֹתוֹ בַּעַל גּוֹף, הָיָה כֹּל הַבֵּית מוֹדַעְזוּעַ. בְּשִׁנְנִישְׁתִּי לְדַלֵּת,
 הַתְּפִישְׁתִּי לְכַנֵּם, כִּי הָיְתָה שָׁם הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה. אַחֲרֵי-כֵן
 נִכְנַסְתִּי, וְאַף נִצְטַרְפְּתִי לְרַקוּד עַד אוֹר הַבֶּקֶר.

אַחֲרֵי שָׂר' יִשְׂרָאֵל נִפְטַר, הָיִיתִי קָם בְּחֻצוֹת וְהוֹלֵךְ לְמִקְוֹת. וּפְעַם
 אַחַת בְּחֻצוֹת, נִדְרַמְתִּי עַל-יַד הַסֶּפֶר, וְרָאִיתִי שְׂאֵנִי בְּתוֹךְ
 הַיָּם וְהַגְּלִים סוֹעְרִים, וְהָיִיתִי כְּכֹר לְאַחַר יְאוּשׁ, כִּי אֶמְרַתִּי תִנָּח
 אֶטְבַּע. פִּתְאֹם רָאִיתִי בְּתוֹךְ הַיָּם, בְּנִינָן, וְנִכְנַסָּה בְּלִבִּי קֶצֶת נְחֻמָּה,
 וְחִשְׁבֹתִי אוֹלֵי אֶצְלִיחַ לְכַנֵּם לְתוֹךְ הַבְּנִינָן. עָלִיתִי בְּכָל כַּחַי
 בַּמְדַּרְגּוֹת, וְשִׁמְחֹתִי שִׁמְחָה גְּדוֹלָה שְׁנֹצְלֹתִי מִן הַיָּמִים. נִכְנַסְתִּי
 לְאַכְסְדָּרָה, וְשָׁם הָיוּ תְרַבָּה חֲדָרִים. עֲבַרְתִּי כֹּל תְּחַדְרֵים עַד

הסוף, פתחתי את הדלת האחרונה, וראיתי זקן, שזקנו תלכן
 יורד לו על-פי מדותיו. היה בהם חן ויפי כנה, שאין רואים, ופניו
 היו צעירים ונאים. נכנסתי, ותזקן היה יושב על הכסא, ואיש
 אחד היה מסתובב אנה ואנה. כשנכנסתי, נתן לי הזקן 'שלוש
 עליכם', ותפס ידי באהבה כזאת עד שנתעוררתי. התחלתי
 לחשב מה אפשר החלום הזה, ולא עלה בידי הפתרון. נכנס לי
 במחשבה ובקשתי רחמים מאת השם יתברך, ולקחתי ספר אחד
 מן השלחן. פתחתיו, ומצאתי "חיי מורנו הרב רבי נחמן",
 ומצאתי מה שכתוב שם, כי יהיו מעשיו שיראו אותו בדמות
 זקן.

ורוצה אני לספר עוד על הימים שהייתי מקרב לרפנו, וזכרנו
 לברכה:

במבריאי היה גר תלמיד-חכם אחד, מפלג בתורה ויראת-שמים
 מאד, מתלמידיו של ה'חפץ חיים', וזכרנו לברכה,
 שהיה לומד בכל חדש ה'ראשית חכמה' וגומר, אף שהוא ספר
 רב כמות, מלבד שהוא רב האיכות. הוא היה סוגר את עצמו
 בתוך החדר ונוהם בארי, בתוך שהיה לומד ה'ראשית חכמה',
 וכל חדש היה עושה סיום על 'ראשית חכמה'. ומאחר שאני
 חפשתי מזור לנפשי, לפני התקרבות לר' ישראל, וזכרנו
 לברכה, נקשרה ידידות בינינו, והייתי הולך אליו ולומד עמו.
 שמו היה ר' צבי רוזנטל. ואחר-כך, כשראה את התנגדות

ספור תהתקרבנות

רפט

לחסידות ברסלב ואת גדל מלחמתי וסבלי, נתעורר גם בו החשק והתחיל להתקרב לחסידות ברסלב, והיו לו געגועים להתקרב לר' ישראל, זכרוננו לברכה. ואני שהייתי מודד עמו, הייתי נכנס לביתו ואמרתי לו: אם רצונך למעם מעם חסידות, אנלה לך על אור כזה, שאין דגמתו! ושפחתי מאד את ר' ישראל, זכרוננו לברכה. ואברך זה, דרבו הנה לילך בכל ליל-שבת אצל חסידי סלונים, שם היו שומעים ספורי חסידים. אני הייתי הולך לר' ישראל, זכרוננו לברכה, בפרהסיא, והוא הנה הולך בצנעא, כי הנה אומר בביתו שהולך לחסידי סלונים, והוא הולך לר' ישראל, זכרוננו לברכה. פשעברו כמה שבתות ולא הופיע, התחילו חסידי סלונים לשאל עליו. התחילו לעקב אחריו, ומצאוהו הולך לשם. ואז התחילו חוששים, פן כל בני הנעורים יתקשרו עם ר' ישראל, זכרוננו לברכה, ואז הפעילו כל הכחות כדי לנתקו משם, והיו שומרים את צעדיו, ולא היה יכול להכנס עוד לר' ישראל, זכרוננו לברכה. אבל לבו פער בו פאשקדש, והחליט לילך לירושלים, להצטרף שם אל חסידי ברסלב. הוא גלה לי את הדבר בצנעא. הוא היה עני מרוד, אבל גבור בתי, והלך ברנל לירושלים, מחסר פסף לנסיעה. חזתנו של ר' צבי, זכרוננו לברכה, פששמע זאת, הלך למכתר והתלונן על חתנו, שהניח אשתו ובניו ונסע. אמר: יש לאסר את ישראל בר, שפודאי יודע הוא להיבן הלך. ר' ישראל, זכרוננו

לְבָרְכָהּ, הָיָה אֲזָרְחָה אוֹסְטְרִי, וְהָיָה חֵק שְׁאֵסוֹר לְאַסֵּר אֲזָרְחָה
 אוֹסְטְרִי אִם הוּא בְּבֵיתוֹ, וְרַק מִן הַרְחוֹב אֶפְשָׁר לְקַחַת אוֹתוֹ.
 אֲבָל אֲנִי, שְׁהֵייתִי אֲזָרְחָה מוֹרְקוֹ, לְקַחוּ אוֹתִי וְאַסְרוּ אוֹתִי.
 וְאַחַר־כֵּן הִלְכוּ כָּל־מִלְּחָמָה לְבֵית ר' יִשְׂרָאֵל, וְזָכְרוּנוּ לְבָרְכָהּ, וְהִתְחִילוּ
 לְיַדוֹת שָׁם אֲבָנִים, וְשָׁבְרוּ תַחֲלוֹנוֹת וְעָשׂוּ תְרָפָן. וְהוּא הָיָה
 מִתְפַּלֵּל בְּקוֹל בּוֹקֵעַ רְקִיעִים, כְּאִלּוּ לֹא קָרָה דְבָר, וְכָל־מִשְׁמָעוֹ,
 קָבְלוּ תְרַחֲוֹר תְּשׁוּבָה. וְהַמְּכַתֵּר פֶּאֶעֱם שׁוֹמֵר, וְחָשַׁב שְׁיִמְתִּין עַד
 שְׁיִנְמֹר תִּפְלָתוֹ, אִזּוֹ יִקְרָא אוֹתוֹ לְחוּץ וְיֵאָסֵר אוֹתוֹ. כָּל הַמְּתַפְּלָלִים
 מִשְׁנֹמְרוֹ תִּפְלָתָם, יֵצְאוּ מִבֵּית־הַכְּנֶסֶת וְרֵאוּ אֶת כָּל הַמְּתוֹמָה,
 שְׁאֵלוּ לְפֶשֶׁר תְּדַבֵּר. הָיָה שָׁם הַרוֹקֵחַ, וְעוֹד שְׁנֵי בְּעָלֵי בְּתִים,
 שְׁנַחֲשָׁבוּ כְּבָר מִן הַחֲדָשִׁים. אֲבָל מִשְׁשִׁמְעוּ אֶת תִּפְלַת ר' יִשְׂרָאֵל,
 וְזָכְרוּנוּ לְבָרְכָהּ, נִתְרַגְּשׁוּ מְאֹד וְאַמְרוּ לְמַכְתֵּר, שְׁיִרְפָּה מִמֶּנּוּ,
 וְנִכְנְסוּ וְדִבְרוּ עִם ר' יִשְׂרָאֵל, וְזָכְרוּנוּ לְבָרְכָהּ, וּמֵאֵז נִקְשְׁרָה יְדִידוֹת
 בִּינֵיהֶם.

אֲנִי נִשְׁאַרְתִּי ב'תְּפִיסָה'. נִכְנְסִים הַקָּצִין, וְקָשְׁרוּ אוֹתִי, וְשׁוֹמְרִים
 עֲמָדוֹ עַל־יְדֵי וְשִׁאֲלוּ אוֹתִי: הֵיכֵן נִמְצָא צְבִי רוֹזֶנְטַל? אֲמַרְתִּי
 לָהֶם, שֶׁהוּא הֵלֶךְ לִירוּשָׁלַיִם. הִלְכוּ, וּמְצָאוּ אֶת ר' צְבִי עַל־יַד
 עֲפוּלָה. אָמְרוּ לוֹ: ר' יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי נִמְצָאִים ב'תְּפִיסָה', וְאַתָּה
 מִכְּרַח לָבוֹא! כְּמוֹצְאֵי־שַׁבָּת חֲזְרוּ עִמּוֹ, וְאִזּוֹ שֶׁחֲרָרוּנִי מִן
 ה'תְּפִיסָה'.

ספור תהתקרבנות

רצא

ביום א' נקראה אספה, ובמעמד גדולי הרבנים, ובראשם ר'
מאיר קליער, זכרוננו לברכה, נחתם כתב, שלפיו מתחייב
ר' צבי, שלא לעמוד בתוך ד' אמות של ר' ישראל, זכרוננו
לברכה. ונתן ר' צבי, זכרוננו לברכה, תקיעת-כף על זה. אחרי
המעשה בא לישיבה ואמר לי, שיש לו מה לספר, וספר לי
הדברים בחשאי, ואני נצטערתי על שלא הייתה לר' צבי מסירות
נפש. נכנסתי לעיר וספרתי הדברים לר' ישראל, זכרוננו לברכה.
כששמע זאת, הוציא אנחה מלבו. לא עברו ימים אחדים, וספרו
שר' צבי נכנס לחלשה גדולה על הראה, והרופאים אמרו שהוא
מסכן. וכל התינוקות של בית רבן הלכו לקבר הרמב"ם להתפלל
לרפואתו, וגם אני ור' ישראל, זכרוננו לברכה, היינו שם, וגם
אשתו של ר' צבי הייתה שם. כשספרתי זאת לר' ישראל, אמר
לי: רויץ ואמר להם, שיקרעו מיד הכתב! ובהיות שעשה אותי
שליח, רצתי מיד לקיים שליחותו, ושם מצאתי כל בני המשפחה,
וגם זקן מפלג אחד ור' קהת שמו, שהיה מחסידי קרלין.
וכששמע שר' ישראל אמר כן, אמר לחותן ר' צבי: שמע בקולו
וקרע את הכתב! אבל חותנו לא רצה בשום פנים ואפן.
באותו לילה חלמתי שהייתי בשוק, וגם ר' צבי היה שם ודבר
עמי. אמרתי לו: מה אתה עושה, והלא יסלקו אותך?
אמר לי: החלמתי לעבר על התקיעת-כף, ושום דבר לא יפריד

בינינו. ופתאום נתעוררתי ושמעתי קולות שאומרים: נפטר ר'
צבי! ונפטר ר' צבי אן.

ואני מבקש רחמים מאת הקדוש ברוך הוא, שיזכני לראות באור
ה', ואזכה להתקרב ולהשיג משהו מן אור הגדול שזרח בעולם,
ונזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.
ובמובא ב'ספר המדות' (אות 'צדיק', סימן קנא): "ביאת
המשיח תלוי בקרבת הצדיק". (ובסימן קנב): "עקר
שלמות הנפש תלוי בקרבות הצדיקים". והשם ותברך וזכני לזה
במהרה בימינו אמן.

ספור גם הפתק מרבי נחמן מברסלב זיע"א
 כפי ששמענוהו מפי בעל הפתק רבי ישראל
 דוב בער אודסר זיע"א.

המעשה היה בשנת תרפ"ב, וששים שנה היה לגמרי בסוד. רק
 תלדים שלי ספרתי להם העניין; וגם-כן היו אחדים
 יחידי סגולה, שהיו צדיקים קדושים וחברים שלי, אני ספרתי
 להם, והם קבלו את זה. איך אפשר לקבל את זה?, זה למעלה
 למעלה מן הטבע, והם קבלו את זה.

העניין היה, אני מכרח לספר בקצור, תמצית, היה מעשה כזה:
 אני נבשלתי. נבשלתי ונפלתי. זה היה ביום שבעה-עשר
 בתמוז. זה צום חמור של ארבעת-תעניתים, לפני תשעה באב
 וזמן חורבן, ואני הייתי רגיל להתענות בכל התעניתים, בכל
 שני וחמישי, בכל ערב-ראש-החדש, וגם-כן אני עשיתי תענית
 בכל יום ויום: מחצות לילה עד אחרי התפלה לא טעמתי אפלו
 מים, כמו שנהג מורי הקדוש רבי ישראל קארדונוער. וכיום
 שבעה-עשר בתמוז נפלתי ונבשלתי.

היה נדמה לי שאני מרגיש לא טוב, שאני מכרח לבטל את
 התענית. על-כל-פנים, יהיה איך שיהיה, אני מתבייש
 לספר הכל, ואני על-כל-פנים נבשלתי. וירדה. וירדתי וירדה
 גדולה, ואכלתי בפקר במצב כזה. וזה היה מעיק עלי, והיה לי

צער גדול, וּנפְלֵתִי לְעֶצְבוֹת בְּוָה, שְׁהִיָּה פֶחֶד; כָּל מִי שְׁהִיָּה
מִסְתַּכֵּל עָלַי, הָיָה נוֹפֵל עָלָיו פֶּחֶד, מִוָּה שְׁלֹא עָשִׂיתִי תַעֲנִיָּת.
וְהֵם בָּלָם הָיוּ מִתְנַגְּדִים, וְאָמְרוּ שְׁוָה הַסּוֹף שָׁל בְּרֶסֶלֶב,
שְׁסוֹף-כָּל-סוֹף הֵם גַּעֲשִׂים מִשְׁנָעִים. הֵם אָמְרוּ, שְׁאֲנִי
גַעֲשִׂיתִי מִשְׁנָע. אֲנִי הָיִיתִי תָמִיד בְּשִׂמְחָה, פֶּתְאוּם כָּל הַשְּׁבוּעַ,
יוֹם רֵאשׁוֹן, שְׁנִי, שְׁלִישִׁי, רְבִיעִי. עַל-כָּל-פָּנִים, אֲנִי הָיָה לִי צֶעַר
גָּדוֹל, וְגַם-כֵּן לֹא יִכְלָתִי לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם. הָיִיתִי בְּחֶשֶׁד וּבְצֶעַר
גָּדוֹל וּבְעֶצְבוֹת בְּוָה, מִמָּשׁ כָּמוֹ שְׁיוֹצֵא מִן הַדַּעַת. וְהֵם בָּלָם
שָׂמְחוּ וְאָמְרוּ: זֶה הַסּוֹף שָׁל חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב!

אִז הִתְפַּלֵּלְתִי לְהַשֵּׁם, שְׁיִרְחַם עָלַי וַיּוֹצִיא אוֹתִי מִוָּה, וְשְׁאֲנִי גוֹרֵם
בְּוָה בְּיוֹן וְחִלּוֹל הַשֵּׁם לְבְּרֶסֶלֶב. אִז נִכְנַס לִי כְּמַחְשַׁבְתִּי
מִחֲשָׁבָה תְּקִיפָה, כָּמוֹ שְׁאֶחָד עוֹמֵד וְאֹמֵר לִי דְבוּרִים: "תִּכְנַס
לְחֶדֶר שְׁלֹד", וְשֵׁם הָיָה לִי אֲרוֹן, "תִּפְתַּח אֶת הָאֲרוֹן וְתוֹצִיא אֵיזָה
סֵפֶר שְׁהוּא. לֹא תִכְוֶן שׁוֹם דְּבָר! תִּקַּח אֶת הַיָּד עַל סֵפֶר וְתוֹצִיא
אוֹתוֹ, וְתִפְתַּח אוֹתוֹ, וְתִפְתַּח אוֹתוֹ אֵיפֹה שְׁתִּפְתַּח, וְשֵׁם, תִּמְצָא
רְפוּאָה לְנַפְשְׁךָ!"

הִיָּתָה לִי מִחֲשָׁבָה תְּקִיפָה כִּזֹּאת. אִז אָמַרְתִּי: מָה אֲנִי יִכוֹל
לְחַפְּסִיד? אֲנִי אֶכְנַס לְחֶדֶר וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת זֶה! נִכְנַסְתִּי
לְחֶדֶר, וּפְתַחְתִּי אֶת הָאֲרוֹן, וְהוֹצֵאתִי סֵפֶר וּפְתַחְתִּי אוֹתוֹ, וְהָיָה
שֵׁם זֶה הַחֲתִיבֶת-נֶיֶר בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר. אֲנִי לֹא שָׂמְתִי לֵב לְנֶיֶר, מִהַנֶּיֶר
יְהִיָּה לִי רְפוּאָה?!, אִז קָרָאתִי הַחֲלָכָה אֵיפֹה שְׁתִּפְתַּחְתִּי, אוֹלֵי אֲנִי

ספור גם הפתק

רצה

אמצא שם דבורים באלה, שהם יעזרו לי. או קראתי, וזה החיה
אותי. אבל בשגמרתני, חזרה המחלה כמו שהיתה. או נפלת
ברצתי. חשבתי, חם ושלוש, שאין לי שום תקומה, שום תקנה.
או רציתי להחזיר את הספר על מקומו.

טרם שפגמתי את הספר, הבחנתי שיש פה שורות בתובות,
והתחלתי לקרא. רק התחלתי לקרא, ראיתי שזה מעשה
פלא: מאד היה קשה לי לרדת אליה, תלמיד... תכה, ובכלל,
אני לא יכול לספר, אפילו אם הייתי יכול לדבר, מה שהרגשתי
בוה ומה שהאיר לי מה שיש בו. אי אפשר לגלות! אי אפשר
לספר! אי אפשר לדבר!

אבל, טוב. התחלתי לקרא, וקראתי אותו כלו, עד הסוף
קראתי. תכה בשגמרתני לקרא, נכנסתי בשמחה בזאת,
שלא בעולם הזה רק בעולם הבא. שמחה בזאת. התחלתי לרקד
ולמחא בפנים בנגונים באלה של שמחה.

והם מהשיבה שמעו. הם ידעו, שאני כל השבוע בעצבות,
ועכשו הם שומעים שאני בשמחה בזאת מרקד. אז הם
אמרו: עכשו הוא כבר בסדר גמור, הוא כבר, יש גושפנקא
עליו, הוא משגע. הם נכנסו לחדר, והוציאו אותי לחצר ועשו
עגול, כל הישיבה, ואני הייתי באמצע ורקדתי. כלם שמחו וכלם
התלווצו ממני: המשגע הוא מרקד! הם עמדו פמה שעות. הם
אמרו: "הוא לא ייעף, אנחנו יותר עיפים, אנחנו לא יכולים

לעמדו!" הם הלכו בלם, ואני נשארת ורקדתי כל הלילה. ואני, מאז הלילה הזה קבלתי שם בכל העיר מבריא. כשאני נכנסתי מהשיבה לעיר, אז בלם אמרו ידעו, שהפרסלבר הוא כבר נעשה משגע.

וזהו הפתק, הוא עד לעצמו. רק לראות את החתימה של רבנו, עם הנקודות: נ נח נחמן מאומן, זה החתימה, זה התגלות חדש בעולם. כי רבנו הקדוש מדבר בלקוטי מוחר"ן, שיש שיר פשוט, בפול, משלש ומרבע, שיתגלה לעתיד על ידי משיח צדקנו. 'שיתגלה לעתיד', אני לא יודע להגיד פרושים. רבנו הקדוש אמר על המעשיות: משיח יגיד פרוש על המעשיות! וגם זה, גם כן פלא כזה: משיח יגיד. הוא יגלה, שרבנו הוא זה השיר, שהוא יחזיר כל העולם להשם יתברך. כל העולם יתהפך, ויהיה נעשה מכל הממות בני-אדם. ופה מגלה רבנו, שהוא השרש של הגאולה, להוציא כל העולם מהצרות. הצרות הם התאוות, והכסף, ותענוגי עולם הזה. לא צריכים את הכל, צריכים לאכול חתיבת לחם. בשביל מה כל הכסף והבגנים, בשצריכים רק לאכול חתיבת לחם? רבי נחמן הוא השרש שלנו ושל כל העולם. בו ובשמו, נ נח נחמן נחמן מאומן, זה השרש של כל התורה, של כל הבריא, וזה מסגל לכל, לחזר בתשובה, ועוד ועוד.

ספור גם הפתק

רצו

וְזֶה הַפֶּתֶק בָּא לְעוֹלָם עַל-יְדֵי מִכְשֵׁלָה, עַל-יְדֵי מִכְשׁוֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְהַמִּכְשֵׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדְךָ". עַל-יְדֵי הַמִּכְשֵׁלָה נִעְשִׂים פְּלָאוֹת. בְּכֶרֶם רַבְּנוּ הַקְדוֹשׁ, הוּא מִכְּנִים וּמְהִיב כָּל הַרְחוּקִים וְכָל הַפּוֹשְׁעִים וְכָל הָעוֹלָם, מְהִיב בְּלִים לְהִשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ. רַק דְּבוּר אֶחָד שָׁלוֹ, הוּא מְנַצֵּחַ כָּל הָעוֹלָם, הוּא מַצְחֵק מֵהֶם, וּמְכַנְיָם שֶׁהֵם בְּטָעוֹת. עַל מָה הֵם עוֹבְדִים כָּל-כֶּךָ וְרוֹדְפִים כָּל כֶּךָ? בְּשִׁבִיל מָה? בְּשִׁבִיל מִי? בְּשִׁבִיל מָה? הָעֵקֶר הוּא: גַּח נַחְמוּ נַחְמוּ. זֶה דְּבַר קָל לְהַגִּיד. וְזֶה, בְּשִׁאוּמְרִים גַּח... אִזּוֹ מַחְזִיקִים בְּשִׁרְשׁ שָׁל כָּל הַבְּרִיאָה, שָׁל כָּל הַתּוֹרָה וְשָׁל כָּל הַצְּדִיקִים; נִכְנָסִים בְּעוֹלָם אַחֵר, רַק בְּשִׁמוּפִירִים שֵׁם רַבְּנוּ רַבִּי נַחְמוּ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּחֲתִימָה בַּפֶּתֶק הַזֶּה, גַּח נַחְמוּ נַחְמוּ מֵאוֹמֵן. זֶה צָרִיךְ לְהִיזוֹת בְּכָל מְקוֹם, בְּכָל חֲנוּת, בְּכָל בַּיִת, בְּכָל הָעוֹלָם. אִזּוֹ הֵם יִדְעוּ שֶׁהֵם בְּהִמּוֹת, וְהוּא מֵתְהַפֵּךְ לְהִיזוֹת אָדָם. בְּכָל אָדָם יֵשׁ מִזֶּה. וְזֶה הַמִּזֵּב, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא מְעַט מְאֹד, אֲבָל זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לְהִפְךָ אֶת הָאָדָם. הַמִּזֵּב שֵׁיֵשׁ בּוֹ, יֵשׁ בּוֹ כַּח. רַבְּנוּ הַקְדוֹשׁ גָּלָה, שֵׁיֵשׁ בְּכָל אֶחָד, בְּכָל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה מְזֻכָּה בְּזֹאת, שֵׁיֵשׁ בְּחִבְרוֹ.

